

Uradni list Republike Slovenije

Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **90** Ljubljana, sreda **30. 10. 2013**

ISSN **1318-0576** Leto **XXIII**

DRŽAVNI ZBOR

3253. Sklep o imenovanju drugega namestnika predsednika Računskega sodišča

Na podlagi 151. člena Ustave Republike Slovenije, prvega in tretjega odstavka 6. člena Zakona o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12) ter 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P

o imenovanju drugega namestnika predsednika Računskega sodišča

Za drugega namestnika predsednika Računskega sodišča se za dobo devet let od dneva, ko nastopi funkcijo, imenuje: Samo Jereb.

Št. 020-14/13-6/5
Ljubljana, dne 24. oktobra 2013
EPA 1526-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber l.r.
Predsednik

3254. Sklep o imenovanju člana Statističnega sveta Republike Slovenije

Na podlagi 14. člena Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) in 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P

o imenovanju člana Statističnega sveta Republike Slovenije

V Statistični svet Republike Slovenije se imenuje za člana: dr. Janez BALKOVEC.

Št. 050-01/13-1/10
Ljubljana, dne 24. oktobra 2013
EPA 1531-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber l.r.
Predsednik

3255. Sklep o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Krpan

Na podlagi 93. člena Ustave Republike Slovenije, 3. člena Zakona o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 63/94 – KZ in 55/11 – odločba US), 4. in 5. člena ter prvega, drugega, tretjega in petega odstavka 6. člena Poslovnika o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 33/03 in 55/11 – odločba US), 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) in Akta o odreditvi parlamentarne preiskave (Uradni list RS, št. 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P**o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Krpan**

I.

Preiskovalna komisija ima predsednika, podpredsednika, 5 članov in 5 namestnikov članov, ki se imenujejo izmed poslancev Državnega zbora.

V Preiskovalni komisiji ima:

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija 1 člana in 1 namestnika člana,

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke 1 člana in 1 namestnika člana,

Poslanska skupina Socialnih demokratov 1 člana in 1 namestnika člana,

Poslanska skupina Državlanske liste 1 člana in 1 namestnika člana,

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojenцев Slovenije 1 člana in 1 namestnika člana.

II.

V Preiskovalno komisijo se imenujejo:

za člane:

Jerko ČEHOVIN, PS PS

Alenka JERAJ, PS SDS

dr. Ljubica JELUŠIČ, PS SD

Marko PAVLIŠIČ, PS DL

Marija PLEVČAK, PS DeSUS

za namestnike članov:

Matjaž ZANOŠKAR, PS PS

Marijan POJBIČ, PS SDS

Srečko MEH, PS SD

Rihard BRANISELJ, PS DL

Marjana KOTNIK POROPAT, PS DeSUS

izmed članov se imenujeta:

za predsednico:

Alenka JERAJ, PS SDS

za podpredsednika:

Jerko ČEHOVIN, PS PS.

III.

Ta sklep začne veljati z dnem, ko ga sprejme Državni zbor.

Št. 020-04/13-15/14

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1532-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber i.r.
Predsednik

3256. Sklep o izvolitvi v sodniško funkcijo

Na podlagi 130. člena Ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 28. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A in 63/13) in 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P**o izvolitvi v sodniško funkcijo**

V sodniško funkcijo se izvoli:

Natalija HORVAT PASAR, na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Št. 700-05/13-3/7

Ljubljana, den 24. oktobra 2013

EPA 1437-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber i.r.
Predsednik

3257. Sklep o izvolitvi v sodniško funkcijo

Na podlagi 130. člena Ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 28. člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A in 63/13) in 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P**o izvolitvi v sodniško funkcijo**

V sodniško funkcijo se izvoli:

Novica TADIČ, na sodniško mesto okrožnega sodnika na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani.

Št. 700-10/13-2/7

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1483-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber i.r.
Predsednik

3258. Sklep o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji

Na podlagi drugega odstavka 10. člena Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (Uradni list RS, št. 44/96, 47/97, 102/07, 26/11, 109/11 in 58/12) ter 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P**o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji**

I.

Sklep o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 23/12 in 80/13) se v besedilu II. točke spremeni v naslednjem:

imenujeta se članici:

pod številko 5:

Petra ZAJC, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,

pod številko 8:

Aleksandra RIJAVEC ŠKERL, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije.

II.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 412-05/13-2/10

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1530-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber i.r.
Predsednik

3259. Sklep o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu

Na podlagi 93. člena Ustave Republike Slovenije, 3. člena Zakona o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 63/94 – KZ in 55/11 – odločba US), 4. in 5. člena ter prvega, drugega, tretjega in petega odstavka 6. člena Poslovnika o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 33/03 in 55/11 – odločba US), 112. in 201. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) ter Akta o odreditvi parlamentarne preiskave (Uradni list RS, št. 12/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

S K L E P**o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu**

I.

Sklep o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije

o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu (Uradni list RS, št. 14/13 in 31/13) se:

v besedilu II. točke spremeni v naslednjem:

– za besedilom:

– "za namestnike članov:"

se črta besedilo:

"Aljoša JERIČ, PS PS"

– imenuje se:

– za namestnika člana:

Aljoša JERIČ, PS PS.

II.

Ta sklep začne veljati z dnem, ko ga sprejme Državni zbor.

Št. 020-04/13-16/5

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1533-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber i.r.
Predsednik

3260. Priporočilo Varuha človekovih pravic

Državni zbor je na podlagi 111. in 272. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) na seji dne 24. oktobra 2013, ob obravnavi Osemnajstega rednega poročila o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v letu 2012 sprejel naslednje

P R I P O R O Č I L O

Državni zbor priporoča vsem institucijam in funkcionarjem na vseh ravneh, da upoštevajo priporočila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, zapisana v Osemnajstem rednem poročilu o delu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v letu 2012.

Št. 000-04/13-15/11

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1312-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber i.r.
Predsednik

3261. Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (ReNPM13–22)

Na podlagi 16. člena Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10) in 109. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

RESOLUCIJO

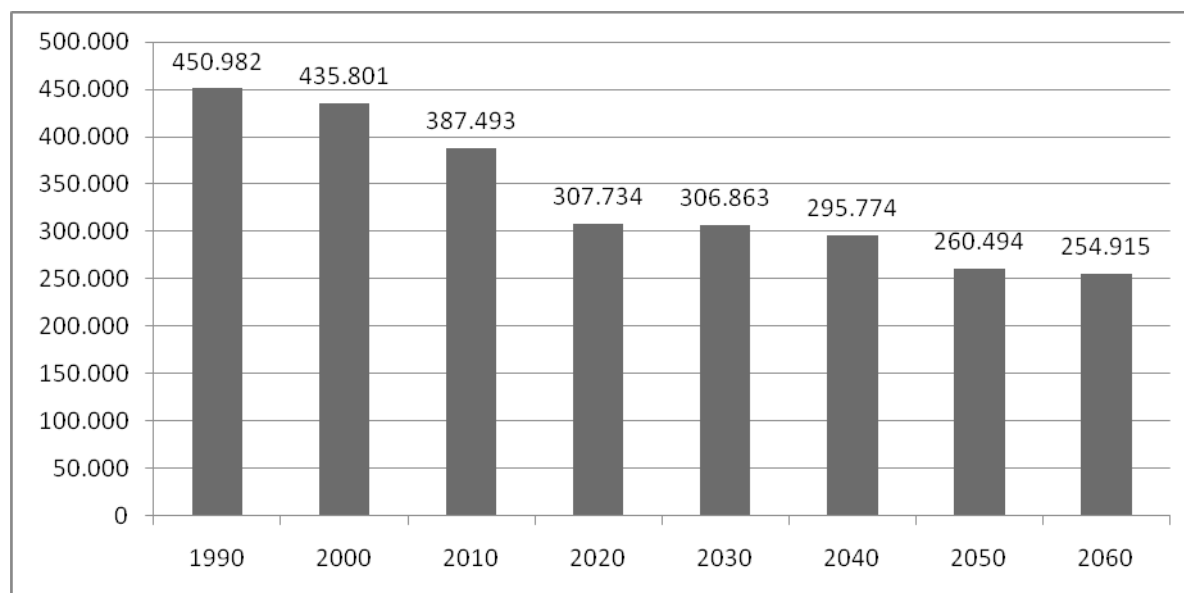
o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (ReNPM13–22)

1 UVOD**1.1 Demografska slika**

Leta 2000 so mladi od 15 do 29 let predstavljali 21,29 % celotnega prebivalstva Slovenije. Po vstopu Slovenije v EU je delež mladih znašal dobro petino oziroma 20,72 %. Leta 2009 so mladi v Sloveniji predstavljali le še 19,41 % celotnega slovenskega prebivalstva. Eurostatove projekcije prebivalstva EUROPOP2008 pa kažejo, da naj bi do leta 2060 mladi predstavljali le še 14,4 % slovenskega prebivalstva (SURs, 2009).

Število mladih se je najbolj zmanjšalo leta 2006, ko se je njihova populacija zmanjšala za 6.592 oseb. Skupno zmanjšanje števila mladih pa je od leta 1990 že preseгло število 45.000. Če ne bo prišlo do večjih selitev, se bo trend nadaljeval tudi v prihodnosti (Vertot, 2009: 24). Tako za Slovenijo kot tudi nasploh za Evropo to pomeni, da se bomo vse bolj soočali z dejstvom, da bo v populaciji čedalje manj mladih in delovno aktivnih ter čedalje več starih in delovno neaktivnih.

Graf 1: Število mladih (15–29 let) v Sloveniji, izbrana leta

Vir: Raziskava Mladina 2010.

1.2 Mladinska politika in nacionalni program

Na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10; v nadaljevanju: ZJIMS) je nacionalni program temeljni programski dokument, ki opredeljuje prednostne naloge in ukrepe, ki so v javnem interesu v mladinskem sektorju. Kot določa ZJIMS, vsebuje nacionalni program: programe, finančni načrt s prikazom stroškov in virov, nosilce, pričakovane razvojne učinke in kazalnike merjenja učinkov, obdobja in roke uresničevanja tega programa.

Nacionalni program je usklajen s temeljnimi razvojnimi dokumenti države – Strategija razvoja Slovenije idr. – in evropskimi dokumenti, ki zadevajo mlade.

Evropska unija je že vrsto let zelo dejavna na področju mladinske politike. Leta 2001 je bila sprejeta Bela knjiga s predlogi ukrepov za spodbujanje aktivnega državljanstva med mladimi, predvsem povezano z aktivno participacijo mladih v družbenem in političnem življenju, informiranjem in svetovanjem za mlade, prostovoljnimi delom in boljšim poznavanjem mladine. Na tej osnovi je Svet ministrov sprejel številne dokumente, s katerimi je opredelil način evropskega sodelovanja ter podal osnovne smernice in skupne cilje. V letu 2005 je Evropski svet kot odziv na vse večje probleme, s katerimi se srečujejo mladi pri izobraževanju, na trgu dela in tudi sicer v družbi, sprejel Evropski pakt za mlade kot aneks k takratni strategiji gospodarskih in socialnih reform (Lizbonska strategija) ter pozval države članice k nujnosti sprejetja ukrepov za zaposlovanje mladih, usposabljanje in izobraževanje (za potrebe zaposlovanja) in preprečevanje konfliktnih situacij med obveznostmi dela in družinskega življenja.

Nov zagon je evropska mladinska politika dobila v letu 2009, ko so ministri, odgovorni za mladino, sprejeli novo resolucijo o prenovljenem okviru evropskega sodelovanja na področju mladine, ki vse države članice poziva k ustvarjanju več priložnosti za vse mlade pri izobraževanju in na trgu dela ter spodbujanju aktivnega državljanstva, socialnega vključevanja in solidarnosti med vsemi mladimi. Gre predvsem za okvir usmeritev, ki državam članicam pomaga pri razvoju njihovih nacionalnih politik, Evropska komisija pa z rednim spremljanjem izvajanja, aktivnostmi medsebojnega učenja in izmenjave dobrih praks ter evropskimi raziskavami

mladine državam zagotavlja podporo (na primer Youth in Europe – A statistical portrait, EU Youth report ter European Research on Youth).

Svet ministrov se je strinjal, da mora biti mladinska politika celovita z ukrepi na vseh področjih, ki vplivajo na življenje mladih, predvsem pa na osmih, opredeljenih v resoluciji: izobraževanje in usposabljanje, zaposlovanje in podjetništvo, zdravje in dobro počutje, participacija, prostovoljne dejavnosti, socialna vključenost, mladi po svetu ter ustvarjalnost in kultura. Ob tem so ministri soglašali, da je treba podpirati tako tipično mladinska področja, in tam neformalno učenje, participacijo in prostovoljne dejavnosti, mladinsko delo, mobilnost in obveščanje, kot tudi zagotoviti medsektorsko sodelovanje in usklajevanje različnih ukrepov.

Mladinska politika se podobno umešča tudi v okvir razvoja drugih strategij Evropske unije. Predvsem velja omeniti strategijo Evropa 2020, novo gospodarsko strategijo za rast in delovna mesta, ki predlaga tri tesno povezana prednostna področja: premišljeno rast, trajnostno rast in vključujočo rast.

Ena pomembnejših pobud strategije Evropa 2020 je t. i. vodilna pobuda »Mladi in mobilnost«, ki izpostavi prav mlade kot tisto družbeno skupino, ki ima bistveno vlogo pri doseganju ciljev gospodarske strategije. Kakovostno izobraževanje in usposabljanje, učinkovito vključevanje na trg dela in večji obseg mobilnosti mladih so ključni dejavniki za izkoriščanje potenciala vseh mladih. S pobudo »Mladi in mobilnost« je poleg tega treba omogočiti mladim, katerih možnosti so omejene in/ali ki so izpostavljeni tveganju socialne izključenosti, bogatejše poklicne poti in učne možnosti za boljše življenjske razmere. Ti mladi morajo imeti zlasti koristi od številnejših možnosti za neformalno in priložnostno učenje ter okrepljenih mehanizmov za priznavanje in potrjevanje takšnega učenja v nacionalnih okvirih kvalifikacij.

Pametna in vključujoča rast je odvisna od ukrepov v okviru celotnega sistema vseživljenjskega učenja, katerih namen je razvoj ključnih kompetenc in kakovostnih učnih rezultatov v skladu s potrebami trga dela. Za prehod mladih od izobraževanja na trg dela je treba omogočiti pridobivanje učnih izkušenj na delovnem mestu in lažji vstop na trg dela.

Evropsko sodelovanje na področju mladine in pobuda »Mladi in mobilnost« imata številne stične točke, predvsem je obema skupen poziv k medsektorskemu usklajevanju in sodelovanju, saj Evropska komisija ugotavlja, da je treba razširiti in obogatiti učne možnosti za mlade kot celoto ter pri tem odpreti pridobivanje znanj in spretnosti z neformalnim izobraževanjem. Prispevek mladinskega sektorja je jasen, predvsem v tistem delu, ki ponuja mladim neformalno in priložnostno učenje. Oba politična okvirja pravzaprav mobilizirata politično moč in orodja, kar naj bi mladim zagotovilo nove in enake možnosti v družbi.

Poleg pobude »Mladi in mobilnost« sta pomembni tudi Agenda za nove spretnosti in dela (Agenda for new skills and jobs) ter pobuda Evropske platforme proti revščini in socialni izključenosti (European platform against poverty and social exclusion). Obe sta poleg pobude »Mladi v gibanju« sestavni del Strategije Evropa 2020. Ravno tako velja omeniti pobudo Priložnosti za mlade (Youth Opportunities Initiative), ki je bila predstavljena leta 2011 in gradi tako na pobudi Mladi v gibanju kot Agendi za nove spretnosti in dela, ter pobudo Communication on a Youth Employment Package, ki je bila predstavljena 5. decembra 2012, ter zadnjo pobudo, objavljeno decembra 2012, imenovano Za zaposlovanje mladih (Moving Youth into Employment, COM(2012) 727 final).

Na Uradu RS za mladino smo podlage za nacionalni program pričeli pripravljati že v letu 2009. Na področju raziskovanja mladine smo v Sloveniji žal beležili velik primanjkljaj, saj po letu 2000 ni bilo opravljene nobene celovite raziskave o slovenski mladini. Ker priprava nacionalnega programa, ki ne bi bil utemeljen v analizah in raziskavah,¹ temveč na pavšalnih sodbah o željah, potrebah in problemih slovenske mladine danes in jutri, ne bi bila smiselna, smo proračunska sredstva usmerili v izdelavo analiz in raziskav. Leta 2009 je tako Inštitut RS za socialno varstvo pripravil analizo Med otroštvom in odraslostjo – Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009, Statistični urad RS pa prvi celovit statistični pregled o mladih v Sloveniji z naslovom Mladi v Sloveniji. V letu 2010 smo raziskovalno dejavnost še okrepili ter pridobili dodatne analize in raziskave, in sicer:

– analizo Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike, katere cilj je bil, da se opravi evalvacija uspešnosti javnih politik pri reševanju določenih problemov mladine;

– analizo Mladinsko delo in mladinska politika na lokalni ravni, katere cilj sta bila celovit pregled in analiza stanja organiziranosti mladinskega sektorja na lokalni ravni, instrumentov za podporo mladinskega dela ter standardov mladinske politike na lokalni ravni v luči priprav na oblikovanje nacionalnega programa za mladino;

– ter ključno raziskavo Mladina 2010. Gre za prvo obsežno raziskavo po letu 2000, ki nam daje možnost, da nacionalni program za mladino utemeljimo tudi na znanstvenih izsledkih, obenem pa nam ponuja ključne odgovore o spremembah slovenske mladine od leta 2000 (in tudi pred tem) do leta 2010 ter statistične in mednarodne primerjave.

Temeljni cilj nacionalnega programa je zagotoviti usklajeno izvajanje enotnega in pregledno urejenega sistema medresorskih prioritet in ukrepov, ki naj izboljša razmere oziroma ponudi rešitve problemov na ključnih točkah, kot so jih identificirali raziskovalci v zgoraj navedenih analizah in raziskavah ali pa so bili identificirani v javni razpravi. Značilnost nacionalnega programa za mladino je, da je to t. i. horizontalni program – združuje ukrepe s področij, ki so v pristojnosti različnih ministrstev, da bi tako ustvaril neko novo kakovost, zagotovil njihovo usklajenost in vidnost.

Nacionalni program zajema naslednja področja:

- izobraževanje,
- zaposlovanje in podjetništvo,
- bivanjske razmere mladih,
- zdravje in dobro počutje,
- mladi in družba ter pomen mladinskega sektorja ter
- kultura, ustvarjalnost, dediščina in mediji.

Nacionalni program za mladino bo obsegal obdobje 9 let, spremljali pa ga bodo t. i. izvedbeni načrti (sprejme jih Vlada RS), ki bodo splošne cilje in usmeritve tega programa po zgornjih področjih zasledovali s specifičnimi ukrepi. Vsakokratni izvedbeni načrt bo usklajen s proračunom Republike Slovenije. Ključni element nacionalnega programa za mladino so splošni cilji po področjih. Za vsak cilj sta določena merilo uspešnosti in pričakovani razvojni učinek, ki naj bi ga doseganje cilja imelo. Cilj se dosega z aktivnostmi/ukrepi znotraj prioritarnih podpodročij, katerih učinkovitost in uspešnost se merita s kazalniki, oblikovanimi za vsako prioritarno podpodročje posebej. Za vse ukrepe, ki so v pristojnosti različnih ministrstev in vladnih služb, so določeni finančni načrt in obdobje ter rok izvedbe. Uspešnost izvedbenega načrta merijo t. i. izvedbeni kazalniki ali kazalniki učinkov, ki so oblikovani za vsak izvedben ukrep posebej. Nacionalni program za mladino je skladen z zahtevami dokumentov, ki urejajo pripravo strateških dokumentov države (na primer Uredbe o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna (Uradni list RS, št. 54/10)).

¹ Mnenja, citati in povzetki nekaterih raziskav in analiz se lahko razlikujejo od uradnega stališča, pojasnil ali analiz državnih organov. Navedbe, povzetki, mnenja in citati posameznih raziskav ali analiz so lahko navedeni splošno, niso podrobno in vsak posebej analizirani.

1.3 Ključne usmeritve nacionalnega programa

Spričo dejstva, da se je v zadnjih desetletjih pomembno spremenila logika delovanja vseh področij, ki vplivajo na kakovost življenja mladih (to velja tako za širše družbeno okolje, družinske odnose, izobraževanje, pogoje na trgu delovne sile in sistem blaginje kot za naravno okolje in gospodarski sistem), je življenje mladih danes vse bolj zaznamovano z negotovostjo in z nujnostjo iskanja uspešnih strategij za uspešno obvladovanje tveganj, s katerimi se na svojih življenjskih poteh srečujejo.

Z objektivnim naraščanjem zahtevnosti in tveganosti prehodov iz otroštva v odraslost narašča subjektivno zavedanje mladih o nujnosti pridobitve čim večjega socialnega in izobrazbenega kapitala. To se kaže v procesu podaljševanja izobraževanja, ki se pojavlja kot odziv na pričakovano negotovost na (mladinskem) trgu delovne sile. Tu so namreč mladi izpostavljeni negotovosti v obliki velike prožnosti, ki posledično povzroča zmanjšano sposobnost polne ekonomske in socialne osamosvojitve. Iz tega izhaja tudi pereča stanovanjska problematika; na tem področju so mladi posebej ranljiva skupina in od reševanja teh težav je pomembno odvisna zmožnost mladih, da si ustvarijo lastno družino. Zdi se, da je svet, v katerem živijo mladi, čedalje bolj kompleksen in prežet z novimi tveganji. Mladi se morajo uspešno spopadati s temi tveganji, saj je od tega odvisna uspešnost njihovega prehoda v odraslost. Tudi zato je v nacionalnem programu za mladino smiselno opredeliti ključne usmeritve in krovne smernice, ki naj bodo vodilo pri lajšanju prehodov mladih v odraslost in ki naj se vselej upoštevajo ob oblikovanju in izvajanju obstoječih javnih (mladinskih) politik.

Te usmeritve so:

1. z izobraževanjem in usposabljanjem, tako formalnim kot neformalnim, zagotoviti mladim boljše možnosti,
2. na podlagi politike zaposlovanja omogočiti mladim zagotovitev lastne ekonomske in socialne varnosti ter jim tako omogočiti pogoje za lažje osamosvajanje,
3. zagotoviti mladim participacijo pri zanje pomembnih javnih politikah (na vseh družbenih področjih) in resničen vpliv na odločanje o njih,

4. nameniti posebno pozornost zagotavljanju enakih možnosti med spoloma in preprečevanju diskriminacije,
5. nameniti posebno pozornost dejavnikom tveganja, ki povzročajo revščino in socialno izključenost med mladimi,
6. slediti načelom trajnostnega razvoja,
7. slediti načelom medgeneracijskega sodelovanja oziroma zagotoviti večjo medgeneracijsko solidarnost.
8. nameniti posebno pozornost zdravju in dobremu počutju mladih ter neenakostim v zdravju,
9. zagotoviti mladim varen začetek poklicne poti.

Krovne smernice oblikovanja mladinske politike v Sloveniji:

1. usmerjeno in neprekinjeno vlaganje sredstev in pozornosti v mlade ter njihovo doseganje avtonomije,
2. zagotavljanje obravnave mladih kot prioritete družbene skupine v vseh sektorskih javnih politikah,
3. vzpostavljanje medsektorskega sodelovanja pri oblikovanju in implementaciji mladinske politike,
4. poenotenje pojmovanja ciljne skupine mladih kot posameznikov, starih od 15 do 29 let, ki v družbi predstavljajo depriviligirano skupino, v vseh javnih politikah,
5. vključevanje mladih v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo mladinske politike na lokalni in nacionalni ravni,
6. zagotavljanje pogojev za učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj z namenom omogočiti mladim razvoj znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih potrebujejo za polno vključevanje na trg dela in v civilno družbo in ki povečujejo njihovo odpornost proti možnim družbenim, gospodarskim in okoljskim tveganjem v prihodnosti, ter zagotavljanje pogojev za neformalno in priložnostno učenje z okrepljenimi mehanizmi za priznavanje in potrjevanje takšnega učenja v nacionalnih okvirih kvalifikacij,
7. vzpostavljanje sistema, ki omogoča preverjanje učinkovitosti mladinske politike in odkrivanje pomanjkljivosti v ukrepih te politike, ki se pojavijo bodisi pri nekaterih skupinah mladih, na določenih geografskih območjih ali ob določenih življenjskih razmerah,
8. odpravljanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike,
9. spodbujanje priprave strategij za mlade v lokalnih skupnostih, v sodelovanju z mladimi in po smernicah tega programa.

1.4 Spremljanje nacionalnega programa za mladino

Da bi bil lahko nacionalni program za mladino učinkovit in bi v polnosti dosegal svoje cilje, ob tem pa upošteval lastne usmeritve in smernice, je treba vzpostaviti in razviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme za njegovo spremljanje in evalvacijo. To velja tudi za celotno polje mladinskih in drugih javnih politik, ki vplivajo na položaj mladih posredno. Mladinsko politiko lahko definiramo kot zavezo »države k izboljšanju položaja mladih v družbi. Ta zaveza mora temeljiti na nacionalnem dialogu in plodnem partnerstvu vseh relevantnih deležnikov. Mladinska politika v praksi opredeljuje cilje, strategije, konkretne korake, ciljne skupine, časovni okvir, spremljanje in evalvacijo.« (Youth Policy – Here and Now, 2005.)

V skladu s to definicijo morata spremljanje in evalvacija postati sestavni del mladinskih politik oziroma širših nacionalnih mladinskih strategij kot tudi nacionalnega programa za mladino in morata tvoriti spremljevalni sistem tega programa, ki bo zagotavljal relevantne povratne informacije o njegovi uspešnosti oziroma neuspešnosti.

Šele vzpostavitev takšnega sistema zagotavlja namreč, da so odločitve glede oblikovanja in izvajanja javnih politik na mladinskem področju utemeljene na znanju in točnih statističnih informacijah – zagotavlja t. i. »na znanju temelječe odločanje o javnih politikah«. Da bi kazalniki čim bolj celostno merili spreminjanje položaja mladih v družbi, jih je treba razdeliti v tri skupine, od katerih ima vsaka svoje značilnosti (Agency for Fundamental Rights, 2009):

a) Kazalniki vpliva

Ti kazalniki se nanašajo na obstoj zakonodaje in njenih instrumentov kot tudi na institucionalno ureditev in proračunske mehanizme, ki so potrebni za uresničitev zavez iz nacionalnih politik oziroma nacionalnega programa za mladino. Osredotočajo se na nacionalno zakonodajo, ki ureja področje določenih pravic, in na (ne)spoštovanje zavezujočih mednarodnih dokumentov s področja človekovih pravic. Služijo lahko kot odlično orodje za postavitev vmesnih ciljev pri uresničevanju programa ali politik oziroma pri oblikovanju t. i. akcijskih načrtov za doseganje končnih ciljev.

b) Kazalniki učinkov

Služijo za spremljanje procesa implementacije mladinskih politik oziroma nacionalnega programa za mladino na različnih področjih in se osredotočajo na doseganje vmesnih ciljev. Merijo torej uspešnost aktivnosti javnih politik v procesu uresničevanja sprejetih obvez v mladinskih politikah oziroma nacionalnem programu za mladino. Odgovarjajo na vprašanje, v kolikšni meri je neka javna politika (oziroma nacionalni program) izvedena glede na zastavljene cilje.

c) Kazalniki rezultatov

Ti kazalniki merijo rezultate politik, ukrepov in strategij države pri uresničevanju zavez iz nacionalnega programa. Poleg tega merijo, ali se je izboljšal položaj mladih in kako, v središče merjenja pa so postavljeni tako pozitivni kot tudi negativni trendi.

Poudariti je treba, da kazalniki rezultatov v našem primeru ne merijo končnih izidov oziroma dolgoročnih vplivov različnih javnih politik, ampak se osredotočajo na kratkoročne učinke različnih aktivnosti za uresničevanje nacionalnega programa oziroma na merjenje vmesnih ciljev. Tako zasnovani kazalniki so lažje merljivi in posledično pripomorejo k lažjemu merjenju dolgotrajnih učinkov mladinskih politik oziroma (širše) nacionalnega programa za mladino.

Uporaba kombinacije teh vrst kazalnikov, ki bodo temeljili na prej omenjenem »oblikovanju javnih politik, temelječem na dokazih«, ter bodo jedro sistema spremljanja in evalviranja nacionalnega programa za mladino, bo omogočila ocenjevanje (ne) želenih učinkov določenih ukrepov oziroma spremljajočega izvedbenega načrta za izvajanje nacionalnega programa za mladino, ki bo pripravljen in usklajen z vsakokratnim sprejetim proračunom Republike Slovenije. Spremljanje in evalvacija nacionalnega programa za mladino bo odgovornost Urada RS za mladino in predvidoma tudi Inštituta RS za socialno varstvo.

Na podlagi poročanja nosilcev in sodelujočih ministrstvo, pristojno za mladino, o uresničevanju nacionalnega programa za mladino skladno s šestim odstavkom 16. člena ZJIMS poroča Svetu Vlade RS za mladino, ki lahko na tej podlagi poda pripombe in predloge za izboljšanje uresničevanja Nacionalnega programa.

2 PODROČJE 1: IZOBRAŽEVANJE

2.1 Utemeljitev pomembnosti področja

Mladi se v izobraževalni sistem vključujejo zaradi pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko kasneje na trgu delovne sile pridobili zaposlitev ter si tako zagotovili dostojen socialni in ekonomski položaj v družbi. Izobraževanje je torej pogoj za zaposlovanje mladih, hkrati pa izobraževanje v duhu vseživljenjskega učenja (pridobivanja raznovrstnih kompetenc) omogoča boljšo prilagodljivost mladih pogosto nepredvidljivim razmeram na trgu delovne sile. Na ta način igra izobraževanje ključno vlogo pri osamosvajanju mladih, hkrati pa pospešuje njihov osebnostni razvoj in služi uresničevanju njihovih življenjskih ciljev ter učnih in raziskovalnih potencialov, njihove kreativnosti, inovativnosti in trajnostnega razvoja družbe. Za zagotavljanje slednjega pa je pomembno tudi globalno učenje, kamor se uvrščajo vsebine, kot so izobraževanje o razvoju, izobraževanje za človekove pravice, medkulturno izobraževanje, okolje in trajnostni razvoj, kultura varnosti, izobraževanje za mir in preprečevanje konfliktov, vloga civilne družbe, neenakost in drugo. Posebej velja izpostaviti izobraževanje o trajnostnem razvoju in izobraževanje za človekove pravice. Sistematičen pristop k izobraževanju za trajnostni razvoj ima pozitivne učinke tako na doseganje trajnostnega razvoja kot na boljšo kakovost življenja mladih tudi v kasnejših obdobjih življenja. Izobraževanje za človekove pravice kot sestavni del vsakršnega formalnega in neformalnega izobraževanja je nepogrešljiv in ključen element za učinkovito in celostno promocijo človekovih pravic, ki so podlaga za strpno družbo.

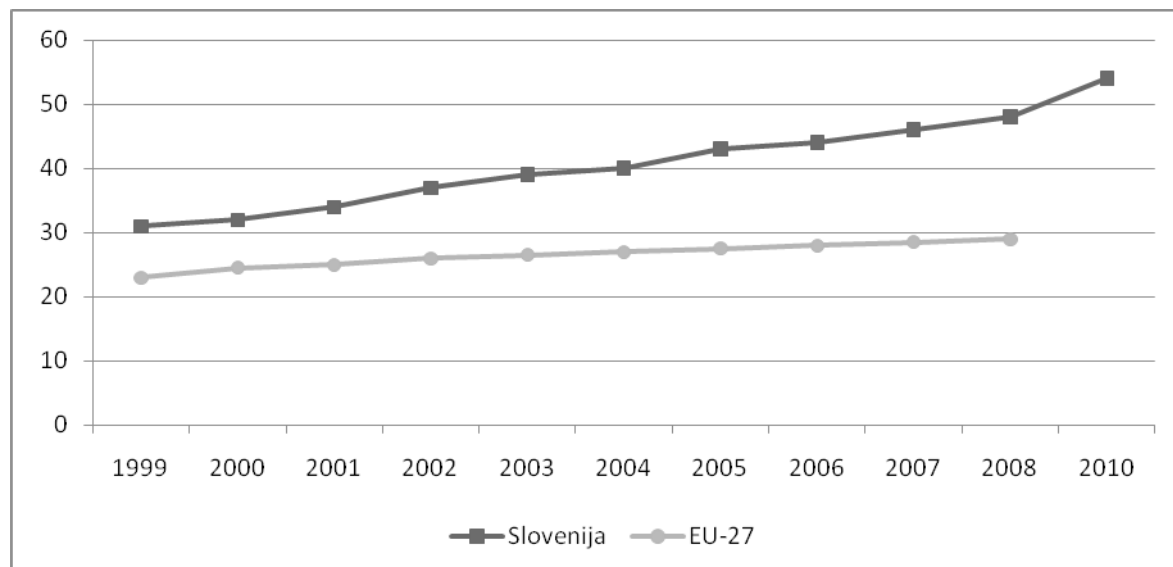
Izobraževanje (formalno in neformalno) mora mladim zagotavljati širino in posledično kakovost življenja, ki ni odvisna le od zaposlitve, ampak tudi od tega, kaj posameznik v življenju počne poleg službe. Za vse to je danes izjemnega pomena tudi informacijska in digitalna pismenost, ki je za vsakega človeka čedalje večjega pomena, ne glede na poklic in službo, ki jo opravlja.

Kakovostno in učinkovito izobraževanje mladih je usmerjeno k pridobivanju visoke ravni znanja, kar prinaša kakovostno izobraženo delovno silo. Kakovostno izobražena delovna sila pomembno vpliva na razvoj gospodarstva, saj izboljšuje njegovo konkurenčnost in učinkovitost ter vanj vnaša inovacije in druge pomembne vidike razvoja, kot sta socialni in okoljski. Posledično se v državi okrepi tudi družbena blaginja in izboljša kakovost življenja. Izobraževanje je torej na ta način pomembna naložba, ki lahko družbi prihrani marsikatero negativno posledico nepredvidljivih razmer v gospodarstvu.

Institucionalno izobraževanje zajema vse večji delež življenja današnjih ljudi in je postalo univerzalni družbeni način priprave za odraslost ter socializacije otrok in mladostnikov. Že več desetletij je osnovna ugotovitev vseh statističnih pregledov na področju izobraževanja, da se šolanje širi in agregatno podaljšuje. Množičnost rednega izobraževanja se je, tudi v primerjavi s povprečjem EU27, v zadnjih 10 letih v Sloveniji občutno povečala (Lavrič in dr., 2010).

Tako podatki za Slovenijo kažejo, da je splošna vključenost v izobraževalni sistem v starostni kategoriji 15–24 let 69,7-odstotna, kar je za 10,4 odstotne točke nad povprečjem EU. Prav tako je v Sloveniji v primerjavi z drugimi evropskimi državami visoka vključenost tudi v terciarno izobraževanje. Izpostaviti je treba, da je v Sloveniji trend naraščanja vključenosti hitrejši od povprečja EU. K »masivizaciji«³ terciarnega izobraževanja prispeva tudi sama dostopnost te ravni izobraževanja. Zato ni presenetljivo, da so razlike v vključenosti glede na izobrazbo in poklic staršev manjše kot v drugih evropskih državah (Eurostudent III 2006/2007).

Graf 2: Vključenost mladih (20–24 let) v terciarno izobraževanje, v obdobju 1999–2010, Slovenija in EU27

Vir: Eurostat in podatki raziskave Mladine 2010.

Visoka vključenost v izobraževalni sistem pa še ne zagotavlja lahkega prehoda v zaposlitev. Mladi so na trgu delovne sile zaradi pomanjkanja delovne zgodovine, delovnih izkušenj in strukture povpraševanja po delovni sili ter zaradi neprilagojenosti sistemov socialnega varstva novi družbeni realnosti še posebej ranljivi, zato obstaja večje tveganje, da bodo prav oni postali del družbene margine (ne pa skupine na trgu delovne sile, ki so vanj že trdno integrirane). V skladu s tem in pa dejstvom, da je trg delovne sile osrednje področje zagotavljanja materialne in socialne varnosti, se povečuje tako družbeni kot tudi osebni pritisk na pridobitev čim večjega izobraženega kapitala, ki se kaže v tem, da si mladi želijo pridobiti tem boljši »startni« položaj pri vstopu na trg delovne sile in zagotovitev tem boljšega položaja na njem, da bi se izognili naraščajočim stopnjam brezposelnosti in slabši kakovosti zaposlitev. Ob tem pa je treba omeniti, da je nadaljevanje študija postalo tudi t. i. izhod v sili za nekatere diplomante, ki na trgu dela ne vidijo realnih možnosti za zaposlitev, zato sama visoka vključenost v terciarno izobraževanje lahko prinaša tudi določene kratkoročne slabosti, predvsem glede neuskladenosti ponudbe in povpraševanja na trgu dela. Vendar le visoko izobražena populacija dolgoročno vodi v napredek družbe in k približevanju ambicioznim ciljem, ki smo si jih zastavili. Ohraniti je treba visoko vključenost prebivalstva v izobraževanje, ob tem pa spodbujati zgodnje karierno svetovanje in s tem poklicno usmerjenost.

Na položaj mladih na trgu dela dolgoročno vplivajo tudi demografska gibanja. Kljub neprekinjeni rasti števila prebivalcev (do leta 2009 predvsem kot posledica povečanega selitvenega prirasta, od leta 2006 pa tudi kot posledica ponovnega pozitivnega naravnega prirasta) se število mladih v Sloveniji zmanjšuje že dobrih 10 let. Vzrok je neprekinjeno zmanjševanje števila rojstev v obdobju 1980–2003 (z izjemo leta 2000), ponovni porast števila rojstev od leta 2004 pa bo na ponovno povečevanje števila mladega prebivalstva vplival šele po letu 2020 (UMAR: Ekonomski izzivi 2012: 72).

Takšnega delovanja pa ni zaznati, ko gre za mobilnost mladih. Tako je delež mednarodno mobilnih študentov v Sloveniji pod evropskim povprečjem in v časovnem smislu dokaj stabilen. Trend naraščanja je mogoče zaznati le v okviru programa Erasmus, v katerega pa je bil leta 2008 še vedno vključen manj kot odstotek študentske populacije. Raziskava Mladina 2010 v zvezi s tem ugotavlja, da gre pri tem za mešanico objektivnih in subjektivnih dejavnikov, pri čemer velja, da prevladujejo prvi (prenizke finančne spodbude, premalo promocije potencialnih koristi, nepriznavanje v tujini opravljenih obveznosti, odgovornost do obveznosti, ki študente vežejo na domače okolje) (Lavrič in dr., 2010: 2392). Študentom je treba olajšati mobilnost. V prvem koraku z učinkovitim in jasnim sistemom priznavanja opravljenih obveznosti v času mobilnosti, v drugem pa s finančno spodbudo.

Omeniti velja tudi izsledke raziskave Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound),² ki jih je upoštevala tudi Evropska komisija pri pripravi paketa priporočenih ukrepov »Communication on a Youth Employment Package«. Podatki Eurostatove ocene za leto 2010 namreč kažejo, da v EU 12,9% mladih med 15. in 24. letom starosti ni imelo zaposlitve oziroma niso bili vključeni v izobraževanje ali usposabljanje. To pomeni približno 7,5 milijona mladih. Poleg tega obstaja še 6 milijonov »starejših pripadnikov skupine NEET (mladi, ki niso ne zaposleni, niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje)«, starih od 25 do 29 let. Število oseb, ki niso niti zaposlene niti vključene v izobraževanje ali usposabljanje, se sicer zelo razlikuje med posameznimi državami članicami EU, a se je po začetku krize močno povečalo povsod – razen v Luksemburgu. V Sloveniji 9,4% mladih med 15. in 29. letom starosti ni imelo zaposlitve oziroma ni bilo vključeno v izobraževanje ali usposabljanje.

Eurofound ugotavlja, da populacija NEET ni homogena, saj so med njimi tako mladi brezposelni (kratko- in dolgoročno), mladi, ki ne morejo delati zaradi invalidnosti ali družinskih obveznosti, ter mladi, ki so izključeni iz družbe ali se bojijo vstopa na trg dela zaradi neuspešnih poskusov v preteklosti. Kljub raznolikosti skupine NEET pa imajo njeni pripadniki tudi nekaj pomembnih skupnih lastnosti:

1. človeškega kapitala si ne povečujejo po formalnih kanalih;

2. bolj verjetno je, da se bodo srečali z več oblikami prikrajšanosti, kot so invalidnost, nizka stopnja izobrazbe, priseljenko poreklo ali revno družinsko okolje;

3. bolj verjetno je, da so stalno brezposelni ali je njihova zgodovina udeležbe na trgu dela skromna.

Poleg očitnega tveganja, da se izgublja potencial tolikšnega števila mladih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, njihovo visoko število prinaša še druge škodljive posledice za družbo in gospodarstvo. Obdobja, ko je posameznik del skupine NEET, se povezujejo z najrazličnejšimi negativnimi posledicami zanj, kot so osamitev, negotova in slabo plačana zaposlitev, ukvarjanje s kriminalom ter težave na področju duševnega in telesnega zdravja. Vse to pa ni težava zgolj za posameznika, ceno plačujejo tudi družba in gospodarstvo, zaradi česar je število pripadnikov skupine NEET izziv za celotno družbo.

Eurofound je izdelal oceno škode, ki so jo gospodarstva držav članic EU utrpela v letu 2008 zaradi odsotnosti pripadnikov skupine NEET s trga dela, in sicer naj bi ta znašala 2,3 milijarde evrov na teden oziroma približno 119,2 milijarde evrov na leto, kar ustreza približno 1% skupnega BDP držav članic. Skupni znesek se razdeli na 110,4 milijarde evrov izpada družbenega prihodka, ki bi ga v obliki prispevkov vplačali pripadniki skupine NEET, in 8,8 milijarde evrov več izplačanih socialnih transferjev. Med posameznimi državami največ na letni ravni plačujeja Italija (25 milijard evrov) in Francija (17 milijard evrov), najvišjo ceno glede na delež BDP pa plačujeja Irska in Bolgarija (več kot 2% BDP), sledi jima Italija. Eurofound ocenjuje, da so v Sloveniji tovrstni stroški znašali 342 milijonov evrov oziroma 0,92% BDP.

2.2 Cilji in podpodročja

Cilji in podpodročja v okviru področja izobraževanja so usklajeni oziroma jih lahko umestimo v t. i. drugo razvojno-investicijsko prioriteto, tj. učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta, bolj specifično pa pod podprioriteto izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja, ki je ena izmed petih prioritete Državnega razvojnega programa Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 (v nadaljevanju DRP 2007–2013). DRP 2007–2013 je pripravljen na podlagi Uredbe o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 44/07), vsebinsko pa izhaja iz strateškega dokumenta razvojnega načrtovanja Strategija razvoja Slovenije, ki zajema vizijo dolgoročnega razvoja države. Izpostavljam tudi, da so cilji usklajeni z Resolucijo o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (v nadaljevanju: ReNPVŠ11-20). Hkrati so cilji skladni s predlaganimi izhodišči in usmeritvami nastajajoče Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020, saj je v okviru opredeljenih prioritete kot bistveno za gospodarski razvoj identificirano tudi področje zaposlovanja in usposabljanja (mladi in starejši). Za vsa tri identificirana področja (poleg zaposlovanja in usposabljanja (mladi in starejši) še mala in srednja podjetja ter raziskave in razvoj ter inovacije) naj bi bilo namenjenih 50% razvojnih sredstev, ki bodo razpoložljiva do leta 2020. Poleg tega izhodišča za pripravo Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020 kot eno izmed prioritete izpostavljajo znanje.

Prav tako so cilji in podpodročja nacionalnega programa za mladino na področju izobraževanja usklajeni s ključnim razvojnim dokumentom EU, in sicer Evropo 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Te cilje je moč umestiti pod t. i. vodilni

² <http://www.eurofound.europa.eu/index.htm>

pobudi³ »Mladi in mobilnost« in »Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta«, ki se v svojem bistvu nanašata na izboljševanje evropskih izobraževalnih sistemov, da bi ti lahko postali bolj privlačni in uspešni v mednarodnem okolju, zagotavljali boljšo izobrazbo in posledično izboljševali položaj mladih na trgu delovne sile in lažjo prilagoditev na nove pogoje na spreminjajočih se trgih delovne sile.

2.2.1 CILJ: Izboljšanje kompetenčne opremljenosti mladih

Merilo: dvig stopnje zaposlenosti mladih

stopnja zaposlenosti mladih 15–24 (EU27: 34,1 SI: 34,1 EUROSTAT 2010)
stopnja zaposlenosti mladih 25–29 (EU27: 72,2 SI: 75,7 EUROSTAT 2010)

Pričakovani razvojni učinek: zagotovitev lažjega vstopanja mladih na trg dela

PRIORITETNO PODPODROČJE 1: vzpostavitev celostnega priznavanja neformalnih oblik znanj in izkušenj ter povezovanje formalnega in neformalnega izobraževanja

Nosilec: MIZŠ

Sodelujoči: MDDSZ, mladinski sektor, visokošolske institucije, socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: uvrstitev problema nepriznavanja neformalno pridobljenih znanj in spretnosti na dnevni red političnega odločanja

Kazalnik: uvedba statusa mladinskega delavca ali mladinskega voditelja na srednjih šolah in fakultetah (po zgledu statusa športnika, kulturnika)

Kazalnik: upoštevanje aktivnega sodelovanja v organizacijah v mladinskem sektorju kot del opravljenih obveznih izbirnih vsebin v šolah

Razvoj trajnostne družbe znanja temelji na vseživljenjskem učenju, ki omogoča prilagajanje visoki dinamiki ekonomskih in socialnih razmer, ter na krepitvi ključnih kompetenc, ki so splet znanj in veščin, na podlagi katerih ljudje uresničujejo svoje življenjske cilje, samostojno delujejo in bogatijo družbo kot aktivni in odgovorni državljani. Izobraževanje mladih v družbi znanja in za trajnostni razvoj naj bi bilo torej usmerjeno k spodbujanju vseživljenjskega učenja in pridobivanju ključnih kompetenc, čemur se mora izobraževalni sistem primerno prilagoditi. Formalno izobraževanje lahko v tem okviru mladim ponudi le del potrebnih znanj in spretnosti v omejenem časovnem obdobju, medtem ko neformalno izobraževanje zaradi svoje narave in načina delovanja izvajalcev ponuja kakovostne načine pridobivanja preostalih ključnih kompetenc vse življenje. Med drugim je relevantno tudi za spreminjanje obstoječih privzgojenih vzorcev ravnanja v smeri trajnostnih praks. Za celovito izobraževanje mladih je tako prvenstvenega pomena prav povezovanje obeh stebrov izobraževanja. Njun komplementarni odnos lahko mladim lažje zagotovi uspešno osamosvajanje, večjo zaposljivost, osebnostni in poklicni razvoj ter višjo kakovost življenja. Nekateri inštrumenti, kot na primer sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij, so sicer razviti in dobro delujejo, vendar je bil ta inštrument razvit predvsem za uporabo na trgu dela za odrasle, ki so že vključeni na trg dela. Poleg nacionalnih poklicnih kvalifikacij obstajajo tudi drugi pobude in inštrumenti, ki pa so bili razviti posebej za mlade, na primer Nefiks, Youthpass, Moje izkušnje in drugi.

Pridobivanje neformalnih oblik znanja in izkušenj je v obdobju »masivizacije« terciarnega izobraževanja pomembno tudi z vidika konkurenčnih prednosti mladih na trgu delovne sile. Družba in gospodarstvo morata zato več pozornosti nameniti priznavanju neformalnih oblik znanj in izkušenj. V nasprotju s formalnim izobraževanjem, ki se konča s pridobitvijo formalno in javno veljavne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije, je neformalno izobraževanje oziroma njegov končni rezultat definirano precej bolj ohlapno. Tu gre predvsem za pridobivanje veščin, poglobljanje znanja, pridobljenega s formalnim izobraževanjem, ki ima za namen povečanje kompetenc posameznika ter poteka na prostovoljnem temelju in zunaj formalnega izobraževalnega sistema. Zato neformalno izobraževanje opravlja pomembno komplementarno funkcijo formalnemu izobraževanju, saj ga dopolnjuje s širokim naborom znanja in veščin, ki je pomemben tako za osebnostni razvoj mladih kot tudi za njihovo uspešnost na samem trgu delovne sile (Boljka, 2011: 32).

Koncept neformalnega izobraževanja je v slovenski družbi manj prepoznaven in posledično premalo cenjen. Udeležencem, zlasti mladim, ki so aktivni v organizacijah v mladinskem sektorju, to ne prinaša formalnih certifikatov oziroma višanja stopnje izobrazbe. Formalni certifikati pa so v slovenski družbi še posebno cenjeni. Vsaka vključenost v mladinsko delo sicer mladim ne omogoča nujno razvoja ključnih kompetenc, ki jih delodajalci iščejo in cenijo, vendar pa so organizacije v mladinskem sektorju lahko prostor, kjer mladi te kompetence razvijajo do stopnje, da so dovolj fleksibilne in prenosljive na vsa področja delovanja mladega človeka.

Tiste občudijske dejavnosti, ki jih organizirajo univerze in druge visokošolske institucije ali druge organizacije in jih visokošolske institucije prepoznajo kot relevantne za pridobivanje raznovrstnih kompetenc, lahko institucije zapišejo v prilogo k diplomu ter s tem omogočijo pregled vseh institucionalno podprtih aktivnosti posameznika v transparentni obliki. V prilogo k diplomu se vključijo tudi dosežki posameznikov na mednarodnih tekmovanjih iz znanja, raziskovanja, umetnostnih dosežkov, športa in ostalih relevantnih tekmovanjih ter drugi vrhunski dosežki. Visokošolske institucije v te namene ne bodo oblikovale novih storitvenih dejavnosti (ReNPVŠ11–20).

Nepriznavanje neformalnega izobraževanja s strani države, formalnih izobraževalnih institucij in delodajalcev med drugim povzroča tudi pomanjkanje financiranja izvajanja neformalnega izobraževanja. Organizacije, ki neformalno izobraževanje izvajajo, zlasti organizacije v mladinskem sektorju, so tako v veliki meri odvisne od financiranja iz naslova razpisov. Slednji so le redko usmerjeni k sofinanciranju redne dejavnosti organizacij in večinoma sofinancirajo posamezne projekte. Zaradi tega je izvajanje neformalnega izobraževanja v organizacijah pogosto odvisno od usmeritev in prioritet na eni strani države ter na drugi strani EU, kar zahteva prilagajanje vsebin neformalnega izobraževanja, organizacijam krati avtonomijo ter tako zmanjšuje kakovost neformalnega izobraževanja.

³ Evropska komisija je za doseganje splošnih ciljev Strategije Evropa 2020 oblikovala sedem vodilnih pobud. Te so: »Unija inovacij«, »Mladi in mobilnost«, »Evropski program za digitalne tehnologije«, »Evropa, gospodarna z viri«, »Industrijska politika za dobo globalizacije«, »Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta«, »Evropska platforma za boj proti revščini«.

PRIORITETNO PODPODROČJE 2:4 zagotoviti pogoje za povečanje deleža mladih, ki končajo študij, ter spodbujanje skrajševanja dobe študija

Nosilec: MIZŠ

Sodelujoči: socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: razmerje med vpisom in dokončanjem študija, po spolu

Kazalnik: vključenost generacije od 19. do 24. leta v terciarno izobraževanje, po spolu

Kazalnik: vključenost generacije od 25. do 29. leta v terciarno izobraževanje, po spolu

Kazalnik: povprečna doba trajanja študija, po spolu

Če želimo, da bo povečanje števila študentov na terciarni ravni imelo za posledico tudi zvišanje izobrazbene ravni, moramo zmanjšati zgodnje opuščanje izobraževanja oziroma nedokončanje in ponavljanje študija, ki je v Sloveniji v nasprotju z ugodnimi kazalniki na srednješolski ravni v terciarnem izobraževanju še vedno na zelo visoki stopnji. To je povezano tudi s specifičnimi ugodnostmi, ki jih nudi status študenta, in slabim položajem mladih na trgu delovne sile. Zato je nujno uvesti nove in izboljšati obstoječe ukrepe za preprečevanje zgodnejšega opuščanja izobraževanja in spodbude za (hitrejše) dokončanje študija (Rakar, 2009: 37).

Ob dostopnosti in večji diverzifikaciji terciarnega sistema je zato treba jasno in razločno urediti pomen posamezne študijske stopnje in kvalifikacije, ki jo ta nudi. Prva študijska stopnja bo tako nudila celovito visokošolsko izobrazbo in bo diplomantom omogočala prehod na trg dela. Druga študijska stopnja bo nudila poglobljeno znanje in kompetence. Pri tem pa bodo študijski programi raznoliki na prvi in drugi študijski stopnji. Binarnost bo omogočala usmerjenost na teoretsko-raziskovalno ali po drugi strani na strokovno področje. Horizontalna raznolikost pa bo nudila razlikovanje med posameznimi študijskimi programi iste stopnje v slovenskem visokošolskem prostoru tudi znotraj ene od binarnih opcij (na primer različne orientacije programov znotraj disciplin, ki jih izvajajo različne visokošolske institucije). Tretja študijska stopnja bo znanstvena in raziskovalna vključno z umetnostjo in bo zagotavljala kompetence za samostojno znanstvenoraziskovalno ali umetniškoraziskovalno delo ter akademsko udejstvovanje. Zahtevala bo prispevek v mednarodno zakladnico znanosti ali umetnosti in izvorno raziskovalno delo, univerze pa bodo doktorske študente vključevale v aktivne raziskovalne programe in projekte. Vpisna merila v doktorski študij bodo spodbujala in omogočala kakovostnejše izvajanje te vrste študija z zagotavljanjem akademskih raziskovalnih zmogljivosti, vključno z mentorji, ter z aktivno vključenostjo študentov v mednarodno raziskovalno okolje. Poleg univerz bo ob izpolnjevanju visokih kriterijev znanstvene odličnosti, doseganju zadostne kritične mase, ustrezni raziskovalni opremljenosti, zagotovljeni interdisciplinarnosti in vrhunski kadrovski zasedbi doktorski študij lahko izvajal tudi konzorcij javnih raziskovalnih zavodov. Kriterije za to bo določila Nacionalna agencija za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) in jih ciklično preverjala z evalvacijo izvajanja doktorskega študija (ReNPVŠ11–20).

PRIORITETNO PODPODROČJE 3: preprečevanje zgodnejšega opuščanja izobraževanja pri poklicnem in strokovnem srednješolskem izobraževanju

Nosilec: MIZŠ, Zavod RS za šolstvo, Center RS za poklicno izobraževanje

Sodelujoči: MGRT, socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež populacije v starosti 18–24 let, ki ne dokonča srednješolskega izobraževanja, po spolu

Kazalnik: število srednješolcev, ki so vključeni v prakso pri delodajalcu, po spolu

V Sloveniji je opazno prisoten pojav zgodnejšega opuščanja izobraževanja pri poklicnem in strokovnem srednješolskem izobraževanju. Stopnja vključenosti mladih v sistem formalnega izobraževanja (po zaključenem obveznem osnovnem šolanju) je sicer zelo visoka (okrog 70-odstotna oziroma po nekaterih ocenah celo več kot 90-odstotna) in se giblje celo nad evropskim povprečjem (Rakar, 2009).

Ob tem se je v obdobju 2000/01–2010/11 močno zmanjšalo tudi število vpisanih v poklicne tehniške programe, ki mladim s končano triletno poklicno šolo omogočajo nadaljevanje izobraževanja na terciarni ravni. Zmanjšalo se je tudi število mladih, vpisanih v štiri- in petletne tehniške in druge strokovne programe ter v gimnazije, vendar za bistveno manj kot v poklicne šole. Močno pa se je povečalo število vpisanih v maturitetni tečaj. Ob takšnih gibanjih se je spremenila tudi struktura vpisanih po vrstah programov. Močno se je zmanjšal delež, vpisanih v nižje in srednje poklicne programe (s 27,7 v letu 2000/01 na 15,5% v letu 2010/11), precej pa sta se povečala deleža vpisanih na gimnazije ter v štiri- in petletne tehniške in druge strokovne programe. Zmanjšanje deleža vpisanih v nižje in srednje poklicne programe, ki ne omogočajo neposrednega nadaljevanja izobraževanja na terciarni ravni, je povezano tudi z nizkim ugledom poklicev z nizko in srednjo poklicno izobrazbo⁵ (UMAR, 2012: 76).

Sam dostop do formalnega izobraževanja je zaradi brezplačnosti načeloma enako omogočen vsem mladim, čeprav to zaradi vseh drugih stroškov, ki so povezani z izobraževanjem (bivanje v drugem kraju oziroma prevoz do kraja šolanja, prehrana, delovno gradivo ipd.), pogosto ne velja za mlade v slabem ekonomskem položaju. V še večji meri pa je dostopnost formalnega izobraževanja problematična za tiste mlade, ki so šolanje na kateri koli stopnji prekinili. Slednje je mogoče pripisati med drugim neprilagojenosti izobraževalnih procesov realnim potrebam mladih, slabemu vključevanju mladih v oblikovanje teh procesov ter v nekaterih primerih tudi zgoraj navedenim posrednim stroškom šolanja. Mladi si le stežka privoščijo izstop iz formalnega izobraževalnega sistema ter kasneje ponoven vstop vanj. Brezplačnost šolanja je starostno omejena za posamezno stopnjo izobraževanja. Poleg tega ni vzpostavljen učinkovit sistem spodbujanja ponovnega vključevanja v izobraževalni sistem. Nekateri programi za ponovno vključevanje v izobraževalni sistem sicer obstajajo, vendar zlasti v primeru terciarnega izobraževanja niso bistveno učinkoviti (MSS, 2010).

⁴ Prioritetni podpodročji 2 in 3 v nacionalnem programu za mladino sta vsebinsko povezani s cilji Resolucije o nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVŠ11-20) (Uradni list RS, št. 41/11 z dne 30. maja 2011). Predvideni ukrepi, ki te cilje zasledujejo, pa so del t. i. izvedbenega načrta, ki spremlja nacionalni program za mladino.

⁵ To so pokazali tudi izsledki raziskave Special Eurobarometer Attitudes towards vocational education and training (2011).

PRIORITETNO PODPODROČJE 4: izboljšanje kakovosti izobraževanja na vseh izobraževalnih stopnjah

Nosilec: MIZŠ, Zavod RS za šolstvo, visokošolski zavodi, NAKVIS

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: uvrstitve vključenih mladih po mednarodnih primerjalnih raziskavah, po spolu

V izobraževanju je mogoče zaslediti pomanjkanje kakovosti, zlasti na terciarni ravni, kar lahko povežemo z višino vloženih javnih finančnih sredstev v različne stopnje izobraževanja, ki so za primarno in sekundarno raven ustrezno visoka, medtem ko delež javnih finančnih sredstev na študenta v terciarnem izobraževanju zaostaja za evropskim povprečjem, zaradi česar je profesorjev glede na število študentov občutno premalo (Rakar, 2009; Lavrič in dr. 2010: 101).

»Kakovost«, kar ni enako »zagotavljanju kakovosti«, mora biti na akademski, strokovni ravni in se izkazuje z vrednotenjem znanstvenega in pedagoškega dela, z uspehom zaposlenih, študentov in diplomantov v domačem in mednarodnem okolju ter s privlačnostjo visokošolskega prostora. Kakovost kot taka mora biti tako v središču visokega šolstva kot v delovanju vsake visokošolske institucije.

Pomembni elementi zagotavljanja kakovosti in odgovornosti, zapisani v Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020, so etika v visokem šolstvu, zunanji sistem zagotavljanja kakovosti (NAKVIS), notranji sistem zagotavljanja kakovosti, izboljševanje študijskih programov, pedagoška odličnost, izboljšane prostorske razmere in opremljenost visokošolskih institucij (ReNPVŠ11–20).

V zadnjih letih se je povečalo število visokošolskih učiteljev, kar je pripomoglo k izboljšanju razmerja med številom učiteljev in študentov (razmerje med študenti in visokošolskimi učitelji v letu 2009/10 je bilo 20,1, upoštevajoč visokošolske sodelavce in znanstvene delavce pa 12), vendar še ne dosegamo povprečja držav OECD (okoli 15 med študenti in visokošolskimi učitelji). V Sloveniji beležimo nizek odstotek študentov in visokošolskih učiteljev iz drugih držav (v letu 2008 je bilo tujcev 0,9% študentov in 2,7% zaposlenih, od tega večina lektorji), prav tako je delež mobilnih slovenskih študentov in učiteljev premajhen (okoli 1%). Število skupnih študijskih programov s tujimi visokošolskimi institucijami je neznatno (ReNPVŠ11–20).

Glede na javnofinančne omejitve bo treba povečevati tudi delež študentov, ki bodo v terciarno izobraževanje vstopali z namenom, da študij končajo v predvidenem roku, omejiti pa bo treba vključevanje v študijski proces zaradi nekaterih ugodnosti, ki jih študentski status sedaj prinaša, in ostajanje v tem procesu.

PRIORITETNO PODPODROČJE 5: vzpostavitev celovitega sistema vseživljenjske karijerne orientacije za mlade v starosti 15–29 let

Nosilec: MDDSZ in MIZŠ

Finančni načrt: z novim okvirom črpanja sredstev evropskih strukturnih skladov

Obdobje in rok: začetek systemskega spremljanja od leta 2013

Kazalnik: delež dolgotrajno brezposelnih mladih med iskanci prve zaposlitve, po spolu

Kazalnik: število kariernih centrov na vseh izobraževalnih ravneh

Kazalnik: število mladih, vključenih v storitve kariernih centrov, po spolu

Kazalnik: število kariernih oziroma poklicnih svetovalcev na izobraževalnih ustanovah

Kazalnik: število novoustanovljenih kariernih centrov na izobraževalnih ustanovah

Kazalnik: število učencev/študentov, vključenih v storitve kariernih centrov, po spolu

Kazalnik: delež učnih načrtov, v katere je vključena vseživljenjska karierna orientacija

Kazalnik: delež oisnikov in delež prepisov med šolami/fakultetami, po spolu

Za uspešen razvoj mladih v samostojne, odgovorne posameznike je v obdobju, ko se izobražujejo v okviru formalnih izobraževalnih institucij, ključno spoznavanje lastnih interesov in sposobnosti ter pridobivanje kompetenc sprejemanja odločitev na področju izobraževanja, usposabljanja, izbire poklica in vodenja kariere. Z izbiro vrst izobraževanja mladi na točkah prehoda iz primarnega v sekundarno ter iz sekundarnega v terciarno izobraževanje namreč močno zaznamujejo svojo nadaljnjo pot v izobraževalnem sistemu in kasnejše možnosti zaposlitve. Dejstvo pa je, da mladi o vseh izobraževalnih in zaposlitvenih možnostih in priložnostih nimajo zadostnih in ustreznih informacij, na podlagi katerih bi se lahko odločali. Poleg tega trenutna vsebinska ureditev formalnega izobraževalnega sistema ne spodbuja raziskovanja več različnih sposobnosti in interesov posameznika kot tudi ne širi zavedanja o pomembnosti odločitev, ki jih mladi na točkah prehodov med stopnjami izobraževanja sprejemajo. Pomemben podporni mehanizem gladkemu prehodu mladih skozi izobraževalni sistem na trg dela predstavlja kakovostna karierna orientacija v sklopu izobraževalnega procesa, ki pa je kljub poskusom uvajanja zelo slabo razvita.

Cilj vzpostavitve vseživljenjske karijerne orientacije je tako pomemben vsaj s treh vidikov, ki se kažejo na treh družbenih ravneh. Prvi vidik (mikroraven) je že omenjeni fenomen naraščanja pomembnosti izbora izobraževalnih in posledično kariernih poti mladih zaradi naraščanja negotovosti na (mladinskem) trgu delovne sile. Karierna orientacija lahko tu odigra ključno vlogo pri »pravilnih« izbirah in s tem povečanju možnosti izogibanja tveganj na tem trgu. Drugi vidik (družbena makroaven) je povezovanje izobraževalnega sistema s potrebami trga dela, kjer v Sloveniji še vedno prevladuje zanimanje za karierne poti oziroma poklice, ki jih Zavod za zaposlovanje ne identificira kot t. i. deficitarne poklice (glej tudi graf 8) (ZRSZ, Letno poročilo 2009). Tretji vidik (družbena mezzoraven) pa lahko ponazorimo z ugotovitvami raziskave,⁶ ki jo je izvedel Center RS za poklicno usposabljanje, v kateri je analiza trinajstih študijskih programov pokazala, da učni načrti predmetov praktično ne vključujejo vsebin, s katerimi bi študente neposredno usposabljali za poklicno usmerjanje učencev.

PRIORITETNO PODPODROČJE 6: ohranitev obsega štipendijske politike

Nosilec: MDDSZ, socialni partnerji

Sodelujoči: Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež dijakov in študentov, ki prejemajo državne štipendije, po spolu

Kazalnik: delež dijakov in študentov, ki prejemajo kadrovske štipendije, po spolu

⁶ Raziskava o zastopanosti poklicne vzgoje v študijskih programih za učitelje in svetovalne delavce.

Kazalnik: delež dijakov in študentov, ki prejemajo Zoisove štipendije, po spolu

Kazalnik: delež dijakov in študentov, ki prejemajo štipendije za deficitarne poklice, po spolu

Kazalnik: delež dijakov in študentov, ki prejemajo štipendije Ad Futura

Kazalnik: višina razpoložljivih sredstev za štipendije, po vrstah štipendij

Kazalnik: višina podeljenih sredstev za štipendije, po vrstah štipendij

Namen štipendiranja v sekundarnem in terciarnem izobraževanju je motiviranje mladih za vključevanje v izobraževalni sistem, pridobivanje višje ravni znanja, izboljševanje zaposljivosti mladih in v primeru terciarnega izobraževanja tudi zaključevanje študija v doglednem časovnem obdobju. Na ta način je pomen štipendiranja usmerjen k doseganju družbenega in gospodarskega razvoja države ter ohranjanja in razvoja avtohtonih narodnih skupnosti, hkrati pa ima kot tak tudi posebno vlogo pri osamosvajanju mladih, saj se mladi s pridobitvijo lastnih finančnih sredstev učijo kompetenc ekonomičnosti, odgovornosti in samostojnosti. V povezavi s slednjim je namen štipendiranja tudi zagotovitev finančnih sredstev, kar je zlasti za nekatere mlade z manj priložnostmi edina možnost dostopa do izobraževanja (Programski dokument Izobraževanje mladih: MSS, 2010).

2.2.2 CILJ: Povečanje mednarodne (študijske) mobilnosti mladih⁷

Merilo: povečanje deleža študentov, ki del svojih študijskih obveznosti opravijo v tujini

odstotek študentov, udeleženih v programu mobilnosti Erasmus za študij v tujini, od vseh študentov, vpisanih v terciarno izobraževanje v Sloveniji (0,89% v letu 2008 (SURs, CMEPIUS in preračuni MVZT))

Pričakovani razvojni učinek: zagotovitev prenosa znanj in praks iz tujine v Slovenijo

PRIORITETNO PODPODROČJE 7: okrepitev institucionalne podpore države in vseh vključenih v šolski sistem

Nosilec: MIZŠ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: najpozneje od leta 2013

Kazalnik: sredstva države, namenjena za študij in prakso v tujini

PRIORITETNO PODPODROČJE 8: okrepiti kakovost, promocijo in podporo za študij in prakso v tujini

Nosilec: MIZŠ, MDDSZ

Sodelujoči: Javni sklad za razvoj kadrov in štipendije, CMEPIUS

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: od leta 2013

Kazalnik: število študentov, ki so prejeli podporo za študij in prakso v tujini, po spolu

PRIORITETNO PODPODROČJE 9: okrepiti instrumente, ki podpirajo vrnitev mladih v Slovenijo oziroma okrepitev sodelovanja med mladimi, ki bivajo in delajo v tujini, ter domačimi podjetji in izobraževalnimi institucijami

Nosilec: MIZŠ

Sodelujoči: MZZ, MGRT, socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: v skladu z novim Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja v letu 2011. Do leta 2015 se pričakuje priprava poročila z ugotovitvami, do katere mere je cilj za doseg avtomatskega priznavanja primerljivih akademskih stopenj v evropskem prostoru uresničljiv.

Kazalnik: delež mladih, ki se po študiju v tujini vrnejo v Slovenijo, po spolu

Kazalnik: povečevanje števila in deleža raziskovalcev v poslovnem sektorju, ki se iz tujine vrnejo v Slovenijo, po spolu

Kazalnik: povečevanje števila in deleža doktorjev znanosti med raziskovalci v poslovnem sektorju, ki se iz tujine vrnejo v Slovenijo, po spolu

V današnjem svetu intenzivnih procesov globalizacije postaja mobilnost eno izmed področij, ki jih močno podpira tudi Evropska unija z zaščito neoviranega pretoka delovne sile znotraj meja EU. To je še posebej pomembno za mlade, saj spodbuja njihovo mobilnost in omogoča mednarodno sodelovanje. Področje še bolj natančno določa Evropski mladinski pakt, ki poudarja pomen mobilnosti mladih v smislu mobilnosti med študijem v tujini (Erasmus izmenjave); mobilnosti (mladih) raziskovalcev v obstoječih programih (na primer Marie Curie); mobilnosti v smislu poklicnega usposabljanja (Evropski svet, 2005: 20). Na ta način se EU kot prostor vse bolj približuje konceptu vključujoče rasti in trajnostnega razvoja, o čemer govorita tako Lizbonska strategija (2001) kot tudi nova strategija Evropa 2020 (Evropska komisija, 2010). Ne nazadnje to podpira tudi leta 1999 podpisana Bolonjska deklaracija, ki temelji na mobilnosti in primerljivosti visokošolskih zavodov, tj. študentov in učiteljev (Deželan, 2011: 200).

Potencialne ovire pri mobilnosti mladih se kažejo v pomanjkanju informacij na vseh ravneh, to so tako na primer številne psihološke ovire (stereotipi, pomanjkanje samozavesti itd.) kot tudi problemi z izpolnitvijo formalnih in/ali proceduralnih pogojev, nepriznavanje kvalifikacij in različnih vrst izkušenj, nezadostno poznavanje tujega jezika itd. Da bi se dosegla stopnja, pri kateri mobilnost ni več stvar posamezne mlade osebe, temveč sistema, ki jo podpira, pa morajo biti mladi učenju o mobilnosti izpostavljeni že od zgodnje mladosti. Pri tem je ključnega pomena (že) mobilnost na lokalni ravni, ki je lahko neke vrste odskočna deska za mobilnost v mednarodnem prostoru (Mendeš v Deželan, 2011: 200).

Mlade iz vrst avtohtonih narodnih skupnosti se spodbuja in se jim omogoča terciarno izobraževanje v maternem jeziku na tujih izobraževalnih ustanovah. V zvezi z navedenim se pri vrednotenju in priznavanju pridobljene izobrazbe na tujih izobraževalnih ustanovah upoštevajo določbe zakona, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja. V primeru specifičnih študijskih programov, ki so pomembni z vidika ohranjanja in razvoja narodnih skupnosti in se v Republiki Sloveniji ne izvajajo, se omogoči njihovo priznavanje.

⁷ Prioritetna podpodročja, vključena v cilj »povečanje mobilnosti mladih«, so vsebinsko povezana s cilji ReNPVŠ11-20. Predvideni ukrepi, ki te cilje zasledujejo, pa so del t. i. izvedbenega načrta, ki spremlja nacionalni program za mladino.

3 PODROČJE 2: Zaposlovanje in podjetništvo

3.1 Utemeljitev pomembnosti področja

Mladi v obdobje odraslosti vstopajo s pridobivanjem kompetenc in razvijanjem osebnostnih lastnosti, ki jim omogočajo samostojno življenje in delovanje. Prvi korak na tej poti je zaključek šolanja v okviru formalnega izobraževalnega sistema; že drugi korak pa je socialno in ekonomsko osamosvajanje, ki ju prinaša zaposlitev. Zaradi oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do ohromelosti pri osamosvajanju, kar drastično zaznamuje nadaljnje življenje posameznikov. Mladi brez (dostojne) zaposlitve ne dosežejo finančne neodvisnosti, kar jim onemogoči ustrezno ureditev bivanjskih razmer. V nadaljevanju zato odlašajo tudi z ustvarjanjem lastne družine, obenem pa nimajo priložnosti vzpostavljanja in krepitve socialnih mrež in so posledično nagnjeni k večji socialni izključenosti. Dostop do zaposlitve je zato eden glavnih pogojev za ustrezen prehod posameznika iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti, omogoča osebno dostojanstvo, polno avtonomijo in uresničevanje življenjskih ciljev.

Delovni potencial mladih je ob zaključku formalnega izobraževanja zelo visok. Skupaj z veliko prilagodljivostjo, željo po delu in nadaljnjem učenju ter kreativnostjo in inovativnostjo ustvarja podlago za visoko učinkovitost pri delu. Študija OECD iz leta 2010 pri povpraševanju po delu tudi navaja kot eno pomembnih ovir strukturo gospodarstva, ki v veliki meri določa tudi možnosti za zaposlovanje mladih, saj določeni sektorji gospodarstva v večji meri zaposlujejo mlajšo delovno silo. Hkrati v Sloveniji na težave mladih pri zaposlovanju v veliki meri vplivajo tudi neskladja med ponudbo in povpraševanjem, ki so povezana s strukturo vpisa mladih v izobraževalne programe in premajhnim vplivom delodajalcev na vsebino programov. Različne ovire pri zaposlovanju mladih imajo zato mnogo dolgoročnih negativnih posledic za posameznike, družbo in državo. Mladi so tako ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin na trgu delovne sile, zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj. Pogoji dela, v katerih se znajdejo pri prvi zaposlitvi, so nizka plačila, delo za določen čas, neskladnost dela s pridobljeno formalno izobrazbo in šibka socialna varnost. Mladi se med drugim zaposlujejo za nepolni delovni čas, opravljajo pa tudi občasna dela, honorarna dela, študentsko delo, delo preko avtorskih in podjemnih pogodb, delo kot agencijski delavci, kot t. i. prisilni samostojni podjetniki ter se zaposlujejo v okviru drugih negotovih oblik dela. Tovrstne oblike zaposlitve mladim ne omogočajo zadostne socialne in finančne varnosti. Mladi se tako težje osamosvajajo, saj težko dobijo kredite za nakup stanovanj, prav tako pa taki pogoji dela vplivajo na veliko možnost ponovne brezposelnosti. Vse to povzroča slab ekonomski in socialni položaj mladih, jim krati avtonomijo ter obenem zavira njihov delovni potencial. Po dolgotrajni čakalni dobi pred pridobitvijo prve zaposlitve so mladi tudi psihično izmučeni, negotovi in posledično manj motivirani za delo.

Brezposelnost mladih je v Sloveniji občutno višja kot brezposelnost celotnega aktivnega prebivalstva. Za Slovenijo je torej značilen sorazmerno slabši položaj mladih na trgu delovne sile. Mladi se soočajo z negotovostjo na trgu delovne sile, ki se kaže v njihovi ranljivosti in prevzemanju večjega tveganja v primerjavi z že uveljavljenimi družbenimi skupinami na trgu delovne sile. Vedno bolj pereče postaja vprašanje brezposelnosti diplomantov na terciarni ravni, saj se je obdobju 2008–2010 število diplomantov terciarnega izobraževanja povečalo za 24,9%. Čeprav za večino evropskih držav še vedno velja, da tveganje brezposelnosti upada z doseženo ravnijo izobrazbe, se vrednost diplome kot zagotovila za varen vstop na trg dela, naglo zmanjšuje (EU Youth Report v Lavrič in dr., 2010: 141). To potrjujejo tudi podatki za Slovenijo. Kljub temu pa mladi v izobraževanju in doseganju čim višjih izobrazbenih dosežkov še vedno vidijo strategijo, kako se izogniti brezposelnosti.

Prav tako je problematična t. i. »starostna segregacija trga dela« (Ignjatović in Trbanc, 2009), ki jo označuje večji delež začasnih zaposlitev med mladimi zaposlenimi v primerjavi z drugimi zaposlenimi, ki je nekaj, kar poznajo v večini držav EU, vendar pa je Slovenija po razširjenosti začasnih zaposlitev med mladimi s 65,5-odstotnim deležem (stopnja je še višja, ko gre za mlade ženske: 74,2%; mladi moški: 58,6%) na prvem mestu v EU (ne glede na to, ali upoštevamo podatke za EU15 ali EU27).

Poleg tega bi bilo treba pri izboljšanju položaja mladih na trgu delovne sile upoštevati njihove neformalne delovne izkušnje. Teh država, formalne izobraževalne institucije in zlasti delodajalci večinoma ne priznajo. Na tem mestu je vendarle treba poudariti, da so delodajalci v javnem sektorju, na primer nekateri državni organi (ministrstvo za javno upravo idr.), v praksi že omogočili mladim, da so del delovnih izkušenj dokazovali tudi z upoštevanjem neformalno pridobljenih znanj in izkušenj. Neformalno izobraževanje, usposabljanje in pridobivanje delovnih izkušenj je ključna sestavina življenja večine mladih, ki se sicer izobražujejo v formalnih izobraževalnih institucijah. Mladi si v času šolanja nabirajo delovne izkušnje s prostovoljnimi, študentskim delom, v prostem času pa se udeležujejo aktivnosti, izobraževanj in usposabljanj v organizaciji mladinskih in drugih nevladnih in drugih organizacij v mladinskem sektorju ter drugih organizacij in podjetij. Neformalne izkušnje so skoraj edine, ki jih mladi ob vključenosti v formalni izobraževalni proces lahko pridobijo, hkrati pa so strokovno in vsebinsko lahko enakovredne formalnim delovnim izkušnjam. Z neformalnimi delovnimi izkušnjami si mladi pridobijo najrazličnejše kompetence, ki prispevajo k njihovem osebnemu razvoju, družbeni odgovornosti in aktivnemu državljanstvu ter imajo predvsem velik pomen za razvoj delovnih sposobnosti in navad mladih. Zato igrajo pomembno vlogo tudi na trgu delovne sile, vendar pa je zaradi pomanjkanja sistemskega priznavanja njihova vloga pri zaposlovanju mladih odvisna od diskrecijske volje delodajalcev.

Pomembno je poudariti tudi, da so mladi »pogosto nosilci novih znanj, ki jih prinašajo iz izobraževalnega procesa, in številnih socialnih (in tehničnih) spretnosti in kompetenc, vezanih na odraščanje v sodobni informacijski družbi« (Ignjatović in Trbanc, 2009: 40). Zato imajo velik potencial podjetniškega delovanja. Opremljeni so z novimi, svežimi znanji in kompetencami, so inovativni in vpeti v sodobne družbene trende, kar je lahko dobra podlaga za zagon lastnega podjetja. To še posebej velja v t. i. družbi znanja, ki jo lahko opredelimo kot »družbo, ki temelji na vedno hitrejših in kvalitetnejših procesih ustvarjanja, širjenja in uporabe znanja, kar poteka od nivoja posameznika do družbene ravni in obratno. Z razvojem IK-tehnologije, spodbujanjem podjetniškega okolja z vsestransko podprtih inovacijskim sistemom, ki temelji na kompetentnih človeških virih, postaja znanje vedno bolj temelj družbenega razvoja in hkrati podlaga za ustvarjanje novega znanja.« (Pavlin, 2007: 169). Kljub temu pa mladim pri zagonu lastnega podjetja nemalokrat primanjkujejo finančna sredstva, potrebna podporna infrastruktura in izkušnje.

Med mladimi pa so tudi taki, ki se ne izobražujejo, niso zaposleni ali se ne usposablajo in torej niso udeleženci javno veljavnih formalnih izobraževalnih programov ali zaposleni oziroma registrirani iskalci zaposlitve. V Sloveniji je na tem področju znan program Projektno učenje za mlade (v nadaljevanju: PUM), ki izkazuje visoko stopnjo uspešnosti.

3.2 Cilji in podpodročja

Cilji na področju zaposlovanja in podjetništva so usklajeni z razvojnimi dokumenti Slovenije oziroma jih v največji meri lahko umestimo v t. i. četrto razvojno-investicijsko prioriteto, tj. moderna socialna država in večja zaposlenost, ki je ena izmed petih prioritet DRP 2007–2013, ki vsebinsko izhaja iz dokumenta Strategija razvoja Slovenije.

Prioritetna podpodročja nacionalnega programa za mladino v okviru zaposlovanja in podjetništva, ki spadajo v četrto razvojno-investicijsko prioriteto DRP 2007–2013, so:

- prioriteto podpodročje 1: izboljšanje aktivne politike omogočanja vstopa mladih na trg dela, s poudarkom na mladih diplomantih;
- prioriteto podpodročje 2: spodbujanje samoiniciativnosti, podjetništva in samozaposlovanja mladih ter povečevanja pomena razvijanja podjetniške naravnosti in znanj;
- prioriteto podpodročje 3: boljše povezovanje izobraževalnega sistema s potrebami trga dela;
- prioriteto podpodročje 4: povečevanje deleža stalnih oblik zaposlovanja med mladimi;
- prioriteto podpodročje 5: preprečevanje podzaposlenosti mladih;
- prioriteto podpodročje 6: zmanjševanje dela v asocialnem času.

Nekatera prioriteta podpodročja s področja zaposlovanja in podjetništva mladih v našem programu je težko uvrstiti zgolj v eno razvojno-investicijsko prioriteto DRP 2007–2013, saj vključujejo tudi cilje, ki spadajo pod drugo razvojno-investicijsko prioriteto, tj. učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta:

- prioriteto podpodročje 3: boljše povezovanje izobraževalnega sistema s potrebami trga dela; in prvo razvojno-investicijsko prioriteto, tj. konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast;
- prioriteto podpodročje 2: spodbujanje samoiniciativnosti, podjetništva in samozaposlovanja mladih ter povečevanja pomena razvijanja podjetniške naravnosti in znanj.

Hkrati so cilji skladni s predlaganimi izhodišči in usmeritvami nastajajoče Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020, saj je v okviru opredeljenih prioritet kot bistveno za gospodarski razvoj identificirano tudi področje zaposlovanja in usposabljanja (mladi in starejši). Za vsa tri identificirana področja (poleg zaposlovanja in usposabljanja (mladi in starejši) še mala in srednja podjetja ter raziskave in razvoj ter inovacije) naj bi bilo namenjenih 50 % razvojnih sredstev, ki bodo razpoložljiva do leta 2020. Poleg tega izhodišča za pripravo Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020 kot neizkoriščene potenciale še posebej izpostavljajo povečevanje stopnje zaposlenosti delovno sposobnega prebivalstva, tudi mladih.

Poleg tega so cilji in podpodročja nacionalnega programa za mladino na področju zaposlovanja in podjetništva usklajeni s ključnim razvojnim dokumentom EU, in sicer *Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast*. Te cilje je moč umestiti pod t. i. vodilne pobude Strategije Evropa 2020, in sicer: »Unija inovacij«, »Mladi in mobilnost«, »Industrijska politika za dobo globalizacije« in »Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta«, ki se v grobem nanašajo na izboljševanje položaja na trgu delovne sile in spodbujanje podjetništva.

3.2.1 CILJ: Olajšati mladim začetek delovne kariere

Merilo: zmanjšanje deleža brezposelnih mladih diplomantov glede na povprečje EU

delež brezposelnih mladih diplomantov (25–29 let) v EU27: 9 %, SI: 13 % (EUROSTAT 2010)

Pričakovani razvojni učinek: preprečitev izgube izobrazbenega in podjetniškega potenciala mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 1: izboljšanje javnih politik omogočanja hitrega in ustreznega vstopa mladih na trg dela (poudarek na mladih diplomantih in poznem vstopu na trg dela)

Nosilec: MDDSZ

Sodelujoči: MGRT, MF, MIZŠ, socialni partnerji, nevladne organizacije, mladinski sektor

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije, evropska sredstva

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: stopnja brezposelnosti mladih v starosti 15–24 let, po spolu

Kazalnik: stopnja brezposelnosti mladih v starosti 25–29 let, po spolu

Kazalnik: povprečna doba registriranih brezposelnih diplomantov po področjih izobraževanja, po spolu

Kazalnik: delež dolgotrajno brezposelnih mladih med iskalci prve zaposlitve po področjih izobraževanja, po spolu

Kazalnik: stopnja delovne aktivnosti mladih od 15. do 24. leta, po spolu (vir: SURS)

Kazalnik: stopnja delovne aktivnosti mladih od 25. do 29. leta, po spolu (vir: SURS)

Kazalnik: povprečna čakalna doba mladih v starostnem razredu 15–29 let na prvo zaposlitev, po spolu

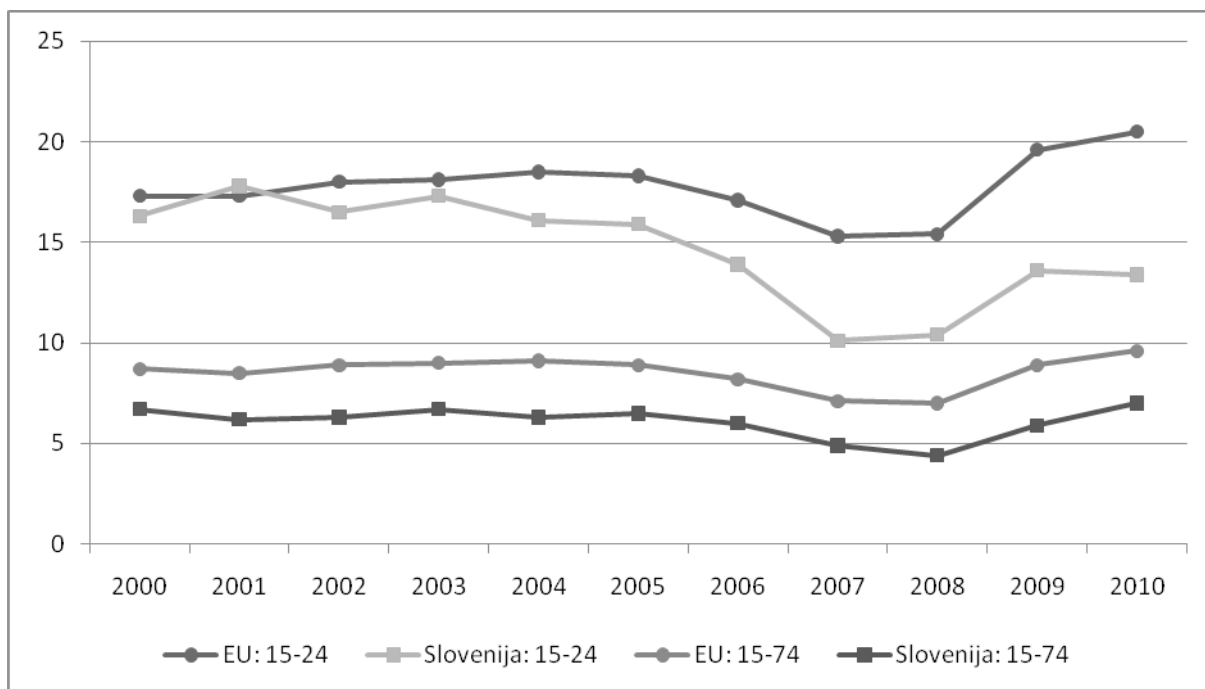
Kazalnik: delež vključitev mladih brezposelnih oseb v starostnem razredu 15–29 let v ukrepe aktivne politike zaposlovanja, po spolu

Kazalnik: število uporabnikov podpornih storitev (VEM in univerzitetni inkubatorji), po spolu

Kazalnik: število uporabnikov izvedenih postopkov registracij (VEM in univerzitetni inkubatorji), po spolu

Brezposelnost mladih je v Sloveniji občutno višja v primerjavi s celotnim aktivnim prebivalstvom. Za Slovenijo je torej značilen sorazmerno slabši položaj mladih na trgu delovne sile. Mladi se soočajo z negotovostjo, ki se kaže v njihovi ranljivosti in prevzemanju večjega tveganja v primerjavi z že uveljavljenimi družbenimi skupinami na trgu delovne sile. Zaradi tega mora pri vključevanju mladih na trg delovne sile eno izmed ključnih vlog odigrati tudi država z aktivno politiko zaposlovanja in ukrepi, ki bodo mladim olajšali začetek kariere.

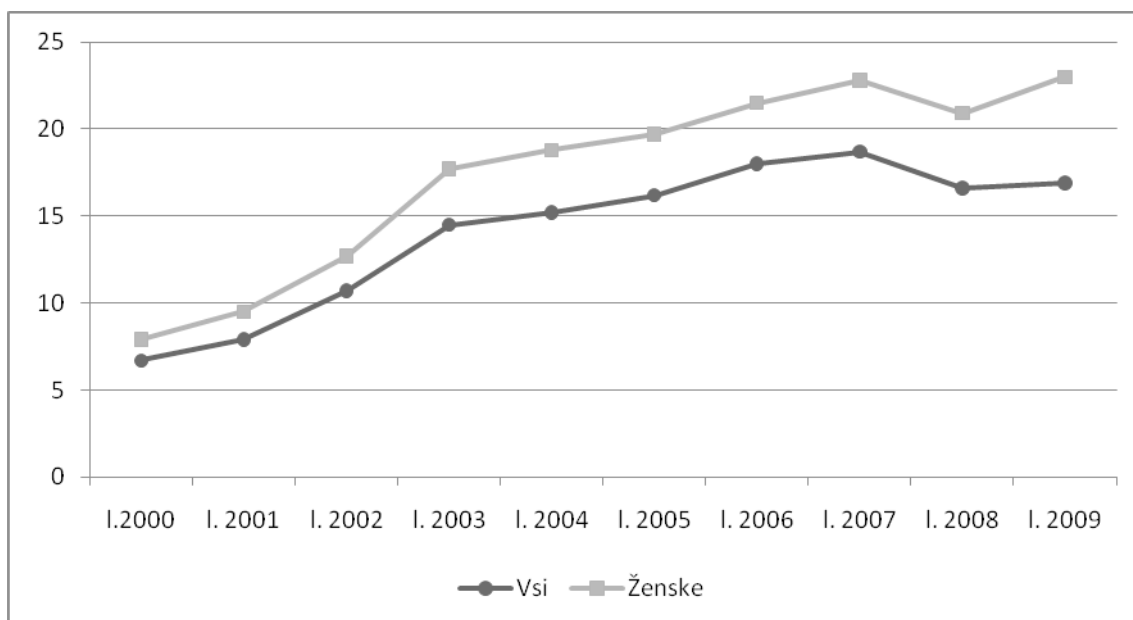
Graf 3: Stopnje brezposelnosti starostnih skupin 15–24 in 15+, EU27 in Slovenija, 2000–2010

Vir: EUROSTAT 2010.

Vedno bolj pereče postaja vprašanje brezposelnosti diplomantov na terciarni ravni. Čeprav za večino evropskih držav še vedno velja, da tveganje brezposelnosti upada z doseženo ravniyo izobrazbe, se vrednost diplome kot zagotovila za varen vstop na trg dela naglo zmanjšuje (EU Youth Report v Lavrič in dr., 2010: 141). To potrjujejo tudi podatki za Slovenijo.

Graf 4: Delež brezposelnih diplomantov med vsemi brezposelnimi v starostni skupini 25–30 let, Slovenija, 2000–2009

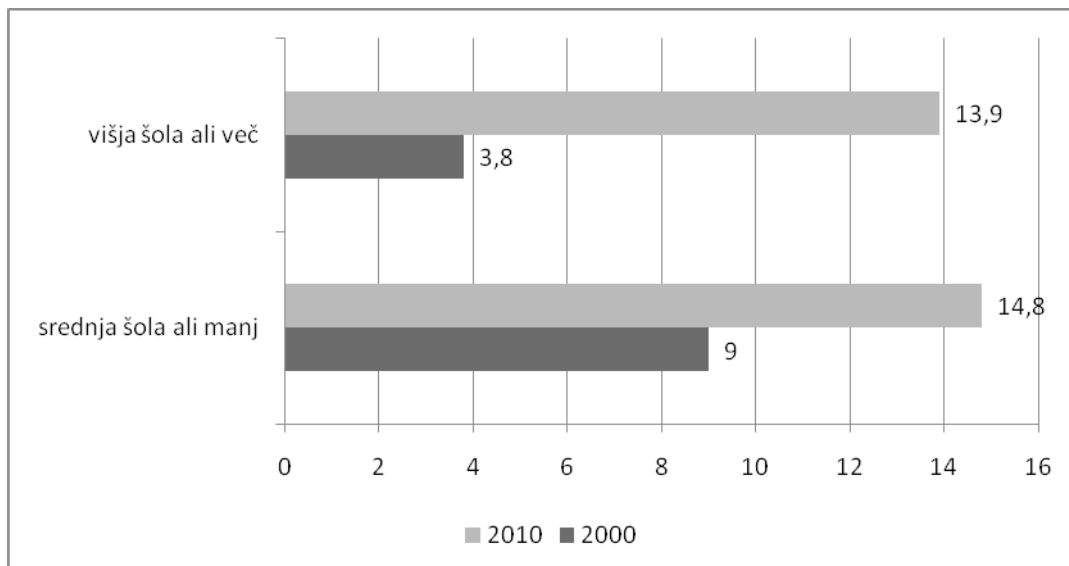
Vir: ZRSZ, Letna poročila, 2000–2009.

Med brezposelnimi mladimi v starostni skupini med 25 in 30 let v obdobju 2000–2009 izrazito narašča delež brezposelnih s končano VII. stopnjo izobrazbe. Pogled na absolutne številke razkrjuje, da se je število brezposelnih diplomantov v obdobju 2000–2009 povečalo za vrtooglavih 240 %, pri čemer je bilo povečanje še posebej drastično za žensko populacijo (278 %) (Lavrič in dr., 2010: 142).

V krizi se je relativno najbolj povečalo število tistih registriranih brezposelnih mladih oseb, ki so visoko izobražene. Število registriranih brezposelnih mladih oseb v starostni skupini 15–29 let se je v obdobju med decembrom 2008 in decembrom 2011 povečalo za 48,9 %. V tem obdobju se je število registriranih mladih z visoko izobrazbo povečalo za 112 %,

mladih s srednjo šolo za 38,4% in z nizko izobrazbo za 43%. Na veliko povečanje brezposelnih mladih z visoko izobrazbo so vplivali manjše povpraševanje po izobraženi delovni sili, veliko povečanje števila diplomantov v obdobju 2008–2010 ter strukturna neskladja med ponudbo in povpraševanjem po tako izobraženih kadrih (UMAR, Ekonomski izzivi 2012, 75)

Graf 5: Stopnje brezposelnosti ekonomsko aktivnih mladih (25–29 let), glede na najvišjo doseženo izobrazbo, Mladina 2000 in Mladina 2010

Vir: Mladina 2000 in Mladina 2010.

Gospodarska kriza je podaljšala tudi čas, ki ga mladi preživijo v brezposelnosti. Manjše število prostih delovnih mest v povezavi z odpuščanjem in nepodaljševanjem pogodb o zaposlitvi za določen čas, ki prevladujejo predvsem med mladimi se je zrcalilo v podaljšanju časa, ki ga mladi preživijo v brezposelnosti. Med mladimi v starostni skupini 15–29 let je bila povprečna dolžina trajanja brezposelnosti leta 2011 za dva meseca in štiri dni daljša kot leta 2009. Mladi z nizko izobrazbo so leta 2011 v brezposelnosti preživeli v povprečju 1 leto in 25 dni in so tako že izpostavljeni dolgotrajni brezposelnosti (UMAR, Ekonomski izzivi 2012, 76).

PRIORITETNO PODPODROČJE 2: spodbujanje inovativnosti, ustvarjalnosti, samoiniciativnosti, podjetništva (vključno s socialnim podjetništvom) in samozaposlovanja mladih ter povečevanja pomena razvijanja družbeno odgovorne podjetniške naravnosti in znanj

Nosilec: MGRT, MIZŠ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

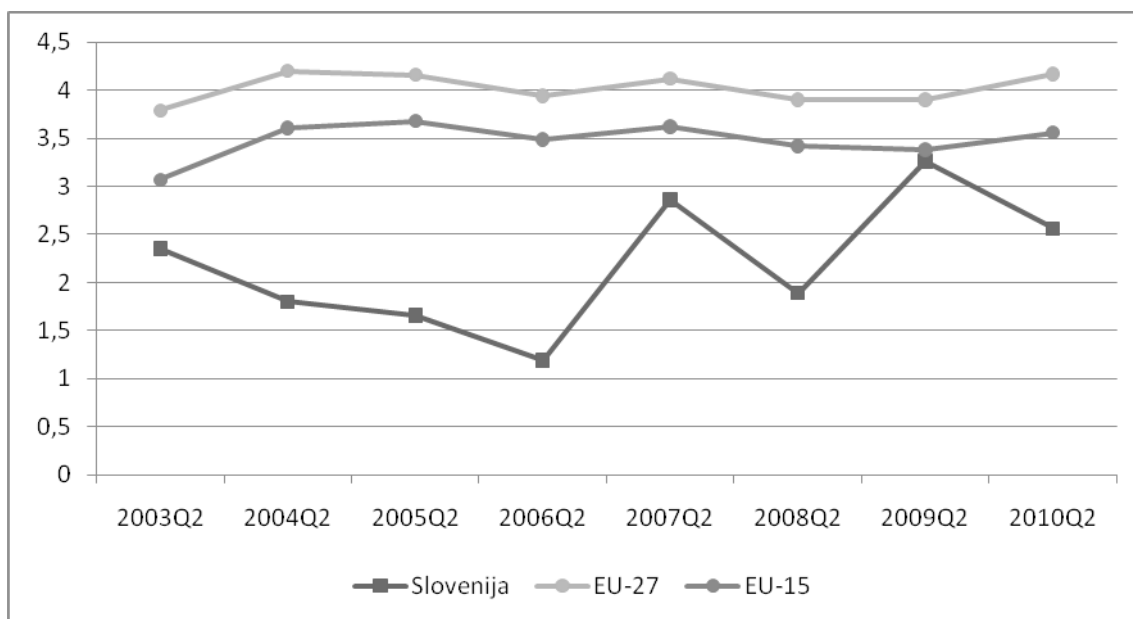
Kazalnik: delež novih in nastajajočih podjetnikov po starostnih razredih

Kazalnik: delež mladih samostojnih podjetnikov, ki imajo v svojem podjetju najmanj enega zaposlenega

Kazalnik: delež mladih, ki so deležni izobraževanja s področja inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetnosti, po spolu

Vprašanje podjetništva je pomembno, predvsem v smislu nizke podjetniške aktivnosti in inovativnosti, zaradi katerih Slovenija relativno zaostaja za povprečno evropsko ravnijo podjetniške usmerjenosti (Rebernik in dr., 2009, 2010). To je problematično ne samo zato, ker se višja raven podjetniške aktivnosti povezuje z višjo stopnjo gospodarske rasti, z višjo konkurenčnostjo in inovativnostjo (Blanchflower in Oswald v Lavrič in dr., 2010: 160), temveč tudi zato, ker podjetništvo kot tako lahko pomeni rešitev posameznika v primeru pomanjkanja prostih oziroma primernih delovnih mest (Ignjatović in Trbanc, 2009: 43). Kljub temu pa podjetništvo med mladimi ni posebej razširjeno. Tako je delež samozaposlenih mladih med vsemi zaposlenimi mladimi v prvem četrtletju leta 2010 znašal le 2,6%, kar je še vedno pod povprečjem EU15 in EU27 (EU 15: 3,6%; EU27: 4,2%), čeprav je po letu 2005 mogoče opaziti nekoliko bolj pozitiven trend (Lavrič in dr., 2010: 160).

Graf 6: Delež samozaposlenih mladih (15–24 let) med mladimi zaposlenimi, EU (15, 27) in Slovenija, po izbranih letih

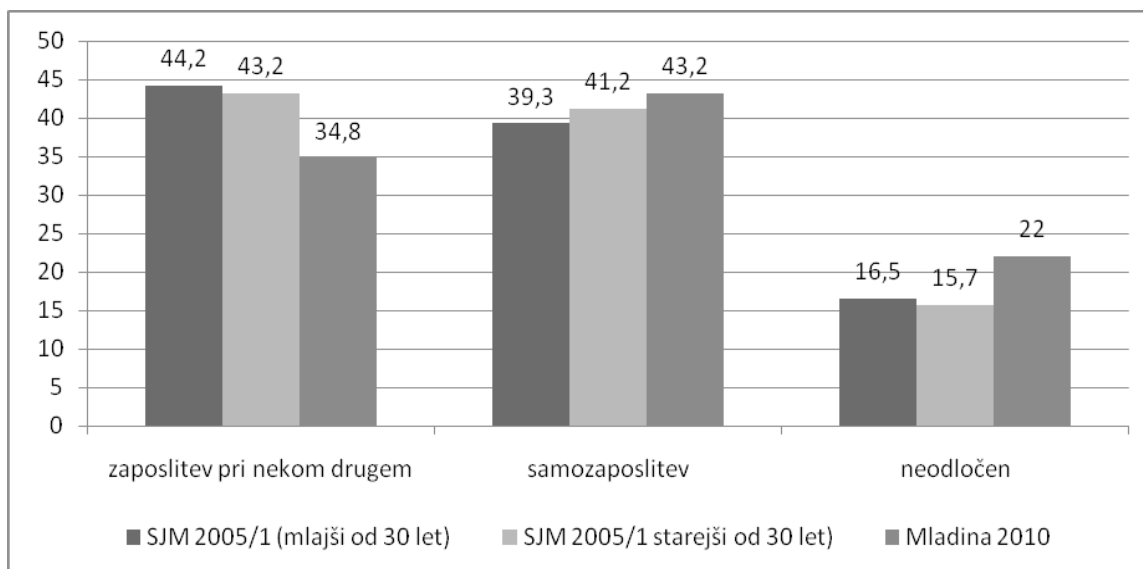

Opombe: Podatki se nanašajo na drugo četrtno leto, razen v primeru Slovenije v letu 2005, kjer so zaradi pomanjkljivih podatkov uporabljeni podatki iz tretjega četrtnega leta, in v primeru leta 2010, kjer so navedeni podatki za prvo četrtno leto.

Vir: EUROSTAT – Population and social conditions/Employment and unemployment (Labour Force Survey).

Nizka raven samozaposlitev preseneča, ko jo primerjamo z izkazano intenco oziroma ko analiziramo preference mladih glede vrste zaposlitve, kar je razvidno iz grafa 7. Tako bi več kot 40 % mladih v primeru možnosti izbire med različnimi vrstami zaposlitve izbralo samozaposlitev. To je celo več od deleža tistih, ki bi raje izbrali zaposlitev pri nekom drugem (34,8 %) (Lavrič in dr., 2010: 163).

Graf 7: Preference glede vrste zaposlitve (pri nekom drugem – samozaposlitev), Mladina 2010 (15–29 let), SJM 2005/1

Vir: Mladina 2010, SJM 2005/1.

Pri spodbujanju podjetništva pri mladih mora država s svojimi ukrepi aktivno poseči v odstranitev različnih institucionalnih razlogov (administrativne ovire, pomanjkanje ustreznih virov financiranja, problem prenosa znanja, raziskav v podjetja, nizka raven vključitve podjetniških znanj v izobraževanje, neustrezna infrastruktura, davčna zakonodaja ipd.) kot tudi skušati spremeniti splošni družbeni odnos do podjetništva (Rebernik, Tominc, Pušnik, 2010).

Inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost je treba spodbujati v okviru rednega šolskega izobraževanja kakor tudi v različnih oblikah v okviru rednega šolskega sistema in organizacij v mladinskem sektorju, ki pripravljajo programe za mlade, v katerih mladi pridobivajo dodatna znanja, se usposablajo na specifičnih področjih ter razvijajo svojo ustvarjalnost in inovativnost.

PRIORITETNO PODPODROČJE 3: boljše povezovanje izobraževalnega sistema s potrebami trga dela – odziven in v prihodnost usmerjen sistem izobraževanja in usposabljanjaNosilec: MIZŠ,⁸ MDDSZ

Sodelujoči: MGRT, socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: povprečna doba registriranih brezposelnih diplomantov po področjih izobraževanja, po spolu

Kazalnik: delež registriranih brezposelnih mladih s terciarno izobrazbo v skupni populaciji brezposelnih

Kazalnik: število diplomantov terciarnega izobraževanja po področjih izobraževanja mednarodne standardne klasifikacije izobraževanja (ISCED 97), po spolu

Kazalnik: vključevanje socialnih in civilnih partnerjev v pogajanje o oblikovanju terciarnega šolskega sistema

Kazalnik: povečanje vpisa v poklicno in strokovno izobraževanje

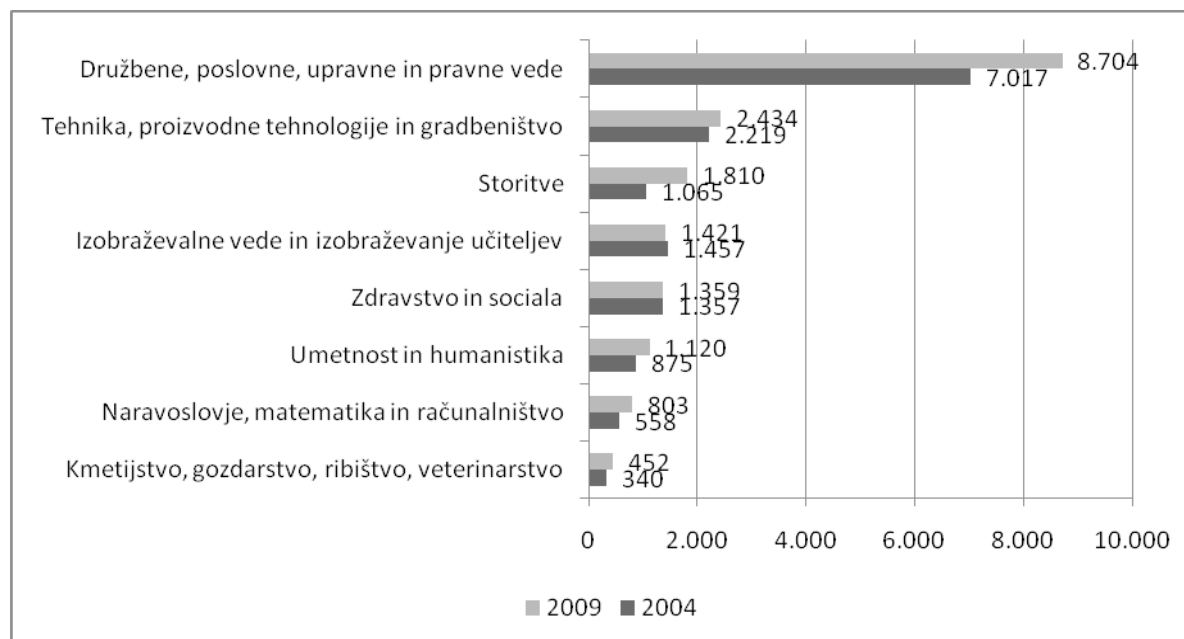
Kazalnik: seznam desetih najbolj iskanih poklicev in desetih najbolj nezaposljivih poklicev v preteklem koledarskem letu po stopnjah izobrazbe (V., VI., VII. in VIII.)

Kazalnik: število srednješolcev, ki so vključeni v prakso pri delodajalcu, po spolu

Kazalnik: število študentov, ki so vključeni v prakso pri delodajalcu, po spolu

V Sloveniji se izobraževalni sistem premalo povezuje s trgom dela. Najbolj problematično je strukturno neskladje med izobrazbo mladih, ki so zaključili šolanje, in povpraševanjem po kadrih na trgu dela. »Po rezultatih ankete, ki jo je leta 2011 ZRSZ izvedel med delodajalci, delodajalci težko dobijo za zaposlitev nekatere profile terciarno izobraženih s področij znanost, matematika in računalništvo, tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo ter zdravstvo. Podobno tudi podatki ZRSZ o številu prostih delovnih mest in številu brezposelnih po nazivih izobrazbe kažejo, da je za različne profile izobrazbe s teh področij izobraževanja število prostih delovnih mest veliko, število brezposelnih pa razmeroma nizko. Nasprotno pa za različne profile na področju humanistike in družbenih, poslovnih ved in prava število brezposelnih močno presega število prostih delovnih mest. Neusklajena ponudba delovnih mest za posamezne profile s številom brezposelnih je tudi posledica precej neugodnih gibanj števila diplomantov po področjih izobraževanja.« (UMAR, 2012: 82). Razmerje med številom diplomantov, ki bi se lahko zaposlili na področjih, na katerih prevladujejo deficitarni poklici, in tistimi, po katerih je na trgu dela manj povpraševanja, pa se v časovni perspektivi (2004 in 2009) tudi ni odločilno spremenilo.

Graf 8: Diplomanti terciarnega izobraževanja po področjih izobraževanja mednarodne standardne klasifikacije izobraževanja (ISCED 97) 2004 in 2009

Vir: SURS 2010.

Država mora zato ustvariti pogoje in zagotoviti ukrepe, ki bodo ustrezneje odgovorili na neusklajenost med potrebami gospodarstva in vpisom v različne študijske smeri terciarnega izobraževanja.

3.2.2 CILJ: Izboljšanje kakovosti zaposlitev

Merila:

– zmanjšati delež mladih, zaposlenih za določen čas, oziroma povečati delež mladih, zaposlenih za nedoločen čas

delež zaposlenih mladih (15–24) za določen čas, EU27: 40,5%; SI: 67,1% (EUROSTAT 2010)

⁸ Prioritetno področje je vezano tudi na ReNPVŠ, in sicer: 2.1 Visokošolski sistem, ukrep 5 a, b, c.

– doseči povprečje EU pri deležu izmensko zaposlenih mladih med skupno zaposlenimi mladimi

delež mladih (15–24), zaposlenih za izmenski delovni čas, EU27: 16,8%; SI: 41,2% (EUROSTAT 2010)

Pričakovani razvojni učinek: polno izkoriščanje potencialov mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 4: zmanjševanje razširjenosti manj ugodnih oblik zaposlovanja med mladimi

Nosilec: MDDSZ

Sodelujoči: socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, zaposlenih za nedoločen čas ((15–24 let) (vir: SURS)), po spolu

Kazalnik: delež mladih, zaposlenih za nedoločen čas ((25–29 let) (vir: SURS)), po spolu

Kazalnik: delež mladih, zaposlenih za določen čas ((15–24 let) (vir: SURS)), po spolu

Kazalnik: delež mladih, zaposlenih za določen čas ((25–29 let) (vir: SURS)), po spolu

Kazalnik: delež brezposelnih mladih v evidenci brezposelnih oseb, ki se zaposlijo za določen čas, po spolu

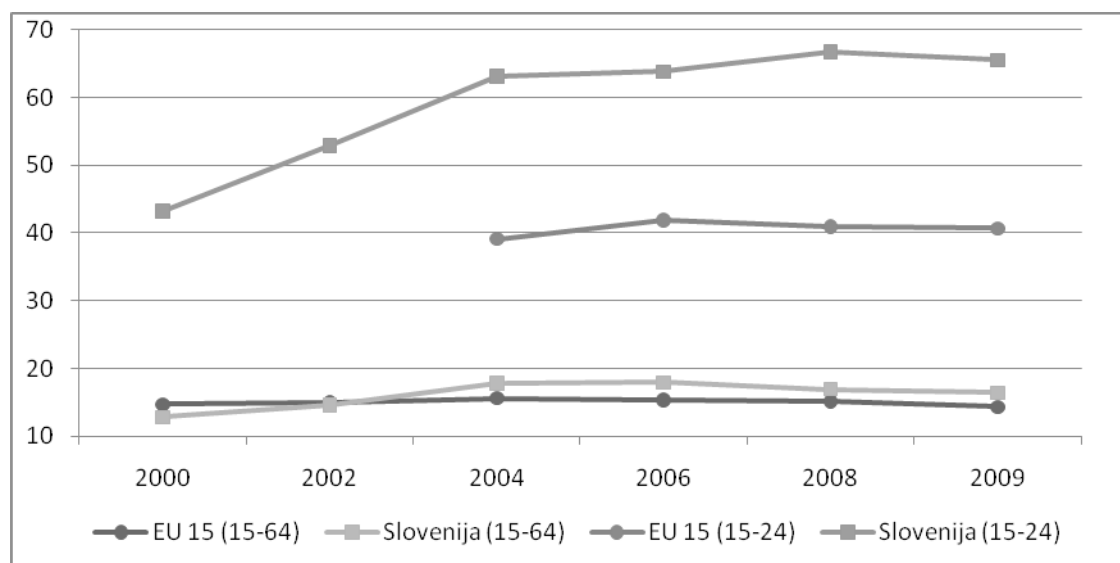
Kazalnik: razmerje med zaposlitvami mladih za določen in nedoločen čas

Kazalnik: delež dolgotrajno brezposelnih mladih med vsemi brezposelnimi mladimi, po stopnjah strokovne izobrazbe, po spolu

Kazalnik: povprečna doba brezposelnosti mladih diplomantov, ki so vpisani v evidenco brezposelnih oseb pri ZRSZ, po področjih izobraževanja, po spolu

Čeprav je t. i. »starostna segregacija trga dela« (Ignjatović in Trbanc, 2009), ki jo označuje večji delež začasnih zaposlitev tako med mladimi zaposlenimi kot med ostalimi zaposlenimi, nekaj, kar poznajo v večini držav EU, pa je Slovenija po razširjenosti začasnih zaposlitev med mladimi s 67-odstotnim deležem na prvem mestu v EU (ne glede na to, ali upoštevamo podatke za EU15 ali EU27).

Graf 9: Delež zaposlenih za določen čas, EU in Slovenija, po starostnih skupinah in izbranih letih

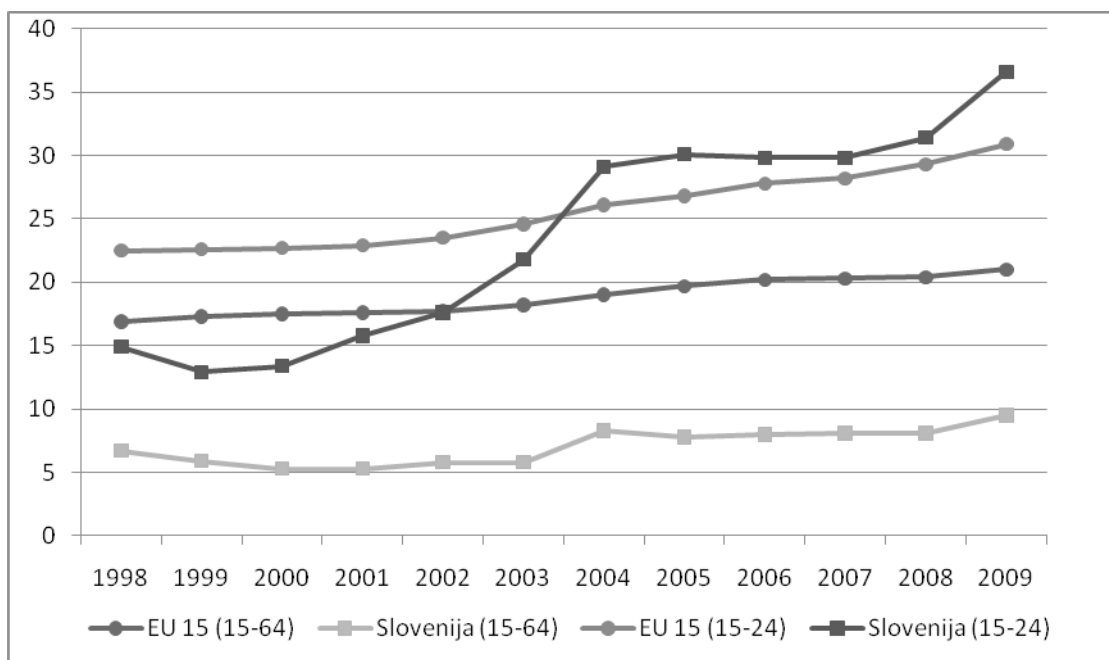

Vir: EUROSTAT 2010.

Starostna segmentacija trga dela (ki je bolj »fleksibilen« za mlade) vodi do večje negotovosti glede stabilnosti zaposlitve, to pa posledično vpliva na možnost »polne ekonomske in socialne osamosvojitve« (Ignjatović in Trbanc, 2009: 40), na pomembne življenjske odločitve, med drugim tudi glede oblikovanja družine. Poleg tega začasne zaposlitve povečujejo tveganje revščine, ki je pri zaposlenih z začasno zaposlitvijo večje kot pri zaposlenih s stalno zaposlitvijo (UMAR v Lavrič in dr., 2010: 126).

Poleg naraščanja zaposlitev za določen delovni čas narašča tudi delež mladih, ki imajo sklenjene pogodbe za skrajšani delovni čas. Tako se je delež t. i. delnih zaposlitev med delovno aktivnimi mladimi v obdobju 1998–2009 povečal za 145%, s čimer je mogoče pojasniti tudi glavino povečanja, ki ga je v enakem obdobju bilo mogoče zabeležiti na ravni populacije, stare med 15 in 64 let (+37%) (Lavrič in dr., 2010: 127).

Graf 10: Delež delno zaposlenih med delovno aktivnimi, EU in Slovenija, po starostnih skupinah in izbranih letih

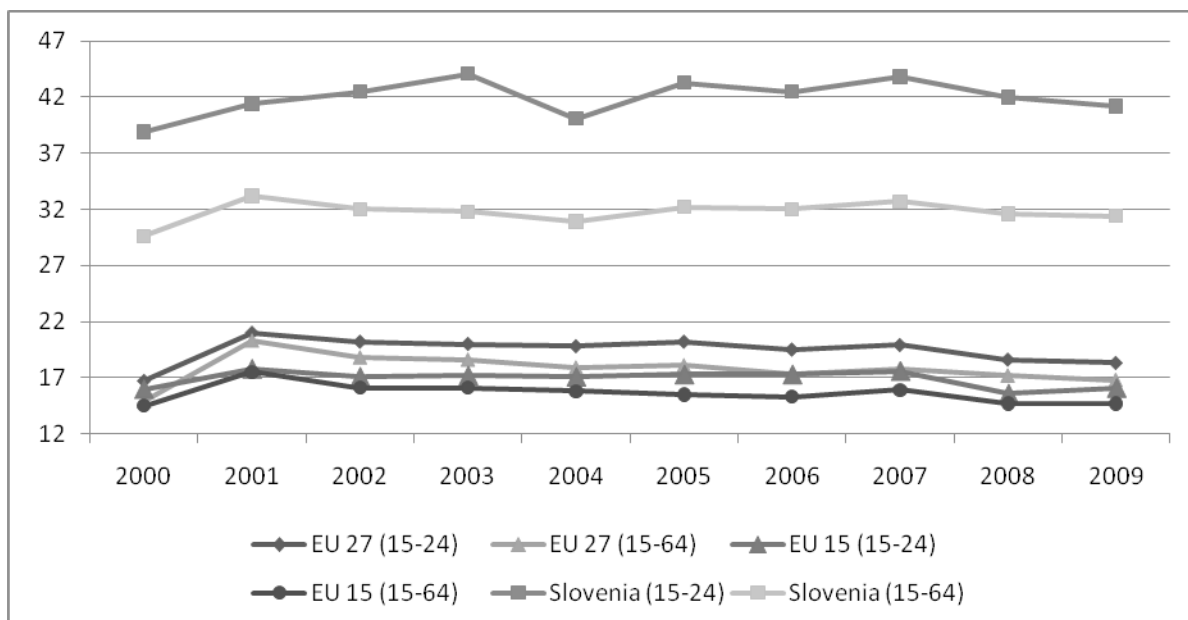

Opombe: Podatki se nanašajo na drugo četrtletje leta.

Vir: EUROSTAT 2010.

Ko je govor o fleksibilizaciji trga dela, velja pogledati tudi zaposlenost v času, ki je v evropski anketi delovne sile (LFS – *labour force survey*) označen kot »manj ugoden delovni čas«. Gre za čas (oziroma za oblike dela), ki ga tradicionalno ne štejemo v čas, ko bi posameznik bil delovno aktiven (oziroma oblike dela, ki so v družbah zahodne Evrope običajno bolj redke). Sem sodijo izmensko delo, sobotno in nedeljsko delo, delo v večernih urah in nočno delo (Lavrič in dr., 2010: 128).

Graf 11: Delež izmensko zaposlenih med vsemi zaposlenimi, EU in Slovenija, po starostnih skupinah in izbranih letih

Vir: EUROSTAT 2010.

Iz grafa 11 je razvidno, da Slovenija v okviru Evropske unije (EU27/EU15) izrazito prednjači po deležu izmensko zaposlenih, še posebej, ko gre za mlade (15–24 let). Delež izmensko zaposlenih mladih med vsemi zaposlenimi je tako v povprečju približno dvakrat višji od evropskega povprečja, ki se giblje med 15 (EU15) in 20 % (EU27). Omeniti še velja, da Slovenija izstopa tudi, ko se primerja delež izmensko zaposlenih mladih z deležem vseh izmensko zaposlenih. Medtem ko ta razlika v EU27 znaša do največ 2,2 odstotne točke, se v Sloveniji giblje med 8,2 in 12,3 odstotne točke (Lavrič in dr., 2010: 129).

3.2.3 CILJ: Omogočiti lažje usklajevanje poklicnega ter zasebnega in družinskega življenja

Merilo: zmanjšanje diskriminacije zaradi materinstva in starševstva ter lažje usklajevanje poklicnega ter zasebnega in družinskega življenja

- zmanjšati število kršitev delovnopravne zakonodaje zaradi materinstva in starševstva
- povečati vključenost otrok v vrtnice (50 % otrok do 3. leta starosti, 95 % otrok od 3. leta do vključenosti v šolo)
- povečati delež staršev, ki si delita dopust za nego in varstvo otroka (10 % do leta 2022)

Pričakovan razvojni učinek: polna zaposlenost in izkoriščanje potencialov mladih staršev (žensk in moških)

PRIORITETNO PODPODROČJE 5: okrepiti dejavnosti za odpravo diskriminacije zaradi materinstva in starševstva ter za omogočanje lažjega usklajevanja poklicnega ter zasebnega in družinskega življenja

Nosilec: MDDSZ, MIZŠ, Inšpektorat za delo, socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in evropskih sredstev

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število obravnavanih kršitev zakonskih določil s področja nediskriminacije zaradi spola in/ali materinstva in starševstva

Kazalnik: trend povečanja števila delodajalcev s pridobljenim certifikatom »Družini prijazno podjetje«

Kazalnik: število žensk, ki izrabijo del dopusta za nego in varstvo otroka

Kazalnik: število in delež očetov, ki izrabijo del dopusta za nego in varstvo otroka

Kazalnik: število in delež očetov, ki izrabijo očetovski dopust

Kazalnik: delež mladih staršev, ki izrabijo pravico do dela s skrajšanim delovnim časom zaradi starševstva, v primerjavi s starši v ostalih starostnih razredih

Kazalnik: izraba pravice do krajšega delovnega časa zaradi starševstva med mladimi ženskami

Kazalnik: izraba pravice do krajšega delovnega časa zaradi starševstva med mladimi moškimi

Usklajevanje zasebnega in družinskega ter poklicnega življenja je eden najpomembnejših pogojev za uveljavljanje enakih možnosti spolov v družbi, še posebej pri zaposlovanju in na trgu dela. Problem usklajevanja zasebnih in družinskih ter poklicnih obveznosti se kaže pri porabi in delitvi časa, upoštevanju zasebnih potreb v poklicni sferi in pri usklajevanju potreb zasebnega oziroma družinskega življenja s poklicnimi aktivnostmi žensk in moških. V Sloveniji kljub povečanju časa, ki ga moški namenjajo gospodinjskim opravilom in skrbi za družino, ženske namenijo tem opravilom skoraj dvakrat toliko časa kot moški. Da je skrb za otroka še vedno predvsem naloga žensk, odražajo tudi podatki o koriščenju dopusta za nego in varstvo otrok, o delu s krajšim delovnim časom do tretjega leta starosti otrok in odsotnosti z dela zaradi nege družinskega člana oziroma članice. Za zagotavljanje enakih možnosti spolov je temeljnega pomena ustvarjanje pogojev za lažje in kakovostnejše usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti mater in očetov ter tistih, ki skrbijo za starejše in druge pomoči potrebne družinske članice in člane (Urad RS za enake možnosti: http://www.uem.gov.si/si/delovna_podrocja/usklajevanje_druzinskega_in_poklicnega_zivljenja/).

4 PODROČJE 3: Bivanjske razmere mladih

4.1 Utemeljitev pomembnosti področja

Stanovanjske in bivanjske razmere mladih so pomembne tako z vidika delovanja sistema stanovanjske oskrbe (stanovanjske razmere mladih kot pokazatelj delovanja sistema stanovanjske oskrbe), z vidika demografske reprodukcije (samostojno stanovanje kot funkcija ustanavljanja samostojnega gospodinjstva) kot tudi z vidika stanovanjske ranljivosti mladih (možnost in dostop mladih do stanovanja, njegova primernost) (Mandič, 2009: 78).

V okviru stanovanjske problematike mladih je posebej pereče relativno pozno odseljevanje mladih od njihovih staršev. Prehod v samostojno gospodinjstvo se v literaturi in v javni percepciji pogosto razume kot eden ključnih označevalcev tranzicije k odraslosti (Lavrič in dr., 2010: 347). Na to, kdaj se mladi lahko preselijo v samostojno stanovanje (in s tem samostojno gospodinjstvo), vpliva več dejavnikov. Poleg individualnih so pomembni predvsem strukturni. Mandič (2007) opozarja, da na odhod od doma pomembno vpliva razpoložljivost stanovanj; in sicer se mladi prej preselijo od doma, če je v državi večji najemni sektor. Slovenija spada med države z izrazito majhnim najemnim sektorjem, in sicer tako profitnim kot neprofitnim, kar torej za mlade pomeni manj priložnosti za osamosvojitvev in težji prehod v samostojno stanovanje.

Raziskave glede starosti mladih pri odseljevanju od staršev kažejo na precejšnje razlike med družbami. Analiza ekonomsko najbolj razvitih družb pokaže, da so te razlike največje med severom in jugom: najhitreje dom staršev zapustijo mladi v severni Evropi (prednjačijo mladi iz Norveške, Švedske, Finske in Danske) in Severni Ameriki, najkasneje pa odidejo mladi iz južne Evrope (Italija, Španija) (Mulder, 2009). Slovenija sodi med tiste evropske države, ki imajo najvišji odstotek mladih, tako moških kot žensk, starih med 18 in 34 let, ki (še) živijo s starši (Mandič v Lavrič in dr., 2010: 348).

4.2 Cilji in podpodročja

Cilji na področju bivanjskih razmer mladih so usklajeni z razvojnimi dokumenti Slovenije oziroma jih v največji meri lahko umestimo v t. i. četrto razvojno-investicijsko prioriteto, tj. moderna socialna država in večja zaposlenost, ki je ena izmed petih prioritet DRP 2007–2013, ki vsebinsko izhaja iz Strategije razvoja Slovenije.

Hkrati so cilji skladni s predlaganimi izhodišči in usmeritvami nastajajoče Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020, saj so v okviru prioritete Vključujoča družba kot usmeritev opredeljeni tudi spodbujanje zgodnejšega osamosvajanja mladih ter ustreznost stanovanjska politika in boljša dostopnost bivanjskih razmer za mlade.

4.2.1 CILJ: Zagotavljanje kapacitet in sistemsko urejena dostopnost stanovanj za mlade

Merilo: doseči povprečje EU pri povprečni starosti odselitve mladih iz gospodinjstva staršev

znižati starost ob odselitvi iz gospodinjstva staršev s 30,5 leta (povprečje SI, LFS 2007) na 25 let (povprečje EU, LFS 2007).

Pričakovani razvojni učinek: hitrejše osamosvajanje mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 1: priprava pravnih podlag za zagotovitev stanovanj za mlade

Nosilec: MZIP

Finančni načrt: proračun Republike Slovenije, občinski proračun, javno-zasebno partnerstvo, evropska sredstva

Obdobje in rok: priprava Nacionalnega stanovanjskega programa 2013–2022 in v skladu s tem sprejetje nove ter sprememba, prenova in nadgradnja obstoječe zakonodaje na stanovanjskem, socialnem, finančnem, fiskalnem in prostorskem področju kakor tudi lokalne samouprave in drugih. Rok do leta 2022

Kazalnik: deleži mladih med 25. in 29. letom, ki živijo v gospodinjstvu skupaj s starši, po spolu

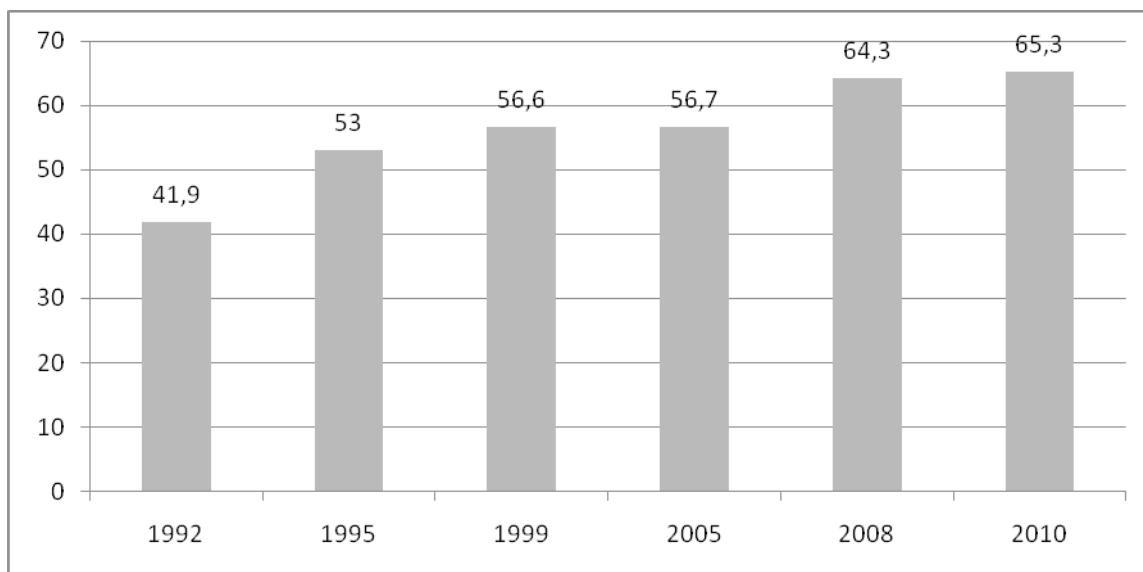
Kazalnik: povprečna starost ob odselitvi mladih iz gospodinjstva staršev, po spolu

V pripravi Nacionalnega stanovanjskega programa 2013–2022 morajo biti mladi zaradi zgoraj opisanih značilnosti in težav, s katerimi se soočajo na stanovanjskem področju, obravnavani kot prioriteta družbena skupina.

Stanovanjske razmere mladih so zato pomembne ne le kot pokazatelj njihove kakovosti življenja in potencialne socialne izključenosti, ampak tudi z vidika demografske reprodukcije družbe. Omogočanje dostopa do primerne lastnega stanovanja namreč pomeni omogočanje nastajanja novih gospodinjstev ter posredno tudi pogojev za oblikovanje družine. Ravno obdobje med 18. in 34. letom je tisto, ko se mladi osamosvajajo, se preselijo v samostojno stanovanje, ustvarijo partnerski odnos, se odločijo za starševstvo (Mandič, 2009: 78).

Podatki o deležu mladih, ki živijo v gospodinjstvu skupaj s starši, kažejo na dokaj jasen in stabilen trend odlaganja odselitve od staršev.

Graf 12: Deleži mladih med 25. in 29. letom, ki živijo v gospodinjstvu skupaj s starši, 1992–2010

Vir: World Values Survey 2009 in Mladina 2010.

Dostop do stanovanj za mlade je v Sloveniji omejen z mnogimi strukturnimi dejavniki, kot so ponudba stanovanj na trgu in njihova cenovna dostopnost ter majhnost najemnega sektorja. Poleg tega ga omejuje finančno stanje mladih, ki je povezano z njihovo zaposlitvijo – so na začetku zaposlitvene kariere in torej z nižjimi dohodki; pogosteje so zaposleni za določen čas ter imajo več prehodov v brezposelnost in iz nje kakor starejši (Trbanc v Filipovič, 2011: 119). Na to se navezuje tudi problem dostopnosti kreditov za nakup stanovanja.

Država mora zaradi tega oblikovati široko zastavljeno in ustrezno javno stanovanjsko politiko. Stanovanjska politika namreč vpliva na priložnosti mladih, ne samo s ciljnim politikami (na primer tistimi, usmerjenimi za pomoč ranljivim skupinam), tj. z alokativnimi politikami (ki predstavljajo vložek v denarju, osebju itd.), ampak tudi z regulacijo stanovanjskega trga in drugimi splošno usmerjenimi politikami, ki vplivajo na primer na dostopnost stanovanj na trgu, njihovo primernost (določanje standardov), varnost nakupa (Filipovič, 2010: 126).

4.2.2 CILJ: Dostopnost stanovanj za mlade in vzpostavitev podpornih mehanizmov

Merilo: doseči povprečje EU pri povprečni starosti odselitve mladih iz gospodinjstva staršev

zmanjšati starost ob odselitvi iz gospodinjstva staršev s 30,5 leta (povprečje SI, LFS, 2007) na 25 let (povprečje EU, LFS, 2007).

Pričakovani razvojni učinek: hitrejše osamosvajanje mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 2: vzpostavitev ugodnejših stanovanjskih kreditov za mlade

Nosilec: MF

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število kreditov, podeljenih mladim po jamstveni shemi (ali podobni kreditni shemi)

PRIORITETNO PODPODROČJE 3: okrepitev in spodbujanje trga javnih najemnih stanovanj (in s tem posledično uravnavanje cen tržnih najemnin)

Nosilec: MZIP in MF (DURS)

Finančni načrt: sredstva za delo inšpekcij in morebitno povečanje števila inšpektorjev (zlasti stanovanjskih) zagotovi proračun Republike Slovenije

Obdobje in rok: na podlagi sprejetega nacionalnega stanovanjskega programa bo treba sprejeti še področno zakonodajo in zakonodajne spremembe glede najemnih pogodb, urediti evidence, uvesti javno posredništvo in okrepiti inšpekcijo pri zagotavljanju pravic najemnikov in najemodajalcev. Ukrepi na področju davčne zakonodaje so podporni ukrepi drugim politikam, zato je treba identificirati in ovrednotiti že veljavne davčne ukrepe z vidika tega cilja in proučiti morebitno uvedbo dodatnih ali drugih ukrepov z upoštevanjem ciljev in namenov davčne politike. Rok do leta 2022.

Kazalnik: delež najemnikov (ločeno v javnem in zasebnem sektorju med mladimi)

Kazalnik: delež najemnih stanovanj – javna in zasebna (vir SURS – lastniška struktura stanovanj)

PRIORITETNO PODPODROČJE 4: ustrežnejša uporaba praznih stanovanj

Nosilec: MZIP

Finančni načrt: sredstva za delo inšpekcij in morebitno povečanje števila inšpektorjev (zlasti stanovanjskih) zagotovi proračun Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število prodanih oziroma oddanih praznih stanovanj v lasti občin

PRIORITETNO PODPODROČJE 5: spodbujanje alternativnih oblik bivanja – stanovanjske kooperative

Nosilec: MZIP, lokalne skupnosti

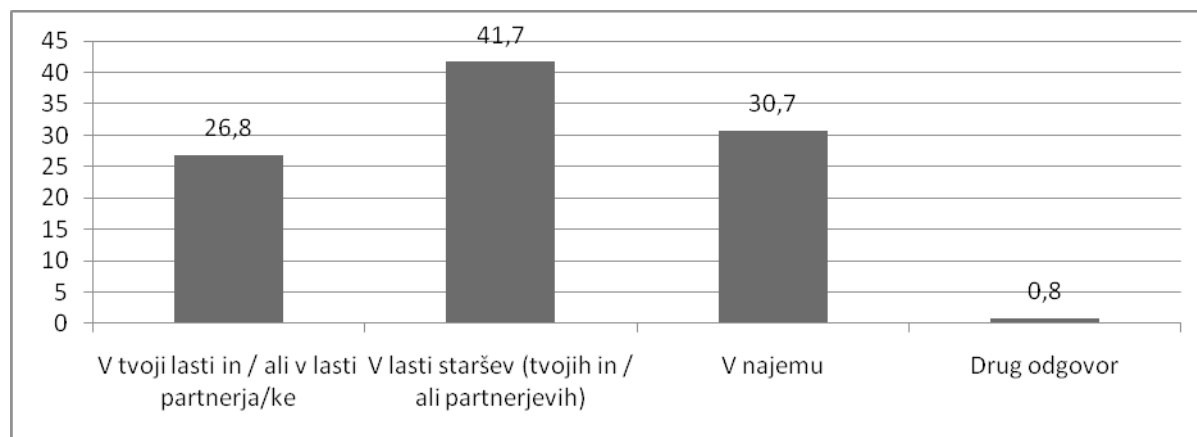
Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število stanovanj, zgrajenih v okviru stanovanjskih kooperativ

Podatki raziskave Mladina 2010 kažejo, da si je le dobrih 15 % mladih, ki so se odselili od staršev, nepremičnino, v kateri živijo, kupilo s svojimi sredstvi ali kreditom. Rezultati kažejo, da prevladujejo najemniška stanovanja in stanovanja, ki so v lasti njihovih staršev ali staršev partnerja. Tisti, ki so lastniki stanovanj, v katerih živijo, so do njih prišli v največji meri tako, da so jih podedovali (48,7 %) ali pa so vzeli kredit (32,9 %). Gotovinski nakupi so redki (sredstva staršev ali sorodnikov: 7,6 %, lastna sredstva 10,8 %) (Lavrič in dr., 2010: 354).

Graf 13: Mladi (15–29 let) in kraj bivanja glede na lastništvo

Vir: Mladina 2010.

Da bi omogočili hitrejšo osamosvojitve mladih, je treba bolj ustrezno urediti najemni trg. Predpogoj za to je vzpostavitev ustreznega sistema najemnin in subvencij. Najemnina mora pokriti vse stroške in lastniku stanovanja zagotoviti ustrezen donos, davčna politika na stanovanjskem področju pa mora spodbujati, da bodo lastniki praznih stanovanj ta pripravljena dolgoročno oddajati, namesto da ostajajo prazna. Podatki namreč kažejo, da imamo v Sloveniji precej več stanovanj kot gospodinjstev. S povečanjem ponudbe stanovanj se bodo uravnale tudi cene tržnih najemnin, s čimer bo mladim olajšan najem. Obdavčitev nepremičnin na eni strani in uvedba davčnih spodbud za tiste lastnike nepremičnin, ki bodo te pripravljene oddajati na osnovi dolgoročnih pogodb, bosta pripomogli k bolj urejenemu trgu nepremičnin in tudi k varnejšemu najemu. Ob tem pa je treba povečati tudi vlogo stanovanjske inšpekcije in inšpekcije (MOP, 2011).

Pri zagotavljanju večje dostopnosti do stanovanj za mlade bi lahko pripomogle tudi t. i. stanovanjske zadrage. Te imajo v številnih državah Evropske unije veliko vlogo pri zagotavljanju cenejših lastniških in najemnih stanovanj. V Sloveniji država zadružništvo le redko spodbuja, praviloma pa ga spodbujajo lokalne skupnosti, zlasti z zagotavljanjem ustreznih zemljišč ali omogočanjem prenove degradiranih objektov. Poleg cenejše gradnje je prednost zadružne gradnje tudi možnost vplivanja zadružnikov na samo gradnjo, tako z vidika kvalitete gradnje kot z vidika površin in razporeditve prostorov, kar je še posebej zanimivo za določene kategorije pričakovalcev stanovanj, kot so zlasti mladi, mladi pari in mlade družine pa tudi starostniki. V Sloveniji so zadrage urejene enotno v Zakonu o zadrugah.

PRIORITETNO PODPODROČJE 6: okrepitev mehanizmov podpore Stanovanjskega sklada RS, da bi poleg mladih družin vključeval kot ciljno populacijo tudi mlade pare, samske mlade in mlade po odpustu iz vzgojno-izobraževalnega zavoda in rejništva, ter vzpostavitev novih

Nosilec: MZIP in SSRS

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število subvencij mladim družinam (za nakup, gradnjo, rekonstrukcijo in najem stanovanja na trgu)

Kazalnik: število subvencij mladim parom (za nakup, gradnjo, rekonstrukcijo in najem stanovanja na trgu)

Kazalnik: število subvencij samskim mladim (za nakup, gradnjo, rekonstrukcijo in najem stanovanja na trgu)

Kazalnik: število subvencij, namenjenih mladim po odpustu iz vzgojno-izobraževalnih zavodov in rejništva

Na področju dostopa do stanovanj je pomembno delovanje Stanovanjskega sklada RS, ki ponuja mladim parom in mladim družinam prednost pri nakupu ugodnejših profitnih stanovanj; poleg tega imajo mladi možnosti za ugodnejšo pridobitev kredita (varčevalne in jamstvene sheme), posebej za mlade družine pa so bile na voljo subvencije za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja (v lastniškem ali najemnem sektorju). Inštrumenti torej pomembno ciljajo na skupino mladih – vendar predvsem na mlade družine. Samski mladi ali tisti v paru pa imajo na voljo precej manj pomoči. Zato bi bilo treba stanovanjsko politiko dopolniti tudi z ukrepi v obliki pomoči (kot so subvencije) samskim mladim in mladim parom, saj bi le tako omogočili hitrejše osamosvajanje mladih. To je pomembno tudi z vidika demografskih trendov, saj s tem mladim omogočimo lažje oblikovanje nove družine (Filipovič, 2011: 131).

Centri za socialno delo, ki v skladu z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih izvajajo postopke za zaščito ogroženih otrok, se srečujejo s težavami v zvezi z zagotavljanjem ustreznih oblik pomoči, ki bi otrokom oziroma mladostnikom po odpustu iz vzgojnih zavodov ali po prenehanju rejništva zagotavljali varen prehod v samostojno in odraslo življenje. Država zagotavlja varstvo, oskrbo in različne oblike pomoči otrokom, ki zaradi različnih razlogov ne morejo živeti v matičnih družinah, institucionalno varstvo in druge pomoči ali različne ugodnosti pa s polnoletnostjo prenehajo. Mladostnikom, ki dosežejo polnoletnost in zaključijo bivanje v vzgojnem zavodu ali rejniški družini, bi z možnostjo bivanja v stanovanju s subvencionirano najemnino in za določeno časovno obdobje omogočili osamosvojitve in vstop v odraslo življenje.

PRIORITETNO PODPODROČJE 7: delovanje informacijske točke (možna internetna stran), kjer bi mladi na enem mestu lahko izvedeli za vse možnosti in načine pridobitve stanovanja (o načinih in akterjih kreditiranja, pogojih za dodelitev neprofitnega stanovanja, pogojih za pridobitev subvencije itd., praktičnih vidikih bivanja ter pravicah in dolžnostih na tem področju)

Nosilec: mladinski sektor

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev, ki jih proračun Republike Slovenije nameni mladinskemu sektorju

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: obisk informacijske točke (internetne strani)

Z vidika širitve in zavedanja možnosti reševanja stanovanjskega problema mladih bi bilo treba na enostaven in mladim domač način zbrati in predstavljati vse informacije in načine, kako priti do lastnega stanovanja. Pri tem bi moral biti aktivno vključen tako lastniški sektor, kjer je še vedno večina inštrumentov za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih, kot tudi neprofitni najemni sektor ter država. Zato je treba nujno vzpostaviti enostaven vpogled v možnosti, ki jih pri pridobitvi stanovanja imajo mladi. Z vidika pričakovanega naraščanja cen energije in preprečevanja pojava energetske revščine pri mladih je pomembno, da informacijska točka vključuje tudi čim bolj popolne in pregledne informacije o energetske učinkovitosti oziroma o energetske izkaznicah stavb.

PRIORITETNO PODPODROČJE 8: izvedba evalvacij učinkovitosti obstoječih ukrepov pomoči zagotavljanja dostopa stanovanj za mlade

Nosilec: MZIP

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: izvedeno število evalvacij

Da bi zagotovili učinkovito izvajanje obstoječih in morebitnih novih ukrepov s področja zagotavljanja dostopnosti stanovanj za mlade, bi bilo treba izvajati sistematično evalvacijo javnih stanovanjskih politik s poudarkom na merjenju učinkov, ki jih ima na izboljšanje stanovanjskega položaja mladih. Le tako lahko zagotovimo kontinuiran in sistematičen vpogled v stanovanjski položaj mladih ter ustreznost in učinkovitost javnih politik na tem področju.

Za koordinacijo in nadzor nad izvajanjem nacionalnega stanovanjskega programa (v nadaljevanju: NSP) je pristojna nacionalna koordinacijska skupina znotraj Direktorata za prostor na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor. V njej sodelujejo predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za finance, Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, predstavniki občin in posamezni strokovnjaki ter organizacije civilne družbe. Skupino za spremljanje

izvajanja nacionalnega programa vodi predstavnik ministrstva, pristojnega za stanovanjsko področje. Delovna skupina opravlja zlasti naslednje naloge:

- spremlja izvajanje nalog iz nacionalnega programa;
- obravnava posebna problemska poročila, ki jih pripravljajo različni resorji zaradi odprave konkretnih ovir pri izvajanju nacionalnega programa;
- analizira poročila o izvedenih ukrepih iz obdobjnih načrtov, ki jih v skladu z vsakoletnim obdobjnim načrtom pripravijo izvajalci ukrepov iz teh načrtov.

Spremljanje izvajanja NSP se izvaja z omejenim številom kazalnikov ter obsega dva ločena sklopa – spremljanje izvedbe aktivnosti NSP ter spremljanje učinkov in doseganje ciljev NSP. Nacionalna koordinacijska skupina pripravi poročilo o izvajanju NSP ločeno za oba cilja spremljanja izvajanja NSP. Za prvi cilj – spremljanje izvajanja aktivnosti NSP – se pripravi poročilo vsako leto po sprejetju NSP, za drugi cilj – spremljanje učinkov in doseganje ciljev NSP – se pripravi poročilo vsakih pet let po sprejetju NSP. Poročilo o izvedbi NSP sprejme Vlada RS hkrati s predlogom načrta za naslednje obdobje.

5 PODROČJE 4: Zdravje in dobro počutje

5.1 Utemeljitev pomembnosti področja

Zdravje kot stanje popolne telesne, duševne in socialne blaginje je opredeljeno kot področje ukrepanja Sveta Evropske unije v Resoluciji Sveta z dne 27. novembra 2009 o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018) (UL C št. 311 z dne 19. 12. 2009, str. 1). Cilj na tem področju je poskrbeti za zdravje in dobro počutje mladih s poudarkom na spodbujanju duševnega in spolnega zdravja, športa, telesne dejavnosti in zdravega načina življenja ter preprečevanju in zdravljenju poškodb, motenj prehranjevanja, odvisnosti in zlorabe drog. Zdravje pa je prav tako pomemben individualen življenjski cilj oziroma projekt, saj med vrednotami v raziskavah Mladina 2000 in Mladina 2010 zaseda prvo mesto po zaznani pomembnosti v življenju mladih posameznikov. Kljub temu pa primerjalni kontekst nekaterih analiz zdravstvenega stanja EU (na primer Eurostatova publikacija *Youth in Europe* (2009)) pokaže, da zdravstveno stanje slovenske mladine v EU ni najbolj ugodno. Ugotavlja, da je v letu 2006 več kot 91 % evropskih mladih (med 15. in 24. letom) ocenilo svoje zdravje kot dobro ali zelo dobro, slovenski vzorec mladih pa se je s 87,6 % umestil na 21. mesto med 25 zajetimi evropskimi državami) (Lavrič in dr., 2010: 307–308).

Ne glede na dobro samooceno zdravja in ugodne kazalnike zdravstvenega stanja te skupine, so ključni zdravstveni izidi v kasnejših življenjskih obdobjih povezani s posledicami vpliva okolij, pogojev življenja in posameznikovih izbir življenjskega sloga v tem starostnem obdobju. Zdravje pa ne nastaja le v zdravstvenem sektorju, ampak povsod tam, kjer mladi živijo, delajo, se učijo, družijo ipd. Na pogoje v teh okoljih pa ne vplivajo le zdravstvena politika, ampak tudi druge javne politike in mladi sami. Poleg tega so mladi skupina prebivalcev, ki s skrbjo za lastno zdravje vplivajo tudi na zdravje svojih potomcev, kar je pomembno z vidika zagotavljanja zdravja v prihodnosti.

5.2 Cilji in podpodročja

Cilje na področju zdravja in dobrega počutja mladih je moč v največji meri umestiti v t. i. peto razvojno-investicijsko prioriteto, tj. povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja oziroma njegovo podprioriteto zagotavljanje optimalnih pogojev za zdravje, ki je ena izmed petih prioritete DRP 2007–2013, ki vsebinsko izhaja iz dokumenta Strategija razvoja Slovenije.

Hkrati so cilji v širšem smislu skladni s predlaganimi izhodišči in usmeritvami nastajajoče Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020, saj je v okviru Izhodišč za pripravo Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020 skrb namenjena tudi zdravstvenim izdatkom, modernizaciji zdravstvenega sistema, skrbi za aktivno in zdravo življenje itn.

Poleg tega so cilji in podpodročja nacionalnega programa za mladino na področju zdravja in dobrega počutja usklajeni s ključnim razvojnim dokumentom EU, in sicer *Evropa 2020: Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast*. Te cilje je moč umestiti med eno izmed vodilnih pobud Strategije Evropa 2020, in sicer »Evropska platforma za boj proti revščini«, ki se nanaša tudi na zagotavljanje enakosti v dostopu do zdravstvenega varstva.

5.2.1 CILJ: Spodbujanje redne telesne dejavnosti, uravnoteženega prehranjevanja in vzdrževanja priporočene telesne teže med mladimi (15–29 let)

Merila: obrniti negativne trende in nadaljevati pozitivne trende na področju preventivnih (zdravstvenih) dejavnosti in kazalnikov zdravja mladih

- povečati delež mladih, ki so redno telesno dejavni in gibalno zmogljivi
- povečati delež mladih, ki se uravnoteženo prehranjujejo
- ustaviti trend nižanja deleža mladih s priporočeno telesno težo

Pričakovani razvojni učinek: izboljšana kakovost življenja in boljše zdravje mladih, njihovih otrok in posledično aktivne populacije ter starejših odraslih

PRIORITETNO PODPODROČJE 1: zagotavljanje sistemskih pogojev za redno telesno dejavnost

Nosilci: MIZŠ

Sodelujoči: MZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, ki so redno telesno dejavni, po spolu

Zadostna telesna dejavnost je varovalni dejavnik zdravja, saj vpliva tako na telesno kot na duševno zdravje in kakovost življenja. Različne raziskave so pokazale, da telesna dejavnost varuje pred večino kroničnih nenalezljivih bolezni, krepi kosti in mišice, vzdržuje psihofizične in funkcionalne sposobnosti telesa, pripomore k zmanjšanju stresa in depresije ter pomaga pri povečevanju samozavesti. Telesna dejavnost ima pomemben vpliv tako na metabolični sindrom in njegova posledična stanja (inzulinsko rezistenco, dislipidemije, visok krvni tlak in debelost) kot tudi na vse pomembnejše srčno-žilne bolezni in osteoporozo. Pri mladostnikih telesna dejavnost pozitivno vpliva tudi na njihove kognitivne sposobnosti ter na uspeh pri šolskem delu. V kombinaciji z ustrezno prehrano pa telesna dejavnost varuje tudi pred prekomerno telesno težo in debelostjo.

Nasprotno pa je nezadostna telesna (gibalna) dejavnost (skupaj z nezdravo prehrano, kajenjem, uživanjem nedovoljenih drog, stresom in uživanjem alkoholnih pijač) pomemben dejavnik nezdravega življenjskega sloga. Našteti dejavniki spadajo med ključne v procesih nastanka, napredovanja in pojavljanja zapletov najpomembnejših kroničnih nenalezljivih bolezni (KNB): bolezni srca in ožilja (BSO), sladkorne bolezni, nekaterih vrst raka, nekaterih kroničnih pljučnih bolezni, debelosti, osteoporoze in drugih bolezni kostno-mišičnega sistema (Marčič, 2011: 137).

Pomembna preventivna vidika, ki se povezuje s prekomerno težo in debelostjo, sta zdrava prehrana in športna aktivnost. Po raziskavi Mladina 2010 85,5 % mladih je zelenjavo in sadje vsaj večkrat na teden, od tega 23,4 % večkrat na dan; 92,9 % mladih je športno aktivnih, od tega 62,7 % vsaj enkrat na teden. Delež športno aktivnih mladih se je glede na raziskavo Mladina 2000 povečal, saj se je takrat s športom aktivno ukvarjalo 89,5 % mladih (Lavrič in dr., 2010: 324).

PRIORITETNO PODPDRČJE 2: zagotavljanje sistemskih pogojev za uravnoteženo prehranjevanje mladih 15–29 let

Nosilci: MZ

Sodelujoči: MIZŠ, MDDSZ, MKO

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, ki uživajo priporočene količine sadja in zelenjave, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki uživajo sladke pijače in sladkarije, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki redno uživa zajtrk, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki redno uživa ekološko pridelano hrano, po spolu

Neuravnotežena prehrana, predvsem uživanje energijsko goste mastne in sladke/slanske hrane, je dejavnik tveganja za različne kronične bolezni in stanja (metabolični sindrom, srčno-žilne bolezni, sladkorna bolezen tipa 2, nekatere vrste raka, bolezni gibal in druge). Nasprotno pa je pestra mešana prehrana z vključevanjem kvalitetnih živil iz vseh skupin živil ter uživanjem zadostnih količin sadja in zelenjave v priporočenem prehranskem režimu varovalni dejavnik za vsa navedena stanja. Otroci, mladostniki (HBSC, 2010)⁹ in starostna skupina mladih odraslih do 30 let (EHIS, 2007)¹⁰ uživajo sadje in zelenjavo značilno manj pogosto kot odrasli nad 30 let in starejši odrasli, ženske pa pogosteje uživajo sadje in zelenjavo kakor moški. Sadje pogosteje uživajo višje izobraženi, pri pogostnosti uživanja zelenjave pa razlike po izobrazbi ni opaziti (EHIS, 2007).

Podatkov o pogostnosti uživanja drugih skupin živil pri otrocih in mladostnikih v Sloveniji za zdaj še nimamo. Podatki za odraslo populacijo, tudi za mlajše odrasle do 30. leta starosti, pa kažejo, da odrasli z višjim samoocenjenim materialnim standardom značilno pogosteje uživajo sadje in zelenjavo, kosmiče, testenine in riž, ribe, mleko in mlečne izdelke, še posebej z manj maščob, olivno olje in maslo ter med in sadno-žitne rezine, od pijač pa sadne sokove in nektarje, mineralne vode in vode z okusom. Tisti z nižjim samoocenjenim materialnim standardom pa pogosteje izbirajo kruh ter pšenični in koruzni zdrob, svinjino, drobovino, mesne izdelke in jajca, margarino, majonezo, svinjsko mast in ocvirke, sladkor, marmelado in sladko pecivo, od pijač pa čaj in kavo, sadne sirupe in alkoholne pijače (Gabrijelčič Blenkuš in dr., 2009).

Slovenski mladostniki v primerjavi z vrstniki iz drugih držav pogosteje opuščajo zajtrk. Med tednom nikoli ne zajtrkuje 31,3 % vprašanih (vir: IVZ). Opuščanje zajtrka s starostjo mladostnikov narašča in je izrazitejše med dekleti kot fanti. Redno uživanje zajtrka zagotavlja telesu dovolj energije za delo, učenje in razmišljanje. Redni zajtrk in uživanje štirih do petih obrokov na dan izboljša presnovo telesa, ugodno vpliva na raven krvnega sladkorja, ki je hrana za možgane, posledično pa se izboljša tudi občutek sitosti. Tudi z razvojnopsihološkega vidika zajtrk izboljša kognitivne zmožnosti, kar se kaže zlasti v boljšem spominu in učenju. Nasprotno pa opuščanje zajtrka prispeva k izbiri manj kakovostne prehrane, ki je revnejša z vlakninami in bogata z maščobami, kar vodi tudi do višje pojavnosti debelosti med mladostniki.

PRIORITETNO PODPDRČJE 3: zagotavljanje sistemskih pogojev za spremljanje in ukrepanje pri mladih v starosti 15–29 s prekomerno telesno težo ali debelostjo

Nosilec: MZ

Sodelujoči: MIZŠ, MDDSZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

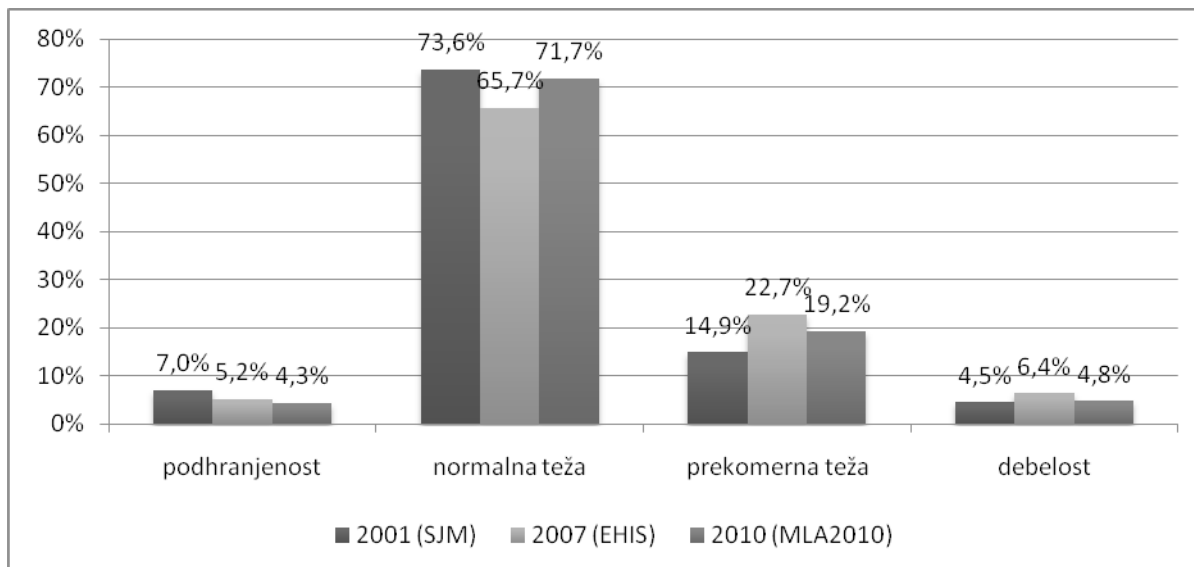
Kazalnik: delež mladih s prekomerno težo in debelostjo, po spolu

Pomemben kazalnik zdravja je debelost, ki predstavlja enega glavnih izzivov javnega zdravstva v 21. stoletju, saj je samo v Evropi predebelih že več kot 5 milijonov šolajočih se otrok, tem pa se vsako leto pridruži 300.000 novih (Vertot v Lavrič in dr., 2010: 321). Prav tako podatki kažejo, da prekomerna teža in debelost oseb v Evropski uniji naraščata, tako pri otrocih kot pri odraslih (Božič, Zupančič v Lavrič in dr., 2010: 321). Slovenija je med evropskimi državami na osmem mestu po deležu otrok med 11. in 15. letom, ki so prekomerno teži ali debeli (OECD, 2010: 65). Poglavitna razloga prevelike teže sta spremenjene prehranjevalne navade mladih (hitra prehrana) in povečana neaktivnost mladih, ki je povezana s spremembami v preživljanju prostega časa (televizija in računalnik) (Lavrič in dr., 2010: 321).

⁹ Raziskava »Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju« (angl. »Health Behaviour in School Aged Children«).

¹⁰ Angl. »European Health Interview Survey«.

Graf 14: Hranjenost mladih glede na indeks telesne mase, izbrane raziskave

Vir: SJM 2001/3, EHIS 2007, Mladina 2010.

Ugotovimo lahko, da ima še vedno več kot dve tretjini slovenskih mladih normalno težo. Trendi, glede na raziskave šolajoče se mladine, pa se bodo v prihodnje gibali v smeri večanja deleža prekomerno težkih in debelih mladih (OECD, 2010; Rok Simon, Mihevc Ponikvar v Lavrič in dr., 2010: 323). Po posameznih starostnih skupinah mladih je prav tako splošen trend naraščanja prekomerno težkih in debelih. V starostni skupini od 15. do 18. leta je takšnih 13,6%, v starostni skupini od 19. do 24. leta jih je 23,3%, med 25. in 29. letom pa jih je 30,7%. Tudi glede velikosti naselja so določene zakonitosti, saj je prekomerno težkih in debelih največ na vasi oziroma podeželju, in sicer 29,9%, v manjših mestih jih je 19,8%, v večjih mestih pa 17,1% (Lavrič in dr., 2010: 323).

5.2.2 CILJ: Preprečevanje kajenja in prvih poskusov kajenja, tvegane in škodljive rabe alkohola in prepovedanih drog, zagotavljanje zdrave in varne zabave mladih ter obvladovanje nasilja, povezanega s športom, in vandalizma

Merilo: obrnitev negativnih trendov na področju tvegane in škodljive rabe alkohola in prepovedanih drog ter nadaljevanje pozitivnih trendov na področju zmanjševanja uživanja tobaka

- povečati delež mladih, ki ne pijejo alkohola
- povečati delež mladih, ki ne pijejo alkohola redno (vsaj enkrat tedensko)
- povečati delež mladih, ki ne pijejo tvegano ali škodljivo
- povečati delež mladih, ki ne kadijo
- povečati delež mladih, ki niso kadili marihuane ali hašiša
- povečati delež mladih, ki marihuane ali hašiša ne kadijo redno
- zmanjšati delež mladih, ki poskusijo trde droge
- zmanjšati število prekrškov in kaznivih dejanj s področja vandalizma in nasilja na športnih prireditvah

Pričakovani razvojni učinek: izboljšana kakovost življenja in boljše zdravje mladih, njihovih otrok ter posledično aktivne populacije in starejših odraslih

PRIORITETNO PODPODROČJE 4: zagotavljanje sistemskih pogojev za zmanjševanje tvegane in škodljive rabe alkohola

Nosilec: MZ

Sodelujoči: MIZŠ, MKO, MNZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, ki ne pijejo alkoholnih pijač, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki ne pijejo alkoholnih pijač redno, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki ne pijejo tvegano ali škodljivo, po spolu

Globalno predstavlja tvegano¹¹ in škodljivo¹² uživanje alkohola enega od vodilnih vzrokov preprečljivih smrti, bolezni in poškodb (SZO Report 2011). Še posebej zaskrbljujoče je, da je alkoholu pripisljivo breme bolezni večje pri mladih ljudeh (Rehm in dr., 2009), tako je kar 10% vseh smrti pri mladih ženskah in 27% pri mladih moških v starosti od 15 do 29 let pripisljivih alkoholu (Rehm in dr., 2006). Izsledki raziskav ESPAD (angl. *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) kažejo, da je alkohol najbolj razširjena psihoaktivna snov v skupini 15- in 16-letnikov. V raziskavi HBSC iz leta 2010 (Jeriček Klanšček in dr., 2011) so pri slovenskih mladostnikih ugotovili, da je delež 15-letnikov, ki so že pili alkohol, 85,9% (prav tam, str. 285), tedensko jih

¹¹ Ki bi lahko sčasoma verjetno privedlo do zdravstvenih ali drugih škodljivih posledic.

¹² Ki je že privedlo do posledic na telesnem ali duševnem zdravju, vendar sindrom odvisnosti še ni izražen.

alkohol pije več kot četrtina (26,7%) (prav tam, str. 223), že vsaj dvakrat opitih pa je bilo kar 40,7% 15-letnikov (prav tam, str. 219). Raziskava HBSC je še pokazala, da so posebej tvegana skupina za redno pitje alkoholnih pijač in opijanje starejši mladostniki, fantje, mladostniki, ki ocenjujejo blagostanje družine kot podpovprečno, mladostniki iz družin z visokim rezultatom na lestvici FAS (merilo socialno-ekonomskega stanja družine), mladostniki z brezposelnimi starši, mladostniki iz rekonstruiranih družin, mladostniki s podpovprečnim učnim uspehom oziroma poklicno/nižjo poklicno šolo (Jeriček Klanšček in dr, 2011: 221).

Podatki raziskave društva Žarek upanja kažejo, da z leti neposredno spodbujanje k pitju ne narašča. Večina osnovnošolcev in srednješolcev navaja, da pri nakupu alkohola nima nikakršnih težav, še posebno ne v lokalih (Boben Bardutzky in dr, 2009; Boben Bardutzky in dr, 2010). Sicer pa mladi kot povod za pitje pogosto navajajo pozitivne učinke alkohola – predvsem dobre občutke, sproščenost, zgovornost in boljšo zabavo. Uživanje alkohola mladostnikom pomeni vstop v odraslost, doseganje neke vrste zrelosti za sprejemanje odločitev. Prav tako z uživanjem alkohola povezujejo veliko število pozitivnih lastnosti – predvsem pozitivno ovrednotenje v družbi. Mladostniki so namreč pogosto omenjali, da zaznavajo naklonjen odnos slovenske družbe do pitja alkohola, kar vpliva tudi na njihove navade in odločitve glede pitja alkohola. Lahek dostop do alkoholnih pijač, neupoštevanje zakonodajnih ukrepov pri prodaji alkohola in relativna cenovna dostopnost so pomembni spodbujevalni dejavniki za pitje alkohola pri mladostnikih (Bajt in Zorko, 2009).

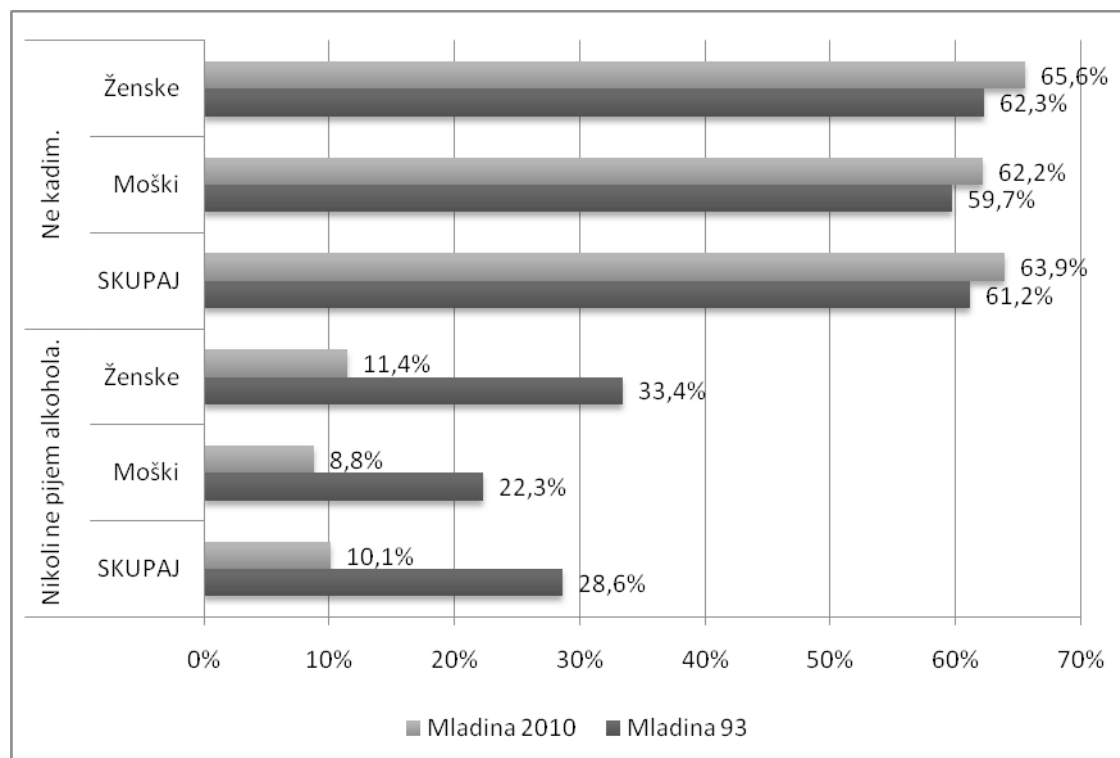
Preglednica 1: Mladi, ki vsaj občasno uživajo alkohol, za celoten vzorec in ločeno po spolu, starosti in velikosti naselja (v odstotkih)

	VSI	PO SPOLU		PO STAROSTI			PO VELIKOSTI NASELJA		
		Ženske	Moški	15–18	19–24	25–29	Vas	Manjše mesto	Večje mesto
Alkohol	89,5	87,8	91,1	89,7	91,6	87,7	88,5	89,1	91,4

Vir: Mladina 2010.

Velika večina mladih vsaj občasno uživa alkohol. Prav tako so vsa zdravju tvegana vedenja pogostejša pri moških, alkohol pa še posebej v starostni skupini med 19. in 24. letom. Vse obravnavane substance so bolj prisotne v urbanih okoljih (Lavrič in dr., 2010: 325). Časovna primerjava med raziskavama Mladina 93 in Mladina 2010 pa pokaže, da je delež mladih, ki ne uživajo alkohola, upadel z 28,6 na 10,1%.

Graf 15: Deleži mladih (med 15. in 19. letom), ki ne pijejo alkohola in ne kadijo, izbrana leta

Vir: Mladina 1993, Mladina 2010.

PRIORITETNO PODPODROČJE 5: zagotavljanje sistemskih pogojev za spodbujanje nekajenja mladih in prenehanje kajenja mladih

Nosilec: MZ
Sodelujoči: MIZŠ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, ki ne kadijo, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki opustijo kajenje oziroma so prenehali kaditi, po spolu

Raziskava HBSC 2010 je pokazala, da ne kadi 74,7 % slovenskih 15-letnikov. V življenju je poskusilo kaditi (vsaj eno cigareto, cigaro ali pipo) 53,1 % mladostnikov, starih 15 let, vsaj občasno jih je kadilo 25,3 %, vsaj enkrat na teden ali pogosteje pa 19,4 %. Pri 15-letnikih tako pri poskusih kajenja kot pri tedenskem kajenju ne beležimo statistično značilnih razlik med spoloma. Raziskava je tudi pokazala, da obstaja večja verjetnost, da bodo mladostniki, ki prihajajo iz skupin z nižjim socialno-ekonomskim položajem, poskusili kaditi in bolj verjetno bodo kadili tedensko in/ali dnevno.

Raziskavi HBSC 2002 in 2006 kaže, da se je med letoma 2002 in 2006 pomembno znižal delež mladostnikov, starih 11–15 let, ki so poskusili kaditi, in delež tedenskih kadilcev. Med letoma 2006 in 2010 pa beležimo spremembe kadilskih navad mladostnikov v smislu pomembnega zmanjševanja deleža zgodnjega kajenja in višanja deleža tedenskih kadilcev, vendar je delež tedenskih kadilcev v letu 2010 še vedno pomembno nižji kot v letu 2002. Mednarodnih primerjav za leto 2010 še ni na voljo, za leto 2006 pa kažejo, da je tedensko kajenje med slovenskimi 15-letniki blizu povprečja držav v raziskavi.

Raziskava *Anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu* (EHIS) iz leta 2007 kaže, da v starostni skupini 15–29 let ne kadi 69,9 % prebivalcev oziroma, da je kadilcev v tej starostni skupini 30,1 %. Kadi statistično značilno več moških (31,9 %) kot žensk (23,6 %), starih med 15 in 29 let.

Primerjava deležev z deleži v preteklem obdobju je možna v okviru starostne skupine 18–30 let, in sicer med raziskavo Slovensko javno mnenje iz leta 2001 in EHIS 2007. Prva kaže, da je delež kadilcev v tej starostni skupini 31,5 %, druga pa 33,3 %, torej v tem obdobju med deleži ni večjih sprememb, te pa najverjetneje lahko v smislu zmanjševanja pričakujemo v kasnejšem obdobju glede na padec kadilskih navad med mladostniki, stari 11–15 let oziroma med 15-letniki, na kar kaže raziskava HBSC 2006 in 2010.

Evropska raziskava o alkoholu in preostalih drogah med šolsko mladino (ESPAD) iz leta 2007 je pokazala, da je poskusilo kaditi 61 % 15- in 16-letnikov, delež tistih, ki so kadili 40-krat ali pogosteje v življenju pa je znašal 22 %. Med letoma 1995 in 2003 je raziskava prikazala pomemben porast deleža tistih, ki so poskusili kaditi, in deleža tistih, ki so kadili 40-krat ali pogosteje v življenju, v obdobju 2003–2007 pa je raziskava zabeležila pomemben upad kadilskih navad v tej starostni skupini pri obeh kazalnikih, kar je tudi v skladu z dogajanjem v drugih državah, ki so sodelovale v raziskavi. Časovna primerjava med raziskavama Mladina 93 in Mladina 2010 pa je pokazala, da je porasel delež mladih (15–19 let), ki ne uživajo tobaka, in sicer tako pri moških kot tudi ženskah.

Povzamemo lahko, da večina podatkov kaže na zniževanje obsega kajenja med mladimi, nekateri pa tudi na to, da se stanje v zadnjem obdobju bistveno ne spreminja. Kljub temu pa mora cilj zmanjševanja deleža mladih, ki kadijo, ostati visoko na političnem dnevnem redu.

Preglednica 2: Mladi, ki vsaj občasno uživajo tobak, za celoten vzorec in ločeno po spolu, starosti in velikosti naselja (v odstotkih)

	VSI	PO SPOLU		PO STAROSTI			PO VELIKOSTI NASELJA		
		Ženske	Moški	15–18	19–24	25–29	Vas	Manjše mesto	Večje mesto
Tobak	44,5	42,1	46,8	34,5	48,8	44,5	41,4	45,3	48,1

Vir: Mladina 2010.

PRIORITETNO PODPODROČJE 6: zmanjševanje povpraševanja po prepovedanih drogah ter preprečevanje ponudbe prepovedanih drog

Nosilec: MZ

Sodelujoči: MIZŠ, MNZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, ki posegajo po prepovedanih drogah, po spolu

Temeljni cilj preventive na področju prepovedanih drog je ustvarjanje takih družbenih razmer, ki posamezniku dajejo možnosti za razvijanje življenjskega sloga brez uporabe prepovedanih drog. Hkrati je treba razvijati tudi vse ukrepe in aktivnosti zmanjševanja ponudbe prepovedanih drog ter izobraževanje mladih o posledicah uporabe vseh vrst (tudi dovoljenih) drog.

Ugotovitve ESPAD kažejo tudi izrazito povečanje deleža tistih, ki so odgovorili, da so marihuano v življenju uporabili 40-krat ali večkrat: z 1,3 na 6,3 %. Prav tako se je v obdobju 1995–1999–2003 statistično pomembno povečal odstotek anketiranih, ki so odgovorili, da so marihuano uporabili v preteklem letu (z 10,4 na 21,2 in 22,9 %) oziroma mesecu (s 5,7 na 12,8 in 13,8 %). Leta 2007 je bil delež tistih, ki so v življenju že uporabljali marihuano, 22 %, v zadnjem mesecu pa 9 %. O uporabi ostalih prepovedanih drog (amfetaminov, LSD, kreka, kokaina, ekstazija in heroína) je leta 1999 poročalo slabih 5 %, leta 2003 pa 8 %. Pri tem je bila zloraba drog (»uporabil sem jo 10-krat ali večkrat«) označena pri dobrem 1 %. Po pomirjevalih, ki jih ni predpisal zdravnik, je leta 1999 poseglo dobrih 5 % vprašanih, podobno kot leta 2003. Šestnajst odstotkov dijakov je v življenju že vdihavalo hlape, kar je precej več, kot je evropsko povprečje. Zanimivo pa je tudi, da nadpovprečno visok delež mladih meni, da so omenjene psihoaktivne snovi lahko dosegljive (Hibell in Marčič, 2011: 142).

Rezultati raziskave ESPAD 2011 odkrivajo, da slovenski mladostniki presegajo evropsko povprečje uporabe alkohola in prepovedanih drog kar na petih od skupaj sedmih spremenljivkah, najizrazitejše pri vdihavanju hlapov.

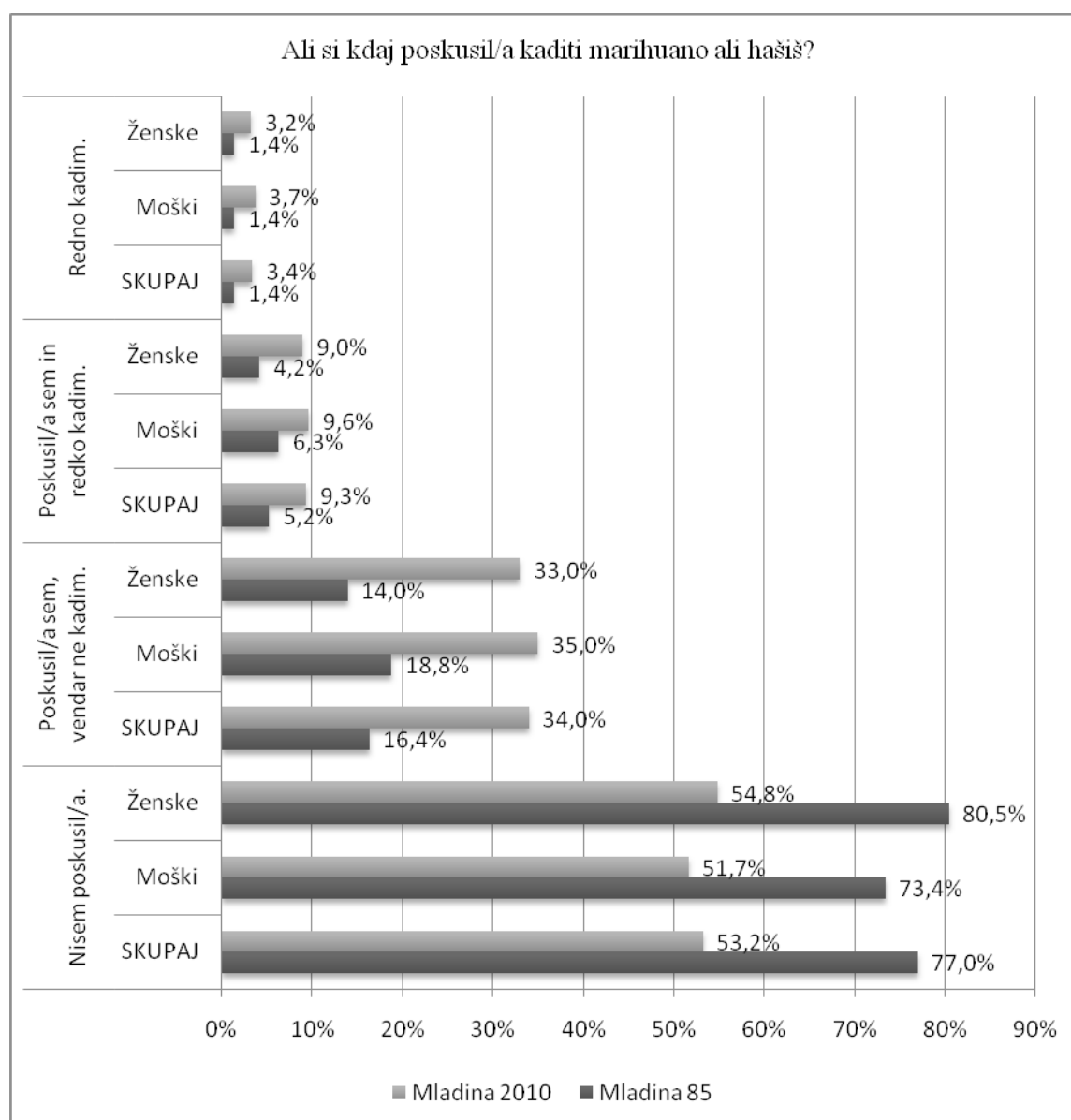
Časovna primerjava med raziskavama Mladina 1985 in Mladina 2010 pa pokaže, da se je od leta 1985 med mladimi (pri obeh spolih) zaradi zmanjšanja deleža nekonzumentov najbolj povečal delež tistih, ki so poskusili marihuano oziroma hašiš, prav tako pa sta se povečala deleža občasnih in rednih kadilcev marihuane oziroma hašiša.¹³

Preglednica 3: Mladi, ki so poskusili marihuano, hašiš ali trde droge, za celoten vzorec in ločeno po spolu, starosti in velikosti naselja (v odstotkih)

	VSI	PO SPOLU		PO STAROSTI			PO VELIKOSTI NASELJA		
		Ženske	Moški	15–18	19–24	25–29	Vas	Manjše mesto	Večje mesto
Marihuana ali hašiš	50,1	48,6	51,6	33,8	53,8	55,1	42,6	54,2	60,2
Trde droge	13,3	11,2	15,3	8,1	13,9	14,1	10,5	17,0	14,0

Vir: Mladina 2010.

Graf 16: Deleži mladih (med 15. in 24. letom), ki so poskusili ali uživajo marihuano ali hašiš, izbrana leta

Vir: Mladina 1985, Mladina 2010.

¹³ Po podatkih raziskave HBSC 2010 je marihuano že kdaj kadilo 23,2 % 15-letnikov, v zadnjih 30 dneh pa 10 %, pri obeh kazalnikih je bil delež med fanti statistično značilno višji kakor med dekleti (HBSC 2010).

PRIORITETNO PODPODROČJE 7: zagotavljanje sistemskih pogojev za zdravo in varno zabavo mladih, obvladovanje nasilja, povezanega z javnimi prireditvami in športom, ter vandalizma

Nosilec: MNZ, Policija

Sodelujoči: MGRT, MIZŠ, MZ, MO, URSZR, MP

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2020

Kazalnik: vzpostavitev pogojev poslovanja zasebnih subjektov, ki zagotavljajo zdravo in varno zabavo mladih

Kazalnik: število prekrškov na javnih prireditvah, ki jih stori organizator javne prireditve

Kazalnik: število prekrškov na javnih prireditvah s področja požarne varnosti

Kazalnik: število prekrškov in kaznivih dejanj na javnih prireditvah s strani mladih

Kazalnik: število prekrškov in kaznivih dejanj vandalizma mladih

Zagotavljanje sistemskih pogojev za zdravo in varno zabavo mladih, obvladovanje nasilja, povezanega z javnimi prireditvami in športom, ter vandalizma na splošno, je eno izmed pomembnih področij, na katerem lahko s pravilnim pristopom urejamo razmere za zdravo in varno zabavo mladih ter pri vzgoji mladostnikov dosežemo učinkovite rezultate za zmanjšanje nasilništva in vandalizma na javnih prireditvah.

Vzpostavitev ustreznih pogojev poslovanja zasebnih subjektov (gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov), ki se ukvarjajo z organizacijo javnih prireditev in točenjem alkohola, ter zagotavljanje ustreznega nadzora nad njihovim zagotavljanjem je nujen pogoj za zagotavljanje zdrave in varne zabave mladih. Dobre prakse in izkušnje iz tujine kažejo, da je mogoče tveganja za zdravo in varno zabavo mladih zmanjšati z multidisciplinarnim pristopom ministrstev, organov in služb že v fazi vzpostavljanja pogojev za poslovanje zasebnih subjektov, ki takšne zabave organizirajo oziroma točijo alkohol.

Vandalizem na javnih prireditvah in krajih, še posebej pa v športu, predstavlja družbeni problem – problem mladih ravno v ciljni starostni skupini. Protipravno vedenje mladostnikov v parkih in na mestnih ulicah večine slovenskih mest (razbijanje steklenine, pijančevanje, oviranje cestnega prometa, poškodovanje komunalne infrastrukture ipd.) ni zgolj problem represivnih organov. Še posebej je v zadnjih letih problematičen tudi huliganizem na športnih prireditvah. Temelj organiziranosti t. i. navijaških skupin so prav ciljna skupina mladih. Organiziranje in delovanje v skladu s psihologijo množice narekujejo tudi nekatere aktivnosti drugih ministrstev, s katerimi bi bilo mogoče vplivati na zmanjšanje tovrstne problematike.

5.2.3 CILJ: Krepitev skrbi za spolno in reproduktivno zdravje mladine ter načrtovanje družine

Merilo: zmanjšati delež spolno prenosljivih boleznih in nezaščitenih spolnih odnosov ter tveganega spolnega vedenja med mladimi (15–29 let)

Pričakovani razvojni učinek: povečanje ozaveščenosti in skrbi za spolno in reproduktivno zdravje mladih in med mladimi

PRIORITETNO PODPODROČJE 8: zagotavljanje sistemskih pogojev za izboljšanje spolnega in reproduktivnega zdravja mladih

Nosilec: MZ

Sodelujoči: MIZŠ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: incidenca spolno prenosljivih okužb pri mladih, po spolu

Spolno zdravje odločilno vpliva na celotno zdravstveno stanje sedanjih in prihodnjih generacij. Spolno zdravje se dotika več različnih ravni tako izobraževanja kot etičnih, zdravstvenih, socialnih in kulturnih običajev in posebnosti, vključuje pa tudi spolno prenosljive okužbe in najstniške nosečnosti kot tudi spolno nasilje. Ti učinki zajemajo tako zdravstvene kot socialne vidike in so ključni dejavniki za razvoj osebnosti in dobro počutje mladih.

Čeprav so mladi ljudje v večini dobrega zdravja, so dovzetni tudi za spolno prenosljive okužbe. Dobro znanje v zvezi s spolnim zdravjem in dostop do ustreznih zdravstvenih storitev sta za zato pomembna dejavnika za preprečevanje širjenja okužb. Ključna je vključitev celostne vzgoje za zdravo in odgovorno spolnost v vzgojno-izobraževalne procese, da bi mladi pridobili spretnosti in sposobnosti, ki jih potrebujejo za ohranitev in izboljšanje spolnega zdravja, zmanjšanje spolno prenosljivih okužb ter krepitev partnerskih odnosov. Tudi Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV za obdobje 2010–2015 izpostavlja velik pomen uvedbe vzgoje za zdravo spolnost v izobraževalnih sistemih.

5.2.4 CILJ: Krepitev pozitivnega duševnega zdravja med mladimi in zmanjševanje umrljivosti zaradi samomora med mladimi

Merilo: zmanjšanje umrljivosti zaradi samomora med mladimi (15–29 let)

zmanjšati delež samomorov med mladimi 15–29 (povprečje EU 2007–2009: 7,3 na 100.000, povprečje Slovenija 2007–2009: 11,72 na 100.000) (SZO 2010).

Pričakovani razvojni učinek: zmanjšanje števila samomorov kot enega izmed glavnih vzrokov za umrljivost mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 9: zmanjšati število otrok in mladih, ki storijo poskus samomora ali samomor

Nosilec: MZ

Sodelujoči: MIZŠ, MDDSZ, MNZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število otrok in mladih, ki storijo samomor, po spolu

PRIORITETNO PODPODROČJE 10: razvoj mehanizmov za zgodnjo prepoznavo in obravnavo mladih s težavami v duševnem zdravju

Nosilec: MZ

Sodelujoči: MIZŠ, MDDSZ, MNZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: višina sredstev, namenjena programom s področja nujenja pomoči mladim v stiski

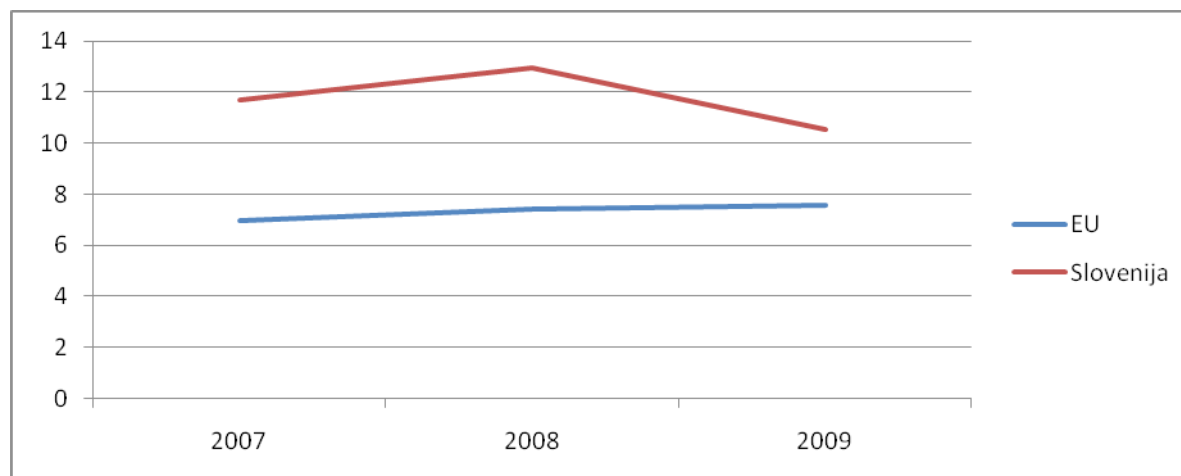
Težave na področju duševnega zdravja predstavljajo glavni dejavnik tveganja za samomorilno vedenje in psihosomatske bolezni ter negativno vplivajo na šolsko in delovno produktivnost, odnose v družini in širši okolici itn. V Sloveniji je 13 % petnajstletnikov in 22 % petnajstletnic nezadovoljnih s svojim življenjem, večinoma iz družin z nižjim socialno-ekonomskim statusom. Skoraj tretjina petnajstletnic ali petnajstletnikov poroča o psihosomatskih težavah (Jeriček Klanšček v Marčič, 2011: 143), klinično pomembna stopnja depresivnosti pa je bila ugotovljena pri 21 % fantov in 42 % deklet, starih od 14 do 19 let (Tomori v Marčič, 2011: 143). Mladostniki so pri izbranem zdravniku in zdravniku specialistu najpogosteje obravnavani zaradi depresije, anksioznosti in reakcije na stres. Pri mladostnicah so pogoste obravnave zaradi motenj hranjenja, ki se prenašajo tudi v starostno obdobje 20–29 let, pri fantih pa so pogostejše obravnave zaradi uživanja alkohola in drugih psihoaktivnih snovi (Jeriček in dr. v Marčič, 2011: 143).

Za več kot tretjino mladih pomeni velik problem osamljenost, ki je posledica naraščajoče odtujenosti med njimi (Rener v Marčič, 2011: 143). Mladi si zato z nekaterimi oblikami tveganega vedenja, na primer uporabo alkohola in drugih psihoaktivnih snovi, prizadevajo za to, da bi jih sprejemali vrstniki, si lajšajo nelagodna čustva in razpoloženja ter posredno večajo zadovoljstvo s seboj (Tomori in dr. 1998).

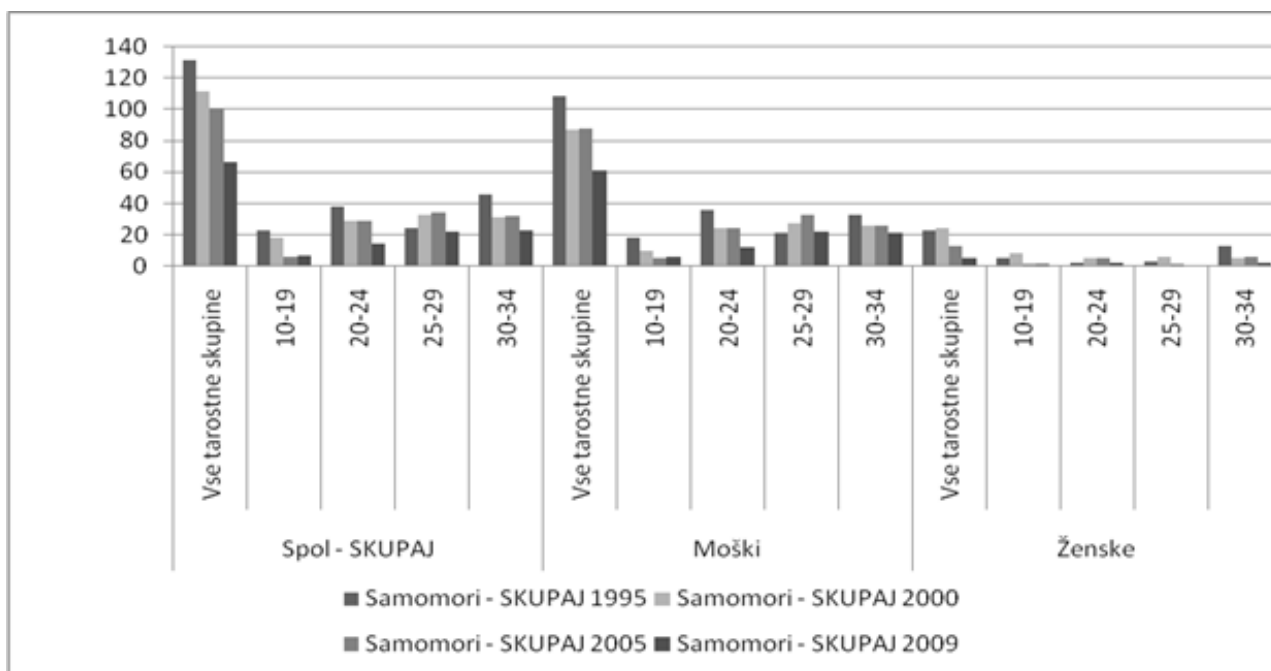
Pravočasno prepoznavanje mladih v stiski je pomembno tudi z vidika preprečevanja samomorilnega vedenja. V Sloveniji je umrljivost zaradi samomora med mladimi v zadnjih letih upadla, vendar smo še vedno nad evropskim povprečjem (glej graf 1) (stopnja umrljivosti mladih zaradi samomora je v Sloveniji 1,6-krat višja v primerjavi s povprečjem v EU27). V Sloveniji je samomor drugi glavni vzrok umrljivosti mladih med 15. in 29. letom. Zaradi samomora v tej starostni skupini fantje in mladi moški umirajo štirikrat pogosteje kot dekleta in mlade ženske. Poleg samomora predstavljajo velik problem tudi poskusi samomora (predvsem pri dekletih), saj je bilo med letoma 2005 in 2007 145 mladostnikov zdravljenih v bolnišnici zaradi poskusa samomora (Rok Simon in Mihevc Ponikvar, 2009: 100). Spodbudno je, da v zadnjih treh letih v starostni skupini 0–14 let v Sloveniji nismo zabeležili nobenega samomora. Kljub vsemu pa je tudi tej starostni skupini treba nameniti pozornost.

Samomorilno vedenje je povezano z negativnim duševnim zdravjem, zato je treba razviti dobre preventivne programe, s pomočjo katerih bomo bolj ogrožene mladostnike pravočasno prepoznali. Prav tako je treba veliko pozornosti posvetiti krepitvi duševnega zdravja.

Graf 17: Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi samomora na 100.000 mladih (15–29 let) na leto v Sloveniji in v EU

Graf 18: Gibanje števila samomorov v izbranih starostnih skupinah za ženske in moške v Sloveniji, izbrana leta

Vir: SURS 2010.

5.2.5 CILJ: Zagotavljanje višje ravni varnosti in zdravja pri delu za mlade delavce

Merilo: zmanjšanje števila nezgod pri delu, v katerih so udeleženi delavci, stari 15 do 29 let

Pričakovani razvojni učinek: dvig varnostne kulture pri mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 11: ozaveščanje delodajalcev, mentorjev in nadzornikov o tveganjih in ukrepih, povezanih z delom mladih delavcev, ter spodbujanje kulture varnosti pri mladih, vključno z uvajanjem varnosti in zdravja pri delu v vzgojo in izobraževanje

Nosilec: MDDSZ

Sodelujoči: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Inštitut za varovanje zdravja RS, UKC Ljubljana – Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, socialni partnerji, strokovnjaki s področja varnosti in zdravja pri delu

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: 2013–2022

Kazalnik: število in delež nezgod pri delu, v katerih so udeleženi delavci, stari od 15 do 29 let

Po podatkih Eurostata je v EU pogostnost nezgod pri delu med delavci, starimi od 18 do 24 let, za več kot 40 % višja kot v drugih starostnih skupinah. Razlike med dejavnostmi in poklici so precejšnje, pri čemer je najbolj nevarno prvo leto zaposlitve.

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) med razlogi za pogoste nezgode pri delu med mladimi delavci navaja:

- nizko kulturo varnosti,
- slabo usposobljenost za varno opravljanje delovnih nalog,
- neizkušenos – ne zavedajo se tveganj, ki so jim izpostavljeni,
- nepoznavanje dolžnosti delodajalca,
- nepoznavanje pravic in dolžnosti delavca,
- vrste del in delovni pogoji, v katerih delajo mladi delavci,
- duševno in fizično nezrelost mladih delavcev.

Po podatkih Inšpektorata RS za delo¹⁴ so bili leta 2011 delavci, stari 15 do 29 let, vpleteni v 2344 nezgod pri delu, kar znaša 18,3 % vseh nezgod pri delu, ki so se pripetile v navedenem letu. V letu 2012¹⁵ se je delež nezgod pri delu, v katere so bili vpleteni delavci, stari 15 do 29 let, povečal na 20,3 % (2070 nezgod pri delu).

¹⁴ Delodajalci so na podlagi 41. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) dolžni inšpekciji dela prijaviti vsako:

- (1) nezgodo pri delu s smrtnim izidom,
- (2) nezgodo pri delu, zaradi katere je delavec nezmožen za delo več kot tri delovne dni,
- (3) kolektivno nezgodo,
- (4) nevaren pojav,
- (5) ugotovljeno poklicno bolezen.

¹⁵ Podatki Inšpektorata RS za delo o številu nezgod pri delu v letu 2012 niso dokončni, saj nekateri delodajalci prijavljajo dogodke, navedene v opombi št. 12, z določenim časovnim zamikom.

5.2.6 CILJ: Izboljšanje prometne varnosti ter zmanjšanje števila poškodb in smrti mladih v prometu

Merilo: zmanjšanje števila poškodb in smrti v prometu med mladimi (15–29 let)

zmanjšati delež poškodb in smrti v prometu med mladimi (15–29 let) (vir: WHO HFA 2011).

Pričakovani razvojni učinek: zmanjšanje števila poškodb in smrti mladih v prometu

PRIORITETNO PODPODROČJE 12: zagotavljanje sistemskih pogojev za izboljšanje prometne varnosti mladih

Nosilec: Javna agencija RS za varnost prometa (MZIP)

Sodelujoči: MIZŠ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

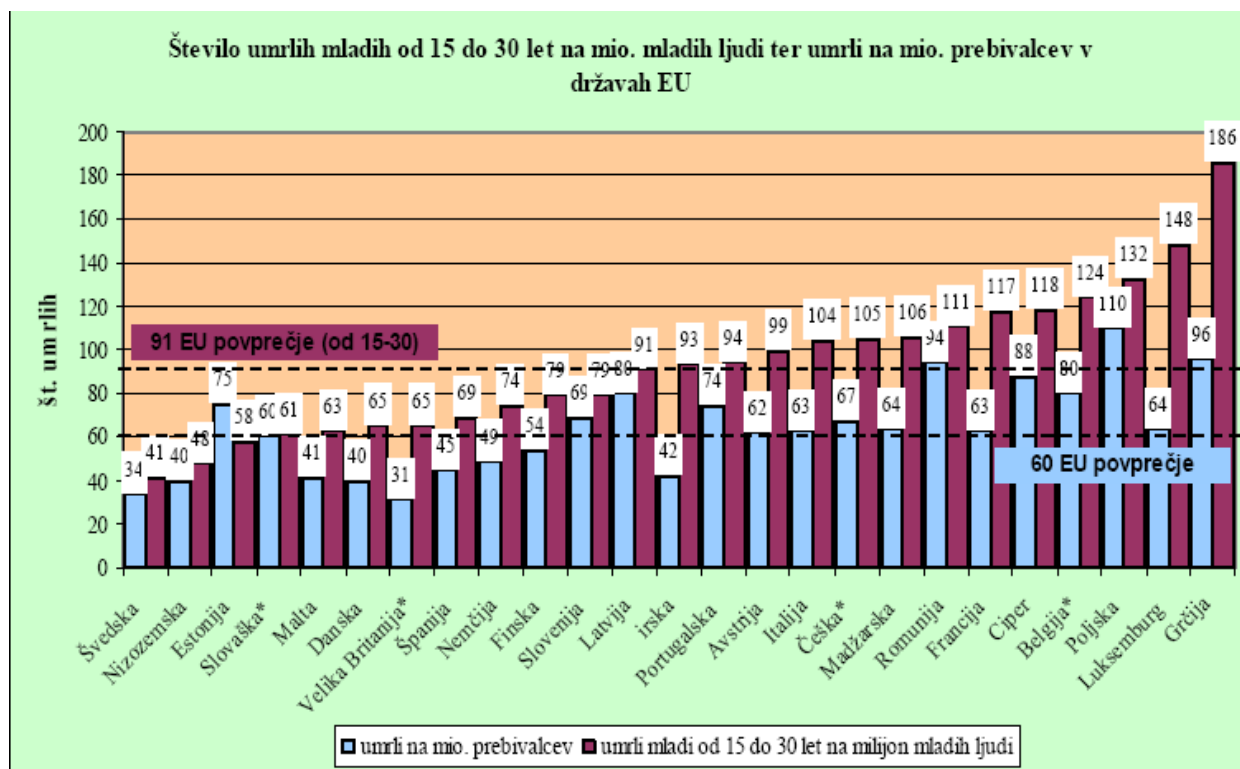
Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: razmerje med številom smrti v prometu pri mladih med 15. in 29. letom in celotnim prebivalstvom

Kazalnik: število poškodb in smrti mladih v prometnih nezgodah zaradi prisotnosti alkohola

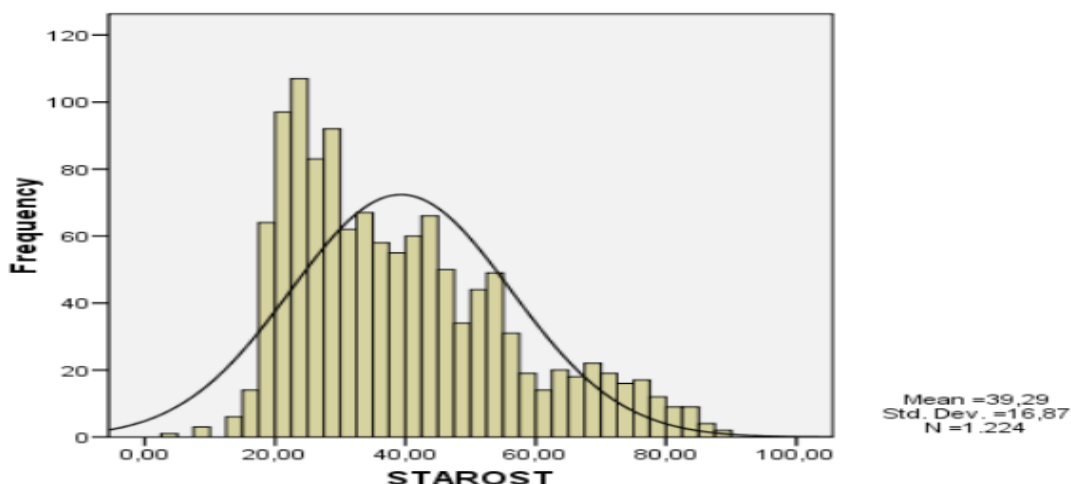
Umrljivost v cestnem prometu je odvisna od stopnje razvitosti prometnega sistema in ukrepov, ki jih posamezne države izvajajo za izboljšanje varnosti. Število mrtvih rizične skupine mladih med 15 in 30 letom starosti je nekoliko pod povprečjem držav EU, vendar daleč nad številom mrtvih v Nizozemski in Švedski. (NPVCP)

Graf 19: Število mrtvih mladih med 15 in 30 letom starosti na milijon mladih in število vseh mrtvih na milijon prebivalcev v letu 2010 (2009)

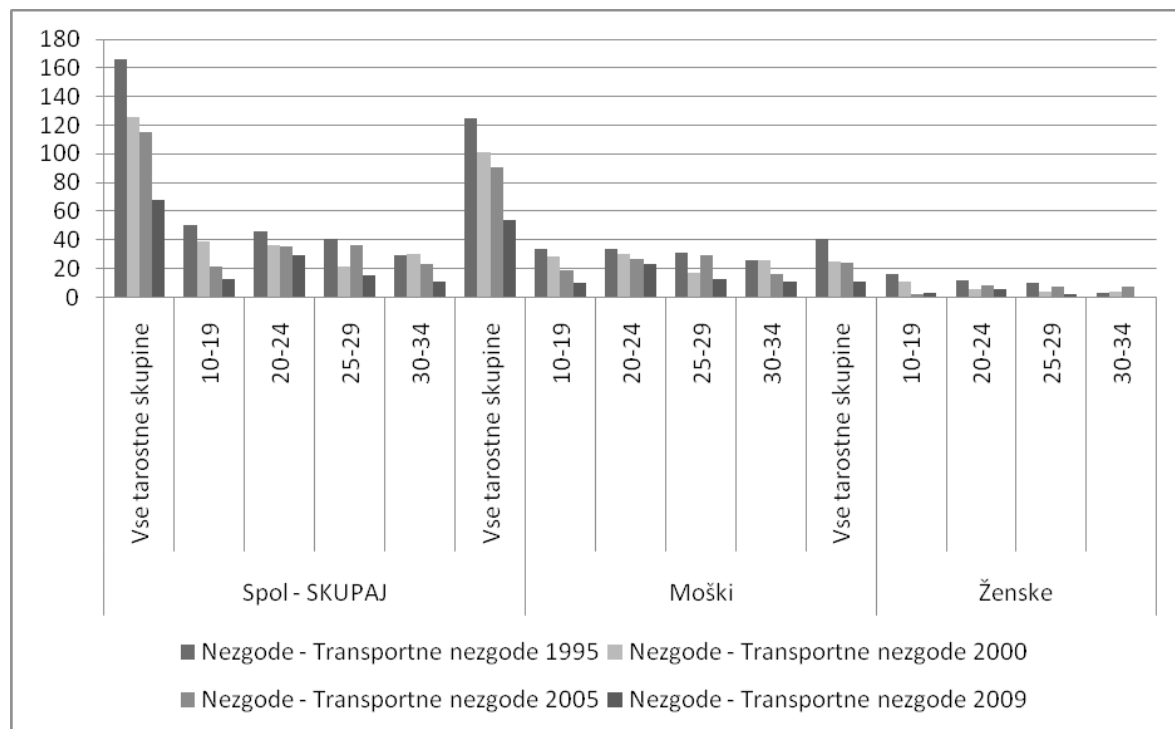
Prav tako je za ukrepe, ki jih je treba sprejeti v okviru nacionalnega programa za mladino, pomembno dejstvo, da je, kot kažejo raziskave, največja verjetnost, da bo voznik povzročil prometno nezgodo s smrtnim izidom, prav v starosti 19–25 let (glej graf 19).

Graf 20: Histogram starosti povzročiteljev prometnih nezgod s smrtnim izidom

Vir: NPVCP.

Graf 21: Gibanje števila smrti po zunanjem vzroku – prometnih nezgodah v izbranih starostnih skupinah za ženske in moške v Sloveniji, izbrana leta

Vir: SURS 2010.

Pri prometnih nezgodah je umrljivost mladih med 20. in 24. letom na splošno višja od populacijske stopnje, pri čemer še posebej izstopajo moški. Primerjava med letoma 1995 in 2009 kaže, da so se stopnje umrljivosti v vseh starostnih skupinah znižale. Kljub temu je še vedno treba veliko pozornosti posvečati ukrepom, ki lahko pripomorejo k zmanjšanju umrljivosti mladih v prometnih nezgodah in povečanju prometne varnosti mladih (Lavrič in dr., 2010: 313).

Ozaveščanje o prometni varnosti mladih lahko poteka na različne načine, med drugim tudi z mladinskim raziskovalnim delom. Informativne in preventivne akcije izboljšanja prometne varnosti morajo nositi jasno sporočilo, da je udeležba v prometu pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog in drugih psihoaktivnih snovi v kakršni koli količini nesprejemljiva.

5.2.7 CILJ: Izboljšanje potovalnih navad med mladimi kot zaveza k trajnostni mobilnosti

Merilo: povečanje uporabe javnega potniškega prometa med mladimi (15–29 let)

povečati delež mladih, ki v šolo, na fakulteto ali v službo pešačijo, kolesarijo ali uporabljajo javni potniški promet (15–29 let)

Pričakovani razvojni učinek: zmanjšanje škodljivih vplivov na ljudi in okolje

PRIORITETNO PODPODROČJE 13: povečanje števila mladih, ki uporabljajo javni potniški promet

Nosilec: MZIP

Sodelujoči: MIZŠ

Finančni načrt: subvencioniranje dijaških in študentskih vozovnic – 39.800.000,00 evrov/leto

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih, ki uporabljajo javni potniški promet

Odvisnost od avtomobila v vsakdanjem potovanju je v zadnjih desetletjih strahotno narasla. Zaradi tega smo soočeni z naraščajočimi škodljivimi vplivi na zdravje, okolje in naselja kot taka. Poleg škodljivih vplivov na ljudi in okolje so posledice odvisnosti od avtomobila tudi zelo drage tako neposredno (visoki stroški prevoza) kot posredno za celotno družbo (eksterni stroški transporta).

Najti je treba primerne načine, kako spremeniti stanje, v katerem smo se znašli danes.

Če razumemo dejstvo, da se:

potovalne navade spreminjajo,

lahko potovalne navade tudi spreminjamo.

In zaradi vseh negativnih posledic sedanjih potovalnih navad

potovalne navade moramo spremeniti.

Skupina mladih je ključna v procesu spreminjanja potovalnih navad, saj se iz mladoletnega uporabnika javnega prevoza s polnoletnostjo mnogo mladih preusmeri izključno na uporabo osebnega avtomobila. Takšno prakso je treba preseči in uveljavljati načela trajnostne mobilnosti. S tem bomo prispevali še k ciljem prometne varnosti, zdravja, socialne vključenosti ter dostopnosti do izobraževanja.

Vsi mladi od 15. do 29. leta so vključeni v subvencioniranje dijaških in študentskih vozovnic, ki mu MZIP namenja 39.800.000,00 evrov/leto.

5.2.8 CILJ: Zmanjševanje vplivov spreminjajočega se okolja na zdravje mladih

Merilo: manj poškodb, obolenj in smrti zaradi vplivov spreminjajočega se okolja na zdravje mladih

zmanjšati število poškodb, obolenj in smrti zaradi posledic spreminjajočega se okolja na zdravje mladih

Pričakovani razvojni učinek: zmanjšanje števila poškodb, obolenj in smrti zaradi posledic spreminjajočega se okolja na zdravje mladih

PRIORITETNO PODPODROČJE 14: vključevanje mladih v oblikovanje, izvajanje in vrednotenje programov krepitve zdravja, povezanih z okoljem

Nosilec: MKO

Sodelujoči: Inštitut za varovanje zdravja RS, MIZŠ, MZIP, Agencija RS za okolje

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število predstavnikov v medresorskih delovnih skupinah na področju okolja in zdravja

Kazalnik: število podanih pripomb in predlogov za spremembe s strani predstavnikov mladih

Kazalnik: število upoštevanih pripomb in predlogov za spremembe s strani predstavnikov mladih

Ministri in predstavniki držav članic evropske regije SZO, odgovorni za zdravje in okolje, so marca 2010 v Parmi v Italiji sprejeli Parmsko deklaracijo o okolju in zdravju in se na podlagi temeljev iz Evropskega procesa za okolje in zdravje odločili, da bodo okrepili svoja prizadevanja pri izvajanju zavez, sprejetih na preteklih ministrskih konferencah SZO, posebej tistih, ki se nanašajo na Akcijski načrt za okolje in zdravje otrok (CEHAPE).

Kot ključne okoljske in zdravstvene izzive, ki zahtevajo ukrepanje, so opredelili:

- a) vplive podnebnih sprememb na zdravje in okolje ter s tem povezane politike;
- b) zdravstvena tveganja, ki zadevajo otroke in druge ranljive skupine ter so posledica slabih okoljskih, delovnih in življenjskih razmer (zlasti pomanjkanje pitne vode in kanalizacije);
- c) socialno-ekonomsko in spolno neenakost v človeškem okolju ter na področju zdravja, ki se s finančno krizo še pogloblja;
- d) breme nenalezljivih bolezni, posebej če ga je mogoče zmanjšati s primernimi politikami na področjih, kot so razvoj mest, prevoz, varnost živil in prehrane ter življenjsko in delovno okolje;
- e) zaskrbljenost zaradi obstojnih motilcev hormonskega ravnovesja, bioakumulativnih škodljivih kemikalij in (nano)delcev ter zaradi novih in porajajočih se vprašanj;
- f) nezadostna sredstva v delih evropske regije SZO.

V skladu s Parmsko deklaracijo se omenjena vprašanja rešujejo z vzpostavitvijo ali okrepitevijo obstoječih mehanizmov oziroma struktur, posebna pozornost se nameni spodbujanju strateških partnerstev in mrež, da bodo okoljska in zdravstvena vprašanja bolje vključena v politike vseh sektorjev. *Ministri za okolje in zdravje so se tudi zavezali, da bodo poskrbeli za spodbujanje udeležbe mladih v vseh državah članicah na nacionalni in mednarodni ravni, tako da jim bodo nudili pomoč, sredstva in usposabljanje za vsebinsko in trajnostno vključevanje v vse vidike procesa.* Nadalje naj bi spodbujali vlaganja v trajnostne in okolju prijazne tehnologije, ki spodbujajo zdravje, ter poudarjali številne priložnosti, ki jih te dejavnosti omogočajo, kot so na primer energetske učinkovite zdravstvene storitve in zelena delovna mesta.

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije lahko dejavnikom iz okolja pripišemo kar 24 % obolenj in 23 % vseh smrti (WHO, 2006). Ocenjuje se, da v Evropi dejavniki iz okolja prispevajo k nastanku več kot 25 % vseh obolenj. Ena od petih smrti je povezana z dejavniki iz okolja. Devetnajstim odstotkom vseh oblik raka, ki je v svetovnem merilu drugi vodilni vzrok smrti, se pripisuje delovanju dejavnikom tveganja v okolju, vključno na delovnem mestu. V razvitih državah se 20 % okužb spodnjih dihal

pripiše okoljskim vzrokom – povezane so z onesnaženim zrakom v notranjih prostorih, uporabo trdih goriv, pasivnim kajenjem, onesnaženim zunanjim zrakom. Znotraj držav so revni okoljskim dejavnikom tveganja izpostavljeni pet- in večkrat pogosteje kot bogati.

Strategija Republike Slovenije za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012–2020 (VRS, 1. december 2011) namenja posebno pozornost sodelovanju mladih. Ker se tudi mladi v Sloveniji zavedajo vpliva, ki ga ima okolje na njihovo zdravje, se v sodelovanju s političnimi odločevalci aktivno vključujejo v izvajanje Parnske deklaracije in bodo v ta namen pripravili Slovenski mladinski manifest o okolju in zdravju. Zavzemajo se za oblikovanje dobrih politik v skladu s sprejeto deklaracijo na vseh ravneh (regionalni, nacionalni, evropski) ter izboljšanje tistih, ki niso dovolj učinkovite ali se izvajajo prepočasi.

Pomembnost zdravju spodbudnega okolja in zdravega življenjskega sloga je zaradi dobrega zdravstvenega stanja mladih prepogosto podcenjena, saj mladi večinoma še ne čutijo bremena nezdravega okolja in načina življenja, ki se izrazi v kasnejšem življenjskem obdobju. Medtem ko se vsak posameznik lahko sam odloči za življenjski slog in s tem zavestno sprejme določena tveganja za zdravje, pa lahko le omejeno vpliva na onesnaženost zraka, ki ga diha, kakovost pitne vode, ki jo pije, okoljski hrup, ki mu je izpostavljen, mikrobiološko in kemijsko ustreznost živil in proizvodov v vsakdanji rabi in na druge okoljske dejavnike bolezni/zdravja, ki jim je izpostavljen vsak dan. V navedenih primerih je posameznik odvisen od sistemskih ukrepov države in delovanja celotne družbe, prav zato je nujno vključevanje mladih kot generacije, ki prihaja, v procese odločanja.

PRIORITETNO PODPODROČJE 15: ozaveščanje mladih ter usposabljanje mladostnikov za izvajanje aktivnosti o zdravem načinu življenja za zmanjšanje okoljskih dejavnikov tveganja za zdravje

Nosilec: MKO

Sodelujoči: Inštitut za varovanje zdravja RS, Univerzitetni klinični center (UKC) Ljubljana in ostale bolnišnice po Sloveniji, Agencija RS za okolje

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število ozaveščenih mladih o dejavnih tveganja za zdravje zaradi izpostavljenosti okoljskim dejavnikom tveganja

Kazalnik: število usposobljenih mladih za izvajanje aktivnosti o zdravem načinu življenja za zmanjšanje izpostavljenosti okoljskim dejavnikom tveganja

Kazalnik: uvajanje izobraževanja o okolju in zdravju v šole

Zdravi mladi posamezniki so temelj vsake družbe, zato jih je treba že v najzgodnejših letih ozaveščati o pomenu skrbi za lastno zdravje v povezavi z okoljskimi dejavniki ter jim ponuditi možnost izbire zdravega življenjskega sloga in okolja za razvoj lastnih potencialov. Mladi morajo imeti pravico do izbire in odločitve za zdrav življenjski slog ter pravico do zdravju spodbudnega okolja.

Inštitut za varovanje zdravja ugotavlja, da okolje in zdravje (še) nista osnovna dela zdravstvenih sistemov v EU, gre za področja in procese, ki niso zakonsko obvezni. Področje okolja in zdravja je relativno na obrobju interesov politike, tako zdravstvene kot okoljske. Zato je ozaveščanje in izobraževanje o teh vidikih toliko bolj pomembno.

S Parnsko deklaracijo o okolju in zdravju so se ministri in predstavniki držav članic evropske regije SZO med drugim zavezali, da bodo razvili in izvajali izobraževalne programe in programe ozaveščanja javnosti, namenjene spodbujanju zdravega in energetske učinkovitega življenja v vseh okoljih, obenem pa bodo zagotovili podatke o priložnostih za ukrepe blaženja in prilagajanja, pri čemer bo posebna pozornost namenjena ranljivim skupinam in podregijam.

Strategija Republike Slovenije za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012–2020 v svojih usmeritvah med drugim določa:

- povečali bomo ozaveščenost uporabnikov o namenu varovanja in ohranjanja naravnih virov pitne vode;
- povečali bomo ozaveščenost kopalcev glede pomena osebne higiene za ohranitev kakovosti in varnosti kopalnih voda;
- povečali bomo ozaveščenost staršev in otrok o dejavnih, ki povzročajo onesnaženje zunanjega zraka in zraka v zaprtih prostorih, in o ukrepih, s katerimi lahko (vsakodnevno) izboljšamo kakovost zunanjega in notranjega zraka;
- v okviru ciljev na področju preprečevanja bolezni zaradi kemičnih, bioloških ali fizikalnih dejavnikov tveganja bomo dvignili raven ozaveščenosti in znanja strokovne in splošne javnosti o zdravstvenih tveganjih, povezanih z okoljem.

Mladinske organizacije, dejavne na področju zdravja in okolja mladih, bodo pripomogle k povečanju ozaveščenosti in usposobljenosti mladih za omenjeni področji z:

- izvajanjem programov neformalnega izobraževanja o okolju in zdravju, o sodelovanju mladih in pomenu njihovega delovanja na področju zdravja in okolja (organizacije) ter za ozaveščanje in spremembo stališč mladih o vplivu okolja na zdravje (šolajoča mladina),
- izvajanjem mnenjskih, presečnih in poglobljenih raziskav in analiz stanja med organizacijami v mladinskem sektorju ter podajanju ukrepov za zaznane problematike,
- organizacijo dogodkov (javne razprave, delavnice, sestanki, srečanja, seminarji, tečaji, usposabljanja ipd.),
- prisotnostjo na spletnih družabnih omrežjih.

V skladu z mednarodnimi zavezami se bo izobraževanje o okolju in zdravju spodbujalo tako v okviru rednega vzgojno-izobraževalnega procesa v šolah kot tudi z različnimi že uveljavljenimi programi (kot so ekošole) in novimi projekti.

6 PODROČJE 5: MLADI IN DRUŽBA TER POMEN MLADINSKEGA SEKTORJA

6.1 Utemeljitev pomembnosti področja

Mladinske organizacije kot učno polje demokracije gradijo na mladem posamezniku kot aktivnem in odgovornem državljanu, ki bo demokratičnost ohranil tudi kasneje v življenju. Zato mora država prepoznati interes v vzgajanju odgovornih državljanov in spodbujanju avtonomije s pridobivanjem kompetenc za neodvisno življenje. Tu nepogrešljivo vlogo igrajo tudi mladinske organizacije, ki z »usposabljanjem« omogočajo mladim, da vplivajo na družbo, jim pomagajo na poti ekonomskega in socialnega osamosvajanja ter s tem ključno prispevajo k razvoju države (MSS, 2010).¹⁶

¹⁶ http://www.mss.si/datoteka/dokumenti/MSS-129-10-PP_mladinskoorganiziranje.pdf.

Eden izmed pomembnejših ciljev organizacij v mladinskem sektorju je tudi spodbujanje participacije. Konvencionalna politična participacija med mladimi v zadnjem desetletju tendenčno upada in je v Sloveniji tudi nižja od povprečja EU27. Tako se mladi v Sloveniji v primerjavi z evropskimi vrstniki od leta 1995 v povprečju občutno manj zanimajo za politiko, prav tako pa izmed vseh držav EU27 politiki pripisujejo najnižji pomen v svojem življenju, izražajo pa tudi nizko stopnjo občutka lastnega razumevanja politike (le 14 % jih meni, da se razumejo na politiko) (Lavrič in dr., 2010: 208–209). Zato pa je toliko več zanimanja za participacijo v prostovoljnih dejavnostih. Ta predstavlja najpogostejšo obliko participacije mladih (Lavrič in dr., 2010: 224). To kaže na družbeno angažiranost mladih in na njihov politični potencial ter proaktivno delovanje.

Pomembno področje organizacij v mladinskem sektorju je tudi izobraževanje za človekove pravice, medkulturno izobraževanje, izobraževanje za mir in preprečevanje konfliktov, aktivno državljanstvo.

Družbeno angažiranost in participacijo mladih lahko povečujemo z večjim sodelovanjem v organizacijah v mladinskem sektorju oziroma s sodelovanjem v mladinskem delu. To predstavlja »načrtovan program (zlasti izkustvenega) neformalnega izobraževanja, ki je zasnovan z namenom, da (v sodelovanju z drugimi mladimi) pospešuje osebni in socialni razvoj mlade osebe, njeno integracijo v družbo s prostovoljnim sodelovanjem ter je komplementarno formalnemu izobraževanju in usposabljanju« (Murn, 2010: 121). Da bi lahko mladi uspešno in učinkovito sodelovali v mladinskem sektorju je treba reševati nekatere probleme, ki otežujejo nadaljnje spodbujanje strukturiranega dialoga, promoviranje pomena mladinske participacije, izboljšanje infrastrukture v mladinskem sektorju, okrepitev informiranja in usmerjanja v mladinskem sektorju ter spodbujanje ustanavljanja in razvoja organizacij v mladinskem sektorju, ustvarjanje kapacitet za kakovostno mladinsko delo, zagotavljanje delovanja neorganizirane mladine in razvoja prostovoljstva mladih, ki skupaj tvorijo problemska osišča, na katera se nanaša Nacionalni program za mladino 2013–2022.

Ugotovitve raziskave Mladina 2010 so pokazale, da so mladi v Sloveniji v evropskem merilu nekoliko nadpovprečno ekološko ozaveščeni. V zadnjih dvajsetih letih je ekološka zavest mladih sicer nekoliko upadla tako v Sloveniji (kot tudi v primerljivih državah). Bolj zaskrbljujoča pa je ugotovitev, da je ves čas bistveno nižja v primerjavi s starejšimi generacijami. Zato ne preseneča, da so ekološko bolj ozaveščeni mladi, ki so starejši, osebno zrelejši in v tem smislu bolj družbeno odgovorni (Lavrič in dr., 2010: 407). Zanimivo je, da so mladi kljub negotovosti, v družbi in predvsem na področju zaposlovanja (ti strahovi so se v zadnjem desetletju povečali) glede svoje prihodnosti izrazito optimistični, glede prihodnosti družbe pa precej pesimistični (Lavrič in dr., 2010: 418). Ne glede na to je treba več pozornosti namenjati mladim z manj priložnosti – tistim, ki se soočajo s socialno izključenostjo, saj ima ta izredno negativne posledice, ki so vidne tako na ravni posameznika kot tudi na ravni celotne družbe.

6.2 Cilji in podpodročja

Cilje na področju mladih in družbe ter pomena mladinskega sektorja je težko umestiti v prioritete DRP 2007–2013, ki vsebinsko izhaja iz dokumenta Strategija razvoja Slovenije, saj to področje pokriva razmeroma širok spekter družbenega delovanja mladih. Kljub temu so nekatera prioritetna podpodročja skladna z DRP 2007–2013 – predvsem s cilji druge (učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta) in pete (povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja) razvojno-investicijske prioritete. Cilji na področju mladih in družbe ter pomen mladinskega sektorja se lahko povežejo tudi s ciljem DRP 2007–2013 »povečati učinkovitost v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov«, saj imajo prav mladi zaradi svojega razmišljanja in delovanja odlično priložnost, da že poiščejo način, kako bodo pri svojih potrošniških vzorcih, podjetništvu in širšem odločanju upoštevali učinkovito rabo virov in snovno produktivnost – torej, kako z enakimi ali manjšimi viri ustvariti več in povzroči čim manj oziroma nič odpadnih snovi.

Hkrati so cilji skladni s predlaganimi izhodišči in usmeritvami nastajajoče Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020, saj je izpostavljen tudi pomen vlaganja v človeške vire, predvsem v mlade in znanje.

Cilje tega področja je možno umestiti v prednostna področja strategije EU Evropa 2020. Del ciljev tega področja – ti so vsebinsko sicer precej raznoliki – lahko umestimo v t. i. vodilno pobudo Strategije Evropa 2020, in sicer »Evropa, gospodarna z viri«, ki izpostavlja trajnostno rast in prehod v nizkoogljično družbo, večji del ciljev pa v t. i. vodilno pobudo »Mladi in mobilnost«, ki s povečano mobilnostjo izpostavlja izboljšanje položaja mladih. Hkrati so cilji skladni s predlaganimi usmeritvami nastajajoče Strategije razvoja Slovenije za obdobje 2014–2020, saj izhajajo iz teze, da družbeno in okoljsko odgovoren razvoj z večjo učinkovitostjo prispeva k večji konkurenčnosti in da mora razvoj temeljiti na izboljšanju učinkovitosti rabe vseh virov, človeških, finančnih in naravnih ter na ustrezni delitvi bremen in ugodnosti ob povečanju zaposlenosti.

Velja izpostaviti tudi *Resolucijo Sveta o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018)*, ki poziva k nadaljevanju in poglobitvi strukturiranega dialoga z mladimi in mladinskimi organizacijami v okviru tematik, skladnih s splošnimi cilji evropskega sodelovanja na področju mladine, in cilji, določenimi za posamezna obdobja.

6.2.1 CILJ: Spodbujanje participacije in zastopanosti mladih žensk in moških

Merilo: povečanje udeležbe mladih na volitvah na vseh ravneh

zmanjšati delež mladih (18–29 let), ki se ne bi udeležili volitev na vseh ravneh – (podatki po spolu) (povprečje EU27 – 28,2%; povprečje SI 39,7% v letu 2008) (EVS 2008)

Pričakovani razvojni učinek: povečano sodelovanje mladih žensk in moških pri upravljanju družbenih zadev

PRIORITETNO PODPODROČJE 1: spodbujanje konvencionalne politične participacije mladih, z upoštevanjem načela uravnotežene zastopanosti spolov

Nosilec: MNZ

Sodelujoči: URSM, lokalne skupnosti, mladinski sektor

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih na listi kandidatov za državnozbornske volitve, po spolu

Kazalnik: delež mladih na listi kandidatov za lokalne volitve, po spolu

Kazalnik: delež mladih na listi kandidatov za volitve v evropski parlament, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki se udeležijo državnozbornskih volitev, po spolu

Kazalnik: delež mladih, ki se udeležijo lokalnih volitev, po spolu

Kazalnik: delež mladih poslancev v državnem zboru, po spolu

Kazalnik: delež mladih v občinskih svetih, po spolu

Kazalnik: delež mladih članov političnih strank, po spolu

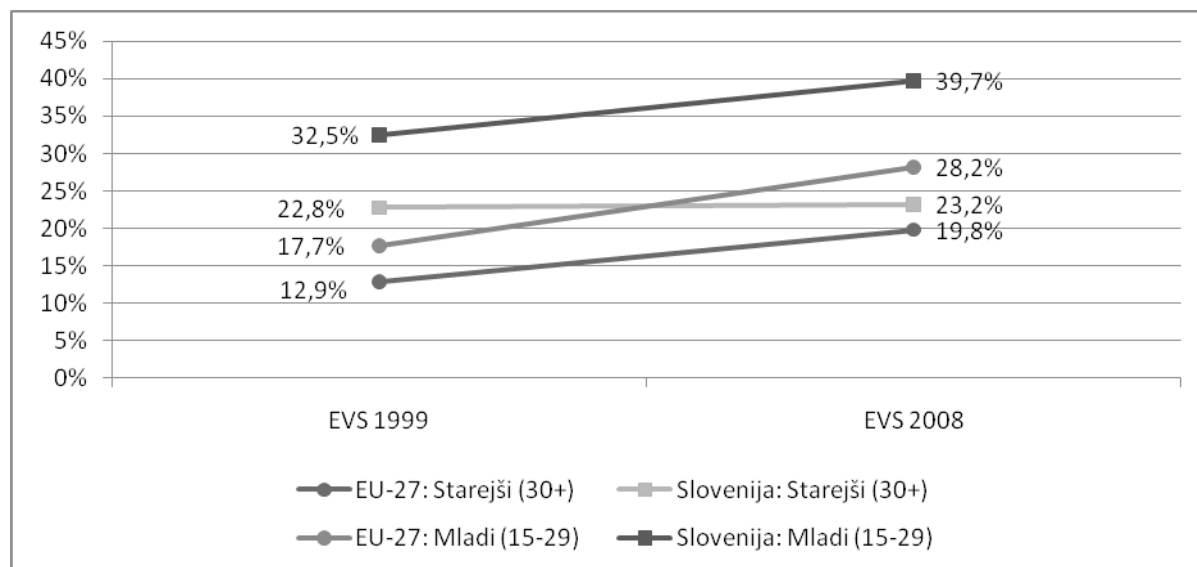
Participacija mladih v institucijah in procesih, ki oblikujejo njihovo življenje, je bistvenega pomena, če želimo vzpostaviti okolje, v katerem bodo mladi prevzemali odgovornost tako za lastno prihodnost kot za prihodnost družbe. Zagotavljanje participacije mladih je ključno za uspešno in konstruktivno vključevanje mladih v življenje družbe. Oddaljenost od centrov moči, ekonomska šibkost in nenehno postavljanje v podrejen položaj pa pri mladih lahko povzročajo apatičnost, neodgovorno vedenje in nekonstruktivno odzivanje na aktualne razmere. S participacijo se mladi tudi učijo demokracije oziroma delovanja aktualnih političnih sistemov in pridobivajo veščine, potrebne za delovanje demokracije, kot so dogovarjanje, pogajanje, lobiranje ipd. Z lastno participacijo v procesih odločanja v otroštvu in zgodnji mladosti si mladi tudi pridobijo predstavo o tem, kako poteka javno (politično) odločanje, in ga tako lažje razumejo. Vsekakor pa je participacija mladih več kot le učenje, in mladi morajo dejansko imeti besedo pri odločanju. Podpora participaciji mladih in motivacija zanje v mladih letih pomaga zagotavljati vključenost mladih v odločanje tudi v kasnejšem življenju in preprečevati njihovo odtujevanje (Odziv predstavnikov mladih v Svetu Vlade RS za mladino na delovni osnutek nacionalnega programa za mladino z dne 8. avgusta 2011).

Politično in širše družbeno udejstvovanje mladih je pomembno tudi z vidika zagotavljanja aktivnega državljanstva in za delovanje sodobne družbe, saj kaže na zdravje in delovanje demokracije (Flanagan in Levine v Lavrič in dr., 2010: 178). Nedavne študije pa ugotavljajo, da mladi razmeroma redko sodelujejo v politiki (Fahmy; Dalton; Quintelier; Zukin; Kirbiš v Lavrič in dr., 2010: 178), zaradi česar (nekateri) raziskovalci današnje mladine opozarjajo na politično apatijo mladih ter na njihovo nezanimanje za politične teme.

Pri tem gre v največji meri za nezanimanje mladih za institucionalne oziroma konvencionalne oblike političnega udejstvovanja (formalno, institucionalno, strankarsko politično participacijo). Mladi zaznavajo politične institucije in elite kot neodzivne (Bennett; Marsh in dr. v Lavrič in dr., 2010: 178), zaradi česar so odtujeni od političnega sistema (Hennin in dr. v Lavrič in dr., 2010: 178) in zato raje kot po konvencionalnih kanalih političnega odločanja, posegajo po novih, neposrednih, individualiziranih oblikah udeležbe (na primer podpisovanje peticij, udeležba na zakonitih demonstracijah, bojkotiranje, sodelovanje pri nenapovedanih stavkah, zasedanje poslopij v protestne namene). Veliko mladih namreč želi sodelovati pri odločitvah, ki zadevajo delovanje družbe, vendar na bolj individualen način, zunaj starih participatornih struktur in mehanizmov (Lavrič in dr., 2010: 178). Mlade generacije so tako bolj vključene v ad hoc oblike participacije, kot so na primer forumi in interaktivne aplikacije, glasovanje po spletu, sodelovanje v skupinah pritiska, ki se oblikujejo na Facebooku itd.

Pomanjkanje zanimanja za formalno politično participacijo še posebej velja za Slovenijo, saj mladi pri nas v primerjavi z mladimi v EU27 v povprečju manj konvencionalno participirajo, kar je razvidno iz naslednjih grafov.

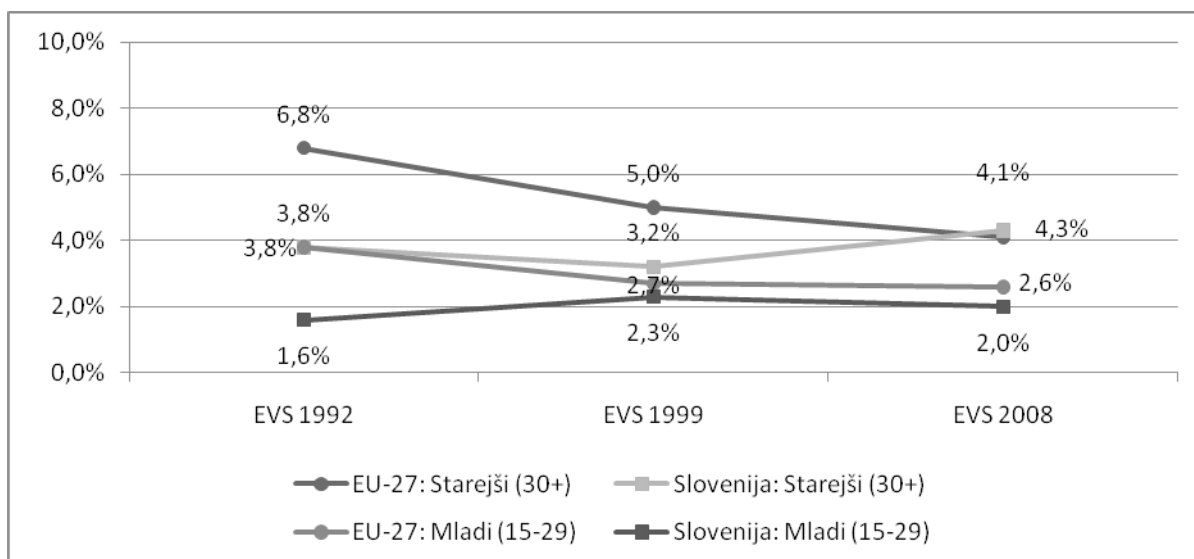
Graf 22: Delež mladih, ki se ne bi udeležili volitev v parlament, Slovenija in EU27 v letih 1999 in 2008

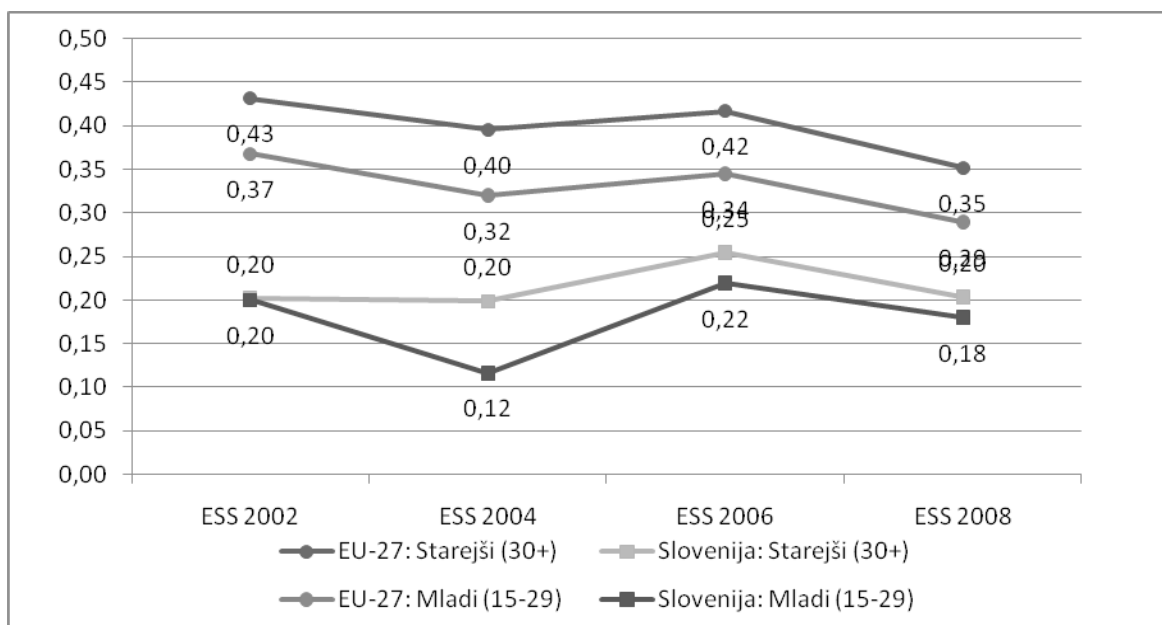
Vir: Podatki raziskave EVS.

Podatki o članstvu v političnih strankah, ki je eden izmed osrednjih kazalnikov konvencionalne politike, prikazujejo, da so mladi v povprečju manj vključeni v politične stranke v primerjavi z EU27, saj se le 2% mladih poslužuje te oblike političnega udejstvovanja.

Graf 23: Članstvo v političnih strankah, Slovenija in EU27 v letih 1992, 1999 in 2008

Vir: Podatki raziskave EVS.

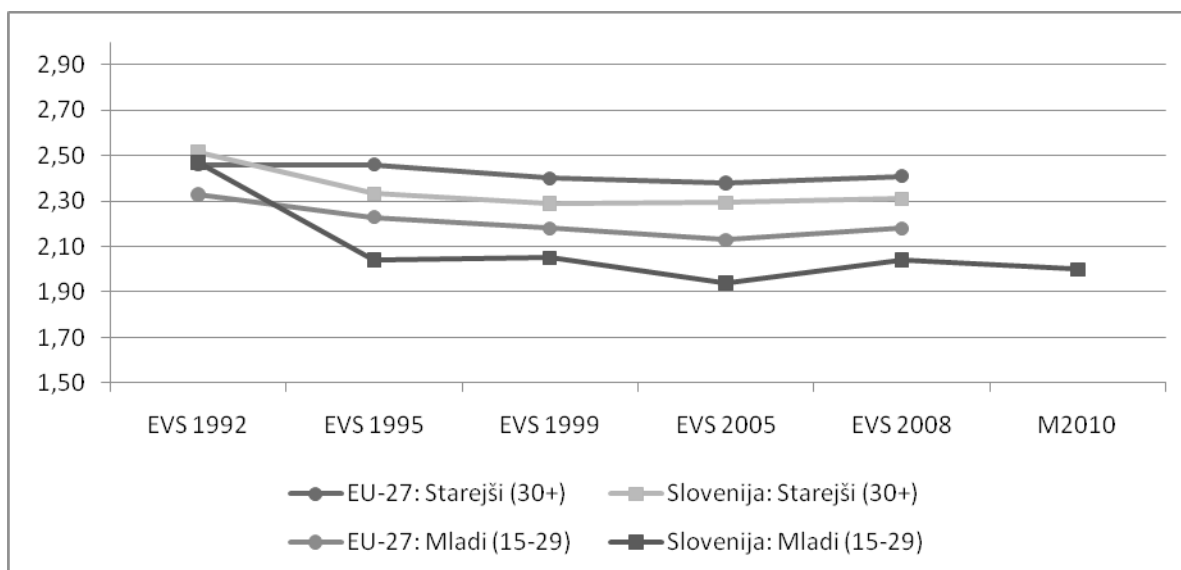
Graf 24: Kumulativna konvencionalna participacija,¹⁷ Slovenija in EU27 v letih 2002, 2004, 2006 in 2008

Vir: Podatki raziskave ESS, Mladina 2010.

Slovenska mladina se v primerjavi z evropskimi vrstniki od leta 1995 v povprečju občutno manj zanima za politiko, prav tako pa izmed vseh držav EU27 mladi v Sloveniji politiki pripisujejo najnižji pomen v svojem življenju.

¹⁷ Kumulativna konvencionalna participacija je v tem primeru (Mladina 2010) sestavljena iz samoocene anketirancev o pogostosti izvajanja štirih oblik konvencionalne participacije: stiki s politiki oziroma javnimi funkcionarji, opravljanje dela za politično stranko, opravljanje dela v drugi politični organizaciji, nošenje »znač/k nalepk« v podporo kandidatu ali stranki (v preteklih 12 mesecih).

Graf 25: Zanimanje mladih za politiko, Slovenija in EU27 v letih 1992, 1995, 1999, 2005, 2008 in 2010

Vir: Podatki raziskave EVS, podatki raziskave Mladina 2010.

Mnenje mladih o političnih elitah se je v zadnjem času občutno poslabšalo in je bilo v letu 2010 izrazito negativno, saj jih dobra polovica meni, da se politiki ne odzivajo na želje državljanov. Mladi prav tako izražajo nizko stopnjo občutka lastnega političnega vpliva.

PRIORITETNO PODPODROČJE 2: spodbujanje in podpiranje nekonvencionalne politične participacije mladih

Nosilec: MNZ

Sodelujoči: URSM, lokalne skupnosti, mladinski sektor

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število pobud, predlogov, pripomb idr. ki so jih v okviru možnosti, ki jih daje zakonodaja, vložile organizacije v mladinskem sektorju

Pomembno je, da se mladi vključujejo v družbo in soodločajo o njej. Zakonodaja ureja različne možnosti za aktivno sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev, ki se jih mladi zaradi nezanimanja ali nezadostne informiranosti ne poslužujejo v zadostni meri. Zato je treba nameniti posebno pozornost spodbujanju ozaveščenosti in informiranju mladine ter spodbujanju njihovega aktivnega sodelovanja v naslednjih že uveljavljenih oblikah participacije, urejenih s predpisi; to so:

- možnosti aktivnega sodelovanja v zakonodajnem postopku (na podlagi Resolucije o normativni dejavnosti, IPP, predlagamvladi.si, E-uprava ...), kjer ni omejitev glede sodelovanja;
- različne oblike organiziranosti oziroma tipov organizacij v mladinskem sektorju, v katere se združujejo mladi (mladinski centri, mladinski sveti lokalnih skupnosti, nacionalne mladinske organizacije).

PRIORITETNO PODPODROČJE 3: spodbujanje in krepitev stalnih mehanizmov posvetovanj z mladimi

Nosilec: URSM

Sodelujoči: MSS, MSLS, mladinski sektor, lokalne skupnosti

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število vključenih mladih

Kazalnik: število lokalnih skupnosti (občin) z organiziranim letnim posvetovanjem med mladimi in odločevalci na občinskih ravneh

Kazalnik: število izvedenih dogodkov na lokalni/nacionalni ravni

Kazalnik: število pripravljenih stališč

Prav zaradi tega je toliko bolj pomemben t. i. strukturirani dialog. Ta je namenjen zagotovitvi pravočasnega in učinkovitega prispevka mladih k oblikovanju javnih politik, ki jih zadevajo. Pospešil naj bi njihovo zavedanje, da lahko aktivno vplivajo na oblikovanje javnih politik v EU, in zavedanje o skupnem lastništvu evropske ideje. Cilj strukturiranega dialoga je torej poglobitev sodelovanja med mladimi in oblikovalci in odločevalci o javnih politikah na ravni EU ter oblastmi. Na ta način skuša EU zagotoviti polno participacijo mladih v družbi in poglobiti sodelovanje med svojimi institucijami in mladimi (*The new concept of the European Structured Dialogue With Young People EAC/D1/JK/D 2008*).

Resolucija Sveta o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018) poziva k nadaljevanju in poglobitvi strukturiranega dialoga z mladimi in mladinskimi organizacijami v okviru tematik, skladnih s splošnimi cilji evropskega sodelovanja na področju mladine in cilji, določenimi za posamezna obdobja. V okviru strukturiranega dialoga je treba okrepiti posvetovanja z mladimi in mladinskimi organizacijami na vseh ravneh, tako da bodo od njega imeli koristi

vsi deležniki: mladinske organizacije oziroma organizacije v mladinskem sektorju, mladi, raziskovalci mladine in oblikovalci javnih politik ter politični odločevalci.

PRIORITETNO PODPODROČJE 4: promoviranje pomena mladinske participacije

Nosilec: URSM

Sodelujoči: mladinski sektor, MIZŠ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število članov in uporabnikov organizacij v mladinskem sektorju ter sodelujočih v njih

Kazalnik: število organizacij v mladinskem sektorju, ki se prijavijo na javni razpis za financiranje URSM

Kazalnik: število obiskov spletne strani mlad.si

Kazalnik: število srednjih šol, katerih šolski programi spodbujajo okvire za učenje participacije v teoriji in praksi

Kazalnik: število kurikulumov, ki spodbujajo participacijo in aktivno državljanstvo

Politike EU se zavedajo problema, ki se navezuje na pomanjkljivo znanje mladih o političnih zadevah, zato sta v Resoluciji Sveta Evrope iz leta 2006¹⁸ med ključnimi premisami, ki so pomembne za področje participacije mladine, izpostavljena tudi formalno oziroma neformalno učenje o participaciji ter dostop do informacij. Resolucija poudarja, da bi države članice EU za izboljšanje področja informiranja morale zagotoviti in izpopolniti dostop mladih do informacijskih storitev, zagotoviti kakovostne informacije in spodbujati mlade pri iskanju informacij o participaciji (Narat, 2011: 163).

Ena od ključnih ovir za sodelovanje v mladinskih organizacijah in za participacijo mladih je tudi relativno šibka informiranost o možnostih participiranja in sodelovanja v mladinskih organizacijah (Odziv predstavnikov mladih v Svetu Vlade RS za mladino na delovni osnutek nacionalnega programa za mladino z dne 8. avgusta 2011).

To prioriteto podpodročje zajema tudi potrebo in koristnost spodbujanja aktivnega državljanstva.

PRIORITETNO PODPODROČJE 5: okrepitev informiranja in svetovanja v mladinskem sektorju

Nosilec: URSM

Sodelujoči: mladinski sektor

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število informacijskih dejavnosti na lokalni ravni

Kazalnik: obstoj rednega sodelovanja šol z organizacijami v mladinskem sektorju z namenom informiranja o možnostih participacije mladih

Kazalnik: število organizacij v mladinskem sektorju, ki se ukvarjajo z informiranjem in svetovanjem v mladinskem sektorju

Kazalnik: število obiskov portala mlad.si

Informiranje je eno od ključnih področij, ki vplivajo na doseganje avtonomije mladih in njihovo aktivno participacijo v družbi. Informiranje mladih zajema najrazličnejše (nekomercialne) aktivnosti v družbi, ki mladim nudijo informacije s področij, ki jih zadevajo:

- izobraževanje – možnosti formalnega in neformalnega izobraževanja;
- zaposlovanje – možnosti zaposlovanja in usposabljanja za delo, podpora iskalcem zaposlitve, pravice zaposlenih;
- stanovanja – dostop do stanovanj, podporni mehanizmi in pravice na tem področju;
- socialno varstvo – pravice in mehanizmi na tem področju;
- mladinsko organiziranje – vključevanje v strukture in aktivnosti organizacij v mladinskem sektorju in v nevladnih organizacijah;

– participacija – v mladinskih in drugih nevladnih organizacijah, v izobraževalnem sistemu, na delovnem mestu in vključevanje v javne odločitve z različnimi mehanizmi (politične stranke, kandidiranje na volitvah, posredno in neposredno komuniciranje z odločevalci);

– zdravje mladih;

– prostovoljstvo in prostochasne aktivnosti (MSS, Programski dokument: informiranje).

Namen informiranja je ozaveščanje mladih o njihovih pravicah in dolžnostih, o možnostih in priložnostih, ki privedejo do uspešnega doseganja avtonomije. Informiranje lahko pomembno pripomore k dvigu participacije mladih in aktivnega državljanstva, saj lahko mladim na njim prijazne načine približamo procese odločanja. Visoka informiranost mladih pa je ugodno povezana tudi z zmanjševanjem števila socialno izključenih mladih (MSS, Programski dokument: informiranje).

6.2.2 Cilj Spodbujanje ustanavljanja in razvoja organizacij v mladinskem sektorju, razvoja ključnih področij mladinskega sektorja ter zagotavljanje delovanja neorganizirane mladine

Merilo: povečanje števila organizacij v mladinskem sektorju, ki se prijavijo na javni razpis za sofinanciranje mladinskega dela

- povečati število mladinskih centrov (60), nacionalnih mladinskih organizacij (14), mladinskih svetov lokalnih skupnosti (18), NGO (41)
- zvišati znesek, ki ga URSM vlaga v javni razpis vsako leto (1.439.216 evrov v letu 2011)

¹⁸ Resolution of the Council and the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, on implementing the common objectives for participation by and information for young people in view of promoting their active European citizenship (2006/C 297/02)

Pričakovani razvojni učinek: izboljšanje delovanja mladinskega sektorja in povečano sodelovanje mladih pri upravljanju družbenih zadev

PRIORITETNO PODPODROČJE 6: okrepitev materialnih in finančnih kapacitet delovanja organizacij v mladinskem sektorju, financiranja projektov razvoja področij mladinskega sektorja in spodbujanje zaposlovanja v mladinskem sektorju

Nosilec: URSM

Sodelujoči: Mladinski svet Slovenije, MNZ, lokalne skupnosti, ostala ministrstva

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število občin, v katerih obstaja mladinski svet lokalne skupnosti

Kazalnik: število občin, v katerih obstaja mladinski center

Kazalnik: višina sredstev URSM, ki so namenjena za financiranje organizacij v mladinskem sektorju

Kazalnik: višina sredstev iz evropskih virov, namenjenih razvoju področij mladinskega sektorja

Kazalnik: letna masa plač v organizacijah v mladinskem sektorju ter v mladinskih organizacijah, ki imajo status organizacije v javnem interesu v mladinskem sektorju

Kazalnik: število zaposlenih v organizacijah v mladinskem sektorju ter v mladinskih organizacijah, ki imajo status organizacije v javnem interesu v mladinskem sektorju

Kazalnik: skupna višina subvencij za plače v organizacijah v mladinskem sektorju

Urad RS za mladino je v letu 2011 sofinanciral dejavnost 133 organizacij, izbranih na podlagi javnega poziva za sofinanciranje dejavnosti. V skupini mladinskih svetov lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: MSLS) je Urad RS za mladino sofinanciral delovanje in programe 18 mladinskih svetov v skupni višini 29.217,00 evra, v povprečju glede na načrtovano vrednost programov vseh MSLS, ki je 108.000,00 evrov, pa v višini 26%. V skupini Mladinski centri je Urad RS za mladino sofinanciral delovanje in programe 60 centrov, v skupni višini 602.999,00 evra, v povprečju glede na načrtovano vrednost programov vseh centrov, ki je skoraj 4,6 mio evrov, pa v višini 13%. V skupini nacionalnih mladinskih organizacij (v nadaljevanju: NMO) je Urad RS za mladino sofinanciral delovanje in programe 14 NMO v skupni višini 312.000 evrov, v povprečju glede na načrtovano vrednost programov vseh NMO, ki je skoraj 1 mio evrov, pa v višini 32%. V skupini druge nevladne organizacije (v nadaljevanju: DNO) je Urad RS za mladino sofinanciral delovanje in programe 41 DNO v skupni višini 495.000,00 evrov. V povprečju je sofinanciral dejavnost v višini 20% glede na priznano vrednost programa. Priznana vrednost programov vseh NMO je znašala 2,5 mio evrov.

Razrez prihodkov organizacij v mladinskem sektorju prikazuje, da so vse organizacije precej uspešne pri črpanju sredstev, pa naj bodo ta sredstva lastni viri, uspešnost na razpisih ali pa uspešno lobiranje za donacije in prispevke uporabnikov (Murn, 2010). Kljub določeni uspešnosti pri črpanju dodatnih virov mladinske organizacije delujejo v slabih pogojih. Predvsem jih pestita finančna in posledično kadrovska podhranjenost. Iz finančne podhranjenosti sektorja izhajajo različne težave, s katerimi se mladinske organizacije soočajo. Za delovanje organizacij in zagotavljanje demokratičnih procesov znotraj njih ni namenskih sredstev, kar postavlja mladinske organizacije v odnos odvisnosti, saj primarni financirji mladinskih organizacij ostajajo javne institucije na državni in lokalni ravni, ki omogočajo predvsem projektno financiranje. Odsotnost sredstev za delovanje pomeni med drugim pomanjkanje sredstev za zaposlene, kar sili mladinske organizacije v iskanje virov financiranja zaposlitev, ki pa pogosto niso primerni za mladinski sektor, saj (1) ne omogočajo zaposlitve primerno usposobljenih oseb in (2) ne omogočajo trajnostnega zaposlovanja v sektorju (MSS; Volilni program po meri mladih 2011–2015: 10).

PRIORITETNO PODPODROČJE 7: zagotavljanje geografsko usklajenega razvoja organizacij v mladinskem sektorju in delovanja neorganizirane mladine

Nosilec: URSM

Sodeluje: Mladinski svet Slovenije, MNZ, lokalne skupnosti

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število občin, ki imajo sprejeto lokalno mladinsko strategijo

Kazalnik: število občin, ki imajo mladinski center

Kazalnik: število občin, v katerih deluje mladinski svet lokalnih skupnosti

Kazalnik: število občin, ki imajo vzpostavljene odbore za mladino, komisije za mladinska vprašanja in podobno

Kazalnik: število nacionalnih mladinskih organizacij, ki so organizirane na lokalni ravni

Analiza »Mladinsko delo in mladinska politika na lokalni ravni« kot enega izmed ključnih problemov na področju mladinskih struktur in mladinskega dela izpostavlja nezastopano neorganizirane mladine na nacionalni ravni. V nacionalnih mladinskih organizacijah so namreč zastopani zgolj mladi, katerih usmeritev je izrazito interesna (taborniki, turizem, podeželska mladina in študentje), nazorska (krščanska) ali pa politična (podmladki). Na nacionalni ravni tako niso zajeti neorganizirana mladina, športna mladinska društva, nešolajoča se mladina in drugi, ki so že končali šolanje, pa zaradi brezposelnosti niso obravnavani kot aktivno prebivalstvo (Murn, 2011).

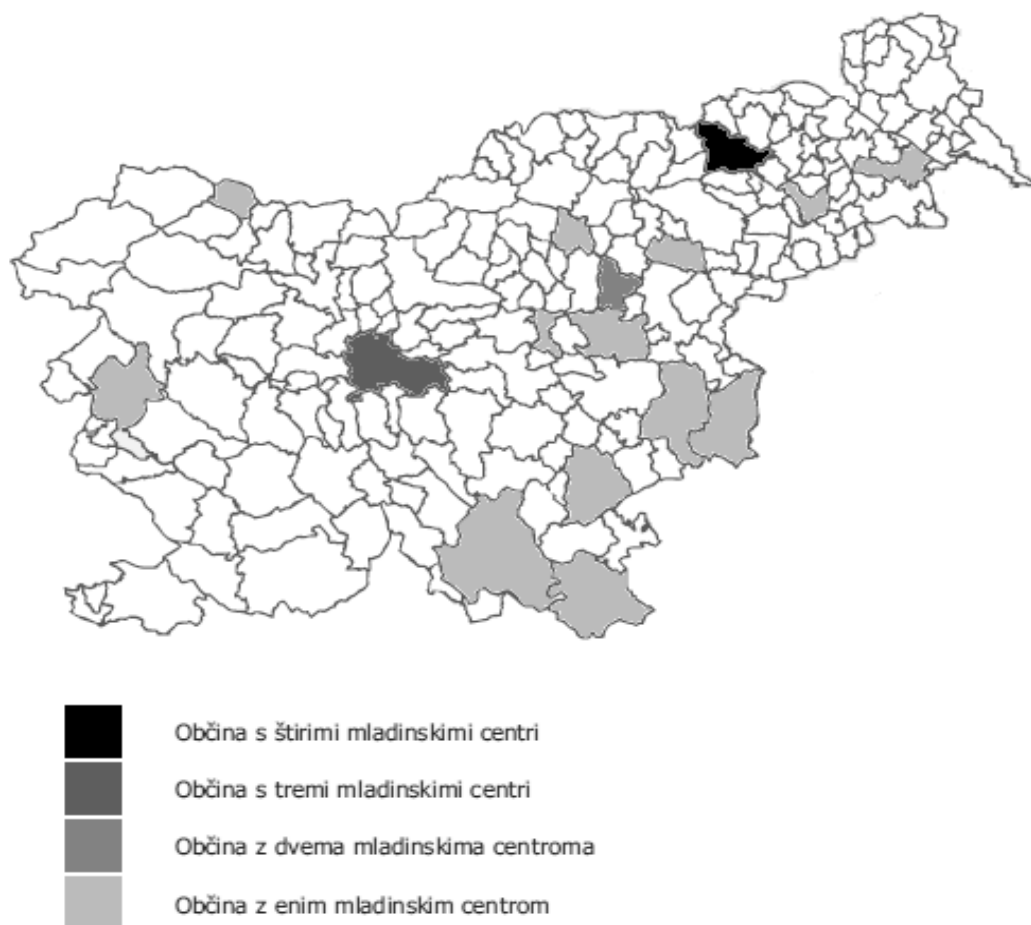
Zato veliko težavo pri dejanskem uresničevanju javnega interesa v mladinski sferi predstavlja samo dejstvo, da trenutna ureditev zastopnosti mladinskih interesov v Mladinskem svetu Slovenije in mladinskih svetih na lokalni ravni ne zajema celotne populacije mladih. Težava tako ostaja predvsem, kako zajeti preostali, neorganizirani del mladinske populacije

in ga vključiti v procese soodločanja in sooblikovanja politik. Neorganizirana mladina predstavlja večinski del mladinske populacije, sistemske rešitve pa zajemajo zgolj organizirano mladino, ki dejansko predstavlja manjšino (Novoselc, 2010). Zato je treba okrepiti njen položaj, saj lahko le tako zagotovimo zastopanost interesov vseh mladih. S tega vidika je treba ohraniti značilnosti neorganizirane mladine, saj prav njihova neorganiziranost predstavlja socialni kapital in dodano vrednost ter potencialno inovativnost delovanja mladine, a ji vseeno ponuditi prostor in mehanizme za izražanje mnenj, delovanje in zastopanost interesov.

Eden izmed prostorov, kjer se lahko udejestuje tudi neorganizirana mladina, so mladinski centri. V zadnjem času opazamo porast števila mladinskih centrov: v letu 2005 jih je bilo 44, leta 2011 pa že 60. Spodnja slika prikazuje razpršenost mladinskih centrov v Sloveniji. Ugotovimo lahko, da imamo v Sloveniji v določenih predelih visoko koncentracijo mladinskih centrov, v drugih predelih pa mladinskih centrov praktično ni.

Če pogledamo zemljevid slovenskih občin, je jasno, da so občine po kvadraturi v zahodnem in južnem delu Slovenije bistveno večje kot pa občine v osrednji, vzhodni in severni Sloveniji, kar posledično pomeni, da je v statistični regiji manj občin. Površinsko večja občina pa pomeni tudi bolj razpršeno mladino, medtem ko majhne občine pomenijo več različne vsebine, koncentracijo programov, večjo konkurenco ali/in boljše sodelovanje ter prenos dobrih praks.

Slika 26: Regionalna razporeditev mladinskih centrov glede na število mladinskih centrov

Vir: Murn 2010.

Zaznamo lahko, da so mladinski centri sicer prisotni tudi v manjših mestih in naseljih, vendar pa je pojavnost mladinskih centrov rezervirana za večja mesta oziroma občine. Po številu mladinskih centrov izstopata MO Ljubljana in MO Maribor, ves zahodni del Slovenije pa jih ima malo. Pokazalo se je, da ima vzhodni del Slovenije namreč bistveno bolj razvit mladinski sektor, kadar govorimo o mladinskih centrih (Murn, 2010).

Neenakomerno geografsko porazdeljenost lahko opazimo tudi pri mladinskih svetih lokalnih skupnosti, ki združujejo mladinske organizacije na lokalni ravni, ki so hkrati tudi ustanoviteljice mladinskega sveta. Številne občine nimajo mladinskega sveta, imajo pa zelo aktivne mladinske organizacije, medtem ko imajo nekatere občine registrirana kar dva mladinska sveta. Od sprejetja Zakona o mladinskih svetih v letu 2000 se mladinski sveti ustanavljajo v posameznih lokalnih skupnostih kot združevalni in predstavniki organ lokalnih mladinskih organizacij in lokalnih enot večjih mladinskih organizacij. Mladinski sveti lokalnih skupnosti zastopajo interese mladih pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarjajo o aktivnosti, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako imajo v skladu z zakonom pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem spodbujajo dejavnosti mladinskih organizacij, skrbijo za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade (Murn, 2010: 44).

Slika 27: Razpršenost mladinskih svetov lokalnih skupnosti

Vir: Murn 2010.

PRIORITETNO PODPODROČJE 8: ustvarjanje kapacitet za kakovostno mladinsko delo in vzpostavitev nacionalnega sistema usposabljanja in izobraževanja za mladinske delavce in mladinske voditelje

Nosilec: URSM

Sodeluje: mladinski sektor, MIZŠ, Zavod RS za šolstvo, lokalne skupnosti

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število oseb, ki pridobijo kvalifikacijo za mladinskega delavca po izobraževalnih programih ali delih programov visokošolskih institucij, po spolu

Kazalnik: umestitev pristojnosti lokalnih skupnosti za podporo mladinskemu sektorju v zakon o lokalni samoupravi

Kazalnik: vzpostavljen nacionalni sistem usposabljanja za mladinske delavce in mladinske voditelje

Ustvarjanje kapacitet za kakovostno mladinsko delo lahko razdelimo na štiri področja, in sicer:

- zagotovitev formalizacije poklicnega profila mladinskega delavca,
- spodbujanje aktivnega državljanstva,
- razvoj lokalnih mladinskih politik in
- promoviranje mladinskega dela.

Mladinski delavec je v Sloveniji relativno neznan in le delno formaliziran poklic. Poklicni profil mladinskega delavca vključuje različne tipe kadrov, predvsem v okviru organizacij za mlade. Mladinski delavci se ukvarjajo z mladimi v obliki vodenja organizacij ali skupin mladih, projektnega dela, informiranja, prostovoljstva, različnih neformalnih izobraževanj ter druge strokovne podpore mladim. Mladinsko delo pomaga mladim razvijati njihove sposobnosti in talente predvsem na zunajšolskih področjih, s čimer mladi dopolnjujejo šolska znanja.

Če želimo urediti področje mladinskega dela in formalizirati t. i. profil mladinskega delavca moramo še posebej razviti modele formalnih in neformalnih načinov izobraževanja za mladinskega delavca v Sloveniji ter izbirni predmet »mladinsko delo«, ki bi ga smiselno vključili v srednješolsko izobraževanje. Kot podlago za uveljavitev poklicnega profila mladinskega delavca je treba pripraviti tudi strokovne podlage in opredeliti nabor znanj in veščin mladinskega delavca ter vzpostaviti sisteme za preverjanje in priznavanje neformalno pridobljenih veščin, ki so relevantne za mladinske delavce.

Spodbujanje aktivnega državljanstva je naslednji pomemben element zagotavljanja kapacitet za kakovostno mladinsko delo. Prvenstveno je usmerjeno v krepitev vloge mladih, v njihovo izobraževanje in usposabljanje za učinkovitejše udejstvovanje v javnem, političnem in splošnem družbenem dogajanju (razvoj in dvig kompetenc). Krepitev je treba usvajanje novega znanja, veščin in vrednot, da bodo mladi sposobni razumeti svojo odgovornost do družbe. Le tako lahko dosežemo večje zanimanje mladih, njihovo dejansko udejstvovanje in posledično njihovo odzivnost na družbena dogajanja, ki jih zadevajo, ter enakovredno vključevanje v družbo in dostopnost do virov znanja in moči.

Naslednji element, ki lahko izboljša pogoje za uspešno mladinsko delo, je razvoj lokalnih mladinskih politik. Ta bo zagotovil dvig socialnih, državljanskih in kulturnih kompetenc med mladimi in (tudi) odraslimi. Če želimo nadalje spodbujati razvoj lokalnih mladinskih politik, je treba več pozornosti nameniti vzpostavitvi in razvoju delovanja organizacij za mlade (mladinskih centrov, skupin, združenj, svetov ipd.) v tistih lokalnih okoljih, kjer teh struktur še ni oziroma se soočajo z ovirami za učinkovito delovanje.

Četrty pogoj za izboljšanje pogojev za uspešno mladinsko delo je njegovo promoviranje. Tu je treba posebno pozornost nameniti promociji mladih kot družbene skupine, mladinskega sektorja, organizacij v mladinskem sektorju in njihovih dejavnosti pri različnih javnostih. V ta namen je treba zagotoviti razvoj komunikacijske strategije za promocijo mladinskega področja pri različnih

javnostih, promocijo mladih kot pomembne družbene skupine pri različnih javnostih, s poudarkom na splošni javnosti, promocijo organizacij na področju mladinskega dela in njihovih dejavnosti pri različnih javnostih, zvišati ugled mladinskega dela in dejavnosti mladih tako med mladimi kot pri ostalih javnostih, s poudarkom na delodajalcih.

PRIORITETNO PODPODROČJE 9: infrastrukturne dejavnosti v mladinskem sektorju

Nosilec: URSM

Sodelujoči: lokalne skupnosti, mladinski sektor

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije in proračuna lokalnih skupnosti

Obdobje in rok: do leta 2022

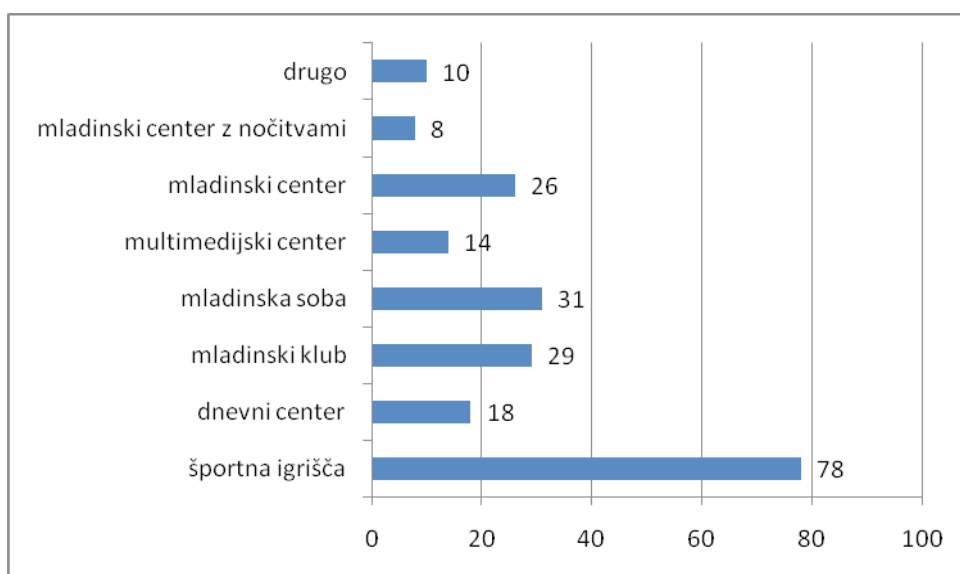
Kazalnik: delež finančnih sredstev, ki so jih lokalne skupnosti namenile za infrastrukturo organizacij v mladinskem sektorju

Kazalnik: delež finančnih sredstev, ki jih je država namenila za infrastrukturo organizacij v mladinskem sektorju

Kazalnik: skupna kvadratura prostorov, namenjenih za administrativno delovanje mladinskih organizacij na lokalni ravni

Publikacija *Mladinsko delo in mladinska politika na lokalni ravni* (Murn, 2010) je pokazala, da v 11 slovenskih občinah ne premorejo mladinske infrastrukture, ostale občine pa so infrastrukturo, ki naj bi bila namenjena mladim, opredelile, kot je razvidno v spodnjem grafu¹⁹ – v okviru projekta so občine odgovarjale na vprašalnik, ki je vključeval različna področja mladinskega dela; od 210 občin se jih je odzvalo 93.

Slika 28: Mladinska infrastruktura

Vir: Murn 2010.

Devetnajst občin v odgovoru na vprašalnik navaja, da njihova obstoječa infrastruktura ne ustreza namenu, nekatere občine pa izražajo pripravljenost za urejanje mladinske infrastrukture (mladinske klube in društvene prostore), druge pa, da je pri njih premalo interesa mladih za ureditev tovrstne infrastrukture. Vlaganje v mladinsko infrastrukturo načrtuje v srednjeročnem obdobju 73 % občin. Občine načrtujejo predvsem gradnjo otroških in šolskih igrišč, dela športnih objektov za urbane športe, pokritih igrišč, ureditev mladinskega centra, športnih dvoran, večnamenskih prostorov in podobno (Murn, 2010: 107–108).

Mladinska infrastruktura v Sloveniji je sicer po oceni občin zadovoljiva, kljub temu pa občine izražajo, da bodo vanjo vlagale več sredstev. Problem, ki ga je treba izpostaviti je, da (med občinami) še vedno prevladuje mnenje, da infrastruktura, ki naj bi bila namenjena mladini, obsega predvsem športna igrišča (Murn, 2010: 108). Zato je treba okrepiti vlaganje v t. i. nešportni del te infrastrukture.

Mladinski centri (kot ena izmed ključnih oblik takšne infrastrukture) razen prostora za preživljanje prostega časa ter za kulturno in umetniško udejstvovanje mladih služijo tudi kot osnovna infrastruktura, ki sploh omogoča delovanje številnih mladinskih organizacij in društev, podporo pa nudijo tako organiziranim kot neorganiziranim skupinam mladih. Ključna težava, s katero se najpogosteje soočajo manjše slovenske občine, so relativno omejena finančna sredstva, zaradi česar je proračun najpogosteje omejen na najnujnejše investicije, iz česar pa javni prostori, namenjeni mladini, hitro izpadejo (Novoselc, 2011: 45).

6.2.3 CILJ: Spodbujanje vključevanja v mednarodno mladinsko delo in učnih mobilnosti v mladinskem delu ter njihova krepitev

Merilo: povečanje števila udeležencev v shemah mobilnosti mladih v mladinskem sektorju

Izhodišče: povečati število vključenih v Program Mladi v akciji

Pričakovani razvojni učinek: okrepljena mobilnost mladih znotraj mladinskega sektorja

¹⁹ V vprašalniku so spraševali, ali v občini obstaja mladinska infrastruktura. Pod pojmom mladinska infrastruktura razumemo fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela.

PRIORITETNO PODPODROČJE 10: spodbujanje mobilnosti v mladinskem sektorju

Nosilec: URSM

Sodelujoči: Zavod za razvoj mobilnosti mladih, MIZŠ, MZZ

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število mladih, ki so bili vključeni v programe mobilnosti neformalnega izobraževanja

Kazalnik: število nacionalnih shem za spodbujanje mednarodnega sodelovanja v mladinskem sektorju in spodbujanje učne mobilnosti v mladinskem delu s posameznimi državami ali posameznimi ciljnim skupinami mladih

Kazalnik: število organizacij v mladinskem sektorju, ki sodelujejo pri spodbujanju globalnega učenja

Kazalnik: število organizacij v mladinskem sektorju, ki sodelujejo pri humanitarni in razvojni dejavnosti države

Kazalnik: število nacionalnih mladinskih organizacij (ali večji obseg akterjev), ki so člani evropskih in mednarodnih mladinskih združenj

Kazalnik: delež mladinskih organizacij s statusom v javnem interesu, ki so včlanjene v mednarodne organizacije

Kazalnik: število in obseg izvedenih gostovanj krovnih organizacij slovenskih mladinskih organizacij v Sloveniji

Kazalnik: število uporabnikov evropske mladinske kartice (Mladi in mobilnost)

Kazalnik: število občin, ki imajo ukrepe za spodbujanje sodelovanja mladih s pobratenimi (partnerskimi) občinami v drugih državah

Kazalnik: število programov spodbujanja lokalnih enot k vključevanju v mednarodno mladinsko delo in izvajanje učnih mobilnosti, ki jih izvajajo nacionalne mladinske organizacije

Kazalnik: število mednarodnih aktivnosti usposabljanja na področju mladinskega dela, ki potekajo v Sloveniji

Kazalnik: število mladinskih voditeljev in delavcev, ki so v posameznem letu sodelovali na takšnih usposabljanjih (bodisi v Sloveniji ali tujini)

Ena izmed bistvenih karakteristik mladinskega dela je neformalno in priložnostno učenje. V mladinskih organizacijah je spodbudno okolje za učenje predvsem zaradi metodologije in učnega okolja, ki mlade ne postavlja zgolj v vlogo učencev, pač pa jim velikokrat dopušča, da so sami soustvarjalci učnega procesa in vir znanja za sovrstnike, s katerimi se skupaj učijo in gradijo ter odkrivajo znanje. Na ta način mladi pridobijo pozitiven odnos do učenja in prevzemajo odgovornost za svoj učni proces in usvojeno znanje. Razvijajo pozitivno naravnost do učenja in tega, da je znanje mogoče usvojiti v različnih učnih situacijah, na različne načine, da se lahko različne oblike (formalnega in neformalnega ter priložnostnega) učenja nadgrajujejo in povezujejo, ter so na ta način sposobni razvijati prenosljive kompetence vse življenje, ne zgolj v obdobju mladosti (MSS, 2010: 5).

Nepriznavanje neformalnega izobraževanja s strani države, formalnih izobraževalnih institucij in delodajalcev med drugim povzroča tudi pomanjkanje financiranja izvajanja neformalnega izobraževanja. Organizacije, ki neformalno izobraževanje izvajajo, zlasti mladinske organizacije, so tako v veliki meri odvisne od financiranja iz naslova razpisov. Slednji so le redko usmerjeni k sofinanciranju redne dejavnosti organizacij in večinoma sofinancirajo posamezne projekte. Zaradi tega je izvajanje neformalnega izobraževanja v organizacijah pogosto odvisno od usmeritev in prioritete na eni strani države ter na drugi strani EU, kar zahteva prilagajanje vsebin neformalnega izobraževanja, organizacijam krati avtonomijo ter tako zmanjšuje kakovost neformalnega izobraževanja (MSS, 2010: 5). V mladinskem sektorju kakovost neformalnega izobraževanja in usposabljanja v mladinskem delu ni zagotovljena po enotnih standardih in se zato med različnimi izvajalci močno razlikuje tako po vsebini kot tudi po metodologiji in dolgoročnosti učinkov. Vse to vpliva na velike zadržke relevantnih družbenih akterjev pri poskusih uvajanja enakovrednega priznavanja neformalno in formalno pridobljenih znanj in delovnih izkušenj. Glavni argument proti uvedbi sistema priznavanja neformalnega izobraževanja je namreč prav relativna kvaliteta neformalno pridobljenih znanj in kompetenc (MSS, 2010: 12).

Mednarodna mobilnost mladih v mladinskem delu in neformalnem izobraževanju je razširjena le pri omejenem številu mladih. Mnogi mladi so v svojem prostem času aktivni na področju neformalnega izobraževanja, ki poleg izobraževanja omogoča tudi možnosti mednarodne mobilnosti, s katero si povečajo zaposljivost. Na evropski ravni sicer obstajajo tovrstni programi za spodbujanje mobilnosti mladih, vendar ti programi ne dosegajo dovolj velikega deleža ciljne publike. Pri tem je bistveno, da so tovrstni programi mednarodne mobilnosti v mladinskem delu dosegljivi mladim ne glede na njihovo vključenost v sistem formalnega izobraževanja ter mladinskim organizacijam kot njihovim predstavnikom. Mobilnost mladih v okviru neformalnega izobraževanja v mladinskem delu s podporo evropskih programov je pomembna, saj mladi s tovrstno mednarodno mobilnostjo pridobijo izkušnje, ki so bistvene za krepitev njihovih kompetenc, hkrati pa prispevajo k nemotenemu delovanju in nadaljnjemu razvoju mladinskega dela, boljšemu prepoznavanju pomena neformalnega izobraževanja, mobilnosti mladih, krepitevi mladinskih organizacij ter spodbujanju aktivnega državljanstva mladih v EU. Dostopnost tovrstne mobilnosti širšemu številu mladih je ne zadnje potrebna za dinamičen in dolgoročen razvoj mladinskih politik v nacionalnem okviru držav članic EU (MSS: Volilni program po meri mladih 2011–2015).

Mednarodno mladinsko delo predstavlja tudi močno orodje za pretok znanja in izkušenj oziroma prenos dobrih praks. Pridobivanje znanja, možnost vpogleda v drugačno realnost ki porajata inovativne pristope v lastnem kontekstu. Zato je pomembno, da v tem kontekstu mednarodno mladinsko delo prepoznamo tudi kot instrument za krepitev kompetenc akterjev v mladinskem delu, razvoj inovativnih pristopov in dvig splošnih pričakovanj do kvalitete dela v mladinskem sektorju.

Vključevanje mladinskih organizacij in drugih akterjev v mladinskem sektorju v mednarodne strukture predstavlja možnost sodelovanja pri oblikovanju politik na evropski in svetovni ravni v reprezentativnih telesih in vključevanja v institucionalizirane oblike oblikovanja politik (na primer v EU, Svetu Evrope in v sistemu OZN). Pri tem velja opozoriti tudi na pomen vključevanja lokalnih organizacij znotraj posameznih nacionalnih organizacij v mednarodno sodelovanje in partnerstva z lokalnimi ali regionalnimi »enotami« sestrskih organizacij v drugih državah.

Mobilnost mladih predstavlja tudi sodelovanje v številnih mednarodnih dejavnostih, med katere sodijo tudi mednarodni raziskovalni tabori in podobne aktivnosti, ki jih izvajajo organizacije za mlade.

6.2.4 CILJ: Okrepitev segmenta raziskav in analiz na področju mladine

Merilo: obstoj organizacije, ki med temeljne dejavnosti šteje raziskovanje mladine

Pričakovani razvojni učinek: zagotovitev dolgoročnega in stabilnega raziskovanja mladine

PRIORITETNO PODPODROČJE 11: vzpostavitev nacionalne organizacije za raziskovanje mladine

Nosilec: URSM

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: vzpostavitev enote za raziskovanje mladine (v okviru obstoječih raziskovalnih organizacij)

Kazalnik: število analiz in raziskav, ki analizirajo in vsebinsko vrednotijo učinek mednarodnega mladinskega dela in učnih mobilnosti v mladinskem delu

V Sloveniji imamo več različnih raziskovalnih organizacij, ki med drugim raziskujejo probleme družine, družinske politike, otrok in ostalih družbenih skupin. Tako na primer v okviru Inštituta RS za socialno varstvo že vrsto let deluje Otroška opazovalnica, ki spremlja položaj in kakovost življenja otrok v Sloveniji.

Urad RS za mladino je v zadnjih nekaj letih močno intenziviral raziskovalno-analitsko dejavnost (izvedene so bile analize in raziskave kot na primer Mladina 2010, »Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009«, analiza »Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike«, analiza »Mladinsko delo in mladinska politika na lokalni ravni« idr., vendar pa je potrebno in dolgoročno smiselno zagotoviti organizacijo, ki bi primarno raziskovala mladinsko področje, ki je sedaj razdrobljeno na različne raziskovalne, nevladne in druge organizacije. Slovenija za razliko od večine drugih evropskih držav nima vzpostavljene celovitega sistema spremljanja družbenega položaja mladih, pri čemer je vzpostavitev takega sistema spremljanja smiselna tudi zaradi potreb spremljanja in poročanja Evropski komisiji, ki načrtuje več pozornosti nameniti kazalnikom mladine.

6.2.5 CILJ: Spodbujanje prostovoljstva med mladimi

Merilo: povečati delež mladih prostovoljcev

zmanjšati delež mladih (do 29 let), ki se nikoli ne vključijo v prostovoljno delo (SI: 60,7 (ESS 2008)).

Pričakovani razvojni učinek: zagotovitev kohezivnosti družbe

PRIORITETNO PODPODROČJE 12: spodbujanje, promocija in podpiranje pomena prostovoljstva med mladimi

Nosilec: URSM

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: delež mladih prostovoljcev med prostovoljci v drugih starostnih skupinah, izračunan na podlagi podatkov, ki jih pridobiva Agencija RS za javnopravne evidence in storitve na podlagi Zakona o prostovoljstvu (tretja alineja prvega odstavka 41. člena), ki opredeljuje podatke, ki jih mora vsebovati poročilo o opravljenem prostovoljskem delu

Kazalnik: delež mladih, ki so udeleženi v mednarodnih shemah mobilnosti mladih prostovoljcev

Kazalnik: število mladih, ki opravljajo prostovoljno delo v šolskih in obšolskih programih, če so to posebni prostovoljski programi, ki dopolnjujejo redni program šole

Prostovoljstvo je del širšega okvira dejavnosti, ki se nanašajo na nudenje pomoči drugim. Gre za neprofitno in neplačano aktivnost, s katero posamezniki prispevajo k razvoju skupnosti in celotne družbe. Poseben pomen predstavlja prostovoljstvo tudi za mlade, predvsem z vidika izobraževalnega potenciala, saj mladi z njim v nevladnih organizacijah prispevajo k razvoju svoje lokalne skupnosti. Mladi kot družbena kategorija predstavljajo pomemben potencial in prostovoljne aktivnosti prepoznajo v ponujanju individualne pomoči ali spremstva starejšim; v učni pomoči sovrstnikom; v druženju, vodenju iger, mladinskih delavnic, v okoljevarstvenih in humanitarnih akcijah itd. (Gril in dr. v Deželan in Maksuti, 2011: 178).

Po podatkih raziskave Mladina 2010 se mladi izmed vseh oblik participacije najpogosteje udeležujejo prostovoljnih dejavnosti. Poleg vključenosti v zaposlitev in izobraževanje predstavljajo prostovoljne dejavnosti osrednji mehanizem socialne vključenosti v Sloveniji. Najpogosteje so prostovoljne dejavnosti mladih povezane z varnostjo in urejenostjo kraja, kjer bivajo mladi, ter mladinskimi interesi in mladimi.

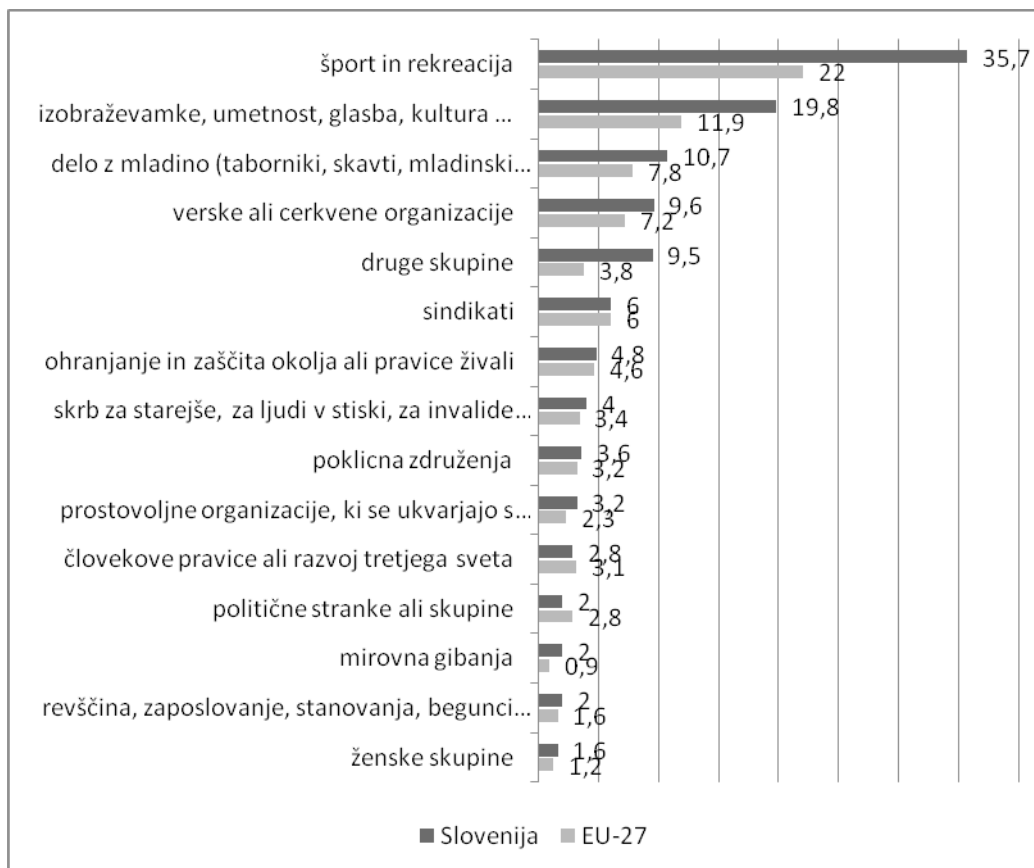
Graf 29: Prostovoljne dejavnosti mladih, Mladina 2010 in Shell 2010

Vir: Podatki raziskave Mladina 2010, podatki raziskave Shell 2010.

Mladi v Sloveniji so najpogosteje včlanjeni v organizacije s področja športa in rekreacije ter kulture, občutno nižje pa je njihovo članstvo v političnih strankah.

Graf 30: Članstvo mladih v prostovoljnih organizacijah, Slovenija in EU27 (v odstotkih)

Vir: Mladina 2010.

Spodbujanja prostovoljstva mladih je pomembno zato, ker mladi z njim krepijo sebe in rastejo kot osebe, ki lahko proaktivno spreminjajo svet okoli sebe. Zato je nujno treba okrepiti vse mehanizme za krepitev in povečanje ozaveščenosti o koristnosti in pomembnosti prostovoljstva. Prostovoljsko delo je pomembno tudi zaradi pridobivanja dodatnih kompetenc, znanj in veščin, ki lahko pomembno prispevajo k lažjem prvem vstopu na trg dela.

6.2.6 CILJ: Spodbujanje trajnostnega načina družbenega delovanja s poudarkom na prehodu v nizkoogljico družbo in zeleno gospodarstvo

Merilo: povečati število šol, ki izvajajo programe in/ali projekte vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj, na vse šole

v šolskem letu 2009/10 je bilo v Sloveniji 628 ekošol (34 % vseh šol) (ARSO 2010)

Pričakovani razvojni učinek: zagotovitev dolgoročnega trajnostnega delovanja

PRIORITETNO PODPODROČJE 13: spodbujanje razumevanja sprememb, ki vplivajo na delovanje globalnega ekosistema, in zavesti o pomenu trajnostnega okoljskega delovanja

Nosilec: MKO

Sodelujoči: vsa ministrstva in vladne službe

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: merjenje okoljske zavesti mladih z raziskavami javnega mnenja (vrednote mladih SJM, ESS, REUS in druge raziskave javnega mnenja)

Kazalnik: delež šol, ki izvajajo programe in/ali projekte vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj med vsemi šolami

Kazalnik: število nevladnih organizacij v mladinskem sektorju, ki sodelujejo pri projektih trajnostnega razvoja

V procesu vzgoje in izobraževanja in mladinskega dela na področju okolja in trajnostnega razvoja v Sloveniji deluje večje število organizacij in nekaj mrež ter potekajo ali so bili že izvedeni številni odlični in za mlade zanimivi projekti. Velik razvojni potencial predstavljajo že razviti, vendar še premalo izkoriščeni in povezani kakovostni komunikacijski in učni materiali, nastali v okviru teh projektov, tradicionalno in sodobno znanje in spretnosti, številni deležniki in nosilci sprememb: Program Ekošola, Slovenski E-forum, Šolska energetska mreža, Šolski centre Velenje, Center šolskih in obšolskih dejavnosti, Živi preprosto in solidarno – v smeri podnebne pravičnosti (Slovenska Karitas), Okolju prijazna šola in vrtec (Planet Zemlja), Slovenska mreža zdravih šol – SMZŠ, društvo Focus, taborniki in skavti, Mladinska zveza Brez izgovora, Umanotera, Šola otrokovih pravic (UNICEF), UNESCOVE šole, InCo Junior, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, ARSO, Eko sklad, društvo Humanitas, energetska podjetja, Inštitut za trajnostni razvoj, projekti in pobude globalnega učenja (SLOGA, MZZ) in mnogi drugi.

Ključna dokumenta, ki opredeljujeta okoljsko vzgojo kot vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj, sta na nacionalni ravni »Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj od predšolske vzgoje do univerzitetnega izobraževanja« (MŠŠ, 2007),²⁰ ki se med drugim uresničujeta v dveh učnih načrtih za gimnazije, na mednarodni pa »Strategija vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj UNECE«.²¹ Med programi, ki temeljijo na ciljih teh dokumentov, je v Sloveniji najbolj uveljavljen Program Ekošola,²² ki deluje od leta 1995 in se razvija tudi ob podpori Evropske komisije in Organizacije združenih narodov. Usklajen je tudi z Nacionalnim programom varstva okolja.²³ Ekošola si prizadeva za načrtno pospeševanje okoljskega izobraževanja in za ozaveščanje mladih, predvsem o pomenu varovanja okolja in zdravja ljudi. Ekošole so v vseh letih delovanja izjemno prispevale k okoljski ozaveščenosti prebivalstva in predvsem mladih, Slovenijo pa mnogi uvrščajo v sam vrh mednarodnega programa. Tako je bilo v šolskem letu 2010/11 registriranih 628 ekošol, od katerih jih je bilo 423 nagrajenih z ekozastavo (to pomeni, da so izpeljale zastavljeni okoljski program), med njimi nekaj deset srednjih šol. V šolskem letu 2012/13 je registriranih že 717 ekošol. V več kot 2000 projektih ekošol je sodelovalo več kot 150.000 ekošolarjev in več kot 2000 vzgojiteljev in učiteljev (ekokoordinatorjev ali vodij projektov).

PRIORITETNO PODPODROČJE 14: spodbujanje celostnega razumevanja trajnostnega razvoja s poudarkom na trajnostnem delovanju za prehod v nizkoogljično družbo (preseganje prevlade ekoloških tem v razumevanju trajnostnega razvoja)

Nosilec: MKO

Sodelujoči: vsa ministrstva in vladne službe

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: sistematično uvedene vsebine trajnostnega razvoja v nacionalni kurikulum

Kazalnik: delež programov in projektov s področja trajnostnega razvoja v primerjavi z vsemi programi in projekti na področju mladine (tako število kot delež sredstev in število vključenih mladih)

Kazalnik: merjenje okoljske zavesti mladih z raziskavami javnega mnenja (vrednote mladih SJM, ESS, REUS in druge raziskave javnega mnenja)

Koncept trajnostnega načina družbenega delovanja je tesno povezan s konceptom družbene odgovornosti, ki jo lahko najsplošneje opredelimo kot obveznost človeštva, da uresničuje skupne cilje (Cooper in Vargas; Brandon in Lombardi v Lavrič in dr., 2010: 403). V tem smislu trajnostni način družbenega delovanja presega osebne in ožje družbene (na primer družinske, prijateljske) interese v smislu, da vključuje skrb za dolgoročno stabilnost in blaginjo širše družbe. Podnebne spremembe, ki so v tem trenutku najbolj opazen globalni okoljski problem, bodo na primer prizadele dele sveta, ki so najbolj ranljivi, in ne nujno območij, kjer so emisije največje. Na ta način sedanja generacija ljudi omejuje razvojne možnosti prihodnjih generacij, razvite družbe pa zavzemajo nesorazmerno velik delež nosilne spodobnosti planeta. Zato je nujno tudi v Sloveniji zagotoviti hitrejši prehod v nizkoogljično družbo (družba, gospodarstvo), v kateri so emisije toplogrednih plinov nižje od absorpcijske sposobnosti globalnega ekosistema, in hkrati temelji na načelih trajnostnega razvoja.

V ekonomskem smislu trajnostni razvoj pomeni, da mora družba upravljati tri vrste kapitala (gospodarskega, družbenega in naravnega), ki so lahko tudi nenadomestljivi, njihova poraba pa nepovratna. Zaradi celovitega pristopa prehod v nizkoogljično družbo predstavlja stroškovno najučinkovitejšo možnost za zaustavitev globalnega segrevanja ob hkratnem doseganju drugih razvojnih ciljev človeštva.²⁴ Takšen pristop je možen le s (kritičnim) spoznavanjem in razumevanjem odnosov svetovne soodvisnosti, upoštevanjem načela pravične delitve bremen – za delovanje, ki vodi v svet večje pravičnosti, enakosti in človekovih pravic za vse, z medkulturnim dialogom, celostnim pristopom in ekosistemskim mišljenjem, povezovanjem okoljskih, gospodarskih in socialnih vprašanj. Zato je osnovni namen vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (po UNECE) razvijati in krepiti sposobnost posameznikov, skupin, skupnosti, organizacij in držav za sprejemanje ocen in odločitev v prid trajnostnega razvoja. Usposabljanje za praktične aktivnosti in smotno (demokratsko) odločanje na tem področju ponuja več projektnih mrež, ki že uspešno delujejo v slovenskih šolah (od ekošol do slovenske mreže zdravih šol) vključeno je v projekte in programe več okoljskih nevladnih organizacij (na primer Umanotera, Focus, mladinskih organizacij (na primer Brez izgovora) ter drugih organizacij in institucij. Glede na pričakovane potrebe prehoda v nizkoogljično družbo je smiselno te programe in projekte nadgraditi in spodbuditi mlade, da se v večji meri vključujejo vanje.

Raziskave javnega mnenja²⁵ so na primer pokazale, da je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami EU osnovna informiranost o vzrokih in posledicah podnebnih sprememb na relativno visoki ravni. Visoki stopnji ozaveščenosti pa ne sledijo v enaki meri proces spreminjanja navad na osebni in družbeni ravni, upoštevanje ukrepov ter doseganje podpore za prehod na nove tehnologije. Zato je ključni cilj vzgojno-izobraževalnih aktivnosti na tem področju prehod od prepoznanja podnebnih sprememb kot

²⁰ Dostopne na spletni strani:

http://www.mss.gov.si/si/solstvo/razvoj_solstva/vzgoja_in_izobrazevanje_za_trajnostni_razvoj/.

²¹ Sprejeta na srečanju na visoki ravni ministrov za izobraževanje in okolje v Vilni marca 2005. Dostopna na: <http://www.unece.org/?id=24444>. UNECE: UN, Economic Commission for Europe. V Ekonomsko komisijo ZN za Evropo so vključeni Evropa, Severna Amerika ter del Srednje in Zahodne Azije (UNECE regija).

²² Mednarodni program »Eco-Schools« je eden od programov Mednarodne fundacije za okoljsko vzgojo – FEE International.

²³ Zadnji sprejeti program: Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja 2005–2012 (ReNPVO), Uradni list RS, št. 2/06.

²⁴ Hkrati s podnebnimi spremembami na delovanje globalnega ekosistema vplivajo še druge spremembe. Najhujše so izguba biotske raznovrstnosti, kemično onesnaževanje, spremembe v krogotokih dušika in fosforja, izraba kmetijskih zemljišč in zalog pitne vode, tanjšanje ozonske plasti in povečevanje kislosti morij (Lester R. Brown 2009). Koncept nizkoogljične družbe sicer izhaja iz nuje po reševanju problema podnebnih sprememb, vendar odgovarja tudi na druge okoljske izzive in se v veliki meri prekriva z vizijo zelenega gospodarstva. Zahteva premislek o vseh vidikih življenja in gospodarstva okoli tehnologij in pristopov, ki povzročajo malo emisij TGP zaradi učinkovite rabe energije in snovi, njihovega pridobivanja iz obnovljivih virov, ponovne uporabe, recikliranja in odstranjevanja odpadkov z minimalnimi emisijami, učinkovite rabe naravnih virov ter trajnostne proizvodnje in potrošnje ter njihovo ponovno integracijo – vsi ti ukrepi imajo širše okoljske učinke (SVPS 2011).

²⁵ Poročila o raziskavah javnega mnenja so med drugim dostopna na arhivski spletni strani SVPS: http://www.svps.gov.si/si/podnebne_spremembe/podnebna_politika/izvajanje/. Predstavitev rezultatov javnomnenjskih raziskav pa je vključena tudi v letno poročilo Republike Slovenije v okviru obveznosti UNFCCC in Kjotskega protokola (http://unfccc.int/resource/docs/natc/svn_nc5.pdf). Pomenljivi so tudi rezultati Raziskave o energetski učinkovitosti Slovenije REUS: <http://www.pozitivnaenergija.si/reus/raziskava-reus/>, ki je na primer pokazala, da je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami EU osnovna informiranost o vzrokih in posledicah podnebnih sprememb na relativno visoki ravni. Visoki stopnji ozaveščenosti pa ne sledijo v enaki meri proces spreminjanja navad na osebni in družbeni ravni, upoštevanje ukrepov ter doseganje podpore za prehod na nove tehnologije. Zato je ključni cilj vzgojno-izobraževalnih aktivnosti na tem področju prehod od prepoznanja podnebnih sprememb in drugih okoljskih problemov (na primer izguba biodiverzitete) kot ključnih globalnih izzivov – k zavestni odločitvi in usposobitvi mladih za načrtovanje in izvajanje ukrepov blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje za prehod v nizkoogljično družbo in zeleno gospodarstvo.

enega ključnih globalnih izzivov k zavestni odločitvi in usposobitvi mladih za načrtovanje in izvajanje ukrepov blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje.

6.2.7 CILJ: Večja socialna vključenost mladih z manj priložnostmi

Merilo: zmanjšati revščino in socialno izključenost mladih z manj priložnostmi

stopnja tveganja revščine (16–24 let) (SI: 8,4 (EUROSTAT 2009))

Pričakovani razvojni učinek: zagotovitev polne družbene participacije mladih z manj priložnostmi in zmanjšanje tveganja revščine

PRIORITETNO PODPODROČJE 15: izboljšati in okrepiti programe, ki spodbujajo in podpirajo socialno vključenost mladih z manj priložnostmi

Nosilec: MDDSZ

Sodelujoči: MIZŠ, socialni partnerji

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število razpisov na temo socialne vključenosti mladih z manj priložnostmi

Kazalnik: število razpisov na temo socialne vključenosti, za katere lahko kandidirajo organizacije v mladinskem sektorju

Kazalnik: število programov za povečevanje socialne vključenosti v okviru ukrepov in programov aktivne politike zaposlovanja

Kazalnik: število mladih v starosti do 29 let, vključenih v programe za povečevanje socialne vključenosti v okviru ukrepov in programov aktivne politike zaposlovanja, po spolu

Kazalnik: število mladih v starosti do 29 let, ki prejemajo denarno nadomestilo, po spolu

Kazalnik: število mladih v starosti do 29 let, ki prejemajo denarno socialno pomoč, po spolu

Socialna izključenost se v splošnem pojmuje kot neprostovoljna izključenost/izločenost posameznikov in skupin iz političnih, ekonomskih in družbenih procesov, s čimer se preprečuje njihova polna participacija v družbi, v kateri živijo (Marlier in Atkinson v Lavrič in dr., 2010: 236). Kot pravi Carter (Lavrič in dr. 2010: 236), je socialna izključenost dinamičen proces, saj je povezana s sodobnimi družbenimi procesi, ki lahko povzročijo izključenost določenih skupin in posameznikov, ki tako postanejo marginalizirani s strani organizacij in institucij. Tudi zato je boj proti socialni izključenosti v zadnjih letih postal eden glavnih ciljev številnih držav in Evropske unije. Eden izmed ključnih razlogov za ugotavljanje obsega ter ukrepov v smeri zmanjševanja socialne izključenosti so njene neposredne negativne posledice, ki so vidne tako na ravni družbe kot na ravni posameznika (Lavrič in dr., 2010: 236).

Po podatkih raziskave Mladina 2010 so osrednji dejavniki tveganja, ki višajo verjetnost socialne izključenosti mladih, povezani z naslednjimi sociodemografskimi kazalniki: višja starost, nizka izobrazba očeta in matere, nizek mesečni dohodek, slabši materialni položaj respondentove družine ter odrasčanje v urbanem okolju. Obenem so izsledki omenjene raziskave pokazali tudi negativno povezanost socialne izključenosti mladih s številnimi indikatorji psihosocialnega razvoja in fizičnim zdravjem mladih.

Nacionalni program visokega šolstva 2011–2020 predvideva namenjanje večje pozornosti ustrezni zastopanosti oziroma vključevanju posameznih družbenih skupin v visoko šolstvo. Razviti je treba mehanizme prepoznavanja skupin, ki so podpovprečno zastopane v visokem šolstvu, in preučiti razloge za tovrstne razlike. Oblikovane bodo spodbude za njihovo vključevanje, kar bo tudi stalna dejavnost visokošolskih institucij (ReNPVŠ11–20).

Skladno z usmeritvami nacionalnega programa za mladino sledimo s ciljem večje socialne vključenosti mladih z manj priložnostmi načelu enakih možnosti med spoloma in preprečevanju diskriminacije ter posebno pozornost namenjamo žrtvam socialne izključenosti (Romi, invalidi).

7 PODROČJE 6: KULTURA, USTVARJALNOST, DEDIŠČINA IN MEDIJI

7.1 Utemeljitev pomembnosti področja

Na področju kulturnega udejstvovanja mladih mora imeti poseben pomen »sistematična kulturna vzgoja ..., obenem pa je tudi za kulturo življenjskega pomena, da je navzoča na vseh šolskih stopnjah in v vsem vzgojno-izobraževalnem procesu, pa tudi, da je otrokom in mladini dostopna v okviru javne kulturne infrastrukture. Prav s kulturo je pri otrocih in mladini najlažje izoblikovati celovito razumevanje sveta in spodbuditi osebnostno rast.« (Nacionalni program za kulturo 2008–2011: 10.)

Kultura je zgodovinski temelj nacionalne identitete in osrednji element sodobne evropske prepoznavnosti slovenske države. Kultura in umetnost sta ključni komponenti vsestranskega izobraževanja, zato mora biti kulturno-umetnostna vzgoja razumljena kot temeljna in splošna človekova pravica ter trajna vrednota za vse. Z vidika družbenega razvoja je kultura odločilna za razvoj posameznikove identitete, hkrati pa tudi za razvoj posameznikovih individualnih nadarjenosti (talentov). Razvoj in spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti v izobraževanju ter usposabljanju je ena temeljnih, jedrnih funkcij in nalog vsakega izobraževanja (Svet Evropske unije, 2008²⁶).

Kakovostna kulturno-umetnostna vzgoja prispeva k razvoju ustvarjalnih in inovativnih potencialov posameznikov ter h kultiviranju novih generacij kreativnih državljanov in državljanek v dobi zahtevnih tehnoloških sprememb in spremenjenih komunikacijskih praks, s tem pa h kreativnim in inovativnim kapacitetam družbe kot celote. Kulturno-umetnostna vzgoja lahko ima pomembno vlogo pri promociji socialne odgovornosti, socialni koheziji, kulturni raznolikosti in medkulturnem dialogu. Posebej je treba izkoristiti njen potencial pri razvoju in ohranjanju kulturne dediščine in identitete. Ključne kompetence²⁷ – kulturna zavest in izražanje, digitalna pismenost, sporazumevanje v maternem jeziku, sporazumevanje v tujih jezikih – so tesno povezane prav s kulturo in ustvarjalnostjo, kar posredno velja tudi za socialne in državljanske kompetence ter samoiniciativnost in podjetnost.

Za celovit razvoj posameznikove kulturne zavesti ter za razvoj kulturne zavesti družbe kot celote je treba kulturno-umetnostno vzgojo načrtno razvijati v celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu in jo prepoznati kot ključno vseživljenjsko kompetenco na vseh ravneh izobraževanja. Hkrati je treba spodbujati izobraževanje za ustvarjanje in poustvarjanje na področju umetnosti in humanističnih študijev s področja kulture ter mladim omogočati štipendiranje študija teh smeri. Tudi s tem se ustvarjajo pogoji za pridobivanje novih znanj in dostopnost do umetniške ustvarjalnosti in kulture, spodbujanje raziskovanja in ustvarjalnosti ter povezave v mednarodnem prostoru. Pomembno je tudi ozaveščanje mladih o novih, »odprtih« poklicih, ki temeljijo na

²⁶ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 22. maja 2008 o spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti v izobraževanju in usposabljanju (UL C št. 141 z dne 7. 6. 2008, str. 17).

²⁷ Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (UL L št. 394 z dne 30. 12. 2006, str. 10).

posameznikovi ustvarjalnosti. Primer so poklici v okviru kulturnih in ustvarjalnih vej industrij. Gre za veje industrije, katerih najpomembnejši skupni imenovalac je ustvarjanje medijskih, IKT-, vizualnih, glasbenih, besednih in drugih vsebin, oblike poklicev pa se razpenjajo od klasičnih do svobodnih. Prav zaradi selitve svetovnega ekonomskega težišča od proizvodnje industrijskih in drugih produktov k proizvodnji intelektualne lastnine ti poklici postajajo čedalje pomembnejši, že zdaj pa so pomemben ekonomski dejavnik in še premalo izkoriščena razvojna možnost Slovenije.

Pomemben del kulturne vzgoje je skrb za pismenost na več ravneh: po eni strani je treba spodbujati bralno kulturo in visoko receptivno in produktivno zmožnost v slovenskem jeziku, po drugi strani pa tudi v drugih in tujih jezikih, ki so del tako evropske (in svetovne) jezikovne dediščine kot vsakdanjih jezikovnih praks, ki omogočajo in plemenitijo socialne, kulturne in ne nazadnje gospodarske stike med različnimi jezikovnimi skupnostmi. V tem okviru je treba posebno skrb nameniti različnim vidikom pismenosti, zlasti informacijski. Množična kultura mladih je namreč neločljivo povezana z razvojem interneta, katerega regulacija temelji na drugačnem principu kot uredniški nadzor klasičnih medijev. To dejstvo zahteva od mladih posebno komunikacijsko kulturo in informacijsko kompetenco v smislu zavedanja pravic, priložnosti in pasti, ki jih ponuja splet.

Pomembna sestavina znanj, vključenih v državljansko vzgojo, morajo biti znanja, povezana z nacionalno kulturo in kulturno identiteto. To je temelj naše državnosti, torej ključni razlog za obstoj Slovenije kot države. Poznavanje in spoštovanje lastne in tuje kulture ter kulturne raznolikosti, zavedanje pomena nacionalne kulturne dediščine, vključno z lokalnimi posebnostmi, so temelji vzgoje in razvoja. Spodbujanje varovanja in ohranjanja kulturnih stvaritev, ki so pomembne za nacionalno, evropsko in svetovno kulturno dediščino, razvoj in poznavanje vseh plasti žive (nesnovne) dediščine: običajev, šeg navad, ob tem bralne kulture in bralne pismenosti, sta ključnega pomena za razvoj družbe in posameznika, še zlasti otrok in mladine.

7.2 Cilji in področja

7.2.1 CILJ: Skrb za dostopnost kakovostne kulturne ponudbe in participacijo mladih v kulturi

Merilo: izboljšanje dostopnosti kakovostne kulturne ponudbe in povečanje participacije mladih v kulturi

Pričakovani razvojni učinek: krepitev dostopnosti kulturne ponudbe in povečano kulturno udejstvovanje mladih v kulturi tako z vidika ustvarjalcev kot z vidika »potrošnikov« kulture

PRIORITETNO PODPODROČJE 1: zagotoviti pogoje za krepitev participacije mladih v kulturi

Nosilec: MIZŠ in MK

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: povečanje deleža kakovostnih programov in projektov, ki aktivno vključujejo mlade

Kazalnik: povečanje deleža programov in projektov, ki jih pripravljajo mladi (bodisi kot študentje, zaposleni, samostojni kulturni delavci ali prostovoljci)

Povišanje stopnje participacije mladih v kulturi tako z vidika spodbujanja k ustvarjalnosti kot z vidika zagotavljanja pogojev za konzumiranje in refleksijo kakovostnih in raznovrstnih umetniških praks (od tradicionalnih do sodobnih). Kultura za mlade, z mladimi in kultura mladih mora biti pomemben element nacionalne in lokalne politike (partnerstvo). Kultura mora postati del vsakdanjega življenja mladih.

PRIORITETNO PODPODROČJE 2: zagotoviti mladim pogoje za boljšo dostopnost do kulturne dediščine in njihovo aktivno vključevanje v dediščinske projekte

Nosilec: MIZŠ in MK

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število izvedenih projektov, ki vključujejo aktivno sodelovanje mladih vseh starosti in iz različnih socialnih okolij pri spoznavanju in varstvu kulturne dediščine

Kazalnik: vključenost različnih področij nepremične, premične in žive dediščine v kurikule (znotraj obveznih predmetov/izbirni predmeti/zunajšolske dejavnosti)

Skrb za ohranjanje kulturne dediščine (v nadaljevanju: KD) je vse bolj celostna in kompleksna. Interdisciplinarno razumevanje KD postavlja v njeno središče človeka in njegove pravice do svobodne udeležbe v kulturnem življenju: »življenje z dediščino«. Zato je treba sistemsko omogočiti, da mladi že v najzgodnejši fazi svojega osebnega in socialnega razvoja dobijo tudi ustrezna znanja, izkušnje in sposobnosti, povezane s KD. Ukrep vključuje različne oblike delovanja, kot so načrtovani programi izobraževanja, informiranja, usposabljanja, prostovoljskega dela in drugačnega aktivnega ukvarjanja s KD, ki so nujni za boljšo ozaveščenost o pomenu dediščine. Kakovostna ponudba programov za preživljanje prostega časa mladih, nadgrajena z različnimi vsebinami za izobraževanje in prostovoljsko delo, omogoča večjo vključenost mladih v različne dediščinske projekte v Sloveniji in zunaj nje.

PRIORITETNO PODPODROČJE 3: zagotoviti pogoje za večjo dostopnost aktivnega kulturnega ustvarjanja za mlade v smislu kontinuirane oblike neformalnega izobraževanja za različna umetnostna področja

Nosilec: MIZŠ in MK

Sodeluje: JSKD

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število novih kakovostnih kontinuiranih oblik izobraževanja (število novih področij)

PRIORITETNO PODPODROČJE 4: zagotoviti prostorske in tehnične pogoje za umetniško ustvarjanje mladih (infrastruktura ipd.), za seznanjanje in ukvarjanje z dediščino

Nosilci: lokalne skupnosti v sodelovanju z MIZŠ in MK

Sodeluje: JSKD

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: povečanje števila ustrezno urejenih prostorov, v katerih lahko mladi umetniško ustvarjajo oziroma se ukvarjajo z dediščino

Kazalnik: boljša geografska pokritost z MMC in drugimi ustrežno urejenimi prostori za mlade

Na lokalnih ravneh je v sodelovanju z MIZŠ in MK in JSKD treba mladim zagotoviti ustrežno infrastrukturo ter druge pogoje za umetniško in kulturno izražanje ter delo (MMC, ateljeji, prostori za vadbe glasbenih skupin ...).

PRIORITETNO PODPODROČJE 5: za mlade iz vrst avtohtonih narodnih skupnosti, romske skupnosti, skupnosti iz Deklaracije Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: Deklaracija) in drugih manjšinskih skupnosti ter drugih ranljivih skupin zagotoviti dostopnost kulture tako, da bodo omogočene njihova dejavna in ustvarjalna vloga pri razvoju njihove kulture, njihova enakopravna participacija v kulturnem življenju ter hkrati kakovostna integracija avtohtonih narodnih skupnosti, romske skupnosti, skupnosti iz Deklaracije in drugih manjšin ter ranljivih skupin v družbeno okolje; ob tem seznanjanje vseh mladih, v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja, medijev in kulture, s posebnostmi avtohtonih narodnih skupnosti, romske skupnosti, skupnosti iz Deklaracije in drugih manjšinskih skupnosti.

Nosilec: MIZŠ in MK

Sodeluje: JSKD

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število kulturnih projektov, ki vključujejo mlade iz vrst avtohtonih narodnih skupnosti, romske skupnosti, skupnosti iz Deklaracije in drugih manjšinskih skupnosti in drugih ranljivih skupin oziroma so njim namenjeni

7.2.2 CILJ: Skrb za pismenost v slovenskem jeziku, drugih maternih jezikih in tujih jezikih ter medijsko pismenost

Merilo: izboljšanje stopnje pismenosti (bralne, medijske, informacijske ...)

Pričakovani razvojni učinek: povišanje stopnje pismenosti (bralne, medijske, informacijske ...)

PRIORITETNO PODPODROČJE 6: razvoj bralne pismenosti

Nosilec: MIZŠ in MK

Sodelujejo: Zavod RS za šolstvo, Pedagoški inštitut, Andragoški center Slovenije, Javna agencija za knjigo

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: izboljšanje rezultatov mednarodnih raziskav bralne pismenosti

Kazalnik: rezultati nacionalnih preverjanj bralne pismenosti (matura v srednji šoli)

Povišanje stopnje pismenosti (bralne, medijske, informacijske ...) je ključno tako za izobraževanje kot zaposlovanje mladih. Zagotoviti je treba finančna sredstva in organizacijsko podporo za izvajanje Nacionalne strategije za pismenost (akcijski načrt). *Pismenost je trajno razvijajoča se zmožnost posameznikov, da uporabljajo družbeno dogovorjene sisteme simbolov za sprejemanje, razumevanje, tvorjenje in uporabo besedil za življenje v družini, šoli, na delovnem mestu in v družbi. Pridobljeno znanje in spretnosti ter razvite sposobnosti posamezniku omogočajo uspešno in ustvarjalno osebno rast ter odgovorno delovanje v poklicnem in družbenem življenju (opredelitev iz Nacionalne strategije za razvoj pismenosti, 2006).* Pismenost je ena od osnovnih kompetenc, s katerimi je treba opremiti mlade.

PRIORITETNO PODPODROČJE 7: promocija branja in načrten razvoj bralne kulture

Nosilci: MIZŠ, MK, Zavod RS za šolstvo in Javna agencija za knjigo

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: udeležba mladih v projektih razvoja bralne kulture – bralna značka, Cankarjevo tekmovanje, drugi projekti bralne kulture (družinska pismenost ipd.)

Zagotoviti je treba pogoje za dvig zavesti o pomenu branja med mladimi, promovirati kakovostno ustvarjalnost na področju leposlovja in humanistike ter podpirati razvoj bralne kulture med mladimi (obiskovanje knjižnic, razvoj kulture kupovanja knjig ...).

PRIORITETNO PODPODROČJE 8: razvoj in promocija medijske pismenosti in priprava akcijskega načrta medijske pismenosti

Nosilec: MIZŠ in MK

Sodeluje: Zavod RS za šolstvo

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: oblikovanje izhodišč za sprejetje ukrepov za razvoj in promocijo medijske pismenosti

Kazalnik: implementacija izhodišč: uvedba medijske pismenosti v osnovno- in srednješolsko izobraževanje ter oblikovanje programov za vseživljenjsko izobraževanje na področju medijske pismenosti

Medijska pismenost v povezavi z e-pismenostjo oziroma digitalno pismenostjo je ključnega pomena za aktivno državljansko participacijo v demokratično zasnovani družbi. Moderna informacijska družba je zasnovana na ustvarjanju, distribuciji, uporabi, vključevanju in manipulaciji podatkov, ki za posameznika predstavljajo tako izziv oziroma konkurenčno prednost kot tudi past in nevarnost v gospodarskem, političnem in kulturnem udejstvovanju. Zato je pomembno, da se medijska in e-pismenost začneta vključevati v najzgodnejše oblike formalne socializacije ter trajata celotno življenjsko obdobje.

PRIORITETNO PODPODROČJE 9: strokovno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgojno-izobraževalnih zavodih na področju bralne in medijske pismenosti, na področju inovativnih pristopov k vzgoji in izobraževanju z umetnostjo ter podpora raziskavam na tem področju na nacionalni ravni

Nosilca: MIZŠ, MK in Zavod RS za šolstvo

Sodelujeta: Javna agencija za knjigo in Pedagoški inštitut

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: število raziskav s tega področja

7.2.3 CILJ: Kultura in ustvarjalnost sta v družbi prepoznana kot temelja splošne izobrazbe vsakega posameznika**PRIORITETNO PODPODROČJE 10: kulturno-umetnostna vzgoja dobi ustrezno mesto v celotnem vzgojno-izobraževalnem sistemu**

Nosilec: MIZŠ in MK

Sodeluje: Zavod RS za šolstvo

Finančni načrt: sredstva bodo zagotovljena v okviru razpoložljivih sredstev proračuna Republike Slovenije

Obdobje in rok: do leta 2022

Kazalnik: vključenost različnih področij umetnosti in kulturne dediščine v kurikule (obvezni/izbirni predmeti)

Pomembna je umestitev programov kulturno-umetnostne vzgoje s poudarkom na različnih umetnostih ter kulturni dediščini in obvezni program vzgoje in izobraževanja na prvi stopnji, pri čemer bi posebej izpostavili spodbujanje aktivne kulturne ustvarjalnosti mladih, tudi v okviru različnih interesnih dejavnosti.

Seznam kratic in pojasnilo

Uporabljeni izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženski in moški spol.

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BSO	bolezni srca in ožilja
CMEPIUS	Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
DRP 2007–2013	Državni razvojni program Republike Slovenije za obdobje 2007–2013
DURS	Davčna uprava Republike Slovenije
EHIS	Raziskava »European Health Interview Survey«
ESPAD	Raziskava »European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs«
EU	Evropska unija
EUROSTAT	Evropski statistični urad
EVS	Raziskava »European Values Study«
FAS	Lestvica »Family Affluence Scale«
HBSC	Mednarodna raziskava »Health Behaviour in School-Aged Children«
HFA	»European Health for All Database«
IKT	Informacijsko-komunikacijske tehnologije
IPP	Projekt informacijske podpore postopkov priprave predpisov
ISCED	International Standard Classification of Education
JSKD	Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
KNB	kronične nenalezljive bolezni
LFS	Raziskava »Labour Force Survey«
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti
MF	Ministrstvo za finance
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MK	Ministrstvo za kulturo
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
MMC	Multimedijski center
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo
MO	Ministrstvo za obrambo
MP	Ministrstvo za pravosodje
MZIP	Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
MZ	Ministrstvo za zdravje
NPVCP	Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022
OECD	Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj
ReNPVŠ11-20	Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020
REUS	Raziskava energetske učinkovitosti v Sloveniji
RS	Republika Slovenija
SI	Slovenija
SJM	Raziskava »Slovensko javno mnenje«
SSRS	Stanovanjski sklad Republike Slovenije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SZO	Svetovna zdravstvena organizacija
TGP	emisije toplogrednih plinov
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
URSM	Urad Republike Slovenije za mladino
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZJIMS	Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Seznam uporabljene literature

- Bajt, M., Zorko, M. (2009): Uživanje alkoholnih pijač med mladostniki – izsledki fokusnih skupin. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije. Dostopno na: http://www.zdravjevsoli.si/attachments/article/173/fokusne%20porocilo_alkohol.pdf (17. julij 2011).
- Boben Bardutzky, D., Boben, D., Čebašek Travnik, Z., Levačič, M., Sorko, N., Zorko, M. Odraščanje z ali brez alkohola: rezultati raziskave med slovenskimi osnovnošolci. Ljubljana: Društvo Žarek upanja: 2009. Dostopno na: http://www.zarekupanja.net/ZAREK_UPANJA_meni_raziskovalna_dejavnost_alkohol_in_mladi_-_osnovnosolci.htm (10. september 2011).
- Boben Bardutzky, D., Boben, D., Čebašek Travnik, Z., Levačič, M., Sorko, N., Zorko, M. Odraščanje z ali brez alkohola: rezultati raziskave med slovenskimi osnovnošolci. Ljubljana, Društvo Žarek upanja, 2010. Dostopno na: http://www.zarekupanja.net/ZAREK_UPANJA_meni_raziskovalna_dejavnost_alkohol_in_mladi_-_srednjesolci.htm (15. oktober 2011).
- Boljka, U. (2009): Demografske značilnosti mladih in problem rodnosti. V: Rakar, T., in Boljka, U. (ur.). Med otroštvom in odraslostjo. Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad RS za mladino. Ljubljana.
- Boljka, U. (2011): Izobraževanje in usposabljanje: matrika ukrepov na področju mladinske politike. V: Boljka, U. (ur.). Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- Currie, C, in dr. (2004): International Report: Young People's Health in Context. Young People's Health in Context: international report from the HBSC 2001/02 survey, (Health Policy for Children and Adolescents, No.4). WHO Regional Office for Europe, København.
- Deželan, T. (2011): Trajnostni način družbenega delovanja: matrika ukrepov na področju mladinske politike. V: Boljka, U. (ur.). Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- Deželan, T., in Maksuti, A. (2011): Prostovoljne dejavnosti: matrika ukrepov na področju mladinske politike. V: Boljka, U. (ur.). Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- Državni razvojni program Republike Slovenije za obdobje 2007–2013. Dostopno na: <http://www.svlr.gov.si/index.php?id=1182> (27. junij 2011).
- Evropska komisija (2001): European Commission White Paper. A New Impetus for European Youth. Dostopno na: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0681en01.pdf (8. avgust 2011).
- Evropska komisija (2010): Europe 2020. Dostopno na: http://europa.eu/press_room/pdf/complet_en_barroso_007_-_europe_2020_-_en_version.pdf (8. avgust 2011).
- Evropska komisija (2005): Lisbon Strategy. The European Youth Pact. Dostopno na: http://ec.europa.eu/youth/archive/policies/youthpact_en.html (8. avgust 2011).
- Evropska komisija (2009): Youth in Europe – A statistical portrait, EU Youth report ter European Research on Youth. Dostopno na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-78-09-920/EN/KS-78-09-920-EN.PDF (8. avgust 2011).
- Evropska raziskava o vrednotah (2010): Dostopno na: <http://www.europeansocialsurvey.org/> (7. september 2011).
- Evropska raziskava o vrednotah (2008). Dostopno na: <http://www.europeanvaluesstudy.eu/evs/surveys/longitudinal-file-1981-2008.html> (7. september 2011).
- Eurostat (2009): Eurostat Statistics Database. Dostopno na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (6. julij 2011).
- Eurostudent (2007): Eurostudent Survey III: Report on the Social and Living Conditions of Higher Education Students. Dostopno na: <http://www.heai.ie/files/files/file/new%20eurostudent.pdf> (13. september 2010).
- Evropska komisija (2010): EU Youth Report. Dostopno na: http://ec.europa.eu/youth/news/doc/new_strategy/youth_report_final.pdf (2. julij 2011).
- Evropska komisija (2010): European Research on Youth. Dostopno na: http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/policy-review-youth_en.pdf (2. julij 2011).
- Filipovič, M. (2011): Bivanjske in stanovanjske razmere: matrika ukrepov na področju mladinske politike. V: Boljka, U. (ur.). Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- Fundamental Rights Agency (2009): Developing Indicators for the Protection, Respect and Promotion of the Rights of the Child in the European Union. Agency for Fundamental Rights (FRA). Dostopno na: http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/RightsOfChild_summary-report_en.pdf, (19. oktober 2009).
- Gabrijelčič Blenkuš, M., Gregorič, M., Tivadar, B., Koch, V., Kostanjevec, S., Fajdiga Turk, V., Žalar, A., Lavtar, D., Kuhar, D., Rozman, U. (2009): Prehrabene navade odraslih prebivalcev Slovenije z vidika varovanja zdravja. Ljubljana, Pedagoška fakulteta.
- Hurrelman, K., in drugi (2010): Shell-Jugendstudie 2010. [datoteka podatkov]. München: TNS Infratest.
- Ignjatović, M., in Trbanc, M. (2009): Zaposlovanje in brezposelnost mladih: aktivni, fleksibilni in prilagodljivi. V: Tatjana Rakar in Urban Boljka (ur.), Med otroštvom in odraslostjo, str. 39–55. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za mladino: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
- Inštitut za varovanje zdravja RS (2011): Anкета o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS). Dostopno na: <http://www.ivz.si/index.php?akcija=novica&n=1662> (22. oktober 2011).
- Jeriček Klanšček, H., Roškar, S., Koprivnikar, H., Pucelj, V., Bajt, M., Zupanič, T. (2011): Neenakosti v zdravju in z zdravjem povezanih vedenjih slovenskih mladostnikov. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja.
- Lavrič, M., in dr. (2010): Mladina 2010. Družbeni profil mladih v Sloveniji. Urad RS za mladino. Maribor: Aristej.
- Lester, R. Brown (2009): Plan B 4.0: Mobilizing to Save Civilization, Earth Policy Institute, Washington.
- Mandič, S. (2007): Odhod v prvo samostojno stanovanje: primerjalna analiza med državami EU. Družboslovne razprave, apr. 2007, letnik. 23, št. 54, str. 7–24.
- Mandič, S. (2009): Stanovanjske razmere mladih. V: Rakar, T., Boljka, U. Med otroštvom in odraslostjo: analiza položaja mladih v Sloveniji 2009. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad Republike Slovenije za mladino: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, 2009, str. 77–93.
- Marčič, R. (2011): Zdravje in dobro počutje: matrika ukrepov na področju mladinske politike. V: Boljka, U. (ur.). Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- Miheljak, V., in drugi (2000): Mladina 2000: slovenska mladina na prehodu v tretje tisočletje. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Urad Republike Slovenije za mladino; Maribor: Aristej.
- MSS (2010): Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije: Izobraževanje mladih.
- MSS (2010): Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije: Stanovanjska problematika mladih.
- MSS (2010): Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije: Mladinsko organiziranje.
- MSS (2010): Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije: Zaposlovanje mladih.
- Mulder, C. (2009): Leaving the parental home in young adulthood. V: Andy Furlong (ur.), Handbook of Youth and Young Adulthood, str. 2003–209. London & New York: Routledge.

- Murn, K, Skrinar, U. (2010): Mladinsko delo in mladinska politika na lokalni ravni. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad RS za mladino. Ljubljana.
- MZ (2011): Dopis MZ z dne 11. oktobra 2011; Dopolnitev delovnega osnutka Nacionalnega programa za mladino.
- Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013-2022. Dostopno na: [http://www.avp-rs.si/avp/avp.si.nsf/0/FD9E1C9AAFAF603CC22578860035AA82/\\$FILE/Nacionalni%20program_3_5_2011.pdf](http://www.avp-rs.si/avp/avp.si.nsf/0/FD9E1C9AAFAF603CC22578860035AA82/$FILE/Nacionalni%20program_3_5_2011.pdf) (15. september 2011).
- Nacionalni program visokega šolstva 2011–2020 (2011): Dostopno na: <http://www.uradni-list.si/1/content?id=103885> (29. avgust 2013).
- Nacionalni program za kulturo 2008–2011 (2008): Dostopno na: http://www.ifa.de/fileadmin/content/informationsforum/online_services/downloads_europanetz/KulturprogrammSlowenien.pdf, (23. avgust 2011).
- Nacionalni stanovanjski program 2013–2022 (2013): Dostopno na: http://www.mzip.gov.si/fileadmin/mzip.gov.si/pageuploads/Prostor/Stovanjanja/13_03_2-0snutek-NSP.pdf (29. avgust 2013).
- Narat, T. (2011): Participacija in socialna vključenost: matrika ukrepov na področju mladinske politike. V: Boljka, U. (ur.). Matrika ukrepov državnih organov na področju mladinske politike. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- OECD (2010): Health at a Glance: Europe 2010, OECD Publishing. Dostopno na: http://ec.europa.eu/health/reports/european/health_glance_2010_en.htm (4. junij 2011).
- Pavlin, S. (2007): Vloga kompetenc v družbi znanja: profesionalizacija poklicev. V: Kramberger, Pavlin (ur.). Zaposljivost v Sloveniji. FDV. Ljubljana.
- Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb. Uradni list RS, št. 77/09. Dostopno na: http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r01/predpis_PRAV8151.html (10. oktober 2011).
- Rakar, T. (2009): Izobraževanje in izobraženost mladih. V: Rakar, T., in Boljka, U. (ur.). Med otroštvom in odraslostjo. Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009. Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad za mladino. Ljubljana.
- Rebernik, M., Tominc, T., Pušnik, K. (2010): Slovensko podjetništvo v letu krize. GEM 2009. Univerza v Mariboru. Ekonomsko-poslovna fakulteta. Maribor. Dostopno na: <http://www.gemslovenia.org/gem-porocila/> (10. oktober 2010).
- Rehm, J., Mathers, C., Popova, S., Thavorncharoensap, M., Teerawattananon, Y., Patra, J. (2009): Global burden of disease and injury and economic cost attributable to alcohol use and alcohol use disorders. *Lancet*; 373(9682): 2223–33.
- Rehm, J., Taylor, B., Patra, J. (2006): Volume of alcohol consumption, patterns of drinking and burden of disease in the European region 2002. *Addiction*, 2006; 101: 1086–1095.
- Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVŠ11-20). Uradni list RS, št. 41/11. Dostopno na: http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r01/predpis_RESO71.html (15. november 2011).
- Rindfuss, R. R., in Brauner-Otto, S. R. (2008): Institutions and the Transition to Adulthood: Implications for Fertility Tempo in Low-fertility Settings. *Vienna Yearbook of Population Research* 2008, str. 57–87. Dostopno na: http://hw.oeaw.ac.at/0xc1aa500d_0x001c9ea0.pdf (5. julij 2009).
- Rok Simon, B., in Mihevc Ponikvar, M. (2009): Zdravje mladostnikov in mlajših odraslih. V: Rakar, T., in Boljka, U. (Uradni). Med otroštvom in odraslostjo. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport – Urad RS za mladino in Inštitut RS za socialno varstvo.
- Spletna stran Urada RS za enake možnosti. Dostopno na: http://www.uem.gov.si/si/delovna_podrocja/usklajevanje_druzinskega_in_poklicnega_zivljenja/ (5. junij 2011).
- SURS (2009): Prebivalstvo Slovenije danes in jutri, 2008–2060. Dostopno na: <http://www.stat.si/doc/pub/prebivalstvo2009.pdf> (29. september 2010).
- SURS (2009): Projekcije prebivalstva EUROPOP 2008 za Slovenijo, 2008–2060, nizka, srednja in visoka varianta, konvergentni scenarij. 28. julij 2009, posebna objava. Dostopno na: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2515 (29. september 2009).
- SURS (2010): SI-Stat podatkovni portal. Dostopno na: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/statfile2.asp> (15. oktober 2011).
- Svet Evrope (2005): Youth Policy – Here and now. Dostopno na: <http://www.swedenabroad.com/SelectImage/54130/YouthPolicyReportRevised.pdf>, (1. 2. 2011).
- SVPS (2011): Dopis SVPS št. z dne 4. novembra 2011; Dopolnitev delovnega osnutka Nacionalnega programa za mladino.
- SZO (2008): Inequalities in Young People's Health. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: International report from the 2005/2006 survey. *Health Policy for Children and Adolescents*, No. 5. Ženeva: Svetovna zdravstvena organizacija.
- Šušteršič, J. (ur.) (2005): Strategija razvoja Slovenije. UMAR. Dostopno na: http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/projekti/02_StrategijarazvojaSlovenije.pdf (8. avgust 2011).
- Tomori, M., Stergar, E., Pinter, B., Makovec, M., in Stinkovič, S. (1998): Dejavniki tveganja pri slovenskih srednješolcih. Ljubljana: Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za zdravstvo Republike Slovenije.
- UMAR (2012): Ekonomski izzivi 2012. Dostopno na: http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/izzivi/2012/EI-2012.pdf (17. februar 2013).
- Uredba o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 44/07, spremembe: 54/10). Dostopno na: http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r03/predpis_URED4053.html (5. avgust 2011).
- Vertot, N. (2009): Mladi v Sloveniji. SURS. Ljubljana.
- World Values Survey (2009): 1981–2008 Official Aggregate v.20090901. (2009). World Values Survey Association (www.worldvaluessurvey.org). Aggregate File Producer: ASEP/JDS, Madrid.
- Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS): Uradni list RS, št. 42/10.
- Zavod RS za zaposlovanje (2010): Letno poročilo za leto 2009. Dostopno na: http://www.ess.gov.si/_files/886/letno_porocilo_zrsz_%202009.pdf (20. september 2010).
- ZRSZ (2009): Letno poročilo. Dostopno na: http://www.ess.gov.si/_files/886/letno_porocilo_zrsz_%202009.pdf (27. junij 2010).

Št. 542-01/13-2/20

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1242-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber l.r.
Predsednik

3262. Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20)

Na podlagi prvega odstavka 22. in 23. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo) in 109. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 24. oktobra 2013 sprejel

R E S O L U C I J O**o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20)****I. UVOD**

Spoznanje, da izobraževanje, ki se konča v mladosti, preprosto ne zadošča več niti posamezniku niti sodobni družbi, je razlog za vedno večji pomen vseživljenjskega izobraževanja. Enako pomembno kot poklicno je tudi splošno izobraževanje, ki prispeva k razvoju osebnih potencialov, splošni kulturni razgledanosti (razvoj kulturnega in socialnega kapitala) in opolnomoča ljudi za upravljanje pogojev lastnega življenja ter za prevzemanje odgovornosti za ustvarjanje in spreminjanje le-teh, torej tudi za aktivno družbeno in politično participacijo. (Bela knjiga, str. 35)

Slovenija se je v zadnjem desetletju srečevala s podobnimi izzivi kot večina drugih držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU): prilagajala se je demografskim spremembam (prebivalstvo se je v Sloveniji v zadnjih devetih letih postaralo za 2,6 leta), srečuje se s strukturnimi spremembami v gospodarstvu, globalizacija pa je pustila močan pečat v vseh segmentih družbe. Tudi zaradi tega je Slovenija sprejela nekatere pomembne zgodovinske odločitve, s katerimi si je omogočila nadaljnji razvoj in vpetost v širše integracije: leta 2004 je postala polnopravna članica EU, leta 2010 pa tudi članica Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD).

Gospodarska kriza vpliva na spreminjanje načinov reševanja svetovnih problemov: okoljska problematika ni več samo dejavnik omejevanja rasti, ampak je kot iskanje zelenih rešitev tudi razvojna priložnost. Uveljavlja se nova razvojna paradigma, ki išče sinergije med cilji na gospodarskem, družbenem in okoljskem področju: koncepti zelene rasti (OECD), zelenega gospodarstva (UNEP), snovno učinkovite ter nizkoogljične družbe pa temeljijo na povečevanju energetske, okoljske in družbene učinkovitosti namesto na vse večji porabi prostora, surovin in energije.

Z omejenimi viri in spremenjenimi okoliščinami se soočamo tudi na nacionalni ravni. Zaradi negativnih vplivov demografskih gibanj (staranje prebivalstva, poznejše osamosvajanje mladih, beg možganov v tujino), omejenosti človeških virov, omejenih naravnih virov in finančnih omejitev in podobno, Slovenija še ni uresničila strateških razvojnih ciljev na gospodarskem, okoljskem in družbenem področju ter vključenosti v mednarodno okolje, ki si jih je zastavila za obdobje 2005–2013. V zadnjih letih, tj. od začetka gospodarske in finančne krize, se od teh ciljev celo oddaljuje. Procesi razvojnega načrtovanja za obdobje 2014–2020¹ ponujajo priložnosti, da tudi s spremembo razvojne paradigme na novo preusmerimo trend razvoja k približevanju zastavljenim ciljem.

Hitro spreminjajoče se razmere, zahtevnost in mnogovrstnost domačih in svetovnih izzivov zahtevajo tudi ustrezno odzivnost izobraževalnega sistema na ravni izobraževanja mladih ter stalnega izobraževanja in usposabljanja odraslih za osebni in socialni razvoj ter potrebe razvoja trga dela.

Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (v nadaljnjem besedilu: ReNPIO 2013–2020) zajema izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost. Pri pridobivanju javnoveljavne izobrazbe se omejuje na douniverzitetno izobraževanje, tj. izobraževanje odraslih po programih osnovnošolskega, poklicnega, srednjega strokovnega, gimnazijskega in višjega strokovnega izobraževanja.²

Izobraževanje odraslih na terciarni ravni je področje, ki je v ReNPIO 2005–2010 kljub velikemu obsegu in pomenu obravnavano obrobno. Vzroki so trije: (1) terciarno izobraževanje odraslih je le v manjšem obsegu financirano iz javnih sredstev, (2) visokošolsko izobraževanje je predmet posebnega nacionalnega programa in (3) velik delež vpisanih v visokošolske programe kot izrednih študentov ne spada v kategorijo odraslih, saj niso prekinili šolanja, ampak študirajo izredno neposredno po zaključku srednje šole zaradi omejitve vpisa na nekaterih visokošolskih ustanovah.

ReNPIO 2013–2020 je strateški razvojni dokument, s katerim Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor RS) določi javni interes na področju izobraževanja odraslih. ReNPIO 2013–2020 opredeljuje nacionalno izobraževalno politiko izobraževanja odraslih, hkrati pa je podlaga za konkretno načrtovanje na ravni države v obliki letnih programov izobraževanja odraslih (v nadaljnjem besedilu: LPIO), ki jih za vsako posamezno leto sprejema Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS). Predstavlja instrument sistemskega urejanja v izobraževanju odraslih in na strateški ravni pomembno dopolnjuje Zakon o izobraževanju odraslih (v nadaljnjem besedilu: ZIO, Uradni list RS, št. 12/1996).

Uresničevanje ReNPIO 2013–2020 je v pristojnosti resornih ministrstev, ki so odgovorna za izobraževanje odraslih in so jim za ta namen dodeljena nacionalna sredstva, dopolnjena s sredstvi iz Evropskega socialnega sklada. Nosilni ministrstvi v ReNPIO 2013–2020 za usmerjanje politike izobraževanja odraslih, oblikovanje inštrumentov in zagotovitev javnih sredstev sta ministrstvo, pristojno za izobraževanje, in ministrstvo, pristojno za delo. Tudi programi Ministrstva za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ), Ministrstva za kmetijstvo in okolje (v nadaljnjem besedilu: MKO), Ministrstva za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK) in Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: MNZ) vključujejo izobraževanje, usposabljanje, informiranje in ozaveščanje odraslih, zato so sestavni del ReNPIO 2013–2020.

ReNPIO 2013–2020 usmerja politiko izobraževanja odraslih na nacionalni ravni in prispeva k sistemskemu urejanju področja, vključno s stabilnim financiranjem, določanjem prednostnih področij in vsebinskih nalog za razvoj izobraževanja odraslih.

Vizija nacionalnega programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji:

Vsakemu odraslemu prebivalcu Slovenije bomo omogočili enake možnosti za kakovostno izobraževanje v vseh življenjskih obdobjih.

¹ Izhodišča za SRS 2014–2020.

² Izredno visokošolsko izobraževanje je predmet posebnega nacionalnega programa.

II. ZAKONSKE PODLAGE

Sprejetje nacionalnega programa za izobraževanje odraslih določa ZIO v 22. in 23. členu. Skladno z ZIO nacionalni program za izobraževanje odraslih:

1. opredeli cilje izobraževanja odraslih,
2. določi prednostna področja izobraževanja odraslih,
3. opredeli dejavnosti, potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih, in
4. določi celotni obseg javnih sredstev.

III. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE NACIONALNEGA PROGRAMA

1. Uresničevanje Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010 ter razvoj področja v letih 2011 in 2012 in mednarodna primerjava

Analiza uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010 (v nadaljnjem besedilu: ReNPIO 2005–2010³) je pokazala, da je uresničevanje ciljev in dejavnosti prispevalo k razvoju področja ter dvigu izobraženosti in usposobljenosti odraslih za njihovo družbeno delovanje, osebni razvoj in večjo zaposljivost. Izboljšali so se tudi materialni pogoji za izobraževanje odraslih, kar je prispevalo tudi k večji vključenosti v različne programe izobraževanja in usposabljanja.

1.1 Dosežki

1. Povečal se je vpis odraslih v vse programe splošnega izobraževanja odraslih. Velik napredek je zabeležen pri razvoju in vključevanju v programe usposabljanja za potrebe dela, vključno s sistemom potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij (v nadaljnjem besedilu: NPK).

2. Razvoj in izvajanje javnoveljavnih programov za manj izobražene, ranljive skupine in osipnike, kot so usposabljanje za življenjsko uspešnost (v nadaljnjem besedilu: UŽU), računalniška pismenost za odrasle (v nadaljnjem besedilu: RPO) in projektno učenje za mlajše odrasle (v nadaljnjem besedilu: PUM), se je izkazalo kot pomemben prispevek k razvoju pismenosti, ponovni vključitvi v izobraževanje oziroma k nadaljevanju opuščene šolanja in večji zaposljivosti. V sedem javnoveljavnih programov za dvig ravni pismenosti in štiri programe, ki niso javnoveljavni, je bilo letno vključenih okvirno 8000 odraslih, v program PUM pa 240 mlajših odraslih.

3. Na področju neformalnega izobraževanja so bili uspešni študijski krožki, v katere je bilo letno vključenih okvirno 3000 udeležencev, in programi za dvig temeljnih zmožnosti za ranljive skupine, kjer beležimo povečanje zanimanja (leta 2012 vključenih 5200 udeležencev), ter programi za dvig splošne izobraženosti na točkah vseživljenjskega učenja, kjer se je letno učilo okrog 23.500 odraslih.

4. Večina navedenih programov se je izvajala v sredinah, kjer odrasli živijo in delajo.

5. Z ukrepom povračila stroškov za uspešno dokončanje srednješolske izobrazbe se je spodbujalo vključevanje odraslih v te programe. V obdobju izvajanja ReNPIO 2005–2010 je okvirno 9500 odraslih dobilo povrnjene stroške šolanja.

Povečal se je vpis v višje strokovne šole.

6. V 33 središčih za samostojno učenje se je letno učilo okrog 7500 oseb, ponudbo izobraževanja odraslih na sedmih borzah znanja pa je letno izkoristilo okrog 1500 odraslih.

7. Usposobljenost strokovnih delavcev se je izboljšala, letno se je usposobilo najmanj 1000 oseb.

8. Pri zagotavljanju kakovosti so bile dosežene pomembne izboljšave kakovosti izvajanja programov. V model Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje je vključenih 44 % vseh izvajalcev izobraževanja odraslih (ljudske univerze, srednje šole in zasebne organizacije). Usposabljalno se je 29 svetovalcev za kakovost. Podeljenih je bilo 11 priznanj za razvijanje kakovosti v izobraževanju odraslih. Vpeljan je bil zeleni znak kakovosti za izobraževalne organizacije, ki vsake dve leti dokazujejo, da sistematično skrbijo za kakovost izobraževanja odraslih. Uresničen je projekt uvajanja programov poklicnega in strokovnega izobraževanja v izobraževanje odraslih, v okviru katerega so razviti podporni instrumenti za večjo kakovost in učinkovitost.

9. Svetovalno-informativna dejavnost za odrasle deluje v lokalnem svetovalnem omrežju v vseh statističnih regijah v okviru 14 ljudskih univerz in na 60 krajih zunaj njihovega sedeža. Storitve svetovalnih središč uporablja letno najmanj 19.000 odraslih. V lokalnih svetovalnih omrežjih sodelujejo strateški (občine, območne zbornice, službe za zaposlovanje, sindikalne organizacije, enote zavoda ter regionalne razvojne agencije) in strokovni partnerji (šole, knjižnice, društva, centri za socialno delo, zdravstvene ustanove in drugi). V manjšem obsegu ljudske univerze ponujajo tudi druge oblike svetovanja in informiranja, kot so svetovanje za starejše odrasle, Rome in priseljence, poklicno informiranje in svetovanje v sodelovanju z območnimi enotami zavoda za zaposlovanje, podjetniško svetovanje, svetovanje za učinkovito rabo energije idr.

10. Pri promociji vseživljenjskega učenja se je na nacionalni ravni uveljavila vsakoletna prireditev teden vseživljenjskega učenja, pomembno promocijsko vlogo imajo glasila s področja izobraževanja, kot so e-novičke ACS in drugih nacionalnih javnih zavodov ter vsakoletni pregled izobraževalne ponudbe. Močna promocijska dejavnost je potekala tudi v okviru projekta za razvoj pismenosti odraslih, razvoja kakovosti v izobraževanju odraslih, študijskih krožkov in informativno-svetovalne dejavnosti za odrasle.

Na regionalni ravni so potekali številni lokalno obarvani dogodki. Organizacije za izobraževanje odraslih so razvile spletne strani, ki informirajo, promovirajo in ponujajo možnosti za samostojno IKT-učenje.

11. Na regionalni ravni so razviti in uresničeni različni modeli ali projekti (centri vseživljenjskega učenja, modeli svetovanja za ranljive skupine prebivalstva, projekti, ki oživljajo kulturno in naravno dediščino ...), ki povezujejo šole, knjižnice, društva, razvojne agencije in gospodarske subjekte ter prispevajo k ozaveščanju, povezovanju šol z gospodarstvom in večjemu vključevanju prebivalstva v različne oblike izobraževanja in usposabljanja. Organizacije za izobraževanje odraslih so razvile vrsto e-učnih gradiv za samostojno učenje.

12. Vloga Andragoškega centra Slovenije se je izkazala kot potrebna podpora strokovnemu razvoju in sistemskemu urejanju področja izobraževanja odraslih v državi, in sicer z razvojnimi nalogami/izhodišči/strokovnimi podlagami, ovrednotenjem, razvojem

³ Uradni list RS, št. 70/2004.

in prenovu posebnih programov za odrasle, razvojem e-učnih gradiv za odrasle, razvojem svetovane dejavnosti, razvojem modela ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja, usposabljanjem strokovnih delavcev, svetovanjem izvajalcem in posameznikom, razvojem kakovosti, usklajevanjem in izvajanjem promocijskih dejavnosti, mednarodno dejavnostjo, publicistično dejavnostjo (strokovna gradiva za učitelje, organizatorje izobraževanja, razvojne delavce v izobraževanju odraslih in na drugih področjih, povezanih z izobraževanjem odraslih).

13. Vpeljane so bile spletne aplikacije za spremljanje uresničevanja ciljev in analiziranje učinkov ReNPIO 2005–2010 ter strokovno podporo dejavnostim (kakovost, izobraževanje strokovnih delavcev in druge).

14. Uveljavljen je bil model izobraževanja odraslih za razvoj pismenosti, ki obsega dva dela – programskega, ki ima skupno jedro (pisne, bralne, matematične zmožnosti), in druge temeljne zmožnosti, ki so odvisne od potreb in značilnosti posameznih ranljivih ciljnih skupin, – ter sistemski del, ki ga sestavljajo verificirane izvajalske organizacije (50) in usposobljeni učitelji (več kot 400). Model je inovativen v evropskem prostoru, z njim na področju pismenosti odraslih že uresničujemo smernice, zapisane v osnutku sklepov sveta o pismenosti.

15. Ovrednotenje javnoveljavnih programov UŽU, RPO, PUM in programov za usposabljanje strokovnih delavcev v teh programih je pokazalo, da gre za dobro zasnovane programe in zadovoljivo raven njihove izpeljave. Na podlagi izsledkov ovrednotenji so bili ti programi tudi prenovljeni.

16. Ljudske univerze in srednje šole so s sofinanciranjem posodobile IKT-opremo.

17. Uresničevanje ReNPIO 2005–2010 so v znatnem obsegu omogočila sredstva iz Evropskega socialnega sklada (v nadaljnjem besedilu: ESS), ki so predstavljala okoli 50 % vseh sredstev.

1.2 Pomanjkljivosti

1. V programe splošnega izobraževanja se manj izobraženi še vedno vključujejo manj kakor bolj izobraženi.⁴

2. Uspešnost odraslih v programu osnovne šole za odrasle ni zadovoljiva.

3. Programi za ranljive skupine so v veliki meri odvisni od sredstev iz ESS, kar ne omogoča tekočega zadovoljevanja potreb odraslih in stabilnega financiranja izvajalskih organizacij, hkrati pa vpliva na negotov delovni status strokovnih delavcev.

4. V procesih ugotavljanja in potrjevanja pridobljenih znanj imajo kljub primernim zakonskim podlagam in razvitim instrumentom še vedno prednost javnoveljavna dokazila o izobrazbi pred dokazili o znanju, pridobljenem na neformalen način ali s poklicnim delom. Sodelovanje socialnih partnerjev je v teh procesih šibko, značilen je tudi strah, da bo uveljavljanje sistema priznavanja neformalno pridobljene izobrazbe razvrednotilo pomen formalnega izobraževanja.

5. Zapleteni postopki črpanja sredstev iz ESS so v preteklem obdobju velikokrat povzročali neenakomerno financiranje in s tem nestabilne pogoje za delovanje izvajalskih organizacij. Vplivali so tudi na uresničevanje porabe načrtovanih sredstev (izkoriščenih je bilo 74,2 % načrtovanih sredstev ali 75 mio. evrov manj od načrtovanega, od tega 46 mio. manj sredstev ESS).⁵

6. Delež sredstev za splošno izobraževanje odraslih je bil manjši od predvidenega, presežen pa je bil delež za izobraževanje in usposabljanje ter za potrebe dela, kar pa je bilo zaradi zaostrovanja pogojev zaposlovanja v zadnjih letih razumljivo.

7. Premajhno je sodelovanje med izvajalci izobraževanja odraslih.

8. Izobraževalna ponudba se razvija tam, kjer je povpraševanje po izobraževanju – to pa se povečuje z višjo izobrazbo.

9. Med posameznimi regijami v Sloveniji so velike razlike: največ ponudbe je v Jugovzhodni, Osrednjeslovenski, Goriški in Pomurski regiji, najslabše sta pokriti Zasavska in Notranjsko-kraška regija.

10. Stroški za izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za potrebe trga dela so načeloma domena delodajalcev. Iz javnih sredstev je bilo predvideno le financiranje usposabljanja na ogroženih delovnih mestih ali posebej opredeljenih ciljnih skupin zaposlenih. Projekti ESS pa so bili namenjeni tudi drugim ciljnim skupinam zaposlenih, tako da je bil del javnih sredstev namenjen sofinanciranju izobraževanja, ki bi ga morali kriti delodajalci.

11. LPIO sta sestavljali dve ministrstvi, kar ni skladno z zamišljeno ureditvijo. Če naj bo program izobraževanja odraslih LPIO financiran iz javnih sredstev, potem bi moral obsepati tudi sredstva, ki jih temu področju namenijo druga ministrstva (ozaveščanje, preventiva, informiranje, usposabljanje) in lokalne skupnosti. Ker dejavnosti vseh akterjev niso dovolj pregledne, je slika pomanjkljiva.⁶

1.3 Doseganje krovnih kazalnikov in mednarodna primerjava

ReNPIO 2005–2010 postavlja ciljni vrednosti za dva krovna kazalnika, ki omogočata primerjavo s preostalimi državami članicami EU:

Prvi kazalnik: delež vključenih prebivalcev v starosti od 25 do 64 let v vse oblike izobraževanja odraslih. Za leto 2010 je bila ciljna vrednost 15 % (zaželeno vrednost na ravni EU je bila 12,5 %).

Rezultati kažejo, da se je na ravni držav EU-27 delež udeležbe odraslih, starih od 25 do 64 let, v izobraževanju in usposabljanju v zadnjih letih celo nekoliko zmanjšal v primerjavi z letom 2005, ko je dosegel najvišji delež (9,6 %). To pomeni, da ciljna vrednost 12,5 % udeležbe te populacije v izobraževanju in usposabljanju, ki je bila predvidena v delovnem programu do leta 2010, ni bila dosežena. V letu 2010 je samo sedem držav doseglo vsaj predvideno ciljno vrednost, med njimi je bila tudi Slovenija. Iz preglednice 1 je poleg Slovenije razvidno povprečje držav članic EU ter najvišje in najnižje uvrščene države. Udeležba odraslih v formalnem in neformalnem izobraževanju v vseh državah članicah EU je prikazana v prilogi 1: Delež populacije v starosti od 25 do 64 let v formalnem in neformalnem izobraževanju, 2001–2012.

V Sloveniji se je po nekoliko slabših rezultatih v obdobju 2006–2008 stopnja udeležbe odraslih v vse oblike izobraževanja v letu 2010 povzpela na 16,2 %, v letu 2011 je padla na 15,9 %, kar je bilo še vedno nad ciljno vrednostjo (15 %), v letu 2012 pa se je spustila na 14,5 %.

⁴ Analiza uresničevanja ReNPIO 2005–2008: Delež udeležencev z manj kot 4-letno srednješolsko izobrazbo, preglednica 16:28, in Analiza uresničevanja ReNPIO 2009–2010: Udeleženci po doseženi izobrazbi (slika 9 in 10:23).

⁵ V zadnjih letih se je delež izkoriščenih sredstev ESS bistveno izboljšal. Realizacija na osnovi integralnega proračuna je bila v zadnjih treh letih zadovoljiva.

⁶ To pomanjkljivost ReNPIO 2013–2020 v znatni meri odpravlja.

Preglednica 1: Delež populacije, stare od 25 do 64 let, v formalnem in neformalnem izobraževanju, 2001–2012

Država	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
EU-27	7,1	7,2	8,5	9,2	9,6	9,5	9,3	9,4	9,3	9,1	8,9	9,1
Bolgarija	1,4	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2	1,4
Romunija	1	1	1,1	1,5	1,6	1,3	1,3	1,5	1,5	1,3	1,6	1,4
Slovenija	7,3	8,4	13,3	16,2	15,3	15	14,8	13,9	14,6	16,2	15,9	14,5
Švedska	17,5	18,4	:	:	17,4	18,4	18,6	22,2	22,2	24,5	25	25,9

Vir: Eurostat, * ocena Eurostat.

Ob teh še vedno razmeroma ugodnih kazalnikov je pomembno razumeti in upoštevati opozorila Evropske komisije, da referenčni EU-kazalnik ne more postati nacionalni cilj. Tega mora določiti vsaka država sama in se pri tem zgledovati po primerih najboljših dosežkov (npr. Danska, Švedska, Finska), saj le tako lahko preseže povprečne referenčne ravni.

Primerljivi podatki o vključenosti v izobraževanje kažejo tudi na prevelik razkorak med najbolj (ISCED 5–6)⁷ in najmanj (ISCED 1–2)⁸ izobraženimi. V Sloveniji je bilo leta 2007 trikrat več vključenih oseb z visoko izobrazbo od tistih z najnižjo (Švedska in Finska 1,5-krat, Nemčija 2-krat). Pri vključitvah v neformalno izobraževanje je ta razkorak še večji (Slovenija 5-krat, Finska, Švedska in Nemčija 2-krat).

Zgledovanje po razvitejših družbah in izobraževalnih sistemih za odrasle je za nadaljnji razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji upravičeno in smiselno. Primerjava s Švedsko, Finsko in Nemčijo kaže, da pri nas najmanj uresničujemo cilj vključevanja odraslih v izobraževanje: po podatkih ankete o izobraževanju odraslih (2009) je bilo v letu 2007 pri nas 40,6 % odraslih (25–64 let) vključenih v formalno ali neformalno izobraževanje (podatek za leto 2011 je padel na 36 %), na Švedskem čez 70 %, na Finskem 55 % in v Nemčiji 45,4 %. Za temi državami zaostajamo tudi po vključenosti v neformalno izobraževanje (po podatkih za leto 2007 Slovenija 36,2 %; 34,8 % v letu 2011), Švedska 69,4 %, Finska 51,2 %, Nemčija 43,1 %).

Drugi kazalnik: Delež prebivalcev v starosti od 25 do 64 let z doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo. Za leto 2010 je bila ciljna vrednost 85 % (zaželena vrednost na ravni EU je bila 82,5 %).⁹

V povprečju držav članic EU-27 je imelo v letu 2011 73,4 % prebivalcev, starih od 25 do 64 let, dokončano najmanj srednješolsko izobrazbo. Najvišji delež dosegajo Litva (92,9 %), Češka (92,3 %) in Slovaška (91,3 %). Od leta 2002 se je v večini članic EU-27 vrednost tega kazalnika izboljšala za dobrih 7 odstotnih točk. Iz preglednice 2 je poleg Slovenije razvidno povprečje držav EU ter najvišje in najnižje uvrščene države. Delež prebivalcev, starih od 25 do 64 let, z doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo v vseh državah EU je prikazan v prilogi 2: Delež prebivalstva v starosti od 25 do 64 let z doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo v nekaterih državah EU, 2002 in 2011.

V Sloveniji je ta vrednost 84,5 %, kar jo uvršča na zgornjo polovico držav članic EU. Vrednost kazalnika se je v desetih letih znatno izboljšala in je skoraj dosegla ciljno vrednost. Kazalnik vključuje tudi srednjo poklicno izobrazbo.

Preglednica 2: Delež prebivalstva v starosti od 25 do 64 let z doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo

Država	2002	2011
EU-27	65,8	73,4
Litva	84,9	92,9
Malta	18,4	31,5
Slovenija	77	84,5

Vir: Eurostat.

Kazalnik o deležu odraslega prebivalstva z doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo uvršča Slovenijo nad povprečje držav EU. Kazalnik kakovosti znanja te populacije, merjen z dosežki v mednarodni raziskavi o pismenosti¹⁰ iz leta 1998, pa nas uvršča na sam rep držav, ki so sodelovale v raziskavi. V preglednici 3 je prikazan dosežek Slovenije v primerjavi z najboljšo in najslabše uvrščeno državo. Iz priloge 3, Dosežki odraslih v Sloveniji v besedilni pismenosti v primerjavi z drugimi državami, 1998, pa so razvidni dosežki odraslih v Sloveniji v besedilni pismenosti v primerjavi z drugimi državami.

Preglednica 3: Povprečni pisni dosežki odraslih (25–64 let) s končano srednješolsko izobrazbo (1998), število doseženih točk od 500 možnih

najboljše uvrščena: Švedska	302
najslabše uvrščena: Čile	243,5
najslabše uvrščena evropska država (brez Slovenije): Madžarska	249,6
Slovenija	243,2

Vir: *Literacy in the Information Age*: preglednica 2.4 138, OECD 2000.

Čeprav gre za stare podatke, nas ti vseeno opozarjajo na problem kakovosti izobrazbe in vplive življenjskega in delovnega okolja pri ohranjanju in razvijanju znanja, pridobljenega v šoli. Nova mednarodna raziskava o dosežkih v pismenosti (PIAAC), v katero je od leta 2012 vključena tudi Slovenija, bo pokazala novejšo stanje.

⁷ ISCED 5: Prva raven terciarnega izobraževanja.

ISCED 6: Druga raven terciarnega izobraževanja.

⁸ ISCED 1: Primarno izobraževanje ali prvo obdobje osnovnega izobraževanja.

ISCED 2: Nižje sekundarno ali drugo obdobje osnovnega izobraževanja.

⁹ Preglednica točka 2.3, preglednica 12, vključene vse države članice EU.

¹⁰ IALS – *The International Adult Literacy Survey*.

1.4 Uresničevanje operativnih ciljev po prednostnih področjih

Operativni cilji vseh treh prednostnih področij so se deloma uresničevali skladno s predvidenimi načrti.

Na prvem prednostnem področju – splošno izobraževanje in učenje odraslih, se je udeležba po več letih upadanja v zadnjem letu trajanja ReNPIO 2005–2010 povečala in se približala ciljni vrednosti (6%), v letu 2011 pa je spet zdrsnila na 4,9% (preglednica 4).

Preglednica 4: Vključenost odraslih (25–64 let) v splošno neformalno izobraževanje

Leto	Programi splošnega izobraževanja	Programi jezikovnega izobraževanja	Skupaj	Prebivalci 25–64 let	Delež
2005/2006	38.109	27.438	38.109	1.154.386	5,7
2006/2007	35.110	25.805	35.110	1.167.732	5,2
2007/2008	33.259	24.653	33.259	1.171.300	4,9
2008/2009	32.240	22.342	32.240	1.183.582	4,6
2009/2010	41.469	22.962	41.469	1.187.557	5,4
2010/2011	37.723	20.078	37.723	1.190.562	4,9

Vir: SURS.

Delež udeležencev v splošnoizobraževalnih programih je sicer še vedno skromen, vendar lahko pozitivno ovrednotimo postopno povečevanje števila udeležencev v javnoveljavnih programih splošnega neformalnega izobraževanja odraslih.¹¹ Treba pa je poudariti, da je tudi v tem primeru opazen velik razkorak med deleži vključenih glede na njihovo izobrazbo.

Na drugem prednostnem področju – izobraževanje za dvig izobrazbene ravni je uresničevanje operativnih ciljev nekoliko slabše. Operativni cilji so bili postavljeni precej ambiciozno¹² in tudi težko merljivi. Pod pričakovanji je delež odraslih z dokončano štiriletno srednjo šolo, čeprav se je v zadnjih treh letih povečal in je v letu 2011 znašal 57%. Število odraslih, ki so zaključili srednjo šolo, je po posameznih šolskih letih razvidno iz preglednice 5.

Preglednica 5: Odrasli, ki so zaključili srednjo šolo

Šolsko leto	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Končali skupaj	5852	5988	5173	4341	4396	4021	4592
nižja poklicna	21	29	22	6	15	4	10
srednja poklicna	2035	2056	1763	1286	1333	1131	1160
srednja strokovna	3693	3811	3269	2941	2944	2762	3268
srednja splošna	103	92	119	108	104	124	154

Vir: SURS.

Glede na dinamiko vpisa lahko ocenimo, da je dosežen cilj pri pridobivanju višje strokovne izobrazbe¹³, kar je razvidno iz preglednice 6.

Preglednica 6: Izredni študenti v višjem strokovnem izobraževanju

Šolsko leto	Višja šola	
	skupno število vpisanih	vpisani v I. letnik
2004/2005	9145	4340
2005/2006	10.646	5311
2006/2007	10.996	4603
2007/2008	10.885	4867
2008/2009	10.067	4642
2009/2010	9295	4208
2010/2011	7788	3376
2011/2012	6913	3027
2012/2013	5804	2740

¹¹ Javnoveljavni programi neformalnega izobraževanja so: usposabljanje za življenjsko uspešnost, projektno učenje za mlajše odrasle, jezikovni programi za odrasle in računalniško opismenjevanje odraslih.

¹² »Vsaj polovica brez osnovnošolske izobrazbe bo zaključila osnovno šolo za odrasle; vsaj četrtina z nedokončano srednjo šolo bo pridobila nižjo ali srednjo poklicno, strokovno oziroma splošno izobrazbo in vsaj desetina s končano srednjo šolo bo pridobila najmanj višjo strokovno izobrazbo.« (ReNPIO 2005–2010)

¹³ Delež prebivalcev z najmanj višjo izobrazbo se je povečal, vendar zaradi nepreglednosti kategorije »izredni študij« težko ovrednotimo delež, ki so ga k temu prispevali odrasli.

Iz preglednice 7 je razvidno, da je najslabša realizacija pri osnovni šoli.¹⁴ Del vzrokov za neuspešnost lahko pojasnimo tudi z dejstvom, da gre pri velikem deležu vpisanih za odrasle s posebnimi potrebami ali ranljive skupine (priseljenci, Romi), za katere je program lahko tudi prezahteven.

Preglednica 7: Udeleženci v programih osnovne šole za odrasle

Šolsko leto	Skupno št. vpisanih	Končali
2005/2006	1562	290
2006/2007	1495	259
2007/2008	1480	244
2008/2009	1527	241
2009/2010	1517	246
2010/2011	1369	256
2011/2012	1091	197

Vir: SURS.

Poleg sredstev, namenjenih brezplačni osnovni šoli za odrasle, so se javna sredstva v obravnavanem obdobju usmerjala skladno z aktivno politiko zaposlovanja (v nadaljnjem besedilu: APZ) za brezposelne in tudi za zaposlene za pridobitev prvega poklica, za naravoslovne in tehnične poklice ter zviševanje izobrazbene ravni. Poleg tega se je z ukrepi, namenjenimi zmanjšanju izobrazbenega primanjkljaja, nekaterim ciljnim skupinam zagotavljala povrnitev stroškov šolanja za nazaj.

Tretje prednostno področje – izobraževanje in usposabljanje za potrebe dela je bilo z vidika sredstev in števila udeležencev najboljše zaradi drastičnega povečanja števila brezposelnih v zadnjih letih. Zmanjševanje števila brezposelnih je zahtevalo dodatna usposabljanja, prekvalifikacije ali formalno izobraževanje. Podatki o pridobivanju poklicnih kvalifikacij v okviru certifikatnega sistema NPK kažejo, da se je delež zaposlenih, ki so si pridobili kvalifikacijo po tem sistemu, približal želeni vrednosti 10%. Zanimanje za pridobivanje NPK je v veliki meri odvisno od povpraševanja in pogojev na trgu dela ter zaupanja delodajalcev v enakovrednost znanj in veščin, kar so pokazali tudi rezultati ovrednotenja certifikatnega sistema.

1.5 Organizacijska infrastruktura

Ocenjujemo, da so največji prispevek k uresničevanju ciljev ReNPIO 2005–2010 prispevale javne izobraževalne organizacije (ljudske univerze, srednje in druge šole), ki so izvedle največji delež javnoveljavnih programov, namenjenih opredeljenim ciljnim skupinam, in programov za zviševanje izobrazbene ravni.

Mreža izvajalcev izobraževanja odraslih ter ponudba izobraževalnih programov sta bogati in raznoliki.

Preglednica 8: Izvajalci nadaljnega izobraževanja

Izvajalci nadaljnega izobraževanja	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
ljudske univerze	34	34	32	32	31	31
druge specializirane organizacije	130	122	110	95	101	104
enote pri šolah	49	44	36	33	32	30
enote pri podjetjih itd.	36	35	42	40	38	35
izobraževalni centri pri gospodarski ali obrtni zbornici	2	2	2	3	2	2
poklicna ali strokovna združenja	11	11	15	13	23	18
vozniška šola	75	70	67	142	107	108
drugi izvajalci	20	30	22	22	32	36
SKUPAJ	357	348	326	380	366	364

Vir: SURS.

V preglednici 8 so prikazani vsi izvajalci programov nadaljnega izobraževanja, ki ne vodijo v pridobitev formalne izobrazbe. Čeprav je med temi programi večina takih, ki ne spadajo neposredno v okvir nacionalnega programa izobraževanja odraslih, saj niso (so)financirani iz javnih sredstev, so udeleženci vseh teh programov, skupaj z vsemi, ki se kot odrasli formalno izobražujejo, vključeni v kazalnik udeležbe v vse oblike vseživljenjskega izobraževanja, ki je s ciljno vrednostjo opredeljen na ravni EU in je tudi v tem programu opredeljen kot krovni kazalnik.

Leta 2010 je bilo 31 ljudskih univerz, njihov delež programov izstopa pri splošnih programih za ranljive ciljne skupine.

Zelo močna je skupina organizacij, ki jih statistični urad uvršča pod »druge specializirane organizacije«. Delež pri številu udeležencev je tudi pri tej skupini nekoliko nižji, kot je njihov delež v številu vseh organizacij, vendar pa visoko odstopajo pri deležu udeležencev javnoveljavnih programov in jezikovnih tečajih. Pri obeh omenjenih programih se je njihov delež zadnja leta povečal. Največji delež pri tem povečanju gre na račun zakonsko določenih javnoveljavnih programov, ki jih morajo obiskovati vsi zaposleni (npr. varstvo pri delu) ali zaposleni v določenih panogah (higienski minimum ipd.).

Največje število udeležencev beležijo »enote pri podjetjih«, katerih programi so namenjeni usposabljanju za potrebe dela, niso pa javnoveljavni.

V preglednici 9 so med izvajalci izobraževalnih programov po regijah prikazani tisti, ki izvajajo javnoveljavne programe. Večina teh programov je sestavni del tega nacionalnega programa.

¹⁴ V letu 2011 je bil ovrednoten javnoveljavni program osnovna šola za odrasle; ocena oziroma rezultat ovrednotenja je odgovoril na vprašanja o vzrokih za premajhno uspešnost programa.

Preglednica 9: Izvajalci javnoveljavnih programov za odrasle po regijah v šolskem letu 2012/2013

Regija	Srednje šole, ljudske univerze, drugi izvajalci					Višje strokovne šole			
	šole	ljudske univerze in enote LU pri javnih zavodih	drugi izvajalci	skupaj		javne in koncesionirane	zasebne	skupaj	
				št.	%			št.	%
Pomurska	5	4	2	11	7	1	0	1	2
Podravska	13	4	4	21	13	6	2	8	16
Koroška	5	2	1	8	5	2	0	2	4
Savinjska	10	5	5	20	12	5	2	7	14
Zasavska	1	1	0	2	1	0	0	0	0
Spodnjeposavska	2	1	0	3	2	1	0	1	2
Jugovzhodna	4	3	1	9	6	3	0	3	6
Osrednjeslovenska	22	3	18	42	26	2	13	15	31
Gorenjska	9	5	5	19	12	5	2	7	14
Notranjsko-kraška	2	2	0	4	2	1	0	1	2
Goriška	5	2	5	12	7	1	1	2	4
Obalno-kraška	5	2	4	11	7	1	1	2	4
Skupaj	83	34	45	162	100	28	21	49	100
Delež	51	21	28	100		57	43	100	

Vir: Informacija o izobraževanju odraslih v šolskem letu 2012/13 in razpis za vpis v višje strokovno izobraževanje v študijskem letu 2012/12.

Med splošno neformalno izobraževanje lahko uvrstimo tudi delovanje nevladnih organizacij, saj prispevajo k razvoju ter širitvi znanj, védenj in veščin. Pomembna je tudi njihova socializacijska vloga ter razvijanje in vzdrževanje različnih oblik družbenosti. Ministrstvo za pravosodje sofinancira projekt mreženja nevladnih organizacij pri izobraževanju in usposabljanju odraslih. Izkušnje kažejo, da je mreža nevladnih organizacij pri izobraževanju odraslih uspešen dejavnik v tistem delu, ki ga drugi izvajalci v programih, ki so financirani iz javnih sredstev, ne zajamejo. Med društva, ki izvajajo izobraževanje odraslih, prištevamo tudi univerze za tretje življenjsko obdobje.

Pomemben del k vseživljenjskemu izobraževanju so prispevala tudi naslednja ministrstva:

– MZ organizira in opravlja dejavnosti v okviru zdravstvene vzgoje in drugih preventivnih ukrepov za spodbujanje posameznikov ali skupin prebivalcev, da bi začeli dejavno skrbeti za svoje zdravje. Zdravstvenovzgojni programi pomagajo posamezniku oblikovati znanja, stališča in vedenjske vzorce za zdrav način življenja in jim pomagajo spreminjati življenjski slog. Za posebej opredeljene ciljne skupine se izvaja zdravstvena vzgoja za zmanjševanje tveganja nezdravega življenjskega sloga.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije financira preventivne programe, ki so vsako leto dogovorjeni v okviru partnerskega dogovarjanja in sprejeti v splošnem dogovoru. Preventivni programi se izvajajo v okviru zdravstvenovzgojnega dela v zdravstvenih domovih po Sloveniji.

– MKO v okviru proračunske postavke Podpora interesnemu povezovanju v okviru informiranja in usposabljanja spodbuja združevanje in povezovanje zainteresiranih ljudi na podeželju, s čimer prispeva k ohranjanju organiziranosti civilne pobude in nevladnih organizacij na podeželju.

V okviru nacionalnega strateškega okvira razvoja kmetijstva, ki ga določa Resolucija o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020, »Zagotovimo si hrano za jutri«, in v okviru Programa razvoja podeželja je spodbujanje prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu, gozdarstvu, živilsko-predelovalni industriji in na podeželju tudi ena od prednostnih nalog razvoja podeželja v obdobju 2014–2020.

Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo v okviru finančne perspektive 2014–2020 predvideva ukrepe usposabljanja, mreženja in prenos dobrih praks ter pridobivanje novih znanj s sodelovanjem med ribiškim sektorjem (morski gospodarski ribolov) in znanstveniki oziroma raziskovalci. Nova znanja o okolju (morje, vode, prostor), učinkoviti rabi naravnih virov in okolju prijaznih metodologijah, stanju morja (okoljski in biološki kazalniki) so zelo pomembni tudi v okviru prihodnje celostne pomorske politike. Poleg doseganja novih znanj so pomembni tudi ukrepi za svetovalne storitve v sektorju morskoga gospodarskega ribolova in akvakulture.

Pomembno vlogo pri prenosu znanja in izobraževanju odraslih v kmetijstvu ima svetovanje, ki ga v okviru javne kmetijskosvetovalne službe izvaja Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije. Kmetijski svetovalci izobražujejo in usposablajo ljudi na podeželju, omogočajo pretok informacij ter prenos znanja in znanstvenih dognanj iz stroke v prakso. Pomembno vlogo ima tudi javna gozdarska služba Zavoda za gozdove, ki svetuje zlasti pri izbiri drevja za posek, pripravi letnega načrta del v gozdovih, izdaja odločb za gozdnogojitvena in gozdnovarstvena dela in podobno. Prav tako prispeva k uresničevanju ciljev vseživljenjskega izobraževanja odraslih. Izvaja svetovanje, neformalno izobraževanje in usposabljanje lastnikov gozdov s ciljno oblikovanimi programi v gozdarstvu in primarni predelavi lesa. Ti programi med drugim prispevajo k pridobivanju NPK za odraslo populacijo na podeželju, pomembni pa so tudi zaradi splošnega izobraževanja o pomenu gozdov in gozdarstva ter graditve odgovornega odnosa do naravnih ekosistemov ter prepoznavanja t. i. zelene rasti kot razvojne priložnosti za sonaravni razvoj naše družbe. Posebej organizirana je še javna svetovalna služba v čebelarstvu, ki izobražuje odrasle in zajema specialistično svetovanje, brezplačna predavanja z raznih področij (specifično usposabljanje), osnovno terensko svetovanje ter ozaveščanje širše javnosti o pomenu čebelarstva.

– MK izvaja pomemben del neformalnega izobraževanja odraslih, saj se v Sloveniji z organiziranim kulturno-umetniškim delom ukvarja več kot sto tisoč ljudi, ki se v okviru dejavnosti izobražujejo in povezujejo z drugimi področji. Projekti in programi, od usposabljanja za pridobivanje poklicnih kompetenc do dodatnega strokovnega usposabljanja mentorjev, so namenjeni različnim ciljnim skupinam

odraslih. Kulturne ustanove ponujajo različne oblike kulturno-umetnostne vzgoje, ki vključujejo vse vidike: izobraževanje o kulturi in s kulturo, s katerimi razvijajo različne temeljne vseživljenjske zmožnosti: kulturno zavest in izražanje, sporazumevanje v maternem jeziku, digitalno pismenost, socialne in državljanske kompetence ter samoiniciativnost in podjetnost.

Kulturne ustanove s programi bralne kulture pomembno prispevajo k dvigu ravni pismenosti vsega prebivalstva. Slovenske splošne knjižnice vključno z Narodno in univerzitetno knjižnico predstavljajo temeljno infrastrukturo za podporo formalnemu in neformalnemu izobraževanju vseh prebivalcev. Zagotavljajo dostopnost do tradicionalnega in digitalnega knjižničnega gradiva in z različnimi dejavnostmi razvijajo bralno kulturo in informacijsko pismenost pri vseh ciljnih skupinah uporabnikov. Javna agencija za knjigo RS (JAK) sofinancira izdajanje kakovostne literature in številne projekte bralne kulture, MK pa sofinancira tudi dostopnost gradiv ter projekte bralne kulture za ranljive skupine prebivalstva. Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (sprejeta bo predvidoma septembra 2013) posveča osrednjo pozornost slovenskemu jeziku, nadalje pa tudi manjšinskim in tujim jezikom, usposabljanju izobraževalcev ter neformalnemu izobraževanju in usposabljanju na vseh področjih kulture.

Med organizacijami, ki izvajajo izobraževanje odraslih na področju kulturne ustvarjalnosti in socialnega vključevanja, je Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: JSKD). Vsi izobraževalni programi za odrasle, ki jih pripravlja JSKD, so namenjeni doseganju štirih ključnih ciljev strategije Strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju – ET 2020, ki ga je leta 2009 sprejel Svet EU. Veliko pozornost JSD namenja konceptu vseživljenjskega učenja, zato njihovi izobraževalni programi zajemajo vse generacije in so enakomerno dostopni po vsej Sloveniji.

– MNZ sofinancira projekt mreženja nevladnih organizacij na področju izobraževanja in usposabljanja odraslih. Izkušnje kažejo, da je mreža nevladnih organizacij na področju izobraževanja odraslih uspešen akter v tistem delu, ki ga ustanove ne zajemajo v svojih rednih programih, financiranih iz javnih sredstev.

ReNPIO 2005–2010 je bil po vsebini in obsegu javnih sredstev, ki jih je zagotavljal, ambiciozen, zahteven in usmerjen k dolgoročnim razvojnim ciljem. Večina v njem zapisanih utemeljitev in opredelitev je aktualna še danes. Zato lahko ReNPIO 2013–2020 sledi njegovi strukturi na posodobljenih izhodiščih in z večjimi poudarki na področjih, na katerih razvoj ni potekal po pričakovanjih, ali pa je položaj izobraževanja odraslih nezadovoljiv in neustrezen. Analiza uresničevanja ReNPIO 2005–2010 je pokazala, da so opredelitve in določbe pomembno in pozitivno vplivale na razvoj ter uveljavljanje izobraževanja odraslih. To tudi utemeljuje upravičenost nadaljevanja in potrditve ReNPIO 2013–2020, kar zaokroža uveljavljanje koncepta vseživljenjskega učenja.

2. Izobrazbena sestava prebivalstva v Sloveniji

Izobrazbena sestava prebivalstva kaže, kakšen potencial ima neka družba v znanju in veščinah. Raven dosežene izobrazbe prebivalstva se pogosto uporablja kot ocena zmožnosti človeškega kapitala in kaže, kakšno znanje in veščine so na trgu delovne sile. Višja raven izobrazbe omogoča tudi višjo kakovost življenja in aktivnejše vključevanje ter sooblikovanje družbenega in kulturnega okolja.

2.1 Izobrazbena sestava prebivalstva

Izobrazbena sestava prebivalstva, starega 15 let in več (priloga 4: Prebivalstvo, staro 15 let in več, po izobrazbi in spolu, popis prebivalstva v letih 2002 in 2011), se je v Sloveniji v zadnjem desetletju izboljšala tako pri tistih, ki niso imeli izobrazbe ali niso dokončali osnovne šole, še bolj pa pri tistih z doseženo visokošolsko izobrazbo in več, saj je bilo takšnih leta 2002 7,9%, leta 2011 pa že 12,6%. Srednješolsko izobraževanje je postalo že skoraj samoumevno, saj se domala celotna generacija osnovnošolcev vpiše v srednješolske programe. Leta 2002 je imelo najmanj srednjo poklicno izobrazbo 62,8% prebivalcev, leta 2011 pa že 69,3%. Ženske so v letu 2011 v primerjavi z moškimi dosegle višji delež skoraj v vseh kategorijah izobrazbe, razen na poklicni ter pri najvišjih ravneh izobrazbe.

Izobrazbena sestava prebivalstva po starostnih skupinah (preglednica 10) kaže, da je pretežni del manj izobraženega prebivalstva, brez dokončane osnovne šole ali samo z dokončano osnovno šolo, starejši od 65 let.

Višješolsko oziroma visokošolsko izobrazbo pa so v največjem deležu dosegli prebivalci v starosti od 25 do 34 let. Posledično ima ta starostna skupina tudi najmanjši delež manj izobraženih. Najvišji delež tistih z nižjo ali srednjo poklicno izobrazbo pa dosegajo prebivalci v starosti od 45 do 54 let.

Preglednica 10: Prebivalstvo Slovenije, staro 15 let in več, po stopnjah dosežene izobrazbe in deležih po starostnih razredih, 2011

	SKUPAJ	Starostne skupine v letih					
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65+
SKUPAJ	1.759.336	229.830	303.655	301.558	310.638	274.711	338.944
brez izobrazbe, nepopolna osnovna šola	77.971	2661	1770	3494	9502	13.969	46.575
	4,4	1,2	0,6	1,2	3,1	5,1	13,7
osnovnošolska izobrazba	435.108	97.307	30.083	47.218	62.881	78.552	119.067
	24,7	42,3	9,9	15,7	20,2	28,6	35,1
nižja ali srednja poklicna izobrazba	406.837	21.596	61.225	75.458	90.962	76.705	80.891
	23,1	9,4	20,2	25,0	29,3	27,9	23,9
srednja strokovna, srednja splošna izobrazba	531.751	101.757	121.978	97.609	88.476	64.203	57.728
	30,2	44,3	40,2	32,4	28,5	23,4	17,0
višješolska, visokošolska izobrazba	307.669	6.509	88.599	77.779	58.817	41.282	34.683
	17,5	2,8	29,2	25,8	18,9	15,0	10,2

Vir: SURS.

Podrobna razčlenitev izobrazbe pri odraslem prebivalstvu od 25 do 64 let (preglednica 11) kaže, da ima mlajša generacija do 39 let v vsaj 84% od vseh te starosti dokončano najmanj srednješolsko izobrazbo, pri čemer jih v povprečju petina dokonča srednjo poklicno izobraževanje. Med temi jih ima v starostni skupini od 25 do 29 let celo 89,2% doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo. Generacija med 40. in 54. letom starosti ima dokončano najmanj srednjo šolo v 72%, pri čemer je nekoliko večji delež tistih z dokončano poklicno srednjo šolo, in sicer dobra četrtina. Populacija, starejša od 55 let, pa ima v 64% vseh te starosti dokončano najmanj srednješolsko izobrazbo, ob tem jih je dobra tretjina dokončala srednjo poklicno šolo.

Kljub razmeroma ugodni izobrazbeni sestavi mlajših odraslih je med vsemi odraslimi, starimi od 25 do 64 let, še vedno le 57% takih, ki imajo dokončano štiriletno srednjo šolo ali več.

Preglednica 11: Prebivalstvo Slovenije, staro od 25 do 64 let, po izobrazbi, 2011

Starost	Število skupaj	Brez izobrazbe	Nepopolna osnovno šolska	Osnovno šolska	Nižja poklicna	Srednja poklicna	Srednja strokovna, srednja splošna	Višješolska (prejšnja), višja strokovna	Visokošolska 1. stopnje, visokošolska strokovna ipd.	Visokošolska 2. stopnje, visokošolska univerzitetna ipd.	Magisterij znanosti ipd.	Doktorat znanosti
25–29 let	145.535	335	407	13.957	1077	24.872	66.451	4570	12.676	20.724	364	102
	delež	0,2	0,3	9,6	0,7	17,1	45,7	3,1	8,7	14,2	0,2	0,1
30–34 let	158.120	379	648	16.128	1455	33.822	55.532	5123	16.618	25.268	2056	1091
	delež	0,2	0,4	10,2	0,9	21,4	35,1	3,2	10,5	16,0	1,3	0,7
35–39 let	150.888	317	1222	20.491	1811	35.232	48.948	8676	8.782	21.366	2.852	1177
	delež	0,2	0,8	13,6	1,2	23,4	32,4	5,8	5,8	14,2	1,9	0,8
40–44 let	150.670	362	1582	26.729	2335	36.070	48.666	9884	6283	15.685	2140	919
	delež	0,2	1,1	17,7	1,5	23,9	32,3	6,6	4,2	10,4	1,4	0,6
45–49 let	157.049	298	2607	28.253	1178	44.665	48.355	10.836	4837	13.082	1995	958
	delež	0,2	1,7	18,0	0,7	28,4	30,8	6,9	3,1	8,3	1,3	0,6
50–54 let	153.589	338	6266	34.619	1336	43.788	40.117	10.014	2949	11.796	1643	722
	delež	0,2	4,1	22,5	0,9	28,5	26,1	6,5	1,9	7,7	1,1	0,5
55–59 let	151.186	363	7106	42.574	1708	41.712	35.166	9132	1330	10.326	1134	605
	delež	0,2	4,7	28,2	1,1	27,6	23,3	6,0	0,9	6,8	0,8	0,4
60–64 let	123.525	395	6090	35.970	1742	31.536	29.028	8573	383	8153	939	704
	delež	0,3	4,9	29,1	1,4	25,5	23,5	6,9	0,3	6,6	0,8	0,6

Vir: SURS.

2.2 Izobrazbena sestava brezposelnih oseb

Podatki (preglednici 12 in 13) kažejo dve značilnosti brezposelnih, ki sta zelo pomembni pri načrtovanju usposabljanja in izobraževanja: zelo visok delež iskalcev zaposlitve brez poklicne ali strokovne izobrazbe in zelo velik delež brezposelnih, starejših od 50 let. Nizka izobraženost in hkrati visoka starost predstavljata torej eno glavnih tveganj za izgubo zaposlitve.

Preglednica 12: Brezposelni brez poklicne ali strokovne izobrazbe, brezposelni, mlajši od 25 let in starejši od 50 let v Sloveniji

Leto	Povprečno število registrirano brezposelnih	Delež brezposelnih brez poklicne ali strokovne izobrazbe	Delež brezposelnih mladih do 26 let	Delež brezposelnih, starejših od 50 let
2007	71.336	39,3	16,7	31,1
2008	36.216	40,1	14,4	34,7
2009	86.354	39,4	15,4	30,3
2010	100.504	37,3	13,8	31,2
2011	110.692	35,2	11,7	35,2
2012	109.266	34,8	9,6	35,1

Vir: ZRSZ, Letno poročilo 2011.

Preglednica 13: Delež brezposelnih po stopnjah izobrazbe v primerjavi z izobrazbenimi deleži vseh odraslih prebivalcev

	Brez poklicne ali strokovne izobrazbe	Nižja in srednja poklicna izobrazba	Srednja tehniška ali strokovna izobrazba	Višja in visoka strokovna izobrazba
Brezposelni	35,6	24,9	26,4	12,5
Prebivalci 15+	24,8	23,6	32,7	18,7

Vir: ZRSZ, mesečne informacije, september 2012, SURS, Letopis 2011.

IV. IZHODIŠČA NACIONALNEGA PROGRAMA (ReNPPIO 2013–2020)

1. Položaj v Sloveniji in vplivi na razvoj izobraževanja odraslih

Gospodarsko in družbeno okolje je zaradi posledic gospodarske in finančne krize po letu 2010 občutno vplivalo tudi na področje človeških virov. Zoženi finančni okviri omejujejo možnosti javnega financiranja izobraževanja odraslih, zmanjšana kupna moč pa onemogoča ali vsaj omejuje možnosti odraslih, da bi lastna sredstva vlagali v svoje izobraževanje. Po drugi strani se je povečalo število brezposelnih, s tem pa so se povečale potrebe po dodatnem usposabljanju in prekvalifikacijah, ki jih delodajalci finančno ne zmorejo pokriti.

Zanesljivost predvidevanj o razvoju okolja, ki bo v prihodnosti odločilno krojilo pogoje, v katerih bo delovalo izobraževanje odraslih, se s časovno oddaljenostjo manjša. Zlasti to velja za tiste okoliščine, na katere ne moremo vplivati z razvojnimi usmerjenjem ter načrtnim oblikovanjem pogojev dogajanj in procesov. Ključni svetovni in nacionalni izzivi, ki jih morajo nasloviti dokumenti razvojnega načrtovanja za obdobje 2013–2020, so že predstavljeni v uvodnem poglavju. Pri vseživljenjskem izobraževanju lahko med take izzive štejemo:

- a) demografski razvoj,
- b) družbeno-gospodarski razvoj,
- c) tehnološki razvoj,
- d) potrebe in zahteve trga dela.

K a) Demografska struktura prebivalstva v Sloveniji (preglednica 14) se je v primerjavi z letom 1990 precej spremenila, saj se je prebivalstvo v dobrih dveh desetletjih postaralo v povprečju za šest let, pri čemer je za moške ta skok še nekoliko večji, in sicer znaša 6,2 leta. Indeks staranja je za leto 2000 znašal 87,8, leta 2011 pa že 116,8.

Preglednica 14: Prebivalstvo Slovenije po povprečni starosti in spolu, 1990–2011

Leto	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
skupaj	35,8	38,8	40,4	40,7	41,0	41,3	41,40	41,6	41,8
moški	34,0	37,1	38,7	39,0	39,3	39,6	39,7	39,9	40,2
ženske	37,4	40,5	42,0	42,3	42,6	42,9	43,00	43,2	43,4

Vir: SURS.

Učinki demografskih sprememb so dolgoročnejši, zato so za osemletno obdobje, kolikor znaša časovni okvir nacionalnega programa, manj odločujoči, čeprav ne zanemarljivi. Podaljševanje življenjske dobe in gibanje rodnosti sta spremenljivki, ki v krajšem časovnem obdobju nimata znatnejših učinkov. Projekcija prebivalstvene slike brez večjih vplivov prirasta na račun priselitev nedvoumno pokaže, da se bo številčnost šolajoče se generacije v teh desetih letih zmanjšala¹⁵, delež starejših prebivalcev pa

¹⁵ Predvsem na terciarni in deloma sekundarni ravni, saj smo zadnja leta pričali trendu povečevanja števila rojstev in bodo zato generacije osnovnošolcev številčneje.

povečal. Večje spremembe pa so mogoče zaradi večjega ali manjšega učinka priseljevanja. Dolgoročnejše projekcije Eurostata¹⁶ za posamezne države članice EU za Slovenijo napovedujejo nekoliko manjši neto selitveni prirast, ki naj bi se do leta 2020 s sedanjih 6000 zmanjšal na 4500 oseb. Vendar pa lahko učinki gospodarske krize, ki je te projekcije še niso mogle upoštevati, tako sliko tudi spremenijo. Možnih je več scenarijev¹⁷, ki lahko različno vplivajo tudi na obseg potreb po izobraževanju in usposabljanju. Seveda pa se na tem področju srečamo s številnimi neznankami, saj težko predvidimo, kdaj in kako se bo krizna krivulja obrnila. Od tega bodo odvisne potrebe na trgu delovne sile, ki bodo krojile tudi potrebe po usposabljanju.

K b) Pri družbeno-gospodarskem razvoju lahko predvidimo več možnih scenarijev, v veliki meri odvisnih od gospodarskega razvoja in izhoda iz sedanje krize ter ustreznosti odzivov na naraščajoče okoljske probleme. Po optimističnem scenariju se bo gospodarstvo preusmerilo na storitvene dejavnosti, vrhunsko znanje in okolju prijaznejšo tehnologijo, z bistveno večjim deležem zaposlenega višje usposobljenega kadra. Nove vire za razvoj in napredek gospodarstva bomo našli v izboljševanju učinkovitosti (energetske, materialne, okoljske in družbene). Uresničitev pesimističnega scenarija pa bi pomenila ohranjanje obstoječe strukture gospodarjenja, povečevanje okoljskih obremenitev, vse večjo porabo prostora, surovin in energije, torej z veliko zastarele in energijsko potratne tehnologije in glede izobrazbe nezahtevnih delovnih mest. V vsakem primeru pa se bodo povečale potrebe po splošnem izobraževanju in pridobivanju sodobnih temeljnih zmožnosti, kot so aktivno državljanstvo, ohranjanje okolja in sonaraven razvoj, učenje tujih jezikov, kulturna »pismenost« ipd. Udejanjanje bolj ali manj optimističnega scenarija je v veliki meri odvisno tudi od razvojne usmeritve in politike.

K c) Tehnološki razvoj, ki ga lahko samo približno ocenimo, bo zelo vplival na pogoje, v katerih bo delovalo izobraževanje odraslih. Razvoj tehnologije ima na področju izobraževanja dvojen vpliv: na eni strani gre za potrebe po dodatnem usposabljanju in stalnem posodabljanju znanj, ki jih poraja tehnološki razvoj na vseh področjih in dejavnostih (sem spadajo tudi pojavi izginjanja nekaterih poklicev in njihovo nadomeščanje z novimi, ki zahtevajo drugačno usposobljenost; z novimi tehnologijami in novo paradigmo razvoja so povezane tudi nove storitve), na drugi pa gre za tehnološke novosti, predvsem na področju informatike, ki omogočajo drugačne metode učenja, ki so bolj dostopne in s primerno uporabo lahko tudi učinkovitejše od običajnih, vplivajo pa tudi na spreminjanje dostopnosti do znanja – izobraževalne organizacije in učitelji niso več edini vir znanja; znanje, pridobljeno na drugačne načine, pa zahteva opredeljena merila in postopke za njegovo formalno priznavanje.

Nedvomno se bodo izjemno povečale možnosti sodobnih oblik učenja s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). To bo občutno prevrednotilo vlogo učiteljev, ki pa bodo svoj pomen v okviru delno spremenjenih vlog še okrepili. Usmerjanje, svetovanje, mentorstvo, preverjanje znanj in sorodne dejavnosti bodo pridobile na pomenu na račun klasičnega poučevanja. Seveda pa bo še toliko bolj pomembno kakovostno načrtovanje ter oblikovanje učnih vsebin in metod, ki bodo lahko z uporabo tehnologije dostopne vsem.

K d) Na trgu dela lahko predvidimo dogajanja, ki bodo vplivala na potrebe po usposabljanju na eni strani in priznavanju pridobljenih znanj na drugi. Znatno vpliv bo imelo podaljševanje aktivne dobe, kar bo povečevalo povpraševanje po usposabljanju, pridobivanju dodatnih kompetenc ter prilagajanje delovnih mest starejšim delavcem. Po projekcijah dveh mednarodnih študij, ki obravnavata potrebe po izobraženosti delovne sile v Evropi do leta 2020¹⁸, lahko v naslednjih desetih letih na trgu delovne sile pričakujemo zelo veliko povečanje povpraševanja po visoko izobraženem kadru, nekoliko manjše povečanje pri srednje izobraženih delavcih in znatno zmanjšanje zanimanja za manj izobražene delavce.

2. Mednarodno sistemsko okolje

Z ReNPIO 2013–2020 Slovenija prispeva tudi k uresničevanju priporočil in ciljev, ki jih vsebujejo Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) in iz njega izpeljana dva najnovejša dokumenta, namenjena vrednotenju znanja in razvoju pismenosti. Najširši okvir predstavlja Evropa 2020, Strategija evropske gospodarske rasti do leta 2020 (za pametno, trajnostno in vključujočo gospodarsko rast). Povzetki dokumentov so razvidni iz priloge 8: Mednarodno sistemsko okolje.

3. Ključni problemi

Na podlagi ocene stanja lahko glavne probleme na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji razvrstimo v tri sklope:

Izobrazba in njena kakovost

Problemi se kažejo predvsem v naslednjem: (1) Delež odraslih z dokončano srednjo poklicno izobrazbo in več s starostjo pada. Med starejšimi od 45 let je visok delež manj izobraženih, kar bo zaradi podaljšanja delovne dobe vedno večji problem. Ta ciljna skupina se težje prilagaja novim zahtevam delovnega mesta, zlasti če nimajo pridobljenih ključnih oziroma poklicnih zmožnosti. (2) Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti od 25 do 64 let je pod povprečjem držav OECD¹⁹. (3) Sedem odstotkov prebivalstva, starega 15 let in več, nima dokončane osnovne šole. (4) Med brezposelnimi je visok delež starejših od 50 let, ki nimajo poklicne oziroma strokovne izobrazbe. (5) Kljub statističnim podatkom o majhnem osipu je še vedno preveč mladih, ki na različnih stopnjah opustijo šolanje.

Slovenija se sooča s problemom kakovosti znanja, kar so pokazali rezultati mednarodne raziskave pismenosti, v kateri se je Slovenija uvrstila na rep držav v besedilni pismenosti (priloga 3: Dosežki odraslih v Sloveniji v besedilni pismenosti v primerjavi z drugimi državami, 1998). To predvsem velja za manj izobražene odrasle. V vseh evropskih državah je delež manj izobraženih, ki so uvrščeni na višje ravni pismenosti, bistveno višji kot v Sloveniji (priloga 5: Mednarodna primerjava – pismenost in izobrazba).

Poudarki/prednostne naloge ReNPIO 2013–2020:

- povečanje deleža prebivalstva z dokončano štiriletno srednjo šolo, ki se je izkazala kot tista stopnja izobrazbe, ki zagotavlja večjo zaposljivost,
- spodbujanje odraslih brez končane osnovne šole za vključitev v osnovnošolsko izobraževanje ali v programe nižjega poklicnega izobraževanja ali v programe za pridobivanje ključnih oziroma poklicnih zmožnosti,
- povečanje vpisa odraslih v naravoslovne programe višjega strokovnega izobraževanja in programe na področju zelenega gospodarstva,

¹⁶ http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1683

¹⁷ Različni scenariji so predstavljeni v diplomski nalogi Variante demografskih projekcij za Slovenijo: http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/popovic4021.pdf

¹⁸ Future skill needs in Europe in Future skill supply in Europe (CEDEFOP, povzetek T. Možina, ACS)

¹⁹ Education at a Glance 2012, Tabela A3.1

- ugotavlja in priznavanje znanj, pridobljenih po neformalni poti,
- pridobivanje splošnih znanj za dvig splošne izobrazenosti,
- ozaveščanje o pomenu in usposabljanje za udejanjanje načel trajnostnega razvoja,
- pridobivanje ključnih in poklicnih zmožnosti za nova delovna mesta in potrebe trga dela ter za povečanje usklajenosti ponudbe delovne sile s povpraševanjem na trgu znanja,
- povečanje izkoriščenosti medpodjetniških izobraževalnih centrov (MIC) za usposabljanje in pridobivanje poklicnih zmožnosti zaposlenih in brezposelnih,
- sofinanciranje možnosti za ponovno vključitev in dokončanje izobraževanja,
- izvajanje motivacijskih programov, informativne in svetovalne dejavnosti, skupaj s poklicno orientacijo,
- nadaljevanje in nadgradnja dobrih praks v izobraževanju odraslih.

Udeležba in pravičnost v izobraževanju odraslih

Pravičnost v izobraževalnem sistemu merimo tudi s kazalnikoma o udeležbi odraslih v izobraževanju in kakovostjo znanja udeležencev (OECD).²⁰ Prebivalci, ki so nižje izobraženi in spadajo med ranljive skupine, se v izobraževanje premalo vključujejo. Poleg tega pa je za doseganje kakovosti znanja, ki bi bilo primerljivo z bolj izobraženimi vrstniki, treba več vlagati v podpome dejavnosti na njihovi izobraževalni poti.

ReNPIO 2013–2020 se zavzema za:

- izvajanje motivacijskih programov, novih pristopov, informativne in svetovalne dejavnosti za ranljive skupine za pridobivanje temeljnih zmožnosti in vključevanje v izobraževanje in usposabljanje,
- približevanje izobraževalne ponudbe domu.

Sistemske okolje

Pomanjkljivosti sistemske ureditve se kažejo predvsem na naslednjih področjih: (1) nestabilno financiranje javnoveljavnih programov splošnega izobraževanja ter podpornih dejavnosti, (2) neuresničevanje sistema ugotavljanja, vrednotenja in priznavanja na različne načine pridobljenih znanj in veščin, (3) nestabilno sofinanciranje srednješolskega in višješolskega izobraževanja odraslih, (4) pomanjkanje medresorskega povezovanja, ki ovira vsebinsko sodelovanje in racionalnejšo izkoriščenost sredstev, (5) neustrezno zakonsko urejanje izobraževanja odraslih (pomanjkanje sodelovanja nacionalne in lokalne ravni pri zagotavljanju materialnih pogojev za delovanje organizacij za izobraževanje odraslih).

ReNPIO 2013–2020 se zavzema za:

- vzpostavitev stabilnega (so)financiranja javne mreže programov in dejavnosti s poudarkom na manj izobraženih in drugih ranljivih skupinah ter ob sodelovanju lokalnih skupnosti,
- spodbujanje partnerstev na vseh ravneh in različnih organizacij ali skupnosti,
- spodbujanje dokončanja in vpeljevanje procesov za ugotavljanje, vrednotenje in priznavanje na različne načine pridobljenih znanj in veščin.

4. Ciljne skupine ReNPIO 2013–2020

ReNPIO 2013–2020 opredeljuje naslednje ciljne skupine:

- brezposelni: prednostna skupina so starejši od 50 let, ki nimajo poklicne ali strokovne izobrazbe ali imajo manj ključnih ali poklicnih zmožnosti;
 - zaposleni:
 - prednostna skupina so starejši od 45 let z dokončano manj kot štiriletno srednjo šolo ali pomanjkanjem ključnih ali poklicnih zmožnosti,
 - zaposleni, ki zaradi specifičnih psihofizičnih zahtev nekega poklica tega ne morejo več opravljati, ko dosežejo določeno starost;
 - mladi, ki na različnih stopnjah opustijo šolanje;
 - manj izobraženi in druge ranljive skupine, kot so osipniki in mladi, ki zgodaj zapustijo šolanje, socialno ogroženi, priseljenci, Romi, starejši odrasli, migranti, invalidi in obsojenci;
 - druge skupine odraslih, ki imajo omejene možnosti dostopa do socialnih, kulturnih in ekonomskih dobrin, kot so na primer kmetje in prebivalstvo iz manj razvitih regij.

5. Dolgoročni cilji ReNPIO 2013–2020

Vseživljenjskost izobraževanja odraslih bomo uveljavljali tako, da bomo dolgoročno:

1. Zagotavljali kakovost in učinkovitost izobraževanja in usposabljanja odraslih, vključno z razvojem odličnosti in privlačnosti na vseh stopnjah.
2. Zagotavljali razvoj in ustaljeno delovanje podpornih dejavnosti za nemoteno delovanje vseh deležnikov v vseh procesih izobraževanja odraslih.
3. Zagotavljali izobraževanje in usposabljanje vsem odraslim ne glede na njihove osebne, socialne ali ekonomske razmere.
4. Omogočali vsem odraslim polno uresničitev njihovega človeškega potenciala, povezovanje osebnih izkušenj s širšimi družbenimi, ekonomskimi, kulturnimi in okoljskimi dejavniki.
5. Spodbujali ljudi k delovanju, premisleku in ustreznemu odzivanju na socialne, politične, gospodarske, kulturne in tehnološke izzive ter h graditvi skupnosti po načelih trajnostnega razvoja.
6. Spodbujali pridobivanje temeljnih in poklicnih zmožnosti za nova delovna mesta.
7. Krepili ukrepe za vrnitev mlajših odraslih, ki zgodaj opustijo šolanje, v izobraževanje.
8. Zagotovili pogoje za doseganje in priznavanje standardov znanja.
9. Na nacionalni ravni spodbujali ugotavljanje in priznavanje znanja, pridobljenega po formalni in neformalni poti.
10. Zagotavljali strokovni razvoj strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih.
11. Zagotavljali podporno okolje za izobraževanje in učenje odraslih v vseh življenjskih obdobjih ter razvijali strategije načrtovanja in razvoja kariere v povezavi s potrebami trga dela in osebnega razvoja.
12. Večali možnosti za učno mobilnost v Evropi in po svetu.

²⁰ Equity in education Final Comperative report 2007. http://www.oecd.org/document/5/0,3343,en_2649_39263231_38692357_1_1_1_1,00

13. Zagotovili boljšo usklajenost deležnikov v sistemu izobraževanja odraslih ter večjo učinkovitost pri izkoriščanju kadrovskih in denarnih virov.

14. Sistemsko uredili stabilno javno financiranje izobraževanja odraslih, ki vključuje vzpostavitev javne mreže programov in dejavnosti, z upoštevanjem potreb ranljivih in izobrazbeno prikrajšanih skupin.

15. Spodbujali delovanje in izkoriščanje potencialov nevladnih organizacij.

Za skladnost s temi cilji so v ReNPIO 2013–2020 podrobneje opredeljena prednostna področja z usmeritvami in operativnimi cilji, razčlenjene dejavnosti, potrebne za izvajanje izobraževanja, ter predviden celotni obseg javnih sredstev, ki jih bomo do leta 2020 namenili za delovanje in razvoj izobraževanja odraslih iz javnih sredstev.

ReNPIO 2005–2010 je opredeljevala tri prednostna področja in področje dejavnosti v podporo razvoju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Zaradi primerljivosti podatkov in doseganja kazalnikov ter uresničevanja nadaljnjih razvojnih ciljev ostaja tudi v ReNPIO 2013–2020 opredelitev prednostnih področij in področij dejavnosti enaka.

6. Spremembe v sistemskem okolju, ki jih predvideva ReNPIO 2013–2020

Sprejeta bo zasnova javne mreže izvajalcev in programov splošnega izobraževanja ter podpornih dejavnosti, določenih s to resolucijo, ki bodo namenjene in enakomerno razporejene po celotnem ozemlju države ter stabilno financirane iz javnih sredstev. »Temeljno merilo razmeščanja predstavlja dogovorjeno število prebivalcev v občini/regiji. Pri razmeščanju v manj razvitih okoljih se dogovorjeno število prebivalcev dopolni še z dodatnimi merili, ki upoštevajo obseg težje dostopnih ciljnih skupin (starejši, slabše izobraženi, migranti, etnične skupine, osebe zunaj trga dela, brezposelni) in kulturne ter druge posebnosti okolja, ki pomembno določajo dejanske izobrazevalne potrebe in dostop do njihovega zadovoljevanja za vse odrasle prebivalce.« (Bela knjiga, str. 400) Oblikovane bodo strokovne podlage za spremembo zakonske ureditve izobraževanja odraslih na državni in lokalni ravni. (Bela knjiga, str. 404)

Cilj je enakomerno razmestiti in stabilno financirati javno mrežo izvajalcev in programov izobraževanja odraslih, pri čemer bodo upoštevane tudi nevladne organizacije. Ponudba programov in podpornih dejavnosti, ki bo na voljo vsem prebivalcem, s posebnimi spodbudami za manj izobražene in ranljive skupine, bo pokrivala najmanj:

- program za pridobitev osnovnošolske izobrazbe,
- programe za pridobitev temeljnih zmožnosti,
- programe splošnega neformalnega izobraževanja, ki razvijajo pripravljenost in zmožnosti za sodelovanje v procesih usmerjanja trajnostnega razvoja,²¹
- informiranje in svetovanje ter pomoč pri kariernem načrtovanju,
- organiziranje postopkov ugotavljanja in potrjevanja predhodno pridobljenega znanja,
- promocijo vseživljenjskega učenja in trajnostnega razvoja.

V. NACIONALNI PROGRAM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH (ReNPIO 2013–2020)

1. Cilji izobraževanja odraslih

1. Dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva in raven temeljnih zmožnosti.
2. Povečati zaposljivost aktivnega prebivalstva.
3. Izboljšati možnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje.
4. Izboljšati splošno izobraženost.

Za operacionalizacijo zapisanega postavlja ReNPIO 2013–2020 več operativnih in merljivih ciljev ter kazalnikov. Med slednjimi je krovni kazalnik, umerjen po evropskih kazalnikih, ki hkrati omogoča mednarodno primerljivost z državami EU.

Krovna kazalnika

Za merjenje udeležbe v vseživljenjskem učenju (v nadaljnjem besedilu: VŽU) se na ravni EU uporabljata dva kazalnika:

1. prvi z uporabo ankete o delovni sili (ADS) vsako leto meri vključenost v katero koli obliko VŽU v štirih tednih pred snemanjem:

Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU se bo s 14,5 % v letu 2012 povečala na 19 % v letu 2020. ²²

2. drugi pa na tri leta z uporabo ankete o izobraževanju odraslih (AES) meri vključenost v dvanajstih mesecih pred snemanjem:

Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU se bo s 36 % v letu 2011 povečala na 45 % v letu 2020. ²³

Za uresničevanje ciljev ReNPIO 2013-2020 so odgovorna pristojna ministrstva, strokovni organi in izvajalci, ki bodo razvijali in izvajali programe in dejavnosti, ki podpirajo izobraževanje odraslih. To so: organizacije za izobraževanje odraslih, organizacije, ki opravljajo dejavnosti v okviru zdravstvene vzgoje in drugih preventivnih ukrepov, organizacije, ki izvajajo izobraževanje s področja kmetijske dejavnosti, organizacije s področja kulture ter razvojno-raziskovalne organizacije, javni skladi, javne agencije, zbornice, zveze in nevladne organizacije.

²¹ Trajnostni razvoj tu ne pomeni zgolj sožitja z naravo (ekologija), marveč tudi družbeno sožitje izobraževanja odraslih (interkulturalnost, medgeneracijsko sožitje, preseganje novih neenakosti in preprečevanje njihovega nastajanja) (Bela knjiga, str. 417).

²² Ciljna vrednost EU za leto 2010 je 12,5 %, za 2020 pa 15 %. Čeprav Slovenija dosega visoko vrednost tega kazalnika, je treba poudariti, da vpogled v strukturo udeležencev pokaže zelo nizko stopnjo vključevanja manj izobraženih in starejših prebivalcev. Zgolj povečevanje tako merjenega kazalnika ne odpravlja tega razkoraka, po katerem se Slovenija v primerjavi z razvitimi državami zelo slabo odreže.

²³ Pristojni odbor (*Standing Group on Indicators and Benchmarks* pri Evropski komisiji) je sprejel sklep, da se bo udeležba odraslih v starosti od 25 do 64 let v vseživljenjskem izobraževanju od leta 2013 naprej vsaka tri leta spremljala z uporabo AIO, ki meri udeležbo v zadnjih 12 mesecih, vendar za zdaj ostaja v uporabi tudi dosedanja instrument ADS.

2. Prednostna področja izobraževanja odraslih

Cilji ReNPIO 2013–2020 se bodo udeležali na treh prednostnih področjih, ki zagotavljajo uravnoteženo izobraževanje odraslih za razvoj socialnega (družbena povezanost, aktivno državljanstvo, medkulturni dialog), kulturnega (osebnostni razvoj, razvoj vrednot) in človeškega (potrebe trga dela) kapitala.

2.1 Prvo prednostno področje: splošno izobraževanje odraslih

Na področju splošnega izobraževanja bo poudarek na:

- pridobivanju temeljnih zmožnosti, predvsem dvigovanju ravni pismenosti (bralne, matematične in dokumentacijske),
- razširitvi ponudbe kakovostnih oblik splošnega izobraževanja,
- programih za osipnike in tiste, ki zgodaj opustijo šolanje,
- programih za trajnostni razvoj, zaščito okolja, blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje,
- širitvi preventivnih programov s področja zdravstva,
- programih s področja kulture, kulturno-umetnostne vzgoje, kulturnih in kreativnih industrij,
- programih aktivnega državljanstva,
- povečanju digitalne pismenosti in vključenosti v informacijsko družbo,
- motivacijskih in animacijskih programih,
- povečevanju socialne vključenosti,
- sodelovanju lokalnih skupnosti za oblikovanje primerne ponudbe glede na specifičnosti okolja ter povečanje energetske in snovne učinkovitosti,

- spodbujanje medgeneracijskega učenja in sožitja.

Ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegajo z:

- novimi ali ponovljenimi programi splošnega izobraževanja na novih in aktualnih vsebinskih področjih,
- medgeneracijskim sodelovanjem,
- partnerskim in medresorskim povezovanjem,
- vključevanjem nevladnih organizacij,
- novimi oblikami sodelovanja v izobraževalnem procesu, npr. skupnostno učenje.

Operativni cilj

Kazalnik se razlikuje od krovne kazalnika vključenosti odraslih v vseživljenjsko izobraževanje. Meri vključenost odraslih samo v splošno izobraževanje.²⁴

Delež odraslih v starosti od 25 do 64 let, vključenih v splošno izobraževanje, se bo s 5 % v letu 2011 povečal na 8 % v letu 2020.

2.1.1 Dinamika približevanja operativnim ciljem

Načrtna vlaganja v področje splošnega izobraževanja lahko posredno in z ustreznimi razvitimi podpornimi dejavnostmi največ prispevajo k premoščanju družbenih, medgeneracijskih in prostorskih razlik, socialni vključenosti, aktivnemu državljanstvu, kulturni pismenosti in strpnosti do drugačnosti, dolgoročno pa prispevajo tudi k dvigovanju izobrazbene ravni prebivalstva, trajnostni potrošnji in proizvodnji ter večji pravičnosti v izobraževalnem sistemu.

Izračun za število vključenih v splošno izobraževanje odraslih je prikazan v preglednici 15.

Preglednica 15: Vključenost v splošno izobraževanje do 2020²⁵

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
število vključenih odraslih, starih od 25 do 64 let	65.000	70.000	75.000	80.000	85.000	90.000	95.000	100.000
delež v %	5,4	5,8	6,2	6,5	6,8	7,2	7,6	8

Vir: Lastni izračun.

2.2 Drugo prednostno področje: izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih

Pri izobraževanju za dvig izobrazbene ravni bo poudarek na:

- povečanju vključevanja odraslih z nedokončano osnovno šolo v program za dokončanje osnovnošolske izobrazbe, v programe nižjega poklicnega izobraževanja ali v programe za pridobitev poklicnih kvalifikacij,
- spodbujanju nadgrajevanja poklicne izobrazbe,
- povečanju deleža odraslih z dokončano štiriletno srednjo šolo,
- povečanju deleža odraslih z dokončano višjo strokovno izobrazbo,
- prekvalifikacijah zaradi razvojnih, organizacijskih ali zdravstvenih razlogov,
- ugotavljanju in priznavanju na različne načine pridobljenih znanj.

Prednostne ciljne skupine bodo manj izobraženi zaposleni in brezposelni, starejši od 45 let, ter mladi, ki zgodaj zapustijo šolanje.

Ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegajo z:

- vpeljavo ukrepov za dokončanje osnovne šole za odrasle in nižjega poklicnega izobraževanja,
- s spodbujanjem ugotavljanja in priznavanja znanja, pridobljenega po formalni in neformalni poti,

²⁴ Med javnoveljavne programe splošnega izobraževanja nismo uvrstili programov, ki so sicer vključeni v podatek, ki ga objavlja SURS in so namenjeni bodisi usposabljanju za delo ali pa so zakonsko določeni in s tem obvezni (varstvo pri delu, higienski minimum). Izločili smo tudi usposabljanje za vozniški izpit.

²⁵ Aplikacija za spremljanje uresničevanja ReNPIO omogoča podrobno analiziranje vključenih v splošno izobraževanje, in sicer po vrstah programov in ciljnih skupinah. To bo omogočalo tudi ločeno merjenje vključenosti manj izobraženih in drugih ciljnih skupin.

- odpiranjem možnosti sofinanciranja izobraževanja za pridobitev štiriletne srednješolske²⁶ in višješolske izobrazbe s poudarkom na deficitarnih področjih,
 - razvijanjem e-izobraževanja,
 - razvijanjem različnih oblik mobilnega učenja.
- Operativni cilji

Delež prebivalstva, starejšega od 15 let, z nedokončano osnovno šolo, se bo s 4,4 % v letu 2011 zmanjšal na 2,2 % v letu 2020 oziroma prepolovil.

Delež odraslih, starih od 25 do 64 let, z dokončano srednjo strokovno izobrazbo, se bo s 57 % v letu 2011 povečal na 63 % v letu 2020.

Spodbujanje in sofinanciranje vpisa na višješolske programe strokovnega izobraževanja bo prispevalo k doseganju cilja o zviševanju deleža odraslih med 30. in 34. letom z dokončano terciarno izobrazbo.²⁷

2.2.1 Dinamika približevanja operativnim ciljem

Osnovna šola

Ustava Republike Slovenije zagotavlja pravico do osnovne šole²⁸ ne glede na starost. Zaradi objektivnih omejitev je nerealno pričakovati, da bodo to pravico izkoristili vsi odrasli. Zato ReNPIO 2013–2020 opredeljuje dve starostni skupini udeležencev, in sicer:

- prva skupina: mlajši odrasli od 15 do 24 let: za uresničitev operativnega cilja smo opredelili kazalnik uspešnega zaključka osnovnošolskega izobraževanja za odrasle,
- druga skupina: odrasli od 25 do 64 let: za uresničitev operativnega cilja smo poleg uspešnega zaključka osnovnošolskega izobraževanja za odrasle opredelili število oseb, ki so dosegle standard znanja na ravni osnovne šole v nižjem poklicnem izobraževanju, lahko pa tudi v postopkih pridobivanja poklicnih kvalifikacij, ki pomenijo pridobitev osnovnošolske izobrazbe.²⁹

Način uresničevanja cilja je prilagojen potrebam in objektivnim okoliščinam. Udeležencem se za doseganje standarda znanja na ravni osnovne šole omogočijo različne poti (samoizobraževanje, izpitni sistem, e-izobraževanje, ugotavljanje in potrjevanje znanja, pridobivanje in priznavanje znanja po delih v različnih javnoveljavnih programih), s čemer se bo povečala uspešnost udeležencev. Pri tem bo poostren tudi nadzor nad izkoriščanjem statusa odraslega udeleženca. Finančni, prostorski in kadrovski pogoji bodo omogočali doseganje operativnih ciljev. Pri nadaljnjem razvoju programa je treba upoštevati specifične, ki izhajajo iz različne starosti udeležencev.

Srednja šola

ReNPIO 2013–2020 odpira možnosti sofinanciranja srednješolskega izobraževanja za vse odrasle, mlajše od 55 let, iz javnih sredstev:

1. za zaposlene osebe, ki to pravico izkoriščajo prvič kot odrasli udeleženci, in

2. za brezposelne ob vsaki obliki brezposelnosti, ko gre za reševanje poklicnega/izobrazbenega strukturnega neskladja.

V načrtovanje kazalnikov za obdobje do leta 2020 smo vključili možnost različnih načinov doseganja standardov znanja na ravni srednje strokovne izobrazbe, ki bodo sofinancirani iz javnih sredstev. Posledično bi to pomenilo, da se bo zaradi nove ponujene možnosti v programe za pridobivanje srednje strokovne izobrazbe vključilo več odraslih.

Izračun za število vključenih v programe za pridobitev srednje strokovne izobrazbe:

Delež prebivalstva od 25 do 64 let, ki nima dokončane najmanj štiriletne srednje šole, je bil leta 2011 43 % ali okrog 502 tisoč³⁰ odraslih.³¹ Če upoštevamo razliko v izobrazbeni sestavi med prebivalci v starostni kategoriji 55–64 in 20–24³², bi to pomenilo vključitev in uspešno dokončanje okrog 12.000 odraslih na leto, bodisi v programih srednje strokovne izobrazbe bodisi v postopkih potrjevanja standardov znanj na tej ravni.³³ Glede na gibanja v letu 2010 bi bilo treba za doseganje cilja bistveno izboljšati uspešnost šolanja in uspešnost pridobivanja ustreznega standarda.

Predlagani kazalnik pomeni 20-odstotno povečanje vključitev, predvsem pa znatno povečanje učinkovitosti.

Za doseganje standardov znanja se bodo pospešeno razvijale različne poti (samoizobraževanje, izpitni sistem, e-izobraževanje, ugotavljanje in priznavanje znanj, kombinacija z drugimi javnoveljavnimi programi). Prav tako se bodo proučili in uvedli primerni ukrepi za zmanjšanje opuščanja izobraževanja v srednješolskem izobraževanju odraslih. Med temi bodo na voljo tudi motivacijski programi za ponovno vključitev v izobraževanje, namenjeni mlajšim odraslim.

Višja strokovna šola

Zaradi povečanih potreb po usposobljenosti na tej stopnji izobrazbe – po kratkih visokošolskih programih in s tem povečanih možnostih za sofinanciranje izobraževanja iz javnih sredstev – ReNPIO 2013–2020 vključuje tudi višješolsko izobraževanje odraslih.

²⁶ Gre za V. stopnjo izobrazbe, ki omogoča nadaljevanje šolanja na terciarni ravni.

²⁷ Nacionalni program visokega šolstva 2011–2020. Drzna Slovenija. Slovenija, družba znanja. Pridobljeno dne 25. aprila 2013 na http://www.arhiv.mvzt.gov.si/si/teme_in_projekti/drzna_slovenija_druzba_znanja/

²⁸ »Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev.« (Ustava RS, 57. člen)

²⁹ Za odrasle, ki so dalj časa zunaj izobraževanja, se razvijejo izobraževalne oblike in načini, ki bodo omogočali postopno pridobivanje osnovnošolske izobrazbe. Pri tem se uporabijo izkušnje dosedanjih dobrih praks pri delu z ranljivimi ciljnim skupinami. Izobraževalni programi in njihova izvedba se načrtujejo tako, da se učne vsebine, ki vodijo k standardu osnovne šole, čim bolj integrirajo v programe poklicnega usposabljanja in usposabljanja za potrebe trga dela ali v programe za razvoj spretnosti, potrebnih za vsakdanje življenje, saj ugotovitve proučevanj iz drugih držav kažejo, da so taki prijemi najbolj učinkoviti.

³⁰ Statistični letopis 2011.

³¹ Po podatkih Popisa 2002 je bil ta delež 55 %.

³² Zaradi te razlike se bo delež manj izobraženih v treh samodejno zmanjšal za 2 odstotni točki.

³³ Zdaj se v programe 4-letnih srednjih šol vključi okrog 10.000 odraslih, uspešno pa jih konča okrog 3000.

Operativni cilji bodo neposredno prispevali tudi k uresničevanju ciljev Nacionalnega programa visokega šolstva 2011–2020³⁴, povezanih s kakovostjo in zviševanjem deleža prebivalstva z dokončano terciarno izobrazbo. Ciljne vrednosti odraslih, ki bodo do leta 2020 pridobili višješolsko izobrazbo, sledijo tudi usmeritvam in ciljni vrednosti na ravni EU, to je 40 % odraslih v starosti od 30 do 34 let bo doseglo terciarno izobrazbo. V prilogi 6: Prebivalstvo v starosti od 30 do 34 let z doseženo terciarno ravni izobrazbe, podatki za države članice EU. V prilogi 7: Populacija, ki ima končano terciarno raven izobrazbe, 2010, starost 25–34 in 55–64 let, podatki za države OECD.

Število udeležencev v programih za pridobitev izobrazbe do leta 2020 je razvidno iz preglednice 16.

Preglednica 16: Udeleženci, vključeni v programe izobraževanja

Leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SKUPAJ 2013–2020
osnovna šola: (20–44) število vključenih	1200	1300	1500	1600	1700	1800	1800	1800	1800	14.500
pridobili izobrazbo	300	400	500	600	700	800	800	800	800	5700
osnovna šola: (45–64) število vključenih	300	400	400	500	500	500	500	500	500	4100
pridobili izobrazbo	100	200	200	300	300	300	300	300	300	2300
srednja šola: število vključenih	15.000	16.000	17.000	17.000	18.000	18.000	18.000	19.000	19.000	157.000
pridobili izobrazbo	5000	5500	6000	6000	6000	6000	6500	7000	7500	55.500
višja strokovna šola: vključeni	5804	6500	7000	7000	7000	7500	7500	8000	8000	64.304

Vir: Lastni izračun.

2.3 Tretje prednostno področje: usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela

Na področju usposabljanja in izobraževanja za potrebe dela bo poudarek na:

- razvoju in izvajanju izobraževalnih programov in dejavnosti, ki bodo prilagojene razvojnim potrebam trga dela, ter povezovanju teh programov s programi za razvoj temeljnih zmožnosti,
- ukrepih aktivne politike zaposlovanja (v nadaljnjem besedilu: APZ), ki bodo probleme brezposelnosti reševali s spodbujanjem praktičnega in neformalnega usposabljanja, usposabljanjem s pomočjo registriranih izvajalcev, izvajanjem vseživljenjske karierni orientacije in pridobivanjem temeljnih oziroma poklicnih zmožnosti,
- podpornih dejavnosti s poudarkom na svetovanju, informiranju in kakovosti.

Prednostne ciljne skupine bodo: manj izobraženi zaposleni in brezposelni, mladi in starejši od 50 let ter zaposleni in brezposelni z izobrazbo, ki zaradi prestrukturiranja gospodarstva ter dolgoročnih razvojnih projekcij ni več ustrezna.

Ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegajo z:

- spodbujanjem neformalnega in formalnega izobraževanja zaradi povečanja zaposlitvenih možnosti, s pridobitvijo ključnih in poklicnih zmožnosti za vstop na trg dela ter uspešen razvoj kariere ter pridobitvijo višje ravni izobrazbe (skladno z opredelitvijo APZ), ob upoštevanju razvojnih usmeritev in projekcij, kot je pričakovano povečanje potreb po zelenih delovnih mestih;
- usposabljanjem odraslih s pomočjo registriranih izvajalcev usposabljanja skladno z Zakonom o urejanju trga dela,
- izvajanjem splošnih in posebnih oblik izpopolnjevanja, s katerim se širijo in poglobljajo že obstoječe znanje, spretnosti in zmožnosti posameznika,
- izvajanjem vseživljenjske karierni orientacije za brezposelne in neaktivne, zaposlene in delodajalce,
- povezovanjem šol z gospodarstvom,
- krepitvijo vloge medpodjetniških izobraževalnih centrov (MIC) pri izvajanju programov usposabljanja za zaposlene in brezposelne.

Operativni cilj:

Polovica brezposelnih se bo v obdobju veljavnosti ReNPIO 2013–2020 skladno z APZ vključila v programe za povečevanje zaposlitvenih zmožnosti.

2.3.1 Dinamika približevanja operativnim ciljem

ReNPIO 2005–2010 je opredeljeval ciljne vrednosti in kazalnike tudi za tiste programe in ciljne skupine, ki niso bili predvideni ali upravičeni, da se financirajo iz javnih sredstev. V izhodiščih za nadaljevanje nacionalnega programa se bomo osredotočili na programe, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, in sicer za brezposelne, zaposlene in delodajalce.

Ministrstvo, pristojno za delo, v povezavi Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: ZRSZ) spodbuja, financira in izvaja programe za povečevanje zaposljivosti brezposelnih in skrbi za ohranitev ogroženih delovnih mest.

Programi za brezposelne so že dobro utečeni in imajo zadovoljiv odziv (institucionalno usposabljanje, delovni preizkus idr.), zato se bodo izvajali tudi v obdobju ReNPIO 2013–2020.

V programe za povečevanje zaposlitvenih zmožnosti se vključujejo tisti zaposleni, katerih delovno mesto je zaradi nizke stopnje izobraženosti, starosti ali prestrukturiranja gospodarstva ogroženo (program ESS za usposabljanje zaposlenih v industrijskih panogah v prestrukturiranju in perspektivnih panogah, ki je veljal v prejšnji finančni perspektivi). Izvajanje tovrstnih programov se bo nadaljevalo tudi v obdobju ReNPIO 2013–2020. Za večje vključevanje teh ciljnih skupin bomo okrepili strokovno pomoč manjšim

³⁴ Višje šolstvo je vključeno v predlog Nacionalnega programa visokega šolstva 2011–2020: »V predlogu nacionalnega programa se smiselno navezujemo na celotno področje terciarnega izobraževanja, v katerega so poleg visokošolskih institucij vključene tudi višje strokovne šole.« (str. 6)

delodajalcem (usposabljanje za pripravo ustreznih programov usposabljanja na delovnem mestu ipd.) in vpeljali ustrezne spodbude za delodajalce (sofinanciranje programov usposabljanja, razvijanja kompetenc ipd.) in zaposlene (možnosti vključevanja v ukrepe usposabljanja in izobraževanja³⁵, vseživljenjske karijerne orientacije ipd.).

Kot novost se v ReNPiO 2012–2020 vzpostavlja vseživljenjska karierna orientacija³⁶ (v nadaljnjem besedilu: VKO):

– za brezposelne in neaktivne: ZRSZ kot najpomembnejši izvajalec ukrepov na trgu dela se spopada s pomembnimi izzivi in zahtevami, ki izhajajo iz številnih sprememb na trgu dela in znatnega povečanja brezposelnosti kot posledic gospodarske in finančne krize. Iz strokovnih podlag, ugotovitev svetovalnega kadra pri delu z uporabniki, podatkov upravičenca o uspešnosti storitve posredovanja, Integriranih smernic strategije Evropa 2020 ipd., je prepoznana potreba po širitvi in prilagajanju obstoječih storitev VKO,

– za zaposlene in delodajalce: cilj je omogočiti karierno orientacijo zaposlenim s pomočjo mreže zunanjih izvajalcev, zlasti v malih in srednjih podjetjih, ter s tem zagotoviti zaposlenim večjo dostopnost in kakovosten razvoj njihove kariere,

– delovanje nacionalne koordinacijske točke za vseživljenjsko karierno orientacijo (v nadaljnjem besedilu: NKT VKO): ZRSZ je vzpostavil NKT VKO zaradi celostnega in integriranega pristopa k ureditvi karijerne orientacije v Sloveniji (naloge so usklajevanje politik, izdelava analiz, ovrednotenj, oblikovanje strokovnih predlogov, izhodišč in sistemskih rešitev za enotno izvajanje vseživljenjske karijerne orientacije).

Krepile se bodo razvojne dejavnosti na področju ugotavljanja in priznavanja znanja, pridobljenega po neformalni poti, predvsem razvoj orodij, pripomočkov, metod, postopkov in organizacijskih modelov. V umeščanju ugotavljanja in priznavanja neformalnega in priložnostno pridobljenega znanja v sistem izobraževanja in usposabljanja bo sistemsko zagotovljeno usklajevanje dejavnosti in projektov različnih akterjev.

V Sloveniji se v okviru projekta ESS, ki ga sofinancira ministrstvo, pristojno za delo, pripravlja slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK), v katerega bodo poleg formalne izobrazbe vključene tudi nacionalne poklicne kvalifikacije, verjetno pa tudi dodatne kvalifikacije. Ogrodje bo imelo deset stopenj. Narejen bo tudi pretvornik za evropsko ogrodje kvalifikacij (*The European Qualifications Framework* – EQF). Vključitev zlasti nacionalnih poklicnih kvalifikacij v ogrodje pomeni, da bo izpolnjeno priporočilo Sveta, da naj bo »zagotovljeno, da nacionalni sistemi potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja upoštevajo nacionalne, regionalne in/ali lokalne ter sektorske potrebe.«

3. Dejavnosti, potrebne za izvajanje izobraževanja odraslih

Dejavnosti, ki podpirajo izobraževanje odraslih, zagotavljajo uresničevanje javnega interesa na tem področju in s tem omogočajo uresničevanje sprejetega nacionalnega programa izobraževanja odraslih. Pomembno je, da so možnosti, ki jih imajo izvajalci teh dejavnosti za opravljanje svojih nalog, stabilne in predvidljive tako glede sistemske urejenosti kakor tudi glede javnega financiranja. Le tako se lahko programi razvijajo in dejavnosti načrtujejo.

Pri dejavnostih bo poudarek na:

- ureditvi javne mreže izvajalcev in programov izobraževanja odraslih,
- raziskovalni in razvojni dejavnosti,
- ugotavljanju razvojnih potreb trga dela,
- usposabljanju strokovnih delavcev,
- spodbujanju ugotavljanja in potrjevanja predhodno pridobljenih znanj,
- ovrednotenju programov,
- zagotavljanju kakovosti,
- svetovanju in informiranju,
- promocijski in publicistični dejavnosti.

Ministrstva, strokovni organi in izvajalci to dosegaajo z:

– sistemsko ureditvijo javne mreže izvajalcev in programov izobraževanja odraslih, ki izvajajo javno službo, javnoveljavne programe (za pridobitev izobrazbe in posebne programe izobraževanja odraslih); s splošnimi neformalnimi programi za odrasle, s poudarkom na programih za starejše, aktivnem državljanstvu, trajnostnem razvoju in programih za različne ranljive skupine prebivalstva; z izvajalci podpornih dejavnosti izobraževanja odraslih (za informiranje, svetovanje, promocijo, samostojno učenje, motivacijo za izobraževanje in učenje), vključenih v strokovna omrežja v Sloveniji,

– podporo raziskavam in razvojnim dejavnostim izobraževanja odraslih, povezovanjem raziskav in razvoja na področju izobraževanja odraslih z dejavnostmi razvojnega načrtovanja in preučevanjem svetovnih, nacionalnih in lokalnih izzivov, izboljšanjem zbirke znanja o izobraževanju odraslih (raziskovanje povezanosti izobraževanja odraslih z družbenim okoljem; teoretičnim raziskovanjem na področju izobraževanja odraslih); aktivnim sodelovanjem pri izvajanju in izvajanju ključnih sporočil, ki izhajajo iz pomembnih mednarodnih raziskav (AES, CVTS, PIAAC),³⁷

- razvojem sistema usposabljanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih,
- ovrednotenju programov in dejavnosti v podporo izobraževanju odraslih,
- razvojem nacionalnega sistema ugotavljanja vrednotenja in potrjevanje znanja,
- nadaljnjim razvojem metod in instrumentov zagotavljanja kakovosti – tudi z vpeljavo nacionalnega standarda in znaka kakovosti za področje izobraževanje odraslih,
- razvojem svetovalne dejavnosti,
- podporo razvoju promocijske, informacijske in publicistične dejavnosti za področje izobraževanja odraslih.

3.1 Raziskovalne in razvojne dejavnosti

Temeljna usmeritev je, da se izobraževanje odraslih kot področje raziskovanja enakopravno in enakovredno upošteva pri dolgoročnem in kratkoročnem načrtovanju nacionalnih in mednarodnih raziskav ter ovrednotenju v vzgoji in izobraževanju, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev.

³⁵ Zagotovljene bodo možnost za vključevanje manj izobraženih zaposlenih v javnoveljavne programe za razvoj temeljnih zmožnosti in ključnih kompetenc (npr. javnoveljavni program UŽU – Moje delovno mesto).

³⁶ Pojem je opredeljen v Zakonu o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/2010).

³⁷ Iz Resolucije Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (EU, 2011).

Kljub zavedanju, da sta zasnova vseživljenjskosti učenja in tudi posebno mesto, ki ga znotraj nje zavzema izobraževanje odraslih pomembni, pa do zdaj v Sloveniji ni bilo narejenih dovolj raziskav, ki bi to zavedanje dokazale s strokovno utemeljenimi izsledki. Zato bomo v obdobju tega ReNPIO 2013–2020 zagotovili boljše pogoje za raziskovanje. Osrednje teme, ki se jim bo stroka posvetila, bodo s področja ugotavljanja potreb po izobraževanju in učenja med odraslimi ter merjenja učnega izida uvedenih programov. Na podlagi teh merjenj bodo opravljene ocene obstoječih javnoveljavnih programov in njihov vpliv na družbeno in gospodarsko okolje, kar bo skupaj utemeljevalo razvoj novih pristopov. Ponudba znanja mora biti usklajena z razvojnimi potrebami trga delovne sile, zato je napovedovanje potreb, posodabljanje učnih programov in praktičnega usposabljanja prednostna naloga, pri kateri morajo sodelovati vsi akterji razvoja (izobraževalci, delodajalci, delojemalci, vlada).

V okviru temeljnega in aplikativnega raziskovanja bodo opravljene raziskave na naslednjih področjih:

- izobraževalne potrebe različnih skupin odraslih in razvojne potrebe trga delovne sile,
- izobraževalne potrebe strokovnih delavcev,
- širši učinki vlaganj v izobraževanje odraslih,
- prispevek različnih oblik samostojnega in priložnostnega učenja h kakovosti in izobraženosti odraslega prebivalstva,
- temeljne zmožnosti odraslih³⁸ in zeleno gospodarstvo,
- financiranje izobraževanja odraslih,
- pravičnost v sistemu vzgoje in izobraževanja z vidika izobraževanja odraslih,
- motivacija za izobraževanje pripadnikov ranljivih skupin.

V okviru razvojne dejavnosti se bo spodbujal razvoj na naslednjih področjih:

- nacionalni kvantitativni in kvalitativni kazalniki učinkovitosti in kakovosti sistema izobraževanja odraslih, ki izhajajo iz širših ciljev družbenega razvoja (tudi kazalnikov za merjenje kompetenc odraslih),
- mednarodno primerljivi standardi temeljnih zmožnosti,
- prenova kazalnikov kakovosti za formalno izobraževanje in razvoj kazalnikov za neformalno izobraževanje odraslih,
- novi in kakovostnejši programi za razvoj pismenosti ter pridobivanje temeljnih in poklicnih zmožnosti,
- programi splošnega neformalne izobraževanja na novih vsebinskih področjih, ki so okolje, trajnostni razvoj, kultura ipd.,
- sistem ugotavljanja in priznavanja ustreznih znanj za pridobitev javnih listin,
- novi postopki in instrumenti za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenih znanj,
- podlage za vpeljavo zunanjih ovrednotenj izobraževalnih organizacij in infrastrukturnih dejavnosti,
- podporni ukrepi za izvajanje kakovosti v izobraževalnih organizacijah za odrasle (orodja IKT),
- inovacije na področju metod in oblik izvedbe programov ter modelov skupnostnega učenja,
- razvijanje novih programov e-izobraževanja in e-gradiv,
- ovrednotenje javnoveljavnih programov in drugih programov za odrasle, ki se financirajo iz javnih sredstev,
- ovrednotenje učinkov državnih ukrepov za spodbujanje delodajalcev in zaposlenih za izobraževanje in usposabljanje,
- ovrednotenje začetnega izobraževanja in usposabljanja izobraževalcev odraslih ter programov strokovnega izpopolnjevanja.

3.2 Razvoj strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih

Razvoj strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih zajema:

- usposobiti bi treba dovolj strokovnih delavcev za različne ciljne skupine in potrebe, tudi za prepoznavanje in spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti,
- vzdrževana bo baza izobraževalcev odraslih za potrebe opravljanja javne službe v izobraževanju odraslih,
- pedagoško andragoško izpopolnjevanje se bo prilagajalo različnim ciljnim skupinam, po potrebi tudi različnim ravnam izobraževanja (kompetenčno in modularno zasnovan sistem usposabljanja),
- zagotovljeno bo andragoško izpopolnjevanje ter usposabljanje strokovnih delavcev za nacionalno pomembne dejavnosti in programe v javni službi (izvajanje nacionalnih razvojnih projektov, novosti),
- zagotovljena bodo kakovostna učna gradiva in učni viri ter IKT-podpora andragoškem izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju.

3.3 Presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževanju odraslih

Presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževanju odraslih zajema:

- pripravljene bodo normativne podlage za sistematično presojanje in razvijanje kakovosti v vseh izobraževalnih organizacijah, ki izvajajo izobraževanje odraslih, financirano iz javnih sredstev,
- zagotovljeno bo razvojno delo v izvajalskih organizacijah za izvedbo projektov, namenjenih razvoju kakovosti različnih dejavnosti izobraževanja odraslih,
- zagotovljena bosta nadaljnji razvoj in izvedba podpornih ukrepov za izvajanje samoocenjevanja v izobraževalnih organizacijah za odrasle,
- zagotovljeno bo delovanje omrežja svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih,
- zagotovljeno bo delovanje in nadaljnji razvoj spletnih zbirk vprašanj za presojanje kakovosti v izobraževanju odraslih,
- spodbujalo se bo vlaganje v kakovost.

3.4 Informacijska dejavnost

Informacijska dejavnost zajema:

- nadgrajena bo spletna aplikacije za informacijsko podporo spremljanju uresničevanja ReNPIO 2013–2020 in LPIO,
- posodobljena bodo spletna orodja za spremljanje posameznih programov splošnega izobraževanja odraslih (aplikacije bodo prenesene v brezplačna odprtokodna okolja in neposredno povezavo z informacijsko podporo za spremljanje uresničevanja ReNPIO 2013–2020).

3.5 Programi izobraževanja in usposabljanja

Programi izobraževanja in usposabljanja zajemajo:

- izboljšana bo ponudba, kakovost in dostopnost programov splošnega izobraževanja za dvig splošne izobraženosti in razvijanje potencialov na vseh področjih življenja, kot so kultura, okolje, zdravje, sožitje, sodelovanje, strpnost, aktivno državljanstvo, snovna in energetska učinkovitost ipd.,

³⁸ Mišljena je vključitev Slovenije v mednarodno raziskavo PIAAC, ki poteka pod okriljem OECD.

– izboljšana bo kakovost in dostopnost javnoveljavnih programov splošnega izobraževanja za dvigovanje ravni pismenosti ter temeljnih zmožnosti,

- dostopni bodo motivacijski in drugi programi za pomoč odraslim pri ponovnem vključevanju v izobraževanje,
- vpeljane bodo nove možnosti za pridobivanje splošne in poklicne izobrazbe po različnih poteh,
- dostopnejši bodo programi in gradiva, ki temeljijo na sodobnih tehnologijah (e-izobraževanje).

3.6 Svetovalna dejavnost

Svetovalna dejavnost zajema:

- svetovalna dejavnost bo zagotovljena najmanj v doslej zagotovljenem obsegu,
- odraslim bo zagotovljena pravica do brezplačnega informiranja in svetovanja pred, med in po končanem izobraževanju,
- zagotavljalo se bo uvajanje novih modelov svetovanja za ranljive skupine odraslih (Romi, priseljenci, starejši odrasli, osipniki), v ta namen bodo razviti različni strokovni pristopi in strokovna gradiva,
- zagotavljal se bo razvoj kariernega svetovanja, ki bo vključevalo tudi seznanjanje z možnostmi ugotavljanja in priznavanja predhodnega znanja in učenja,
- razviti bodo novi pristopi svetovanja (pripomočki, metode, dejavnosti), dejavnosti za večjo informiranost in promocijo o možnostih izobraževanja, razvijanje motivacije za izobraževanje in učenje, razvijanje temeljne zmožnosti učenje učenja pri odraslih idr.,
- različne organizacije in različna svetovalna omrežja se bodo med seboj povezovala,
- strokovni delavci se bodo pri izvajanju svetovalnih nalog povezovali tudi z drugimi organizacijami s področja izobraževanja, sociale, zdravstva, trga dela, gospodarstva, socialnega partnerstva (država, sindikati), nevladnimi organizacijami idr.

3.7 Ugotavljanje in priznavanje znanja

Ugotavljanje in priznavanje znanja zajema:

- vzpostavljena bo nacionalna koordinacija za usklajevanje in usmerjanje razvoja, raziskovanja, ovrednotenja, nacionalne promocije idr. na področju ugotavljanja in priznavanja neformalno pridobljenega znanja,
- ustanove šolskega sistema na srednji in višji ravni ter druge organizacije za izobraževanje odraslih bodo zagotavljale pogoje za izvajanje postopkov priznavanja,
- razvito in vpeljano bo nacionalno kvalifikacijsko ogrodje, ki bo vključevalo kvalifikacije, pridobljene v formalnem sistemu izobraževanja in tudi zunaj njega (nacionalne poklicne kvalifikacije).

3.8 Promocija vseživljenjskega učenja in informiranje

Promocija vseživljenjskega učenja in informiranje zajema:

- nadaljevala se bo promocijska in informacijska dejavnost na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, usmerjena predvsem v manj izobražene in ranljive skupine,
- izpeljava festivala učenja in drugih promocij vseživljenjskega učenja,
- podelitev priznanj za promocijo učenja in znanja,
- spletno podprto informiranje o aktualnih dogajanjih in dosežkih na področju izobraževanja odraslih,
- stalno spremljanje in objavljanje ključnih podatkov s področja izobraževanja odraslih na državni in evropski ravni,
- okrepljena bo informativno-promocijsko dejavnost na področju priznavanja, vzpostavljene bodo javno dostopne interaktivne storitve (možnost e-učenja, večja privlačnost središč za samostojno učenje, ipd.).

4. Celotni obseg javnih sredstev

Cilje ReNPIO 2013–2020 bodo uresničevala najmanj ministrstva, ki so razvidna iz preglednice 17, in sicer iz sredstev državnega proračuna ter sredstev ESS. Izračun celotnega obsega sredstev temelji na potrjenih proračunih Republike Slovenije za leta 2013 in 2014. Podlaga za načrtovaje za obdobje 2015–2020 je sprejeti proračun za leto 2014.

Preglednica 17: Celotni obseg ³⁹

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SKUPAJ 2013–2020
MIZŠ	17.875.875	8.755.120	8.755.120	8.755.120	8.755.120	8.755.120	8.755.120	8.755.120	79.161.715
MDDDSZ	17.590.880	15.856.220	15.856.220	15.856.220	15.856.220	15.856.220	15.856.220	15.856.220	128.584.420
MKO	11.023.465	11.023.465	11.023.465	11.023.465	11.023.465	11.023.465	11.023.465	11.023.465	88.187.720
MZ*	10.919.706	10.919.706	10.919.706	10.919.706	10.919.706	10.919.706	10.919.706	10.919.706	87.357.648
MK	1.922.000	1.922.000	1.922.000	1.922.000	1.922.000	1.922.000	1.922.000	1.922.000	15.376.000
MNZ	69.000	51.000							120.000
Skupaj	59.400.926	48.527.511	48.476.511	48.476.511	48.476.511	48.476.511	48.476.511	48.476.511	398.787.503

Vir: Resorna ministrstva na podlagi proračuna RS za leta 2013 in 2014.

*vključena sredstva javne zdravstvene blagajne, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – ZZS v višini 83.057.648 evrov.

³⁹ Sredstva državnega proračuna, sredstva ESS in mednarodna sredstva za projekte na nacionalni ravni.

V preglednici 17 so navedena sredstva na podlagi sprejetega proračuna za leto 2014, brez upoštevanja rasti do leta 2020. Uresničitev ciljev tega nacionalnega programa ne bo mogoča samo s temi sredstvi, zato se bo morala izvedba opredeljenih programov delno financirati tudi iz drugih virov, kot so proračuni lokalnih skupnosti, sredstva delodajalcev in posameznikov ter sredstva za projekte iz mednarodnih virov. V veliki meri bo uresničevanje ciljev Re NPIO 2013–2020 odvisno od sporazuma z Evropsko komisijo o črpanju sredstev ESS po letu 2014.

Okvirno razmerje med posameznimi prednostnimi področji

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bosta za posamezna prednostna področja in dejavnosti ReNPIO 2013–2020 namenila okvirne deleže javnih sredstev, kot je razvidno iz preglednice 18.

Preglednica 18: MIZŠ in MDDSZ

Prvo prednostno področje	20
Drugo prednostno področje	20
Tretje prednostno področje	46
Podporne dejavnosti	14

Vir: Resorna ministrstva na podlagi okvirnega deleža med področji za leto 2013.

MKO, MZ, MP in MK bodo za posamezna prednostna področja in dejavnosti ReNPIO 2013–2020 namenili okvirne deleže javnih sredstev, kot je razvidno iz preglednice 19.

Preglednica 19: MKO, MZ, MP in MK

Prvo prednostno področje	37
Tretje prednostno področje	38
Podporne dejavnosti	25

Vir: Resorna ministrstva na podlagi ocene deleža med področji za leto 2013.

4.1 Merila za sofinanciranje

Kadar so za izvedbo programov iz ReNPIO 2013–2020 delno zagotovljena sredstva lokalne skupnosti, delodajalca ali posameznika, je treba obvezno zagotoviti tudi sofinanciranje iz javnih virov. Pri ranljivih skupinah⁴⁰ je treba financiranje v celoti zagotoviti iz javnih virov.

5. Spremljanje in vrednotenje

Izvajanje ReNPIO 2013–2020 se določi z LPIO, ki ga sprejme Vlada RS. LPIO določa izobraževalne programe, ki se financirajo iz javnih sredstev, obseg in vrsto dejavnosti, potrebnih za njegovo uresničevanje, obseg sredstev, ki se zagotavljajo v državnem proračunu, in ministrstva, pristojna za izvedbo programa. Z LPIO se določijo kakovostni in količinski kazalniki za spremljanje uresničevanja ReNPIO 2013–2020 po prednostnih področjih in dejavnostih ter predvideni učinki. Pred sprejetjem LPIO si mora Vlada Republike Slovenije pridobiti mnenje Strokovnega sveta Republike Slovenije za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: SSIO).

Izvajanje LPIO omogočajo pristojna ministrstva in skladi. V ta namen odločajo o razmestitvi programov, objavljajo javne razpise, spremljajo izvajanje LPIO, dodeljujejo sredstva za financiranje izobraževalnih programov in drugih dejavnosti ter opravljajo druge naloge, določene z LPIO. Uresničevanje ciljev ReNPIO 2013–2020 in LPIO se bo spremljalo z uporabo spletnih aplikacij ob zagotovljeni analitično-strokovni podpori pristojnih ustanov.

Spremljanje uresničevanja ReNPIO 2013–2020 in LPIO je predvideno v skupini oziroma mandatni komisiji za spremljanje uresničevanja ReNPIO pri SSIO, ki jo sestavljajo tudi predstavniki ministrstev, odgovornih za uresničevanje ciljev ReNPIO 2013–2020. Poročila o uresničevanju LPIO bo Vlada RS sprejemala hkrati z LPIO za tekoče leto.

Poročilo o uresničevanju ReNPIO 2013–2020 in učinkih resolucije bo Vlada RS vsake dve leti predložila Državnemu zboru RS.

6. Zaključek

Sprejete Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO 2013–2020) določa Zakon o izobraževanju odraslih (ZIO – UPB1, Uradni list RS, št. 110/2006). Z nacionalnim programom izobraževanja odraslih Državni zbor Republike Slovenije določi javni interes v izobraževanju odraslih.

ReNPIO 2013–2020 usmerja politiko izobraževanja odraslih na nacionalni ravni in prispeva k sistemskemu urejanju področja, vključno s stabilnim financiranjem, določanjem prednostnih področij in vsebinskih nalog za razvoj izobraževanja odraslih.

ReNPIO 2013–2020 postavlja okvire za ureditev javne službe v izobraževanju odraslih v Sloveniji. Z njenim uresničevanjem se želi v obdobju do leta 2020 odpraviti največje razvojne zaostanke, zlasti na področju ravni temeljnih in poklicnih zmožnosti odraslega prebivalstva, njegove izobraženosti in vključenosti v vseživljenjsko izobraževanje. ReNPIO 2013–2020 bo usmerjala politiko izobraževanja odraslih na nacionalni ravni in prispevala k sistemskemu urejanju področja skupaj s stabilnim financiranjem, določanjem prednostnih področij in vsebinskih nalog za razvoj izobraževanja odraslih.

Uresničevanje ReNPIO 2013–2020 je v pristojnosti resornih ministrstev, ki so odgovorna za izobraževanje odraslih in so jim za ta namen dodeljena nacionalna sredstva, dopolnjena s sredstvi iz Evropskega socialnega sklada. Nosilni ministri v ReNPIO 2013–2020 za usmerjanje politike izobraževanja odraslih, oblikovanje inštrumentov in zagotovitev javnih sredstev sta ministrstvo,

⁴⁰ Osipniki in mladi, ki zgodaj zapustijo šolanje, socialno ogroženi, priseljenci, Romi, migranti, invalidi in obsojenci.

pristojno za izobraževanje, in ministrstvo, pristojno za delo. Tudi programi Ministrstva za zdravje, Ministrstva za kmetijstvo in okolje, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za notranje zadeve vključujejo izobraževanje, usposabljanje, informiranje in ozaveščanje odraslih, zato so sestavni del ReNPIO 2013–2020.

VI. TEMELJNI POJMI

Formalno izobraževanje označuje procese učenja, ki vodijo k pridobitvi formalne izobrazbe, javnoveljavne izobrazbe – to pomeni, da se spremeni posameznikov izobrazbeni ali kvalifikacijski status. Formalno izobraževanje daje javnoveljavno diplomu, spričevalo ali certifikat.

Izobraževanje odraslih obsega izobraževanje, izpopolnjevanje, usposabljanje in učenje oseb, ki so izpolnile osnovnošolsko obveznost in si želijo pridobiti, posodobiti, razširiti in poglobiti znanje, pa pri tem izobraževanju nimajo statusa učenca, dijaka in študenta (1. člen ZIO).

Izobraževanje pomeni šolanje oziroma izobraževanje ljudi, ki najpogosteje poteka v izobraževalnih ustanovah; proces, ki ljudem omogoča pridobivanje znanja, razvijanje spretnosti, pridobivanje navad in usposobljenosti za delovanje; stopenjski proces, v katerem posameznik z učenjem pridobiva znanje in spretnosti ter širi svoje razumevanje in kompetence.

Izpopolnjevanje je kratkotrajno usposabljanje z natančno določenim ciljem, ki praviloma sledi začetnemu izobraževanju ali usposabljanju in je namenjeno dopolnjevanju, izboljšanju ali posodabljanju znanja, spretnosti in/ali kompetenc, pridobljenih v prejšnjem izobraževanju.

Neformalno izobraževanje označuje izobraževanje, ki je z vidika učenca načrtno. Rezultati neformalnega izobraževanja se lahko ovrednotijo in vodijo v potrjevanje (certifikacijo). Neformalno izobraževanje včasih označujemo tudi kot polstrukturirano učenje. Za razliko od formalnega izobraževanja ne daje javnoveljavne formalne izobrazbe.

Ovrednotenje je vrednotenje situacije, sistema ali dejavnosti zato, da bi spremenili posamezno situacijo ali sistem, razsojali o delovanju sistema ali poteku dejavnosti ter o učinkih in ukrepih za spremembo sistema.

Poklicne zmožnosti je sopomenka za pojem poklicne kompetence, ki so zmožnosti, ki jih posameznik potrebuje za uspešno delovanje na nekem poklicnem področju.

Strokovni delavec – v javni poklicni ali strokovni šoli so to učitelji in izvajalci splošnoizobraževalnih predmetov in strokovnoteoretičnih predmetov oziroma strokovnih modulov, predavatelji višjih strokovnih šol, učitelji praktičnega pouka in spretnosti, svetovalni delavci, knjižničarji, mojstri, organizatorji izobraževanja odraslih, laboranti, inštruktorji, organizatorji praktičnega izobraževanja in drugi.

Temeljne zmožnosti je sopomenka za pojem ključne kompetence, ki so sinteza temeljnih spretnosti in pogoj za to, da posameznik deluje v sodobni družbi znanja. Pismenost je v ReNPIO 2012–20120 samo ena od temeljnih zmožnosti, razen v primerih, kjer je izrecno navedena.

Udeleženec izobraževanja odraslih je oseba, ki se vključi v izobraževalni program za odrasle in pridobi status udeleženca izobraževanja odraslih (3. člen ZIO).

Učenje je proces, v katerem posameznik postopno usvaja podatke, ideje in vrednote in s tem pridobiva znanje, veščine, spretnosti in/ali kompetence.

Usposabljanje je oblika praktičnega izobraževanja, kjer je v ospredju pridobivanje praktičnih spretnosti, ki so potrebne za opravljanje določenega dela, in praviloma ni povezano z zahtevnejšimi intelektualnimi operacijami ali strokovno teorijo. Poteka kot praktični pouk ali kot praktično usposabljanje z delom in tudi kot delovna praksa ali kot neposredno usposabljanje v procesu dela ali uvajanje v delo.

Vseživljenjsko učenje je vse učenje v celotnem posameznikovem življenju, katerega cilj je izboljšanje ravni znanja, spretnosti, veščin, kompetenc in/ali kvalifikacij zaradi osebnih, družbenih in/ali poklicnih razlogov.

Vseživljenjsko izobraževanje je pojem, s katerim v slovenščini poimenujemo organizirani del vseživljenjskega učenja. (Muršak, 2012).

VII. SEZNAM KRATIC

ACS	Andragoški center Slovenije
ADS	Andragoško društvo Slovenije
AES	mednarodna raziskava o izobraževanju odraslih (adult education survey)
APZ	aktivna politika zaposlovanja
CEDEFOP	Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja
CVTS	stalno poklicno usposabljanje (<i>continuing vocational training survey</i>)
ESS	Evropski socialni sklad
EU	Evropska unija
EU-27	27 držav članic Evropske unije
EUROSTAT	Evropski statistični urad
EQF	evropsko ogrodje klasifikacij (<i>European qualifications framework</i>)
IALS	mednarodna raziskava o pismenosti odraslih (<i>international adult literacy survey</i>)
IKT	informacijska in komunikacijska tehnologija
ISCED	mednarodna standardna klasifikacija izobraževanja (<i>international standard classification of education</i>)
JAK	Javna agencija Republike Slovenije za knjigo
JSKD	Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
LPIO	letni programi izobraževanja
MDDSZEM	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIC	medpodjetniški izobraževalni center
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

MK	Ministrstvo za kulturo
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MZ	Ministrstvo za zdravje
NKT VKO	nacionalne koordinacijske točke za vseživljenjsko karierno orientacijo
NPK	nacionalne poklicne kvalifikacije
NQF	nacionalno ogrodje klasifikacij (<i>national qualifications framework</i>)
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
PIAAC	<i>Programme for the International Assessment of Adult Competencies</i>
ReNPIO 2013–2020	Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020
ReNPIO 2005–2010	Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010
SOK	slovensko ogrodje kvalifikacij
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UNEP	Program Združenih narodov za okolje
UŽU	usposabljanje za življenjsko uspešnost
VKO	vseživljenjska karierna orientacija
ZNPK	Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

VIII. UPORABLJENI VIRI IN LITERATURA

1. Analiza uresničevanja ReNPIO 2005–2010, ACS http://arhiv.acs.si/porocila/Analiza_ReNPIO_2005-2010.pdf
2. Analiza uresničevanja ReNPIO 2009–2010, pridobljeno 25. aprila 2013 na: http://arhiv.acs.si/porocila/Analiza_ReNPIO_2009-2010.pdf
3. Analiza uresničevanja RENPIO 2005–2008, pridobljeno 25. aprila 2013 na: http://arhiv.acs.si/porocila/Analiza_ReNPIO.pdf
4. Education at a Glance 2012.
5. EUROSTAT.
6. Eurostatove projekcije prebivalstva za Slovenijo, 2008–2060, EUROPOP 2008, konvergenčni scenarij; http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=1683
7. Evalvacija osnovne šole za odrasle. ACS, 2012. http://arhiv.acs.si/porocila/Evalvacija_Osnovne_šole_za_odrasle.pdf
8. Evropska komisija (DG izobraževanje in kultura). Zapisnik 34. srečanja Odbora za indikatorje in ciljne vrednosti (*Standing Group on Indicators and Benchmarks*).
9. *Equity in Education Final Comparative report, 2007.* http://www.oecd.org/document/5/0,3343,en_2649_39263231_38692357_1_1_1_1,00
10. *Future skill needs in Europe in Future skill supply in Europe.* (CEDEFOP, povzetek Tanja Možina, ACS)
11. Janko Muršak. Temeljni pojmi poklicnega in strokovnega izobraževanja. Ljubljana, 2012.
12. Letni programi izobraževanja odraslih Republike Slovenije (LPIO).
13. *Literacy in the Information Age. Final Report of the International Adult Literacy Survey. (2000) OECD.* Pariz, Francija.
14. Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010 (ReNPIO). Uradni list RS, št. 70/2004.
15. Resolucije Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:372:0001:0006:SL:PDF>
16. Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020. Uradni list RS, št. 41/2011.
17. Statistične objave SURS.
18. Statistični letopis, SURS 2011, 2012.
19. Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji. MŠŠ Republike Slovenije, julij 2007.
20. <http://eur-ex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:SL:PDF>
21. Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:SL:PDF>
22. Ustava Republike Slovenije. Uradni list RS, št. 33/1991.
23. Zakon o izobraževanju odraslih (ZIO – UPB1, Uradni list RS, št. 110/2006).
24. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Uradni list RS, št. 23/1996.
25. Zakon o urejanju trga dela. Uradni list RS, št. 80/2010.
26. ZRSZ, mesečne informacije, september 2012.
27. ZRSZ, letno poročilo 2011.

Št. 602-10/13-6/10

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

EPA 1341-VI

Državni zbor
Republike Slovenije
Janko Veber l.r.
Predsednik

IX. PRILOGE

Priloga 1: Delež populacije v starosti od 25 do 64 let v formalnem in neformalnem izobraževanju, 2001–2012

Država	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
EU-27	7,1	7,2	8,5	9,2	9,6	9,5	9,3	9,4	9,3	9,1	8,9	9,1
Belgija	6,4	6	7	8,6	8,3	7,5	7,2	6,8	6,8	7,2	7,1	6,7
Bolgarija	1,4	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2	1,4
Češka	:	5,6	5,1	5,8	5,6	5,6	5,7	7,8	6,8	7,5	11,4	12,2
Danska	18,4	18	24,2	25,6	27,4	29,2	29	29,9	31,2	32,5	32,3	32,1
Nemčija	5,2	5,8	6	7,4	7,7	7,5	7,8	7,9	7,8	7,7	7,8	:
Estonija	5,4	5,4	6,7	6,4	5,9	6,5	7	9,8	10,5	10,9	12	12,7
Irska	:	5,5	5,9	6,1	7,4	7,3	7,6	7,1	6,3	6,7	6,8	7,0
Grčija	1,2	1,1	2,6	1,8	1,9	1,9	2,1	2,9	3,3	3	2,4	2,8
Španija	4,4	4,4	4,7	4,7	10,5	10,4	10,4	10,4	10,4	10,8	10,8	10,9
Francija	2,7	2,7	6,8	6	5,9	6,4	6,1	6	5,7	5	5,5	:
Italija	4,5	4,4	4,5	6,3	5,8	6,1	6,2	6,3	6	6,2	5,7	6,2
Ciper	3,4	3,7	7,9	9,3	5,9	7,1	8,4	8,5	7,8	7,7	7,5	7,4
Latvija	:	7,3	7,8	8,4	7,9	6,9	7,1	6,8	5,3	5	5	7,0
Litva	3,5	3	3,8	5,9	6	4,9	5,3	4,9	4,5	4	5,9	5,4
Luksemburg	5,3	7,7	6,5	9,8	8,5	8,2	7	8,5	13,4	13,4	13,6	:
Madžarska	2,7	2,9	4,5	4	3,9	3,8	3,6	3,1	2,7	2,8	2,7	2,8
Malta	4,6	4,4	4,2	4,3	5,3	5,4	6	6,3	6,1	6,2	6,6	6,8
Nizozemska	15,9	15,8	16,4	16,4	15,9	15,6	16,6	17	17	16,6	16,7	16,7
Avstrija	8,2	7,5	8,6	11,6	12,9	13,1	12,8	13,2	13,8	13,7	13,4	14,2
Poljska	4,3	4,2	4,4	5	4,9	4,7	5,1	4,7	4,7	5,3	4,5	:
Portugalska	3,3	2,9	3,2	4,3	4,1	4,2	4,4	5,3	6,5	5,8	11,6	11,0
Romunija	1	1	1,1	1,5	1,6	1,3	1,3	1,5	1,5	1,3	1,6	1,4
Slovenija	7,3	8,4	13,3	16,2	15,3	15	14,8	13,9	14,6	16,2	15,9	14,5
Slovaška	:	8,5	3,7	4,3	4,6	4,1	3,9	3,3	2,8	2,8	3,9	3,4
Finska	17,2	17,3	22,4	22,8	22,5	23,1	23,4	23,1	22,1	23	23,8	24,3
Švedska	17,5	18,4	:	:	17,4	18,4	18,6	22,2	22,2	24,5	25	25,9
Velika Britanija	20,9	21,3	27,2	29	27,6	26,7	20	19,9	20,1	19,4	15,8	15,8

Vir: Eurostat; *ocena Eurostat.

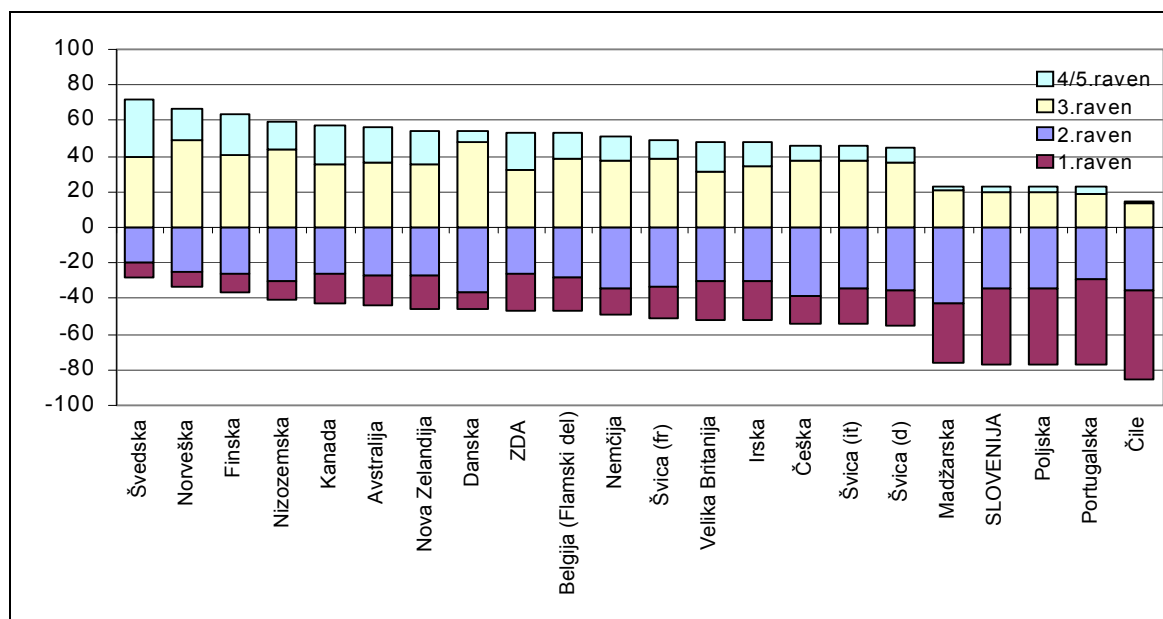
Priloga 2: Delež prebivalstva v starosti od 25 do 64 let z doseženo najmanj srednješolsko izobrazbo v nekaterih državah EU, 2002 in 2011

Država	2002	2011
EU-27	65,8	73,4
Belgija	60,8	71,3
Bolgarija	71,6	80,2
Češka	87,9	92,3
Danska	81,1	76,9
Nemčija	83	86,3
Estonija	87,6	88,9
Irska	60,3	73,4
Grčija	53,9	64,5
Španija	41,7	53,8
Francija	64,1	71,6
Italija	44,1	56
Ciper	65,1	75
Latvija	82,2	87,7
Litva	84,9	92,9
Luksemburg	61,6	77,3
Madžarska	71,4	81,8
Malta	18,4	31,5
Nizozemska	67,8	72,3

Država	2002	2011
Avstrija	78,3	82,5
Poljska	80,9	89,1
Portugalska	20,7	35
Romunija	71,1	74,9
Slovenija	77	84,5
Slovaška	86	91,3
Finska	75	83,7
Švedska	81,4	82
Velika Britanija	66,3	76,4

Vir: Eurostat.

Priloga 3: Dosežki odraslih v Sloveniji v besedilni pismenosti v primerjavi z drugimi državami, 1998

Vir: Literacy in Information Age. Final report of the international Adult Literacy survey, OECD, 2000.

Priloga 4: Prebivalstvo nad 15 let in več po izobrazbi in spolu, popis prebivalstva 2002 in 2011

	1. 1. 2011			Popis 2002		
	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske
Skupaj	1.759.336	864.861	894.475	1.663.869	804.286	859.583
brez izobrazbe	5832	2139	3693	11.337	4092	7245
nepopolna osnovnošolska	72.139	28.107	44.032	104.219	42.400	61.819
osnovnošolska	435.108	183.159	251.949	433.910	169.509	264.401
nižja poklicna	25.242	13.361	11.881	70.544	42.549	27.995
srednja poklicna	381.595	246.289	135.306	381.748	237.824	143.924
srednja strokovna, srednja splošna	531.751	259.711	272.040	447.049	206.915	240.134
višješolska (prejšnja), višja strokovna	84.221	37.141	47.080	84.044	36.083	47.961
visokošolska 1. stopnje, visokošolska strokovna (prejšnja)	58.231	21.438	36.793	8837	3499	5338
visokošolska 2. stopnje, visokošolska univerzitetna (prejšnja)	143.029	61.251	81.778	105.793	51.571	54.222
magisterij znanosti (prejšnji)	14.500	7387	7113	11.377	6309	5068
doktorat znanosti	7688	4878	2810	5011	3535	1476
Strukturni deleži (%)						
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
brez izobrazbe	0,3	0,2	0,4	0,7	0,5	0,8
nepopolna osnovnošolska	4,1	3,2	4,9	6,3	5,3	7,2
osnovnošolska	24,7	21,2	28,2	26,1	21,1	30,8
nižja poklicna	1,4	1,5	1,3	4,2	5,3	3,3

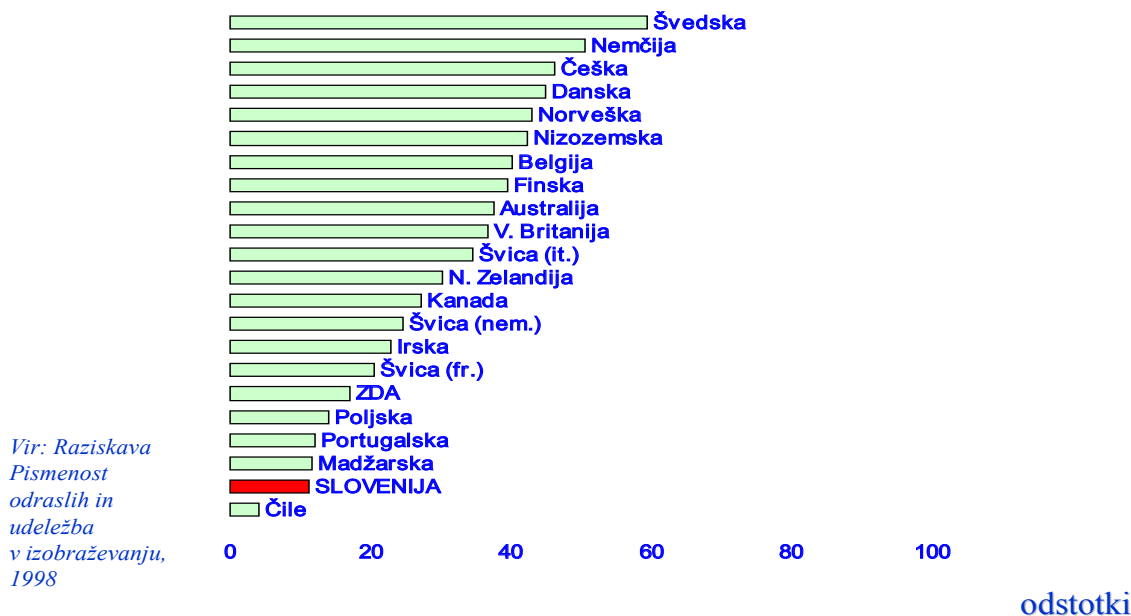
	1. 1. 2011			Popis 2002		
	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske
srednja poklicna	21,7	28,5	15,1	22,9	29,6	16,7
srednja strokovna, srednja splošna	30,2	30,0	30,4	26,9	25,7	27,9
višješolska (prejšnja), višja strokovna	4,8	4,3	5,3	5,1	4,5	5,6
visokošolska 1. stopnje, visokošolska strokovna (prejšnja)	3,3	2,5	4,1	0,5	0,4	0,6
visokošolska 2. stopnje, visokošolska univerzitetna (prejšnja)	8,1	7,1	9,1	6,4	6,4	6,3
magisterij znanosti (prejšnji)	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8	0,6
doktorat znanosti	0,4	0,6	0,3	0,3	0,4	0,2

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Priloga 5: Mednarodna primerjava – pismenost in izobrazba

Slika MEDNARODNA PRIMERJAVA - PISMENOST IN IZOBRAZBA

Manj izobraženi odrasli na 3., 4. in 5. ravni dokumentacijske pismenosti

Vir: Bela knjiga, str. 108.

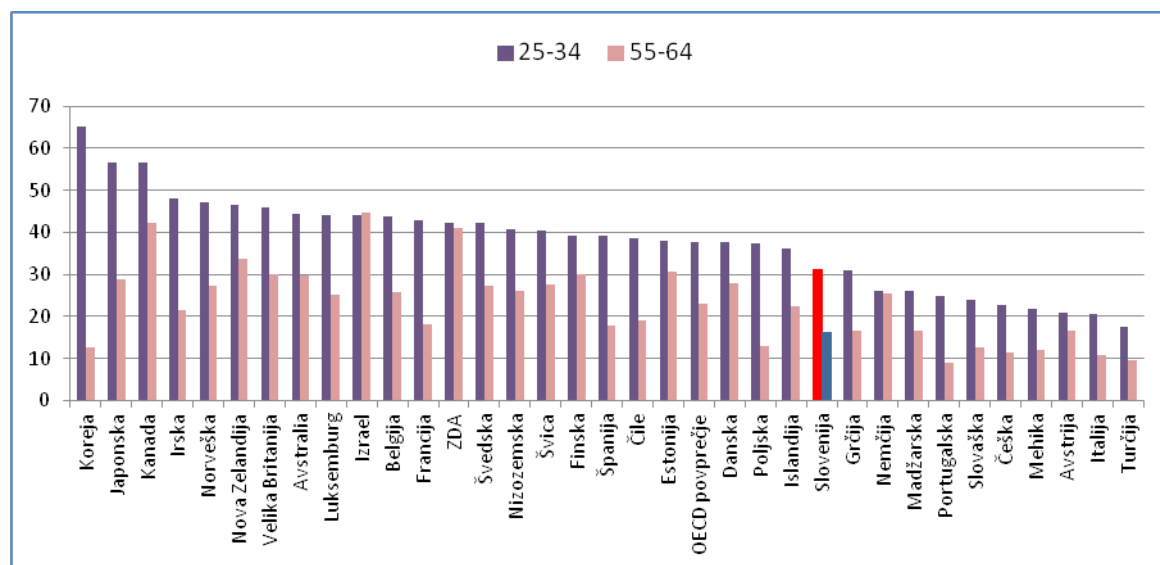
Priloga 6: Prebivalstvo v starosti od 30 do 34 let z doseženo terciarno ravni izobrazbe, 2002–2011

Država	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-27	23,5	25	26,9	28	28,9	30	31	32,2	33,5	34,6
Belgija	35,2	37,7	39,9	39,1	41,4	41,5	42,9	42	44,4	42,6
Bolgarija	23,2	23,6	25,2	24,9	25,3	26	27,1	27,9	27,7	27,3
Češka	12,6	12,6	12,7	13	13,1	13,3	15,4	17,5	20,4	23,8
Danska	34,2	38,2	41,4	43,1	43	38,1	39,2	40,7	41,2	41,2
Nemčija	24,2	25,1	26,8	26,1	25,8	26,5	27,7	29,4	29,8	30,7
Estonija	28,1	27,6	27,4	30,6	32,5	33,3	34,1	35,9	40	40,3
Irska	32	35,1	38,6	39,2	41,3	43,3	46,1	48,9	49,9	49,4
Grčija	23,4	22,8	24,9	25,3	26,7	26,2	25,6	26,5	28,4	28,9
Španija	33,3	34	35,9	38,6	38,1	39,5	39,8	39,4	40,6	40,6
Francija	31,5	34,9	35,7	37,7	39,7	41,4	41,2	43,2	43,5	43,4

Država	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Italija	13,1	13,9	15,6	17	17,7	18,6	19,2	19	19,8	20,3
Ciper	36	39,9	41	40,8	46,1	46,2	47,1	44,7	45,1	45,8
Latvija	17,3	18,3	18,5	18,5	19,2	25,6	27	30,1	32,3	35,7
Litva	23,4	25,2	31,1	37,9	39,4	38	39,9	40,6	43,8	45,4
Luksemburg	23,6	17,3	31,4	37,6	35,5	35,3	39,8	46,6	46,1	48,2
Madžarska	14,4	16,3	18,5	17,9	19	20,1	22,4	23,9	25,7	28,1
Malta	9,3	13,7	17,6	18,4	21,6	21,5	20,9	21	21,5	21,1
Nizozemska	28,6	31,7	33,6	34,9	35,8	36,4	40,2	40,5	41,4	41,1
Avstrija	:	:	21	20,5	21,2	21,1	22,2	23,5	23,5	23,8
Poljska	14,4	17,2	20,4	22,7	24,7	27	29,7	32,8	35,3	36,9
Portugalska	13	14,9	16,5	17,7	18,4	19,8	21,6	21,1	23,5	26,1
Romunija	9,1	8,9	10,3	11,4	12,4	13,9	16	16,8	18,1	20,4
Slovenija	20,7	23,6	25,1	24,6	28,1	31	30,9	31,6	34,8	37,9
Slovaška	10,5	11,5	12,9	14,3	14,4	14,8	15,8	17,6	22,1	23,4
Finska	41,2	41,7	43,4	43,7	46,2	47,3	45,7	45,9	45,7	46
Švedska	28,3	31	33,9	37,6	39,5	41	42	43,9	45,8	47,5
Velika Britanija	31,5	31,5	33,6	34,6	36,5	38,5	39,7	41,5	43	45,8

Vir: Eurostat.

Priloga 7: Populacija, ki ima končano terciarno raven izobrazbe, 2010, starost 25–34 in 55–64 let

Vir: OECD (2012), *Education at a Glance 2012*, Tabela A3.1

Priloga 8: Mednarodno sistemsko okolje

1. Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), ki ga je sprejel Svet Evropske unije maja 2009, poudarja štiri strateške cilje:

a) Uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti, ki odgovarja na izzive demografskih sprememb in narekuje stalno potrebo po posodabljanju ter razvoju znanja in spretnosti zaradi spreminjajočih se gospodarskih in socialnih razmer. V okviru tega cilja se priporoča zlasti:

– dokončanje procesa izvajanja nacionalnih strategij vseživljenjskega učenja s posebnim poudarkom na potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja,

– usmerjanje in dokončanje evropskega ogrodja kvalifikacij skladno s priporočilom Evropskega parlamenta in Sveta iz aprila 2008 ter uporaba pristopa na podlagi učnih izidov za standarde in kvalifikacije, ocenjevanje in potrjevanje, prenos kreditnih točk, učne načrte ter zagotavljanje kakovosti,

– sodelovanje pri postopni odpravi ovir in večanju možnosti za učno mobilnost v Evropi in po svetu na visokošolski in drugih ravneh izobraževanja, vključno z novimi cilji in finančnimi instrumenti, pri čemer se posebna pozornost namenja osebam z omejenimi možnostmi.

b) Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja, kjer je najpomembnejši izziv zagotoviti pridobitev ključnih kompetenc za vse ter hkrati razvijati odličnost in privlačnost izobraževanja in usposabljanja na vseh stopnjah, kar bo

Evropi omogočilo, da obdrži pomembno vlogo v svetu. Ključne so predvsem usmeritve, ki obsegajo priporočila državam članicam na področju:

– učenja jezikov: državljanom se omogoča sporazumevanje v dveh jezikih poleg materinščine, spodbuja se poučevanje jezikov, če je ustrezno, v poklicnem izobraževanju in usposabljanju in za odrasle udeležence ter omogoča priseljencem, da se učijo jezika države gostiteljice,

– strokovnega razvoja učiteljev in vodij usposabljanja: poudarek se namenja kakovosti začetnega izobraževanja novih učiteljev in podpori na začetku njihove poklicne poti ter izboljšanju kakovosti možnosti za stalni strokovni razvoj učiteljev, vodij usposabljanja in drugih delavcev v izobraževanju (tistih, ki so vključeni v vodstvene dejavnosti in svetovanje),

– zagotavljanja kakovosti za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter razvoj kakovostnega izobraževanja odraslih,

– ukrepov za izboljšanje ravni osnovnih spretnosti, tudi pri odraslih, novih znanj in spretnosti za nova delovna mesta, pri čemer se zagotavlja, da so pri načrtovanju izobraževanja in usposabljanja ustrezno upoštevane predvidene prihodnje potrebe po spretnostih in znanju ter uskladišev s potrebami trga dela.

c) Spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva obsega zagotavljanje izobraževanja in usposabljanja vsem državljanom ne glede na njihove osebne, socialne ali gospodarske razmere ter omogočiti vseživljenjsko pridobivanje, posodabljanje in razvoj znanj in spretnosti, pomembnih za specifična delovna mesta, pa tudi ključnih kompetenc, potrebnih za njihovo zaposljivost ter pospeševanje nadaljnega učenja, aktivnega državljanstva in medkulturnega dialoga. Pomembne so naslednje usmeritve:

– krepitev preventivnih pristopov in razvoj tesnejšega sodelovanja med sektorjema splošnega in poklicnega izobraževanja pri odpravljanju ovir za vrnitev mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, v izobraževanje in usposabljanje,

– spodbujanje vključujočega izobraževanja in posamezniku prilagojenega učenja s pravočasno podporo, zgodnjim odkrivanjem posebnih potreb in dobro usklajeno pomočjo,

– bistvena razširitev ponudbe splošnih neformalnih programov (programi, njihova dostopnost).

d) Krepitev ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetništvom, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja, ki prispeva k osebnosti izpopolnitvi, ter je glavni vir inovativnosti in velja za enega od ključnih gonil trajnostnega gospodarskega razvoja. Usmeritve za razvoj državam članicam obsegajo med drugim:

– spodbujanje razvoja prečnih ključnih kompetenc v skladu s priporočilom Evropskega parlamenta in Sveta iz decembra 2006, večje upoštevanje prečnih ključnih kompetenc pri učnih načrtih, ocenjevanju in kvalifikacijah. Prvi izziv je spodbuditi vse državljane, da bodo pridobili prečne ključne kompetence, na primer digitalno pismenost, učenje učenja, samoiniciativnost, podjetništvo in kulturno zavest v naslednjih delovnih obdobjih, če se državam članicam to zdi potrebno,

– spodbujanje partnerstva med izvajalci izobraževanja in usposabljanja ter podjetji, raziskovalnimi ustanovami, kulturnimi ustanovami in ustvarjalnimi panogami ter spodbujanje dobro delujočega trikotnika znanja,

– razširitev ponudbe splošnih neformalnih programov.

V ospredju nove evropske strategije evropske gospodarske rasti Evropa 2020 (za pametno, trajnostno in vključujočo gospodarsko rast), so tri prednostne prvine, ki se medsebojno krepijo: pametna rast vključuje razvoj gospodarstva, ki temelji na znanju in inovacijah, trajnostna rast obsega spodbujanje bolj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, ki gospodarneje izkorišča vire, ter vključujoča rast, ki zajema utrjevanje gospodarstva z visoko stopnjo zaposlenosti, ki krepi socialno in teritorialno kohezijo. Strategija obsega sedem vodilnih pobud, ki so zavezujoče za države članice, pri čemer se izobraževanja in usposabljanja posebej dotikata dve pobudi, pomembne usmeritve pa izhajajo tudi iz ostalih pobud.

Prva pobuda je »program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta« za posodobitev trgov dela ter okrepitev vloge in položaja ljudi z razvijanjem njihovih znanj in spretnosti v vsem življenjskem obdobju, da bi povečali vključevanje delavcev in bolje uskladili povpraševanje po delovni sili in njeno ponudbo, tudi z mobilnostjo delavcev. Cilj tega programa je ustvariti pogoje za posodobitev trgov dela, da bi dvignili raven zaposlenosti in zagotovili vzdržnost družbenih modelov, pri čemer bodo morale države članice na nacionalni ravni med drugim zagotavljati:

– nove oblike usklajevanja poklicnega in družinskega življenja ter nove politike aktivnega staranja in povečane enakost spolov,

– izvajanje evropskega ogrodja kvalifikacij, in sicer z oblikovanjem nacionalnih ogrodij kvalifikacij,

– da se bodo kvalifikacije, ki se zahtevajo za nadaljnje učenje in vstop na trg dela, pridobivale in priznavale v okviru splošnega, poklicnega in višješolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih, vključno z neformalnim in priložnostnim učenjem,

– razvoj partnerstva med izobraževanjem ali usposabljanjem in delom, zlasti z vključevanjem socialnih partnerjev v načrtovanje možnosti izobraževanja in usposabljanja.

Druga pobuda zadeva »evropsko platformo za boj proti revščini« za zagotovitev socialne in teritorialne kohezije, tako da bodo imeli od rasti in novih delovnih mest korist vsi ljudje in da bodo ljudje, ki se spopadajo z revščino in socialno izključenostjo, lahko dostojno živeli in se aktivno vključevali v družbo. Cilj pobude je zagotoviti gospodarsko, socialno in teritorialno kohezijo, da bi povečali ozavešenost in priznali temeljne pravice ljudi, ki se spopadajo z revščino in socialno izključenostjo, ter jim omogočili dostojno življenje in aktivno udeležbo v družbi. Države članice bodo morale na nacionalni ravni zagotavljati med drugim oblikovanje in izvajanje programov za spodbujanje družbenih inovacij v korist najranljivejšemu delu prebivalstva, zlasti z omogočanjem inovativnega izobraževanja in usposabljanja ter zaposlitvenih priložnosti za prikrajšane skupnosti ter bojem proti diskriminaciji (invalidov) in pripravo novega programa za integracijo migrantov, da bodo lahko v celoti uresničili svoj potencial.

Med drugimi vodilnimi pobudami, ki so še zlasti relevantne za načrtovanje nadaljnega razvoja sistemov izobraževanja in usposabljanja, lahko izpostavimo pobudo Evropa, gospodarna z viri, ki kot svoj cilj izpostavlja trajnostno rast in prehod v nizkoogljično družbo.

2. Predlog priporočila Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja. Dokument je pripravljen v kontekstu strategije Evropa 2020.

Evropska komisija v svojem predlogu ugotavlja, da imajo celovit sistem priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj (NFIL) v tem trenutku samo štiri države članice (Francija, Finska, Luksemburg in Nizozemska), veliko sta na tem področju že naredili tudi Danska in Portugalska. Ugotavlja tudi, da se v večini države članice počasi lotevajo modernizacije sistema priznavanja in da so EU orodja za kakovost in priznavanje premalo uporabljena in imajo številne šibke točke.

A. Predlog Evropske komisije je usmerjen predvsem v korist posameznikom (državljanom EU), da bodo lahko ovrednotili svoja znanja in spretnosti ter pridobili celotno ali delno kvalifikacijo.

B. Predlog poziva nacionalne sisteme, da upoštevajo temeljna načela priznavanja: usklajenost z NQF, upoštevanje prikrajšanih skupin, poklicno svetovanje, preglednost mehanizmov za zagotavljanje kakovosti, strokovnost in razvoj strokovnih delavcev, določitev postopkov in korakov za priznavanje kot to velja za formalno pridobivanje znanj, upoštevanje priložnosti za ocenjevanje spretnosti, uporaba orodja Europass, sinergije s kreditnim sistemom.

C. Pomembna je vključenost vseh deležnikov na tem področju, vključno s socialnimi partnerji in mladinskimi organizacijami pri razvijanju in izvajanju sistema priznavanja.

D. Evropska komisija predlaga prvo oceno izvajanja priporočil in poročilo do 2017, medtem ko države članice v priporočilih ta datum predstavljajo na 31. 12. 2018.

V obstoječih razmerah vse večje brezposelnosti, ki je posebno visoka med mladimi, in šibke gospodarske rasti je izkoriščanje novih priložnosti za učenje zunaj formalnega sistema nujno. Prav zato je pomembno, da države članice vzpostavijo sistem, ki bo vsem državljanom omogočal, da zagotovijo vidnost znanja in spretnosti, ki so jih pridobili zunaj šolskega sistema in jih izkoristijo v poklicnem življenju ali nadaljnjem izobraževanju. Takšno priznavanje je pomembno tako za starejše, ki so postali brezposelni in si z priznanimi pridobljenimi znanji in spretnostmi lažje poiščejo novo zaposlitev, kakor tudi za mlade, ki iščejo prvo zaposlitev in imajo zelo malo poklicnih izkušenj.

Priporočilo Sveta vključuje naslednja priporočila za države članice:

- zagotoviti vzpostavitev nacionalnih sistemov priznavanja neformalnih in priložnostno pridobljenih znanj (NFIL) do leta 2017,
- nacionalni sistemi NFIL naj se osredotočajo na štiri vidike priznavanja: opredelitev učnih rezultatov, njihovo dokumentiranje in oceno na podlagi sprejetih standardov ter izdajo potrdila,
- zagotoviti zadostne širše informacije o možnostih priznavanja, zagotoviti, da bo priznavanje finančno dostopno vsem državljanom, da jim bo na voljo ustrezno svetovanje in usmerjanje, hkrati pa morajo nacionalni sistemi uporabljati mehanizme za zagotavljanje kakovosti procesa,
- posameznikom zagotoviti možnost presoje spretnosti in kompetenc v šestih mesecih (Komisija je predlagala tri mesece) mesecih od ugotovljene potrebe,
- v razvoj sistema (mehanizma) in v njegovo izvajanje vključiti vse deležnike (socialne partnerje),
- zagotoviti spodbude za delodajalce, mladinske organizacije in druge NVO za lažje opredeljevanje in dokumentiranje učnih rezultatov, pridobljenih pri delu ali v prostovoljnih dejavnostih,
- zagotoviti spodbude za izvajalce formalnega izobraževanja in usposabljanja, da bodo olajšali dostop do nadaljevanja šolanja.

3. Osnutek sklepov Sveta o pismenosti

Svet si je s sprejemom strategije ET 2020 zadal do leta 2020 zmanjšati delež posameznikov s slabim znanjem osnovnih spretnosti na področjih bralne pismenosti, matematike in naravoslovja (pod 15%). Po podatkih za leto 2010 je v EU kar 22,2% petnajstletnikov z nizko bralno pismenostjo (v Sloveniji 20,3%), kar je še zelo daleč od doseganja dogovorjenega cilja. Prav zato so pomembne politične zaveze na teh področjih in s sklepi Sveta o pismenosti bo narejen prvi korak na področju pismenosti, v letu 2013 pa se predvideva sprejem političnih zavez tudi na področju matematičnih in naravoslovnih dosežkov.

S sprejemom sklepov se bodo ministri strinjali s skupnim ciljem, da je treba dvigniti raven pismenosti v EU tako pri otrocih kot pri odraslih, da so družinski programi učenja pismenosti uspešni, da je pomembna že kakovostna predšolska vzgoja, da je usposobljenost učiteljev za otroke in odrasle ključnega pomena, da je treba prenoviti programe izobraževanja in usposabljanja učiteljev, da je IKT lahko v dobro strokovno pomoč, a je treba biti previden pri kakovosti in njenem izboru, da so migranti iz tretjih držav še posebno ranljiva ciljna skupina (saj v EU prihaja na delo veliko nepismenih odraslih), da je treba prenoviti učne programe z vključevanjem opismenjevanja, da je treba napredek pismenosti spremljati in da je za odrasle treba pripravljati posebne pristope za diagnosticiranje in opismenjevanje.

Nadalje sklepi države članice pozivajo k večji ozaveščenosti pri pomenu pismenosti mladih in odraslih, k vključevanju zaposlovalcev pri ozaveščanju.

Sklepi pozivajo Evropsko komisijo k oblikovanju mreže nacionalnih organizacij za pismenost. V nekaterih državah imajo takšne organizacije že vzpostavljene in dobro delujejo ter imajo dobre izkušnje, ki bi jih lahko delili z drugimi državami članicami. Prav tako bi v okviru predvidenega projekta vzpostavili takšne kontaktne točke v vseh državah članicah. Projekt naj bi se financiral iz sredstev zadnjega leta programa VŽU, vsebinski predlog za pripravo razpisa pa bo šel v razpravo in potrditev na odbor VŽU konec novembra 2012.

Evropska komisija predvideva tudi vzpostavitev evropskega tedna branja, katerega aktivnosti naj bi nastale v okviru prej omenjene mreže.

Evropska komisija naj v letu 2013 tudi predlagala politični okvir o ključnih kompetencah, spodbujala izmenjavo dobrih praks in spodbujala uporabo EU-instrumentov (program VŽU, EFA, ESS in druge) za podporo dvigovanja pismenosti državljanov EU, redni »izobraževalni monitor« pa naj bi vključeval tudi spremljanje napredka na področju pismenosti in drugih ciljev strategije ET 2020.

V Sloveniji imamo za odrasle razvit učinkovit in preizkušen model izobraževanja odraslih za razvoj pismenosti, ki je bil posodobljen na podlagi rezultatov evalvacije in je inovativen v Evropskem prostoru. V tem smislu že z razvojem na področju pismenosti odraslih že odgovarjamo na nekatere smernice zapisane v Osnutku sklepov Sveta o pismenosti.

4. Znanje in izobraževanje odraslih za razvoj

Uravnoteženo izobraževanje za razvoj človeškega (trg dela), socialnega (družbena povezanost, aktivno državljanstvo, medkulturni dialog) in kulturnega kapitala (osebnostni razvoj, razvoj vrednot) je prav tako podlaga, na kateri primerjane države in Evropska komisija udeležajo svoje Strategije VŽU in v tem okviru oblikujejo politike in prakse izobraževanja odraslih. Pri udeležanju izobraževanja za socialni in kulturni kapital v neformalnih oblikah so zgled dobre prakse v Evropi skandinavske države. Finska in Švedska, kljub pospešenemu razvijanju učnega okolja za potrebe trga dela, ohranjajo svojo tradicijo tim *liberal education* tako, da zagotavljajo javne vire organizacijam, ki to izobraževanje izvajajo, posameznikom pa finančne in druge spodbude, da v tem izobraževanju sodelujejo. Omrežje organizacij, ki izvajajo splošno neformalno izobraževanje, je v obeh državah dobro razvito in dostopno v vseh občinah. Tudi v izhodiščih za Izobraževanje in usposabljanje 2020 (Sklepi Sveta, maj 2009, ET 2020 iz leta 2009) je med glavnimi cilji evropskega sodelovanja podpora nadaljnjemu razvoju sistemov izobraževanja in usposabljanja, ki naj bi zagotovili osebni, socialni in poklicni razvoj.

Posebna skrb za ranljive ciljne skupine je rdeča nit v evropski in nacionalnih politikah in praksah izobraževanja, tudi pri nas. Uspehi pri doseganju teh ciljnih skupin se med državami zelo razlikujejo, prav tako se vsaka država sooča z različnimi izobraževalnimi potrebami različnih odrinjenih in ranljivih skupin.

MINISTRSTVA

3263. Pravilnik o kakovosti storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112

Na podlagi šestega odstavka 134. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12) izdaja minister za izobraževanje, znanost in šport v soglasju z ministrom za obrambo

PRAVILNIK

o kakovosti storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa kakovost storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112 (v nadaljnjem besedilu: storitev 112).

2. člen

(pomen izrazov)

V tem pravilniku uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) je neodvisen regulativni organ, ki na področju elektronskih komunikacij deluje v skladu z Zakonom o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12; v nadaljnjem besedilu: zakon).

2. Center 112 je mesto, ki sprejema klice na enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112 (v nadaljnjem besedilu: številka 112).

3. Čas dostave SMS sporočila na številko 112 je čas, merjen v sekundah na eno decimalno natančno, ki preteče od trenutka, ko je javno komunikacijsko omrežje prejelo vse potrebne informacije za pošiljanje SMS sporočila na številko 112, pa do trenutka oddaje SMS sporočila iz omrežja operaterja centru 112.

4. Čas sporočanja informacije o lokaciji kličočega je čas, merjen v sekundah na eno decimalno natančno, ki preteče od trenutka, ko je javno komunikacijsko omrežje prejelo vse potrebne informacije za vzpostavitev zveze na številko 112, pa do trenutka oddaje podatka o lokaciji kličočega iz omrežja operaterja centru 112.

5. Čas vzpostavljanja zveze na številko 112 je čas, merjen v sekundah na eno decimalno natančno, ki preteče od trenutka, ko je javno komunikacijsko omrežje prejelo vse potrebne informacije za vzpostavitev zveze na številko 112, pa do trenutka, ko kličoči prejme signal zasedeno ali signal klicnega zvonjenja ali signal javljanja.

6. Delež neuspešnih klicev na številko 112 je razmerje v odstotkih med neuspešnimi klici na številko 112 in vsemi poizkusi vzpostavitve zvez na številko 112 v določenem časovnem obdobju. Za poizkus vzpostavitve zveze na številko 112 se ne šteje neuspešen poizkus, kadar je vzrok zanj v terminalni opremi.

7. Delež neuspešnih SMS sporočil na številko 112 je razmerje v odstotkih med SMS sporočili, ki so bila sintaktično pravilno prejeta na operaterjevem SMS centru in ki niso bila iz omrežja operaterja oddana centru 112 ter med vsemi SMS sporočili, ki so bila sintaktično pravilno prejeta na operaterjevem SMS centru v določenem časovnem obdobju.

8. Dostop do centra 112 je povezava od omrežne priključne točke pri centru 112 do dostopovnega vozlišča, ki omogoča povezavo z jedrnim omrežjem.

9. Dostopovni vod je žična ali brezžična povezava od omrežne priključne točke ali mobilnega terminala kličočega do dostopovnega vozlišča, ki omogoča povezavo z jedrnim omrežjem.

10. Informacija o lokaciji kličočega je geografsko sklenjeno območje, določeno z eno ali več geografskimi koordinatami.

11. Informacija o številki kličočega je element oštevilčenja, s katerega je bil sprožen klic na številko 112.

12. Klic na številko 112 je katerikoli klic ali seja, ki je bila vzpostavljena na številko 112 preko javnega komunikacijskega omrežja. Klic, ki ga lahko sproži človek ali naprava, je lahko vzpostavljen v govorni, video, besedilni ali podatkovni obliki.

13. Neuspešni klic na številko 112 je klic na številko 112, kjer se po 30 sekundah od trenutka, ko omrežje prejme vse potrebne informacije za vzpostavitev zveze, na dostopovnemvodu kličočega ne pojavi signal za zasedeno ali za zvonjenje.

14. Nomadski uporabnik je uporabnik elektronskih komunikacijskih storitev, ki dostopa do javnega komunikacijskega omrežja prek različnih omrežnih priključnih točk.

15. Pogostost okvar na dostopu do centra 112 je razmerje v odstotkih med veljavno prijavljenimi okvarami v določenem obdobju in številom dostopov do centra 112 v istem obdobju.

16. Rok odprave okvar na dostopu do centra 112 je čas, merjen v urah, ki preteče od prejetja veljavne prijave okvare pri za to namenjeni službi operaterja do odstranitve okvare in povrnitve v prejšnje stanje.

17. Storitve 112 je skupek storitev klica v sili, še zlasti govorni klici, besedilni klici in prikaz lokacije kličočega.

18. Veljavna prijava okvare je prijava prekinitve ali poslabšanja kakovosti storitve zaradi okvare v operaterjevem javnem komunikacijskem omrežju. Pri tem se ne upoštevajo okvare kakršnekoli opreme na uporabniški strani omrežne priključne točke.

3. člen

(čas in način zagotavljanja storitve)

(1) Storitve 112 se v javnih komunikacijskih omrežjih izvaja 24 ur na dan in sedem dni v tednu.

(2) Dostop do storitve 112 se s strani operaterja zagotavlja neomejeno in brezplačno. Za mobilne terminale, ki ne vsebujejo modula za identifikacijo naročnika, je zagotavljanje dostopa do storitve 112 omejeno glede na tehnične zmožnosti operaterja.

(3) Klici v sili 112 se obravnavajo prednostno 24 ur na dan in sedem dni v tednu, v obsegu, kot je to tehnično mogoče.

(4) Operater centru 112 da na voljo informacije o številki in lokaciji kličočega na številko 112, ki izvirajo iz njegovega omrežja, razen če to ni tehnično izvedljivo.

(5) Za klice v sili 112 mora biti zagotovljena najboljša možna kakovost glede na uporabljeno tehnologijo.

(6) Vsak operater zagotovi stalno delovanje dostopa do centra 112. Operater zagotovi redundantno povezavo, preusmeritve ali drug način povezave s centrom 112.

(7) Okvare pri klicih na številko 112 se obravnavajo prednostno 24 ur na dan in sedem dni v tednu.

4. člen

(parametri kakovosti, njihovo merjenje in poročanje)

(1) Parametri kakovosti, povezani z izvajanjem storitve klica v sili 112, so:

- pogostost okvar na dostopu do centra 112,
- rok odprave okvar na dostopu do centra 112,
- delež neuspešnih klicev na številko 112,
- delež neuspešnih SMS sporočil na številko 112,
- čas dostave SMS sporočila na številko 112,
- čas vzpostavljanja zveze na številko 112,
- čas sporočanja informacije o lokaciji kličočega.

(2) Operater pri merjenju parametrov kakovosti smiselno uporablja definicije in metode merjenja iz veljavnega slovenskega standarda SIST-V ETSI/EG 201 769 V.1.1.2:2007.

(3) Čas sporočanja informacije o lokaciji kličočega se praviloma meri od trenutka vzpostavitve zveze. Čas sporočanja informacije o lokaciji kličočega se izjemoma pri tehnični nezmožnosti operaterja meri od trenutka, ko center 112 pošlje zahtevo operaterju. Nezmožnost za sporočanje informacije o lokaciji kličočega ob vzpostavitvi zveze skladno s četrtem odstavkom 134. člena zakona dokazuje operater.

(4) Operater vsako leto do 1. aprila posreduje agenciji rezultate meritev oziroma izračunov parametrov iz prvega odstavka tega člena za preteklo leto. Izmerjeni oziroma izračunani parametri kakovosti, povezani z izvajanjem storitve 112, se agenciji posredujejo preko elektronskega obrazca na spletnih straneh agencije.

5. člen

(pogostost okvar na dostopu do centra 112)

Pogostost okvar na dostopu do centra 112 v enem letu ne sme preseči pet odstotkov pri posameznem operaterju.

6. člen

(rok odprave okvar na dostopu do centra 112)

Rok odprave okvar na dostopu do centra 112 ne sme biti daljši od štirih ur za odpravo 80 odstotkov teh okvar na leto pri posameznem operaterju.

7. člen

(delež neuspešnih klicev na številko 112)

Delež neuspešnih klicev na številko 112 v enem letu ne sme preseči pet odstotkov vseh klicev.

8. člen

(čas vzpostavljanja zveze na številko 112)

(1) Povprečni čas vzpostavljanja klica na številko 112 v enem letu ne sme biti daljši od treh sekund.

(2) Čas vzpostavljanja klica na številko 112, v katerem je vzpostavljenih 80 odstotkov zvez, v enem letu ne sme biti daljši od osmih sekund.

9. člen

(delež neuspešnih SMS sporočil na številko 112)

Delež neuspešnih SMS sporočil na številko 112 v enem letu ne sme preseči pet odstotkov vseh poslanih sporočil.

10. člen

(čas dostave SMS sporočila na številko 112)

(1) Povprečni čas dostave SMS sporočila na številko 112 v enem letu ne sme biti daljši od 15 sekund.

(2) Čas dostave SMS sporočila na številko 112 za 80 odstotkov vseh odposlanih sporočil v enem letu ne sme biti daljši od 25 sekund.

11. člen

(informacija o številki kličočega)

Informacijo o številki kličočega je treba ob klicu na številko 112 takoj sporočiti centru 112.

12. člen

(informacija o lokaciji kličočega)

(1) Informacija o lokaciji kličočega se ob klicu na številko 112 praviloma prek ustrezne podatkovne povezave sporoči centru 112. V tem primeru povprečen čas za sporočanje informacije o lokaciji kličočega v enem letu ne sme biti daljši od deset sekund, čas sporočanja informacije o lokaciji kličočega pa pri 80 odstotkih vseh klicev na številko 112 v enem letu ne sme biti daljši od 20 sekund. Tehnične specifikacije podatkovne povezave določi organ, pristojen za obravnavo klicev v sili na številko 112. Pri tem upošteva tehnične standarde in dokumente, ki jih izdala Evropska konferenca uprav za pošto in telekomunikacije ter Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde.

(2) Pri tehnični nezmožnosti operaterja se informacija o lokaciji kličočega izjemoma sporoči centru 112, na njegovo zahtevo, kadar operater v skladu s četrtem odstavkom 134. člena zakona dokaže tehnično nezmožnost za sporočanje informacije

o vzpostavitvi klica. V tem primeru povprečni čas za sporočanje informacije o lokaciji kličočega v enem letu ne sme biti daljši od 10 minut v delovnem času tehnične službe operaterja, čas sporočanja informacije o lokaciji kličočega pa v 80 odstotkih vseh klicev na številko 112 v enem letu ne sme biti daljši od 20 minut v delovnem času tehnične službe operaterja.

(3) Pri nomadskih uporabnikih operater poleg lokacije matičnega priključka sporoči tudi opombo, da gre za nomadskega uporabnika, kjer je tehnično to mogoče, pri čemer tehnično nezmožnost dokazuje operater v skladu s četrtem odstavkom 134. člena zakona.

(4) Območje lokacije kličočega s fiksnega priključka ne sme biti večje od 100 m².

(5) Območje lokacije kličočega z mobilnega terminala ne sme biti večje, kot je območje pokrivanja celice ali sektorja bazne postaje, prek katere je bil sprožen klic v sili na številko 112.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

13. člen

(prehodna določba)

Parametra kakovosti v zvezi z izvajanjem storitev klica v sili 112 »delež neuspešnih SMS sporočil na številko 112« in »čas dostave SMS sporočila na številko 112« se merita od 1. januarja 2014 dalje.

14. člen

(prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o kakovosti storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili "112" (Uradni list RS, št. 53/09 in 109/12 – ZEKom-1).

15. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-90/2013

Ljubljana, dne 4. oktobra 2013

EVA 2013-3330-0090

dr. Jernej Pikalo l.r.

Minister

za izobraževanje, znanost
in šport

Št. 007-200/2013-6

Ljubljana, dne 24. 10. 2013

Soglašam!

Roman Jakič l.r.

Minister

za obrambo

3264. Odredba o izobrazbi in drugih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci v višješolskem študijskem programu Policist

Na podlagi tretjega odstavka 92. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13) izdaja minister za notranje zadeve

O D R E D B O**o izobrazbi in drugih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci v višješolskem študijskem programu Policist**

1. člen

Ta odredba določa izobrazbo in druge pogoje, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci, ki v višješolskem študijskem programu Policist izvajajo program predmetov, za katere si na strokovnem področju ni mogoče pridobiti izobrazbe, zahtevane za predavatelja višje šole.

2. člen

Predavatelj strokovnega področja policijske uporabe borilnih veščin pri predmetih Policijska uporaba borilnih veščin in psihofizična priprava 1 in Policijska uporaba borilnih veščin in psihofizična priprava 2 je lahko tudi strokovni delavec, ki:

- izpolnjuje pogoje za inštruktorja, predpisane z zakonom, ki ureja višje strokovno izobraževanje,
- ima izobrazbo s področja varstvoslovja, javne uprave, menedžmenta, organizacije ali športne vzgoje in
- ima po programu usposabljanja za strokovne delavce v športu, ki ga potrdi Strokovni svet Republike Slovenije za šport, pridobljeno usposobljenost najmanj 2. stopnje v športni panogi ju-jitsu ali judo.

3. člen

Predavatelj predmetov Policijska taktika in oborožitev 1 in Policijska taktika in oborožitev 2 je lahko tudi strokovni delavec, ki:

- izpolnjuje pogoje za inštruktorja, predpisane z zakonom, ki ureja višje strokovno izobraževanje,
- ima izobrazbo s področja varstvoslovja, prava, javne uprave, ekonomije, organizacije, obramboslovja, vojaštva ali policije in
- ima po programu usposabljanja za strokovne delavce v športu, ki ga potrdi Strokovni svet Republike Slovenije za šport, pridobljeno usposobljenost najmanj 2. stopnje v športni panogi strelstvo.

KONČNA DOLOČBA

4. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-357/2013
Ljubljana, dne 24. oktobra 2013
EVA 2013-1711-0056

dr. Gregor Virant l.r.
Minister
za notranje zadeve

USTAVNO SODIŠČE

3265. Odločba o ugotovitvi neskladnosti prvega odstavka 30. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje Občine Izola z Ustavo in zakonom

Številka: U-I-58/12-17
Datum: 2. 10. 2013

O D L O Č B A

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem z zahtevo Vlade, na seji 2. oktobra 2013

o d l o č i l o :

1. Prvi odstavek 30. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje Občine Izola (Primorske novice, Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 35/89, in Uradne objave Občine Izola, št. 12/03) je bil v neskladju z Ustavo in zakonom.

2. Ugotovitev iz prejšnje točke ima učinek odprave.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Vlada je vložila zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti prvega odstavka 30. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje Občine Izola (v nadaljevanju Odlok o PUP). Navaja, da Občina Izola (v nadaljevanju Občina) z izpodbijanim predpisom, ki je prostorski izvedbeni akt, ne more spreminjati odločitev hierarhično višjega prostorskega plana. Občina naj bi z izpodbijano določbo Odloka o PUP omogočila gradnjo na zemljiščih, ki so v občinskem prostorskem planu opredeljena kot kmetijska zemljišča. Gradnja kmetij in kmetijskih gospodarstev na kmetijskih zemljiščih brez spremembe prostorskega plana naj ne bi bila dovoljena. Namenska raba prostora oziroma njena sprememba naj bi se določali z občinskim prostorskim načrtom (v nadaljevanju OPN) oziroma s prostorskim planom, sprejetim v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 108/09, 57/12 in 109/12 – v nadaljevanju ZPNačrt), ne pa s prostorskimi ureditvenimi pogoji. Občina naj bi z izpodbijano ureditvijo iz postopka prostorskega načrtovanja izključila nosilce urejanja prostora in javnost. S tem pa naj bi ogrozila tudi ustavno varovano kategorijo kmetijskih zemljišč, saj naj organom za njihovo varovanje v postopku sprejemanja teh odločitev ne bi bila dana možnost, da preverijo njeno ustreznost in zakonitost. Izpodbijana določba Odloka o PUP naj bi bila v neskladju z drugim odstavkom 72. člena ZPNačrt in 153. členom Ustave. Vlada predlaga, naj Ustavno sodišče izpodbijano določbo odpravi.

2. Občina odgovarja, da namen izpodbijane določbe Odloka o PUP ni bilo spreminjanje namembnosti kmetijskih zemljišč v stavbna, temveč izjemoma omogočiti gradnjo nadomestne kmetije, pripadajoče komunalne infrastrukture ali kmetijskega poslopja s soglasjem lokalne skupnosti. Izpodbijana določba Odloka o PUP naj bi zgolj konkretizirala 6. člen Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr. – v nadaljevanju ZUreP-1), ki je dopuščal gradnjo na kmetijskih zemljiščih. ZUreP-1 naj bi določal, da se merila in pogoji za gradnjo objektov zunaj poselitvenih območij določajo v prostorskem redu občine, vendar pa naj ne bi za tovrstne primere določal spremembe namembnosti zemljišč. ZPNačrt naj bi vsebino 6. člena ZUreP-1 uredil tako, da izjeme za graditev nadomestnih gradenj ne določa več. To naj bi pomenilo, da je izpodbijana določba Odloka o PUP v neskladju z ZPNačrt, ne pa tudi s takrat veljavnim ZUreP-1. Občina navaja, da je bilo na podlagi izpodbijane določbe izdanih že več pravnomočnih gradbenih dovoljenj za kmetije, turistične kmetije in gospodarska poslopja. Zato nasprotuje odpravi izpodbijane določbe.

3. Med postopkom pred Ustavnim sodiščem je bila z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje Občine Izola (Uradne objave Občine Izola, št. 10/12 – v nadaljevanju Odlok) izpodbijana določba Odloka o PUP razveljavljena. Vlada je na poziv Ustavnega sodišča odgovorila, da vztraja pri vloženi zahtevi, saj naj zgolj z razveljavitvijo izpodbijane določbe ne bi bile odpravljene škodljive posledice na kmetijskih zemljiščih, ker naj bi bilo na podlagi nezakonitih predlogov (v gradbenih dovoljenjih poimenovanih tudi soglasja) lokalne skupnosti izdanih že več gradbenih dovoljenj.

B. – I.

4. Ustavno sodišče je s sklepom št. U-I-58/12 z dne 10. 5. 2012 (Uradni list RS, št. 39/12) do končne odločitve Ustavnega sodišča začasno zadržalo izvrševanje izpodbijane določbe.

5. Prvi odstavek 30. člena Odloka o PUP je prenehal veljati med postopkom za oceno njegove ustavnosti in zakonitosti. Ustavno sodišče praviloma presoja veljavne predpise. Če predpis preneha veljati med postopkom za oceno ustavnosti in zakonitosti, ga Ustavno sodišče presoja le ob izpolnjenih pogojih iz drugega odstavka 47. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS). Na tej podlagi lahko Ustavno sodišče ugotovi, da predpis, ki je prenehal veljati, ni bil v skladu z Ustavo in zakonom, če niso bile odpravljene posledice protiuustavnosti oziroma nezakonitosti. Pri podzakonskih predpisih ali splošnih aktih, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, Ustavno sodišče odloči, ali ima njegova odločitev učinek odprave ali razveljavitve.

6. Upravna enota Izola je pojasnila, da je bilo na podlagi izpodbijane ureditve izdanih 23 gradbenih dovoljenj, ki so že pravno močna. Predlagateljica poudarja, da zgolj razveljavitve izpodbijane določbe ne omogoča odprave škodljivih posledic na kmetijskih zemljiščih. To pomeni, da gre za primer iz drugega odstavka 47. člena ZUstS, zato je Ustavno sodišče izpodbijano ureditev presojalo.

B. – II.

7. Prvi odstavek 30. člena Odloka o PUP je določal: "Izjemoma je na predlog lokalne skupnosti dovoljena gradnja nove samostojne kmetije ali kmetijskega gospodarskega poslopja na kmetijskih površinah izven ureditvenega območja naselja."

8. Urejanje prostora je ena izmed izvirmih občinskih nalog. V ta namen občina načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči (tretja alineja drugega odstavka 21. člena Zakona o lokalni samoupravi, Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09 in 51/10 – v nadaljevanju ZLS). Občina ureja prostor oziroma načrtuje prostorski razvoj samostojno v okviru Ustave in zakonov. V odločbi št. U-I-260/02 z dne 17. 2. 2005 (Uradni list RS, št. 25/05, in OdlUS XIV, 7) je Ustavno sodišče obrazložilo, da je lokalna skupnost pri odločitvah v veliki meri svobodna, zlasti pri načrtovanju poselitve in razmestitve različnih dejavnosti, načrtovanju infrastrukture itd., hkrati pa je vezana na Ustavo in zakone. Avtonomija občine na področju prostorskega načrtovanja zato ni neomejena. Lokalna samouprava je tako omejena s cilji in izhodišči širšega prostorskega urejanja, varstvom okolja in drugimi z zakonom urejenimi sektorskimi posegi v okolje. Ko gre za varstvo kmetijskih zemljišč, Ustava v drugem odstavku 71. člena še posebej zavezuje zakonodajalca, naj poskrbi za posebno varstvo teh zemljišč. Z zakonom vzpostavljena obveznost zavezuje tudi lokalno skupnost.

9. Načelo zakonitosti delovanja občine na področju normativnega delovanja pomeni, da občinski predpisi, ki urejajo zadeve iz izvirne pristojnosti občine, ne smejo biti v neskladju z zakoni (tretji odstavek 153. člena Ustave). Pravnih razmerij torej občine ne smejo urejati v nasprotju z zakonskimi določbami. Če zakonodajalec opredeli okvir pooblastila za normativno urejanje, pa občine ne smejo preseči tega pooblastila. Tako stališče je Ustavno sodišče sprejelo že v odločbi št. U-I-348/96 z dne 27. 2. 1997 (Uradni list RS, št. 17/97, in OdlUS VI, 25).

10. Posege v prostor oziroma prostorske ureditve načrtuje občina s prostorskimi akti, ki so eden pomembnejših instrumentov urejanja prostora. Z njimi določa usmeritve v zvezi s posegi v prostor, vrste mogočih posegov v prostor ter pogoje in merila za njihovo izvedbo. Občinska prostorska akta, ki ju je urejal ZUreP-1, sta bila prostorski red občine (v nadaljevanju PRO) in občinski lokacijski načrt (v nadaljevanju OLN). PRO je urejal namensko rabo prostora za celotno območje občine in bil hkrati pravna podlaga za pripravo prostorskega izvedbenege akta – OLN. Občinska prostorska akta, ki ju ureja veljavna zakonodaja s področja prostorskega načrtovanja, sta OPN in občinski podrobni prostorski načrt (v nadaljevanju OPPN). OPN

ureja celotno območje in vsebuje tako strateške vsebine kot tudi izvedbeni del z vrstami, pogoji in merili za izvedbo prostorskih ureditev. Za nekatera območja, ki potrebujejo podrobnejše načrtovanje, občina pripravi in sprejme OPPN, ki podrobneje določa pogoje in merila za izvedbo načrtovanih prostorskih ureditev in je podlaga za odločanje v postopkih izdaje gradbenih dovoljenj. Določanje območij namenske rabe prostora (tj. določanje območij stavbnih, kmetijskih, gozdnih, vodnih in drugih zemljišč) je pomemben vidik prostorskega načrtovanja. Ta območja se po posameznih enotah urejanja prostora določijo v izvedbenem delu OPN.

11. Odlok o PUP je Občina sprejela v času veljavnosti Zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84 in 15/89 – ZUreP) ter Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86, Uradni list RS, – stari, št. 26/90, ter Uradni list RS, št. 18/93, 47/93, 71/93 in 44/97 – ZUN). V tistem obdobju so občine strateške odločitve prostorskega razvoja, kamor je spadalo tudi določanje zasnove namenske rabe prostora oziroma podrobnejše določanje območij namenske rabe prostora, urejale v prostorskih sestavinah dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planskih aktov (v nadaljevanju prostorski plan). S prostorskimi izvedbenimi akti, tj. s prostorskimi ureditvenimi pogoji in prostorskimi izvedbenimi načrti, so se prostorski plani izvajali. To pomeni, da so se s prostorskimi ureditvenimi pogoji predpisali le merila in pogoji za graditev ali prenovu objektov glede na njihovo lego, funkcijo, velikost in oblikovanje na zemljiščih, ki so bila v srednjeročnem prostorskem planu že opredeljena kot stavbna zemljišča.

12. Izpodbijana določba Odloka o PUP je bila sprejeta v času veljavnosti ZUreP-1. Po 175. členu ZUreP-1 so se že začeli postopki sprememb in dopolnitve prostorskih izvedbenih aktov nadaljevali po določbah ZUreP-1. Veljavnost prostorskih ureditvenih pogojev pa je bila po prvem odstavku 173. člena ZUreP-1 podaljšana do uveljavitve prostorskega reda občine oziroma tri leta po uveljavitvi strategije prostorskega razvoja Slovenije (do 20. 7. 2007).¹ Občina prostorskega reda ni sprejela, zato se je na podlagi prvega odstavka 171. člena ZUreP-1 še naprej uporabljal prostorski plan. To pomeni, da je Občina lahko spreminjala Odlok o PUP le v skladu z namensko rabo, ki je bila določena v prostorskem planu. Trditve Občine, da je za izpodbijano ureditev obstajala pravna podlaga v 6. členu ZUreP-1, je zato zmotna. Ta določba, ki je urejala merila in pogoje za gradnje zunaj poselitvenih območij, je veljala za prostorski red, s katerim se je določala namenska raba zemljišč, in ne za prostorski izvedbeni akt – tj. Odlok o PUP, s katerim se določajo lokacijski pogoji za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja. Po četrtem odstavku 21. člena ZUreP-1 z izvedbenimi prostorskimi akti ni bilo dopustno spreminjati odločitev strateških prostorskih aktov (prostorskega plana, prostorskega reda). Tudi po ZPNačrt se območje namenske rabe določi v OPN, tj. temeljnem prostorskem aktu lokalne skupnosti, ki se sprejema po posebnem postopku, v katerem mora biti poskrbljeno tudi za posebno varstvo kmetijskih zemljišč v skladu z Ustavo.

13. Načrtovanje gradenj oziroma drugih posegov v prostor je praviloma dopustno na stavbnih zemljiščih. Na kmetijskih zemljiščih je tako načrtovanje po spremembi namenske rabe zemljišč oziroma brez take spremembe dopustno zgolj izjemoma. Bistveno je, da morajo biti odločitve o prostorskem razvoju občine, prostorskih potrebah različnih subjektov in dejavnosti, namenski rabi prostora oziroma pogojih umeščanja objektov v prostor pripravljene po predpisanih postopkih za pripravo in sprejetje prostorskih aktov. V teh postopkih je treba uskladiti interese različnih subjektov v prostoru, razvojne potrebe z varstvenimi zahtevami, javno korist z zasebnimi interesi oziroma oblikovati pravne režime za varovanje in rabo prostora. Ker je prostorsko načrtovanje zahteven proces, so posamezne faze

¹ Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04 – OdSPRS) je bil uveljavljen 20. 7. 2004.

postopka za pripravo in sprejetje prostorskih aktov predpisane z ZPNačrt oziroma so bile pred njegovo uveljavitvijo predpisane v ZUreP-1.

14. Izpodbijana določba Odloka o PUP je urejala dovoljenost gradenj na zemljiščih zunaj ureditvenega območja naselja, ki so z občinskim prostorskim planom opredeljena kot kmetijska zemljišča. Taki posegi so bili izjemoma dovoljeni na predlog lokalne skupnosti. Iz predloženih gradbenih dovoljenj izhaja, da je take predloge (poimenovane tudi soglasja) izdajal župan (na primer predlog in soglasje lokalne skupnosti – Občine Izola (županje) št. 3502-119/2006 z dne 28. 9. 2006 v zadevi izdaje gradbenega dovoljenja št. 351-141/2006/G-07/1 z dne 18. 1. 2007). Prostorsko načrtovanje ne more biti predmet bodisi soglasja bodisi predloga, kot je bilo urejeno v izpodbijani določbi. Vse občinske prostorske akte sprejema občinski svet kot pristojni organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine (prvi odstavek 29. člena ZLS). V okviru izvajanja normodajne funkcije občinski svet sprejema odloke in druge občinske akte ter prostorske in druge plane razvoja (druga in tretja alineja drugega odstavka 29. člena ZLS).

15. Določba Odloka o PUP je dovoljevala lokalni skupnosti (županu), da s svojim predlogom v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ureja prostorski razvoj na kmetijskih zemljiščih. Zato je bila v neskladju s prvim odstavkom 29. člena ZLS in z določbami ZUreP-1, ki so urejale pripravo in sprejetje občinskih prostorskih aktov. Prav tako je bila izpodbijana določba v neskladju z ZPNačrt, ki smiselno enako kot ZUreP-1 ureja pripravo in sprejetje občinskih prostorskih aktov. Za take odločitve o prostorskem razvoju občine je bil in je še vedno v skladu z ZLS, ZUreP-1 oziroma ZPNačrt pristojen občinski svet. Zakonska ureditev za njihovo sprejetje določa poseben postopek, ki naj zagotovi upoštevanje na eni strani potreb prostorskega razvoja v interesu razvoja kmetij in turistične dejavnosti, na drugi strani pa ustrezno varstvo kmetijskih zemljišč (drugi odstavek 71. člena Ustave). Izpodbijana določba Odloka o PUP je bila v neskladju z navedenimi zakonskimi določbami, posledično pa tudi s tretjim odstavkom 153. člena Ustave, po katerem morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z Ustavo in zakoni (1. točka izreka).

16. Ustavno sodišče je odločilo, da ima njegova ugotovitev učinek odprave (2. točka izreka). Na podlagi izpodbijanega prostorskega akta so bila že pred izdajo sklepa o začasnem zadržanju izvrševanja izpodbijane določbe izdana gradbena dovoljenja (kar je razvidno iz predloženih gradbenih dovoljenj) za posege na najboljša kmetijska zemljišča. Ta po drugem odstavku 71. člena Ustave uživajo posebno varstvo. Vsa predložena gradbena dovoljenja so se za dovolitev gradnje na najboljših kmetijskih zemljiščih sklicevala na predloge in soglasja lokalne skupnosti, izdane na podlagi pooblastila iz prvega odstavka 30. člena Odloka o PUP. Ustavno sodišče je sledilo predlogu predlagateljice, da je za odpravo škodljivih posledic, ki so nastale zaradi protiuustavnosti in nezakonnosti, treba določiti učinek odprave. Predloge oziroma soglasja je dal na podlagi protiuustavne določbe župan. Na njihovi podlagi je bila dovoljena gradnja na zemljiščih, ki so prvovrstna kmetijska zemljišča. Učinek razveljavitve izpodbijane določbe odprave navedenih škodljivih posledic ne bi omogočil.

C.

17. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi drugega odstavka 47. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Ernest Petrič ter sodnice in sodnika dr. Mitja Deisinger, dr. Dunja Jadedk Pensa, mag. Marta Klampfer, dr. Etelka Korpič - Horvat, mag. Miroslav Mozetič, Jasna Pogačar in dr. Jadranka Sovdat. Prvo točko izreka odločbe je sprejelo soglasno, drugo točko izreka odločbe pa s sedmimi glasovi proti nemu. Proti je glasovala sodnica Pogačar.

dr. Ernest Petrič l.r.
Predsednik

3266. Odločba o ugotovitvi, da 30. člen Zakona o potrošniških kreditih ni bil v neskladju z Ustavo in da 44. člen Zakona o potrošniških kreditih ni v neskladju z Ustavo

Številka: U-I-178/12-14
Datum: 16. 10. 2013

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Upravnega sodišča, na seji 16. oktobra 2013

odločilo:

1. Peti odstavek 30. člena Zakona o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 59/10 in 77/11) ni bil v neskladju z Ustavo.
2. Člen 44 Zakona o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 59/10, 77/11 in 30/13) ni v neskladju z Ustavo.

Obrazložitev

A.

1. Upravno sodišče zahteva presojo petega odstavka 30. člena in 44. člena Zakona o potrošniških kreditih (v nadaljevanju ZPotK-1). Navaja, da 30. člen ZPotK-1 ureja pogoje za izdajo in podaljšanje dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja ter da v izpodbijanem petem odstavku določa, da kadrovske, organizacijske, tehnične in druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati vlagatelj, podrobneje opiše minister, pristojen za gospodarstvo. Dodaja, da je bil na tej pravni podlagi sprejet Pravilnik o pogojih opravljanja storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 102/10 in 109/11 – v nadaljevanju Pravilnik), ki v 2. členu določa kadrovske in izobrazbene pogoje, in sicer med drugim, da morajo imeti odgovorna oseba in delavci, ki opravljajo storitve potrošniškega kreditiranja, pridobljeno najmanj visokošolsko izobrazbo po strokovnem študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Predlagatelj meni, da peti odstavek 30. člena ZPotK-1 ni določil vsebinskega okvira za podzakonsko urejanje, temveč je podzakonskemu predpisu prepustil samostojno in nevezano vsebinsko urejanje. Pri tem naj izobrazbenih pogojev izpodbijana določba sploh ne bi navajala. Ker torej izpodbijana določba ne daje zadostne vsebinske podlage za podzakonsko urejanje izobrazbenih pogojev, gre po mnenju predlagatelja za protiuustavno pravno praznino in za neskladje izpodbijane določbe z 2. členom Ustave.

2. Predlagatelj meni, da bi bila tudi v primeru, če bi peti odstavek 30. člena ZPotK-1 pomenil ustrezno podlago za sprejetje Pravilnika, uporaba Pravilnika za dajalce kreditov, za katere velja prehodna določba 44. člena ZPotK-1, v neskladju z 2. in 74. členom Ustave. Izobrazbeni pogoj iz 2. člena Pravilnika naj bi bil glede na prej veljavna Zakon o potrošniških kreditih (Uradni list RS, 77/04 – uradno prečiščeno besedilo in 111/07 – v nadaljevanju ZPotK) in na njegovi podlagi sprejeti Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati dajalec kreditov za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 102/2000 – v nadaljevanju Pravilnik/2000), strožji. Navaja, da 44. člen ZPotK-1 nalaga dajalcem kreditov, ki so pridobili dovoljenje za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja, da morajo v šestih mesecih od uveljavitve ZPotK-1 izkazati, da še izpolnjujejo pogoje za pridobitev dovoljenja v skladu s 30. členom ZPotK-1, sicer jim dovoljenje preneha veljati. Člen 44 ZPotK-1 naj ne bi uredil prehodnega obdobja za prilagoditev pogojem po 30. členu ZPotK-1, zato je po mnenju predlagatelja v neskladju z načelom zaupanja v pravo iz 2. člena Ustave in pravico do svobodne gospodarske pobude iz 74. člena Ustave. Šestmesečnega roka od uve-

ljavitve zakona (tj. od 7. 8. 2010), v katerem morajo dajalci kreditov predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 30. člena ZPotK-1, naj ne bi bilo mogoče šteti za prilagoditveno obdobje, saj je bil zaradi prepozne uveljavitve Pravilnika (18. 12. 2010) ta rok skrajšan na manj kot dva meseca. V tako kratkem roku pa po mnenju predlagatelja ni mogoče pridobiti ustrezne izobrazbe in ne izvesti kadrovskih sprememb, s katerimi bi bili izpolnjeni izobrazbeni pogoji, ki jih določa zakonodajalec. Iz zakonodajnega gradiva¹ naj bi sicer izhajalo, da je opustitev določitve prehodnega obdobja utemeljena s potrebo po zagotovitvi višje ravni varstva potrošnikov, vendar naj bi se varstvo potrošnikov zagotavljalo prek določb o nadzoru tržnega inšpektorata (34. člen ZPotK-1) ter sankciji odvzema dovoljenja v primeru ugotovljenih kršitev (32. člen ZPotK-1). Drugi razlogi za opustitev določitve prehodnega obdobja pa naj iz zakonodajnega gradiva ne bi bili razvidni.

3. Državni zbor na zahtevo ni odgovoril. Svoje mnenje je poslala Vlada. Ta pojasnjuje, da je zasnova zakonskega besedila, kot v primeru petega odstavka 30. člena ZPotK-1, tipičen način normativnega urejanja, kjer zakonodajalec ureditev tehničnih, kadrovskih in drugih pogojev prepusti podzakonskemu predpisu. Po mnenju Vlade je v petem odstavku 30. člena ZPotK-1 določno opredeljen vsebinski okvir, ki je prepuščen podzakonskemu urejanju. Opozarja na odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-264/99 z dne 28. 9. 2000 (Uradni list RS, št. 97/2000, in OdlUS IX, 226), po kateri podzakonski predpis ne sme izvirno urejati družbenih razmerij ali določati nalog države, zajeti pa sme tisto, kar nujno izhaja iz zakonske norme, pa v njej ni izrecno povedano. Vlada meni, da je peti odstavek 30. člena ZPotK-1 izrecno določil okvir za podzakonsko urejanje, materija pa je bila s Pravilnikom ustrezno urejena, zato ni mogoče govoriti o opustitvi normativne ureditve določenega družbenega razmerja. Ne strinja se, da je Pravilnik strožje uredil pogoje za dajalce kreditov. Strožje naj bi bil določen le pogoj visokošolske izobrazbe, hkrati pa je znižan pogoj zahtevanih delovnih izkušenj za primer pridobljene visokošolske izobrazbe ekonomske smeri. Vlada v zvezi z domnevno opustitvijo določitve prehodnega obdobja za izpolnitev pogojev iz 30. člena ZPotK-1 navaja, da je treba 44. člen ZPotK-1 razlagati glede na 30. člen ZPotK-1, ki za dajalce kreditov, ki pridobijo dovoljenje po ZPotK-1, določa obveznost podaljšanja dovoljenja po treh letih. Po prej veljavni ureditvi ZPotK pridobljeno dovoljenje ni imelo časovne omejitve veljavnosti. S časovno omejitvijo veljavnosti dovoljenja naj bi zakonodajalec želel preprečiti obid zakonskih določb tako, da dajalec kreditov pogoje izpolnjuje le določen čas, ko vloži zahtevek in pridobi dovoljenje, kasneje pa ne več. S 44. členom ZPotK-1 je po mnenju Vlade zakonodajalec želel izenačiti t. i. stare in nove dajalce kreditov, kar zahteva tudi načelo enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Vlada navaja, da iz opravljenih nadzorov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije izhaja, da je bila potrebna takojšnja zakonodajna intervencija, saj je bilo ugotovljeno, da se povečuje število dajalcev kreditov, ki ne izpolnjujejo pogojev za opravljanje teh storitev, opažena sta bila praksa izmikavanja mehanizmom nadzora in izkoriščanje položaja na trgu glede potrošnikov s slabšim premoženjskim stanjem. Poleg tega je bil novi ZPotK-1 sprejet zaradi prenosa dveh direktiv v slovenski pravni red, ki dajalcem kreditov nalagajo nove obveznosti do potrošnikov (posredovanje obsežnih predhodnih informacij, ocenitev kreditne sposobnosti potrošnika, uporaba in razumevanje enačbe za izračun efektivne obrestne mere itd.), ki zahtevajo ustrezno strokovno usposobljenost in izobrazbo. Zakonodajalec je tako po mnenju Vlade zasledoval javno korist, ki se kaže v zagotavljanju višje ravni varstva

potrošnikov, saj ima lahko potrošniško kreditiranje dolgotrajne škodljive posledice na finančno in premoženjsko stanje posameznika. Vlada meni, da v obravnavanem primeru ni bilo mogoče določiti tolikšnega prehodnega obdobja, kot ga navaja predlagatelj, tj. obdobja, ki bi ustrezalo obdobju za pridobitev ustrezne izobrazbe, najmanj pa tri leta. Pogoj iz 2. člena Pravilnika je namreč mogoče doseči tudi z zaposlitvijo osebe, ki tak pogoj izpolnjuje. Poleg tega naj bi zakonodajalec želel preprečiti, da bi v prehodnem obdobju stari dajalci kreditov še naprej poslovali in imeli privilegiran položaj glede na nove dajalce kreditov, ki so morali izpolniti pogoje po 30. členu ZVPotK-1 in Pravilniku, tik pred potekom prehodnega obdobja za pridobitev izobrazbe pa bi zaposlili osebo, ki izpolnjuje izobrazbeni pogoj. Na neutemeljenost očitka o prekratkem prehodnem obdobju kažejo tudi statistični podatki, saj je približno 60 subjektov predložilo dokazila v roku iz 44. člena ZPotK-1, pri čemer je bila vložena le ena pritožba, dvanajstim vlagateljem pa je bilo izdano novo dovoljenje na podlagi 30. člena ZPotK-1.

B. – I.

4. Sodišče, ki pri odločanju meni, da je zakon, ki bi ga moralo uporabiti, protiustaven, mora na podlagi 156. člena Ustave in prvega odstavka 23. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) prekiniti postopek in začeti postopek za oceno njegove ustavnosti pred Ustavnim sodiščem. Upravno sodišče v zahtevi meni, da peti odstavek 30. člena ZPotK-1 ne določa, da lahko minister, pristojen za gospodarstvo, predpiše tudi izobrazbene pogoje za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja, in da ne vsebuje vsebinskih meril za njihovo podzakonsko urejanje.

5. Izpodbijani peti odstavek 30. člena ZPotK-1 je bil med postopkom pred Ustavnim sodiščem spremenjen s petim odstavkom 6. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 30/13 – v nadaljevanju ZPotK-1B). S to spremembo oziroma dopolnitvijo je bilo za besedo "kadrovske" dodano besedilo "izobrazbene, prostorske".

6. Če je predpis med postopkom pred Ustavnim sodiščem v izpodbijanem delu prenehal veljati ali je bil spremenjen ali dopolnjen, Ustavno sodišče odloči o njegovi ustavnosti oziroma zakonitosti, če predlagatelj ali pobudnik izkaže, da niso bile odpravljene posledice protiustavnosti oziroma nezakonitosti (drugi odstavek 47. člena ZUstS). V obravnavanem primeru je zahtevo za oceno ustavnosti vložilo Upravno sodišče. Ker bo po odločitvi Ustavnega sodišča Upravno sodišče moralo v postopku odločanja o tožbi v upravnem sporu odločiti o zakonitosti odločbe upravnega organa, ki je bila sprejeta na podlagi izpodbijane zakonske določbe, ki je bila sicer spremenjena, je peti odstavek 30. člena ZPotK-1, kot je veljal pred uveljavitvijo ZPotK-1B, za odločanje Upravnega sodišča še vedno upošteven. Ustavno sodišče je zato štelo, da so pogoji iz 47. člena ZUstS izpolnjeni, in je izpodbijano določbo presojalo.

B. – II.

Presoja petega odstavka 30. člena ZPotK-1

7. Upravno sodišče petemu odstavku 30. člena ZPotK-1 očita neskladje z 2. členom Ustave, ker ne daje zadostne podlage za podzakonsko urejanje izobrazbenih pogojev za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja.

8. Peti odstavek 30. člena ZPotK-1 je določal: "Kadrovske, organizacijske, tehnične in druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati vlagatelj, podrobneje predpiše minister, pristojen za gospodarstvo."

9. Ustavnopravno pomembno vprašanje, na katero je treba odgovoriti v obravnavanem primeru, je vprašanje obstoja oziroma obsega zakonskega pooblastila za izdajo Pravilnika oziroma določitev izobrazbenih pogojev v 2. členu Pravilni-

¹ Predlog Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-1), Poročevalec DZ, št. 67/10.

ka. Gre torej za vprašanje, ali je pooblastilo iz petega odstavka 30. člena ZPotK-1, na podlagi katerega je bil sprejet 2. člen Pravilnika, v skladu z ustavnim načelom vezanosti delovanja državnih organov na Ustavo in zakon (drugi odstavek 120. člena Ustave).

10. Skladno z drugim odstavkom 120. člena Ustave so upravni organi pri svojem delu, kamor sodi tudi izdajanje predpisov iz njihove pristojnosti, vezani na okvir, ki ga določata Ustava in zakon, in nimajo pravice izdajati predpisov brez vsebinske podlage v zakonu, medtem ko izrecno pooblastilo v zakonu ni potrebno. To pomeni, da morajo vsebinske določbe podzakonskega predpisa imeti zakonsko podlago in biti znotraj vsebinskih okvirov, ki morajo biti v zakonu izrecno določeni ali iz njega vsaj z razlago ugotovljivi (tako Ustavno sodišče že v odločbi št. U-I-285/99 z dne 10. 7. 2002, OdlUS XI, 157).

11. V petem odstavku 30. člena ZPotK-1 je vsebovana t. i. izvršilna klavzula (zakonska določba, da je treba izdati izvršilni predpis v določenem roku). Če jo zakonodajalec določi, to pomeni le, da izdaje izvršilnih predpisov ni prepustil (v celoti) presoji izvršilne oblasti, temveč ji je z zakonom naložil, da določena vprašanja mora urediti, in ji za to določil tudi rok (tako Ustavno sodišče že v odločbi št. U-I-264/99 z dne 28. 9. 2000, Uradni list RS, št. 97/2000, in OdlUS IX, 226). Izvršilne klavzule so lahko pri nalaganju oziroma pooblaščenju za izdajo izvršilnih predpisov splošnejše (npr. ne določajo natančno, kaj je treba urediti z izvršilnim predpisom) ali povsem precizne (natančno določajo materijo, ki jo sme izvršilni predpis urejati). Kakšno vrsto izvršilne klavzule bo zakonodajalec v posameznem primeru izbral, sodi v polje njegove proste presoje. Pri tem je omejen le z ustavno opredeljenimi razmerji med zakonodajno in izvršilno oblastjo. Ker že načelo delitve oblasti (drugi odstavek 3. člena Ustave) izključuje možnost, da bi upravni organi spreminjali ali samostojno urejali zakonsko materijo, izvršilna klavzula ne sme vsebovati pooblastil, na podlagi katerih bi izvršilni predpisi lahko vsebovali določbe, za katere ni podlage že v zakonu, zlasti pa ne smejo prepustiti izvršilnemu predpisu samostojnega odrejanja pravic in obveznosti (tako že v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-113/04 z dne 7. 2. 2007, Uradni list RS, št. 16/07, in OdlUS XVI, 16). Glede na navedeno mora Ustavno sodišče, čeprav predlagatelj izpodbija le določbo, ki pomeni izvršilno klavzulo, pri presoji upoštevati, da je zakonska (vsebinska) podlaga za podrobnejše urejanje v podzakonskem predpisu zakon kot celota in ne le peti odstavek 30. člena ZPotK-1 (prim. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-245/01 z dne 12. 2. 2004, Uradni list RS, št. 19/04, in OdlUS XIII, 9, in št. U-I-84/09 z dne 2. 7. 2009, Uradni list RS, št. 55/09, in OdlUS XVIII, 31).

12. ZPotK-1 določa pogoje za opravljanje dejavnosti, tj. storitev potrošniškega kreditiranja, pri katerih kot jemalec kredita nastopa potrošnik ali potrošnica (v nadaljevanju potrošnik). Gre za t. i. regulirano dejavnost, ki zahteva, da dajalec kredita pred začetkom opravljanja storitev potrošniškega kreditiranja pridobi dovoljenje za njeno opravljanje (prvi odstavek 29. člena ZPotK-1), pri čemer dovoljenje velja tri leta z možnostjo podaljšanja (četrti odstavek 30. člena ZPotK-1). Pogoje, ki jih mora izpolnjevati dajalec kredita, da pridobi dovoljenje, določa tretji odstavek 30. člena ZPotK-1. Pogoje za pridobitev dovoljenja in druge pogoje za opravljanje dejavnosti, ki po svoji vsebini pomenijo obveznosti dajalca kreditov do potrošnika, mora dajalec kredita izpolnjevati ves čas opravljanja te dejavnosti.² Vsi navedeni pogoji pomenijo pogoje za opravljanje gospodarske dejavnosti in hkrati ne pomenijo omejevalnih ukrepov pri svobodi izbire

poklica ali delovnega mesta.³ Ne gre namreč za pogoje za opravljanje posameznikovega poklica, ampak za pogoje za opravljanje dela v določeni dejavnosti. V vsakem primeru je treba namreč razlikovati med pogoji, ki se nanašajo na posameznika (fizične osebe) in zahtevajo pridobitev ustrezne stopnje strokovne izobrazbe,⁴ ter pogoji, ki jih morajo izpolniti oziroma se jim prilagoditi organizacije, ki se ukvarjajo z določeno dejavnostjo (za kar gre v konkretnem primeru).⁵

13. Iz Ustave ne izhaja, da morajo biti vsi pogoji za opravljanje gospodarske dejavnosti določeni z zakonom. Iz drugega stavka drugega odstavka 74. člena Ustave izhaja zahteva, da morajo biti z zakonom določeni tisti posebni pogoji za opravljanje gospodarske dejavnosti, ki so namenjeni varstvu pomembnih splošnih dobrin in pravic drugih – javnih koristi (sklep Ustavnega sodišča št. U-I-44/98, 8. točka), s podzakonskim aktom pa le ob spoštovanju načela hierarhije splošnih aktov (tretji odstavek 153. člena Ustave) ter vezanosti uprave na Ustavo in zakon (drugi odstavek 120. člena Ustave). Že iz vsebine ZPotK-1 jasno izhaja, da je podlaga za urejanje varstvo potrošnikov, ki je v javnem interesu. Potreba po posebnem varstvu je še posebej poudarjena v kreditnem razmerju, torej pri sklepanju kreditnih pogodb. Na eni strani je namreč fizična oseba, ki pridobiva kredit za namene izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti, na drugi strani pa gospodarska družba, ki kredit dodeljuje v okviru opravljanja svoje dejavnosti. Dajalec kredita je v času sklepanja kreditne pogodbe v ekonomsko bistveno močnejšem položaju kot potrošnik (tako že v odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-293/04 z dne 6. 10. 2005, Uradni list RS, št. 93/05, in OdlUS XIV, 73).

14. ZPotK-1 zaradi varstva potrošnikov tako določa številne obveznosti dajalcev kredita, ki hkrati pomenijo pogoje za opravljanje dejavnosti: zagotovitev predhodnih informacij potrošniku o kreditu pred sklenitvijo kreditne pogodbe, obvezno oceno kreditne sposobnosti potrošnika, zagotovitev informacij pri dovoljeni možnosti prekoračitve stanja na plačilnem računu, način izračuna efektivne obrestne mere, vsebino kreditne pogodbe, zmanjšanje obresti in drugih stroškov, ki bi nastali s celotnim ali delnim predčasnim odplačilom kredita, idr. Navedene obveznosti same po sebi terjajo določena znanja in s tem stopnjo izobrazbe dajalcev kredita, ki je torej glede na načela zakona (načeli varstva potrošnikov in odgovornega posojanja denarja⁶) zahtevana. Iz vsebine ZPotK-1 je tako razvidno, da je zakonodajalec določil posebne pogoje za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja in s tem postavil merila oziroma okvire, v katerih se lahko gibljejo določbe podzakonskega predpisa tudi glede kadrovskega pogojev. Vprašanje, katera stopnja izobrazbe zagotavlja varstvo potrošnikov in sploh omogoča izpolnjevanje zakonsko določenih obveznosti do potrošnikov, je strokovno vprašanje. Zato je ureditev izobrazbenih pogojev lahko prepuščen pristojnemu ministru. Izpodbijani peti odstavek 30. člena ZPotK-1 tako ni v neskladju z drugim odstavkom 120. člena Ustave. Presojo, ali so morebiti določbe Pravilnika v neskladju z zakonom, pa mora opraviti sodeče sodišče, ki svoje odločitve na nezakoniti podzakonski predpis ne sme opreti (*exceptio illegalis*).

15. Glede na navedeno je Ustavno sodišče odločilo, da peti odstavek 30. člena ZPotK-1, kot je veljal do uveljavitve ZPotK-1B, ni bil v neskladju z Ustavo (1. točka izreka).

³ Prim. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-260/09 z dne 13. 1. 2011 (Uradni list RS, št. 7/11) in št. U-I-14/97 z dne 19. 11. 1998 (Uradni list RS, št. 83/98, in OdlUS VII, 204).

⁴ Kot na primer projektant (odločba št. U-I-14/97) ali strokovni delavec v knjižnici (odločba št. U-I-260/09).

⁵ Sklep Ustavnega sodišča št. U-I-44/98 z dne 13. 12. 2001 (OdlUS X, 215), 11. točka.

⁶ Prim. Predlog Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-1), Poročevalec DZ, št. 67/10.

² Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-220/03 z dne 13. 10. 2004 (Uradni list RS, št. 123/04, in OdlUS XIII, 61).

B. – III.

Presoja 44. člena ZPotK-1

16. Členu 44 ZPotK-1 predlagatelj očita neskladje z 2. in 74. členom Ustave, ker naj ne bi določal prehodnega obdobja za prilagoditev strožjim izobrazbenim pogojem odgovorne osebe za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja.

17. Člen 44 ZPotK-1 določa: "Dajalci kreditov, ki so pridobili dovoljenje urada za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja več kot tri leta pred uveljavitvijo tega zakona, morajo uradu predložiti dokazila, da še vedno izpolnjujejo pogoje za pridobitev dovoljenja v skladu s 30. členom tega zakona, v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona, sicer jim dovoljenje preneha veljati."

18. Ustavno sodišče je že sprejelo stališče, da je predpisovanje pogojev za opravljanje določenega dela oziroma dejavnosti lahko v nasprotju z Ustavo, če ob določitvi teh pogojev, ki spreminjajo dotedanjo ureditev, ni predviden tudi ustrezen prehodni rok, ki bi omogočal prizadetim, da se pripravijo na novo ureditev in prilagodijo spremenjenim pogojem (primerjaj odločbi št. U-I-14/97 in št. U-I-206/99 z dne 21. 9. 2000, Uradni list RS, št. 100/2000, in OdlUS IX, 208). Ustavno sodišče je pri tem poudarilo, da takšna zahteva izhaja iz načela varstva zaupanja v pravo kot enega od načel pravne države iz 2. člena Ustave. Prav tako je treba izkazati, da je prilagoditveno obdobje sploh potrebno (odločba Ustavnega sodišča št. U-I-285/08 z dne 1. 4. 2010, Uradni list RS, št. 33/10).

19. V obravnavanem primeru Upravno sodišče zatrjuje, da se je pogoj izobrazbe za odgovorno osebo spremenil tako, da je pogoj iz drugega odstavka 2. člena Pravilnika strožji od pogoja, ki ga je določal prej veljavni 3. člen Pravilnika/2000. Pravilnik/2000 je za primer, ki je predmet upravnega spora (izobrazba odgovorne osebe), določal višjo izobrazbo (in najmanj pet let delovnih izkušenj). Pravilnik pa za odgovorno osebo določa, da mora imeti pridobljeno najmanj visokošolsko izobrazbo po strokovnem študijskem programu prve stopnje v skladu zakonom, ki ureja visoko šolstvo, poleg tega pa mora imeti še vsaj štiri leta delovnih izkušenj na področju potrošniškega kreditiranja ali na drugem sorodnem področju. Četrty odstavek 2. člena Pravilnika pa je določil tudi, da imajo lahko delavci s pridobljeno visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri eno leto delovnih izkušenj na področju potrošniškega kreditiranja ali na drugem sorodnem področju.

20. Primerjava obeh predpisov pokaže, da se glede zahtevane stopnje izobrazbe za odgovorno osebo, ki je pravno odločilna v obravnavanem primeru, pogoji niso spremenili. Upoštevati je namreč treba, da je v Republiki Sloveniji prišlo do sprememb visokošolskega sistema. Prvi odstavek 15. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 94/06 – ZVŠ-E) med drugim določa, da stopnja izobrazbe, pridobljena po študijskih programih za pridobitev višje izobrazbe, sprejetih pred 1. 1. 1994, in stopnja izobrazbe, pridobljena po študijskih programih za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, sprejetih pred 11. 6. 2004, ustreza stopnji izobrazbe, pridobljeni po visokošolskih strokovnih študijskih programih prve stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – ZVŠ).

21. Glede na navedeno torej ni mogoče govoriti o tem, da so se izobrazbeni pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja za odgovorno osebo spremenili, temveč so se le prilagodili obstoječemu visokošolskemu sistemu Republike Slovenije. Zato se vprašanje obstoja ustreznega prehodnega obdobja oziroma roka, ki bi omogočal prizadetim, da se pripravijo na novo ureditev in prilagodijo spremenjenim pogojem, sploh ne more zastaviti. Poleg tega je Ustavno sodišče pri presoji ustavnosti skladnosti prehodnega obdobja zaradi strožjih izobrazbenih pogojev že sprejelo stališče,

da se lahko gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki na novi položaj dovolj hitro in enostavno prilagodijo z vključitvijo ustreznih izobrazbenih kadrov v že obstoječe podjetje oziroma s sklenitvijo pogodbe o delu ali na kakšen drug način (odločba Ustavnega sodišča št. U-I-14/97, 41. točka, in sklep Ustavnega sodišča št. U-I-44/98, 10. točka). Očitki o neskladju 44. člena ZPotK-1 z 2. in 74. členom Ustave so tako očitno neutemeljeni.

22. Glede na navedeno je Ustavno sodišče odločilo, da 44. člen ZPotK-1 ni v neskladju z Ustavo (2. točka izreka).

C.

23. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 21. člena in drugega odstavka 47. člena ZUstS ter druge alineje drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednik dr. Ernest Petrič ter sodnice in sodniki dr. Mitja Deisinger, dr. Dunja Jadek Pensa, mag. Marta Klampfer, dr. Etelka Korpič - Horvat, mag. Miroslav Mozetič, Jasna Pogačar, dr. Jadranka Sovdat in Jan Zobec. Odločbo je sprejelo s petimi glasovi proti štirim. Proti so glasovali sodnice Jadek Pensa, Pogačar in Sovdat ter sodnik Mozetič.

dr. Ernest Petrič i.r.
Predsednik

DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE

3267. Akt o določitvi tarifnih postavk omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskem območju Mestne občine Celje

Na podlagi drugega odstavka 32. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 – uradno prečiščeno besedilo, 70/08, 22/10, 37/11 – Odl. US, 10/12 – ZDoh-2L) ter soglasja Javne agencije Republike Slovenije za energijo k omrežnini za uporabo omrežij zemeljskega plina in upravičenim stroškom ter drugim elementom omrežnine, št. 221-39/2012-14/451, z dne 10. 12. 2012, družba ENERGETIKA CELJE javno podjetje, d.o.o., kot izvajalec gospodarske javne službe dejavnost sistemkega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina na geografskem območju Mestne občine Celje, izdaja

A K T

o določitvi tarifnih postavk omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskem območju Mestne občine Celje

1. člen

(1) S tem aktom se določajo tarifne postavke omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina, ki so sestavljene iz tarifnih postavk za distribucijo in tarifnih postavk za meritve.

(2) Ta akt se uporablja za geografsko območje Mestne občine Celje na katerem izvaja dejavnost sistemkega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina družba ENERGETIKA CELJE javno podjetje, d.o.o.

2. člen

Tarifne postavke za distribucijo po posameznih letih regulativnega obdobja glede na odjemno skupino na mesec znašajo:

– od 1. 11. 2013 do 31. 12. 2013

Odjemna skupina		Tarifna postavka – za mesec							
C _{DKi} Enota	Zakupljena zmogljivost [Sm ³ /leto]	Pavšal (C _{FP}) [EUR]		Moč (C _{FM}) [EUR/kW]		Zmogljivost (C _{FZ}) [EUR/(Sm ³ /dan)]		Poraba (C _{VP}) [EUR/Sm ³]	
		brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV
		C _{DK1}	0-200	-					
C _{DK2}	201-500	1,1067	1,3502					0,0933	0,1138
C _{DK3}	501-1.500	3,1114	3,7959					0,0933	0,1138
C _{DK4}	1.501-2.500	6,0185	7,3426					0,0933	0,1138
C _{DK5}	2.501-4.500	9,8237	11,9849					0,0933	0,1138
C _{DK6}	4.501-10.000	26,3217	32,1125					0,0754	0,0920
C _{DK7}	10.001-30.000	67,8243	82,7456					0,0754	0,0920
C _{DK8}	30.001-70.000	202,2736	246,7738					0,0754	0,0920
C _{DK9}	70.001-100.000	361,8281	441,4303					0,0646	0,0788
C _{DK10}	100.001-200.000					0,4191	0,5113	0,0639	0,0780
C _{DK11}	200.001-600.000					0,3810	0,4648	0,0639	0,0780
C _{DK12}	600.001-1.000.000					0,3332	0,4065	0,0461	0,0562
C _{DK13}	1.000.001-5.000.000					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456
C _{DK14}	5.000.001-15.000.000					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456
C _{DK15}	nad 15.000.001					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456

– od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014

Odjemna skupina		Tarifna postavka – za mesec							
C _{DKi} Enota	Zakupljena zmogljivost [Sm ³ /leto]	Pavšal (C _{FP}) [EUR]		Moč (C _{FM}) [EUR/kW]		Zmogljivost (C _{FZ}) [EUR/(Sm ³ /dan)]		Poraba (C _{VP}) [EUR/Sm ³]	
		brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV
		C _{DK1}	0-200	-					
C _{DK2}	201-500	1,1067	1,3502					0,0933	0,1138
C _{DK3}	501-1.500	3,1114	3,7959					0,0933	0,1138
C _{DK4}	1.501-2.500	6,0185	7,3426					0,0933	0,1138
C _{DK5}	2.501-4.500	9,8237	11,9849					0,0933	0,1138
C _{DK6}	4.501-10.000	26,3217	32,1125					0,0754	0,0920
C _{DK7}	10.001-30.000	67,8243	82,7456					0,0754	0,0920
C _{DK8}	30.001-70.000	202,2736	246,7738					0,0754	0,0920
C _{DK9}	70.001-100.000	361,8281	441,4303					0,0646	0,0788
C _{DK10}	100.001-200.000					0,4191	0,5113	0,0639	0,0780
C _{DK11}	200.001-600.000					0,3810	0,4648	0,0639	0,0780
C _{DK12}	600.001-1.000.000					0,3332	0,4065	0,0461	0,0562
C _{DK13}	1.000.001-5.000.000					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456
C _{DK14}	5.000.001-15.000.000					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456
C _{DK15}	nad 15.000.001					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456

– od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

Odjemna skupina		Tarifna postavka – za mesec							
C _{DKi} Enota	Zakupljena zmogljivost [Sm ³ /leto]	Pavšal (C _{FP}) [EUR]		Moč (C _{FM}) [EUR/kW]		Zmogljivost (C _{FZ}) [EUR/(Sm ³ /dan)]		Poraba (C _{VP}) [EUR/Sm ³]	
		brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV
C _{DK1}	0-200	-						0,3579	0,4366
C _{DK2}	201-500	1,1067	1,3502					0,0933	0,1138
C _{DK3}	501-1.500	3,1114	3,7959					0,0933	0,1138
C _{DK4}	1.501-2.500	6,0185	7,3426					0,0933	0,1138
C _{DK5}	2.501-4.500	9,8237	11,9849					0,0933	0,1138
C _{DK6}	4.501-10.000	26,3217	32,1125					0,0754	0,0920
C _{DK7}	10.001-30.000	67,8243	82,7456					0,0754	0,0920
C _{DK8}	30.001-70.000	202,2736	246,7738					0,0754	0,0920
C _{DK9}	70.001-100.000	361,8281	441,4303					0,0646	0,0788
C _{DK10}	100.001-200.000					0,4191	0,5113	0,0639	0,0780
C _{DK11}	200.001-600.000					0,3810	0,4648	0,0639	0,0780
C _{DK12}	600.001-1.000.000					0,3332	0,4065	0,0461	0,0562
C _{DK13}	1.000.001-5.000.000					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456
C _{DK14}	5.000.001-15.000.000					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456
C _{DK15}	nad 15.000.001					0,3049	0,3720	0,0374	0,0456

3. člen

Tarifne postavke za meritve po posameznih letih regulativnega obdobja na mesec znašajo:

Tarifna postavka za meritve		2013 [EUR]		2014 [EUR]		2015 [EUR]	
		brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV	brez DDV	z DDV
Tarifna postavka za meritve, kadar končni odjemalec ni lastnik merilne naprave in jo sistemski operater vzdržuje, umerja in v skladu s predpisi izvaja periodične menjave merilne naprave	V _L						
Tarifna postavka za meritve, kadar sistemski operater ni lastnik merilne naprave in jo sistemski operater vzdržuje in umerja	V _U	3000	1,7568	3000	1,7568	3000	1,7568
Tarifna postavka za meritve, kadar sistemski operater ni lastnik merilne naprave ter je ne vzdržuje in ne umerja	V _N						

4. člen

Z dnem uveljavitve tega akta preneha veljati Akt o določitvi omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskem območju Mestne občine Celje (Uradni list RS, št. 4/13).

5. člen

Ta akt začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in velja do 31. decembra 2015.

Št. OM 03 2013
Celje, dne 25. oktobra 2013
EVA 2013-2430-0112

Energetika Celje javno podjetje d.o.o.
Zakoniti zastopnik
mag. Aleksander Mirt l.r.

3268. Koeficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, avgust 2013

Na podlagi prvega odstavka 19. člena Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01) objavlja Statistični urad Republike Slovenije

**KOEFICIENTE RASTI CEN
v Republiki Sloveniji, avgust 2013**

1. Mesečni koeficient rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu avgusta 2013 v primerjavi z julijem 2013 je bil 0,002.

2. Koeficient rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu od začetka leta do konca avgusta 2013 je bil 0,002.

3. Koeficient povprečne mesečne rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu od začetka leta do konca avgusta 2013 je bil 0,000.

4. Koeficient rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu avgusta 2013 v primerjavi z istim mesecem prejšnjega leta je bil 0,002.

5. Mesečni koeficient rasti cen življenjskih potrebščin avgusta 2013 v primerjavi z julijem 2013 je bil 0,003.

6. Koeficient rasti cen življenjskih potrebščin od začetka leta do avgusta 2013 je bil 0,014.

7. Koeficient povprečne mesečne rasti cen življenjskih potrebščin od začetka leta do avgusta 2013 je bil 0,002.

8. Koeficient rasti cen življenjskih potrebščin avgusta 2013 v primerjavi z istim mesecem prejšnjega leta je bil 0,022.

9. Koeficient povprečne rasti cen življenjskih potrebščin od začetka leta do avgusta 2013 v primerjavi s povprečjem leta 2012 je bil 0,015.

Št. 9621-157/2013/5

Ljubljana, dne 20. septembra 2013

EVA 2013-1522-0028

Genovefa Ružič l.r.
Generalna direktorica
Statističnega urada
Republike Slovenije

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE**3269. Pravilnik o vsebini in obliki diplome Fakultete za zdravstvene vede Novo mesto**

Na podlagi 32.a člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – UPB7, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 109/12) je Senat Fakultete za zdravstvene vede Novo mesto na seji dne 21. 10. 2013 sprejel

**PRAVILNIK
o vsebini in obliki diplome Fakultete
za zdravstvene vede Novo mesto****1. člen**

Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto (v nadaljevanju: fakulteta) izdaja naslednje vrste diplom o pridobljeni javno veljavni izobrazbi:

- diplome o zaključenem visokošolskem strokovnem študijskem programu prve stopnje,
- diplome o zaključenem magistrskem študijskem programu druge stopnje,
- dvojnike diplom.

2. člen

Diploma se izda na obrazcu, izdelanem iz posebnega papirja, dimenzije 210 mm x 297 mm.

Gornji in spodnji del diplome sta srebrno-sive barve. V gornjem delu diplome je z belo barvo odtisnjen napis »Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto«.

V gornji polovici diplome je z rdečo barvo odtisnjen napis »Diploma«, pod njim pa je s slepim tiskom odtisnjen znak fakultete, okroglo obrobjen z napisom Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto.

V osrednjem delu diplome so navedeni ime in priimek, datum in kraj rojstva diplomanta oziroma diplomantke, zaključeni študijski program in podeljeni strokovni naslov.

Diploma posameznega študijskega programa ima zaporedno številko, datum diplomiranja in kraj izdaje (Novo mesto), ime in priimek ter lastnoročni podpis dekana/dekanice in direktorja/direktorice fakultete in odtisnjen pečat fakultete.

Z izjemo imena in priimka, datuma in kraja rojstva diplomanta oziroma diplomantke, zaporedne številke diplome in datuma diplomiranja, ki so črne barve, so vsi ostali podatki in predtiskana imena polj rdeče barve.

3. člen

Diploma, ki jo izda fakulteta, je javna listina in je napisana v slovenskem jeziku.

Sestavni del diplome je priloga k diplomu, katere sestavine določi minister, pristojen za visoko šolstvo, na predlog Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, in je napisana v slovenskem in angleškem jeziku.

4. člen

Fakulteta izda dvojniki diplome diplomantu, ki je izgubljen, uničen ali odtujeno listino preklical v Uradnem listu Republike Slovenije, če je iz evidenc fakultete razvidno, da je bil po zaključenih študijskih obveznostih izdan izvornik diplome.

Duplikat diplome se izda na obrazcu iz 2. člena, tako, da je v gornjem desnem kotu zapisano, da gre za duplikat.

Na prvi strani dvojnika diplome so z izjemo zaporedne številke diplome navedeni podatki iz 2. člena. Namesto lastnoročnega podpisa se pri imenu in priimku dekana/dekanice in direktorja/direktorice fakultete zapiše »l.r.«.

Na hrbtni strani dvojnika trenutni/na dekan/dekanica in direktor/direktorica fakultete podpišeta klavzulo o skladnosti podatkov dvojnika diplome s podatki evidence, na temelju katere se dvojniki diplome izdaja. Na hrbtni strani dvojnika diplome se odtisne pečat fakultete.

V evidenco izdanih diplom se vpiše podatek o izdanem dvojniki diplome, skupaj s podatki o preklicu izvornika.

5. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o vsebini in obliki diplome Visoke šole za zdravstvo Novo mesto, sprejet 29. 1. 2013 in objavljen v Uradnem listu RS, št. 14/13 z dne 15. 2. 2013.

Ta pravilnik se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se, ne glede na datum diplomiranja diplomanta oziroma diplomantke, uporablja za vse diplome, izdane po 1. oktobru 2013.

Št. FZV-276/2013

Novo mesto, dne 21. oktobra 2013

Dekanica
Fakultete za zdravstvene vede
Novo mesto
doc. dr. Lučka Debevec Kodrič l.r.

OBČINE**LJUBLJANA****3270. Cenik za posamezne tarifne skupine toplote**

Javno podjetje Energetika Ljubljana, d.o.o., Verovškova ulica 62, Ljubljana, v skladu s 97. členom Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 27/07 in naslednji) in Uredbe o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 33/13) objavlja

C E N I K
za posamezne tarifne skupine toplote

1. člen

V Javnem podjetju Energetika Ljubljana, d.o.o., Ljubljana, Verovškova 62, se določijo nove cene toplote:

Tarifna skupina	Enota	Cena brez DDV na enoto	Dodatek za povečanje energetske učinkovitosti na enoto	22% DDV	Končna cena z DDV na enoto
GOSPODINJSKI ODJEM					
za dobavljene količine					
– za obračun po toplotnem števcu	EUR/MWh	47,3904	0,5000	10,5359	58,4263
– za obračun tople potrošne vode po vodomernu	EUR/m ³	3,1657	0,0300	0,7031	3,8988
za priključno moč					
– za obračun po toplotnem števcu in obračun po vodomernu	EUR/MW/leto	8.665,9755		1.906,5146	10.572,4901
NEGOSPODINJSKI ODJEM					
za dobavljene količine					
– za obračun po toplotnem števcu	EUR/MWh	52,7624	0,5000	11,7177	64,9801
– za obračun tople potrošne vode po vodomernu	EUR/m ³	3,5220	0,0300	0,7814	4,3334
za priključno moč					
– za obračun po toplotnem števcu in obračun po vodomernu	EUR/MW/leto	10.031,2256		2.206,8696	12.238,0952

V skladu s Spremembo Splošnih pogojev za dobavo in odjem toplote in hladu iz distribucijskega omrežja za geografsko območje Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 92/12) se dobavljene količine toplote za ogrevanje sanitarne tople vode pri obračunu po vodomernu določajo posredno na osnovi odčitkov vodomera in obračunavajo po ceniku za obračun po toplotnem števcu.

2. člen

Z dnem uveljavitve tega cenika preneha veljati Cenik za posamezne tarifne skupine toplote, objavljen v Uradnem listu RS, št. 80/13.

3. člen

Ta cenik začne veljati 1. novembra 2013.

Ljubljana, dne 24. oktobra 2013

Hrvoje Drašković l.r.
Direktor

LJUBNO

3271. Odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Ljubno za leto 2013

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94, 45/94, 57/94, 14/95, 63/95, 73/95, 9/96, 39/96, 44/96, 26/97, 70/97, 10/98, 68/98, 74/98, 12/99, 36/99, 59/99, 70/00, 94/00, 100/00, 51/02, 108/03, 77/04, 72/05, 100/05, 21/06, 14/07, 60/07, 94/07, 27/08, 76/08, 100/08, 79/09, 14/10, 51/10 in 84/10), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06, 14/07, 109/08, 49/09 in 38/10) in 17. člena Statuta Občine Ljubno (Uradni list RS, št. 80/11 – UPB) ter 71. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Ljubno (Uradni list RS, št. 80/11 – UPB) je Občinski svet Občine Ljubno na 20. redni seji dne 24. 10. 2013 sprejel

O D L O K

o spremembi Odloka o proračunu Občine Ljubno za leto 2013

1. člen

Spremeni se priloga Odloka o proračunu Občine Ljubno za leto 2013 (Uradni list RS, št. 4/13), ki se določi v naslednjih zneskih:

»

A.	BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	zneski v EUR
I.	Skupaj prihodki	3.711.741,29
II.	Skupaj odhodki	4.119.328,74
III.	Proračunski primanjkljaj (I – II)	–407.587,45
B.	RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV.	Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	0
V.	Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
VI.	Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev	0
C.	RAČUN FINANCIRANJA	
VII.	Zadolževanje	278.895,31
VIII.	Odplačilo dolga	0
IX.	Sprememba stanja na računu (I + IV + VII – II – V – VIII)	–128.692,14
X.	Neto zadolževanje (VII – VIII)	0
XI.	Neto financiranje (VI + VII – VIII – IX)	128.692,14
XII.	STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH OB KONCU PRETEKLEGA LETA (9009 sklad)	128.692,14

«.

2. člen

Vsi ostali členi Odloka o proračunu Občine Ljubno za leto 2013 ostanejo nespremenjeni.

3. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja se za proračunsko leto 2013.

Št. 007-016/2013

Ljubno, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Ljubno
Franjo Naraločnik l.r.

NOVA GORICA

3272. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju kulturnih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica

Na podlagi 25. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB1 in spremembe) 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 17. 10. 2013 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju kulturnih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica

1. člen

Spremeni se 3. točka 3. člena Odloka o sofinanciranju kulturnih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica (Uradni list RS, št. 108/12) (v nadaljevanju: odlok) tako, da se glasi:

»3. Nevladne organizacije so pravne osebe, ki so ustanovljene kot društva, zveze društev, ustanove ali zavodi (zasebni), ki delujejo na razpisnih področjih.«

2. člen

Spremeni se 7. člen tako, da se glasi:

»Kot upravičenci za prijavo na razpis se po tem odloku štejejo:

- nevladne organizacije,
- samozaposleni v kulturi.

Subjekti, ustanovljeni po Zakonu o gospodarskih družbah in javni zavodi niso upravičenci za prijavo na razpis.«

3. člen

V prvi, drugi in osmi alineji prvega odstavka 8. člena se črtata besedi »ali zasebna«.

Zadnja alineja prvega odstavka 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

»– so v celoti in pravočasno izpolnili pogodbene obveznosti do mestne občine na podlagi javnega razpisa na področju kulturnih dejavnosti v preteklem letu, če so na njem sodelovali.«

4. člen

Spremeni se tretji odstavek 18. člena odloka, ki se glasi:

»Strokovna komisija oceni in razvrsti vse kulturne programe in projekte, ki so vsebovani v ustreznih vlogah, glede na kriterije za ocenjevanje in vrednotenje kulturnega programa oziroma kulturnega projekta kot so določeni v 19. členu tega odloka in v objavi javnega razpisa. Za program ali projekt se šteje, da je ocenjen, ko je pridobil najmanj tri pisne ocene članov komisije. Vsak član strokovne komisije mora svojo oceno posameznega programa oziroma projekta pisno utemeljiti. Komisiji pri izračunu števila točk, ki ga prejme posamezna vloga in izračunu višine financiranja, nudi pomoč pristojni uslužbenec.«

5. člen

Spremeni se tretji odstavek 21. člena odloka, ki se glasi:

»Zoper odločbo iz prvega odstavka tega člena je možno vložiti pritožbo na župana mestne občine, in sicer v roku petnajst dni od njene vročitve. Pritožba je dovoljena zoper pravilnost vnosa dodeljenih točk in zoper izračun povprečne ocene strokovne komisije, pritožbeni razlog pa ne morejo biti postavljeni kriteriji iz 19. člena odloka ter število točk, ki ga posamezni član strokovne komisije dodeli posamezni vlogi.«

6. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-11/2012-6

Nova Gorica, dne 17. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Nova Gorica
Matej Arčon l.r.

3273. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju programov na področju tehnične kulture v Mestni občini Nova Gorica

Na podlagi desete in dvanajste alineje 21. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2 in spremembe) ter 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica

(Uradni list RS, št. 13/12) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 17. 10. 2013 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju programov na področju tehnične kulture v Mestni občini Nova Gorica

1. člen

20. člen Odloka o sofinanciranju programov na področju tehnične kulture v Mestni občini Nova Gorica (Uradni list RS, št. 108/12) (v nadaljevanju: odlok) se spremeni tako, da se glasi:

»Popolne vloge komisija in strokovni organ ocenita na podlagi meril iz 21. člena«.

2. člen

Drugi odstavek 21. člena se spremeni tako, da se glasi:

»

Št.	Merila in kriterija	Točke
1.	Število članov društva s stalnim prebivališčem na območju mestne občine	25
	– do 10	5
	– od 11 do 20	10
	– od 21 do 30	15
	– od 31 do 40	20
	– nad 41 dalje	25
2.	Finančna konstrukcija programa	25
	– delež lastnih sredstev prijavitelja:	
	– od 40 % do 49 %	5
	– od 50 % do 59 %	10
	– od 60 % do 69 %	15
	– od 70 % do 85 %	20
	– nad 85 % in več	25
3.	Kvaliteta in obseg programa	do 150
	– kvaliteta programa – ovrednotenje programa v vsebinskem smislu:	
	– obsežnost in zahtevnost,	do 90
	– izvirna zasnova in celovitost,	do 50
	– ustvarjalni pristop in negovanje tradicije,	do 20
	– jasna predstavitev aktivnosti za izvedbo.	do 10
	– obseg programa:	do 60
	– vključevanje različnih skupin uporabnikov programa,	do 30
	– število krožkov, tečajev, usposabljanj,	do 20
	– sodelovanja v skupnih akcijah.	do 10
4.	Organizacija tekmovanj	do 40
	– nivo prireditve oziroma tekmovanja:	
	– občinski, regijski,	do 10
	– državni,	do 15
	– mednarodni,	do 20
	– svetovni.	do 25
	– trajanje tekmovanja:	
	– dvodnevne	5
	– tridnevne	10
	– nad tri dni	15
5.	Udeležba na tekmovanjih	do 50
	– nivo tekmovanja:	
	– občinski, regijski in državni nivo:	
	– od 1 do 3 udeležbe	5
	– od 4 do 6 udeležb	10
	– od 7 do 9 udeležb	15
	– nad 10 udeležb	20
	– mednarodni in svetovni nivo:	
	– od 1 do 3 udeležbe	10
	– od 4 do 6 udeležb	15
	– od 7 do 9 udeležb	20
	– nad 10 udeležb	30
6.	Status društva, ki deluje v javnem interesu	10

«

3. člen

V prvem odstavku 22. člena se številka »100« nadomesti s številko »130«.

4. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-10/2013-2

Nova Gorica, dne 17. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Nova Gorica
Matej Arčon l.r.

3274. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica

Na podlagi 27. člena Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10) in 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 17. oktobra 2013 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica

1. člen

V šestem odstavku 12. člena Odloka o sofinanciranju otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica (Uradni list RS, št. 108/12) (v nadaljevanju: odlok) se tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»ocenjevanje vlog z objektivno nemerljivimi merili, ki so sestavni del tega odloka,«.

V šestem odstavku 12. člena se doda nova peta alineja, ki se glasi:

»potrditev višine dodeljenih sredstev izbranim prijaviteljem.«

2. člen

V 13. členu se za peto alinejo doda nova šesta alineja, ki se glasi:

»oceni vloge z objektivno merljivimi merili v 1. krogu ocenjevanja,«.

Dosedanje šesta, sedma, osma in deveta alineja 13. člena odloka postanejo sedma, osma, deveta in deseta alineja 13. člena odloka.

3. člen

Za 19. členom se doda nov 19.a člen, ki se glasi:

»19.a člen

Vloge, ki so pravočasne, popolne in jih je vložila upravičena oseba, pristojni organ oceni z objektivno merljivimi merili za sofinanciranje otroških in mladinskih programov in projektov. O pregledu vlog in ocenjevanju mora pristojni organ voditi zapisnik, ki ga skupaj z vlogami predloži komisiji, da opravi ocenjevanje, ki je v njeni pristojnosti.

Na podlagi celotnega izvedenega postopka pristojni organ ugotovi skupno število točk, ki jo prejme posamezna vloga, kdo so upravičenci za dodelitev sredstev ter višino sredstev, ki jo prejme posamezni upravičenec.

O pregledu vlog in ocenjevanju mora pristojni organ sestaviti zapisnik.

Komisija potrdi predlog o izboru otroških in mladinskih programov in projektov in razdelitvi proračunskih sredstev, ki je podlaga za izdajo ustreznih upravnih aktov na podlagi:

- višine proračunskih sredstev,
- razpisnih pogojev in določb tega odloka,
- doseženega števila točk.«

4. člen

20. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Popolne vloge komisija in pristojni organ ocenita na podlagi meril iz 21. člena.«

5. člen

21. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Ocenjevanje otroških in mladinskih programov in projektov poteka v dveh fazah (1. in 2. krog ocenjevanja):

1. KROG OCENJEVANJA

Komisija v 1. krogu oceni programe in projekte na podlagi naslednjih meril:

- Utemeljenost in pomen programa/projekta (do 30 točk);
- Program/projekt pripomore k večji raznovrstnosti in prepoznavnosti otroške in mladinske ponudbe v mestni občini (do 20 točk);
- Inovativnost programa/projekta (do 5 točk);
- Povezovanje z drugimi izvajalci (do 5 točk);
- Dostopnost programa/projekta prebivalcem in obiskovalcem mestne občine: dostopnost informacij in obveščanje javnosti, fizična dostopnost, cenovna dostopnost (do 10 točk).

Pristojni organ v 1. krogu oceni programe in projekte na podlagi naslednjih meril:

- Delovanje prijavitelja s statusom v javnem interesu (5 točk);
 - Izvajanje programa/projekta več kot dve leti (5 točk);
 - Delež lastnih sredstev prijavitelja (do 20 točk);
od 40 % do 49 %	4 točke
od 50 % do 59 %	8 točk
od 60 % do 69 %	12 točk
od 70 % do 85 %	16 točk
nad 85 % in več	20 točk.

V 1. krogu člani komisije ločeno od pristojnega organa vsak na svojem ocenjevalnem listu strokovno ocenijo vsako posamezno vlogo na podlagi meril za vrednotenje prijavljenih programov in projektov. Izpolnjene ocenjevalne liste predložijo pristojnemu organu.

Končno število točk za posamezen program ali projekt se izračuna kot povprečna ocena ocen, ki so jih podali člani komisije, kateremu se prištejejo še točke, ki jih je posameznemu programu oziroma projektu dodelil pristojni organ. Za program ali projekt se šteje, da je ocenjen, ko je pridobil najmanj 3 pisne ocene članov komisije.

V 1. krogu ocenjevanja je najvišje možno število točk za posamezen program ali projekt 100 točk.

V nadaljnje ocenjevanje se uvrstijo tisti programi oziroma projekti prijaviteljev, ki v postopku ocenjevanja na podlagi zgoraj navedenih meril prejmejo skupno oceno od 50 do 100 točk. Programi in projekti, ki v 1. krogu ocenjevanja ne dosežejo 50 točk, se izločijo iz nadaljnjega ocenjevanja in ne bodo sofinancirani.

2. KROG OCENJEVANJA

Komisija v 2. krogu oceni programe oziroma projekte na podlagi dveh meril:

1. Vsebinsko vrednotenje programa oziroma projekta (do 100 točk):

- splošna vsebinska ocena (do 20 točk),
- obsežnost in zahtevnost (do 30 točk),
- izvirna zasnova in celovitost (do 10 točk),
- ustvarjalni pristop (do 10 točk),
- dovršenost in preglednost (do 10 točk),
- jasna predstavitev aktivnosti za izvedbo (do 10 točk),
- realnost izvedbe (do 10 točk).

2. Finančno vrednotenje programa oziroma projekta (do 50 točk):

- ustreznost (do 20 točk),
- preglednost (do 20 točk),
- realnost in ekonomičnost finančne konstrukcije (do 10 točk).

Člani komisije v 2. krogu ocenjevanja posamično, na svojem ocenjevalnem listu, na osnovi zgoraj navedenih dveh meril, strokovno ocenijo programe in projekte, ki so se uvrstili v 2. krog ocenjevanja. Izpolnjene ocenjevalne liste predložijo pristojnemu organu.

Končno število točk za posamezen program ali projekt iz 2. kroga ocenjevanja se izračuna kot povprečna ocena ocen, ki so jih podali člani komisije. Za program ali projekt se šteje, da je ocenjen, ko je pridobil najmanj tri pisne ocene članov komisije.

V 2. krogu ocenjevanja je najvišje možno število točk za posamezen program ali projekt 150 točk.

Vsak član komisije mora ocene, ki jih podeli posamezni vlogi, utemeljiti in sicer tako, da se vloge, ki dosežejo manj kot 50 točk utemeljijo na koncu 1. kroga ocenjevanja, vloge, ki dosežejo več kot 50 točk, pa se utemeljijo na koncu 2. kroga ocenjevanja (za 1. in 2 krog skupaj).

3. KONČNA OCENA

Končno število točk za posamezen program ali projekt se izračuna kot vsota povprečnih ocen prisotnih članov komisije iz 1. in 2. kroga ocenjevanja.

Najvišje možno končno število točk je 250.

4. FORMULA ZA IZRAČUN SOFINANCIRANJA POSAMEZNEGA PROGRAMA ALI PROJEKTA:

$$\frac{\text{Razpisana sredstva}}{\text{Vsota izračunanih deležev programov in projektov}} \times \frac{\text{Končno število točk za program ali projekt}}{250} \times \text{Upravičena zaprosena sredstva za posamezen program ali projekt}$$

Kolikor so razpoložljiva sredstva višja od vsote zaprosenih in odobrenih sredstev, lahko dobi posamezni prijavitelj sredstva največ v višini upravičenih zaprosenih sredstev glede na število doseženih točk.«

6. člen

Tretji odstavek 24. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Zoper merila iz 21. člena tega odloka je pritožba možna le glede pravilnosti izračuna in vnosa dodeljenih točk v skupno število točk, ni pa dovoljena zoper število točk, ki ga je posamezni član komisije dodelil posamezni vlogi.«

7. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-9/2013-2

Nova Gorica, dne 17. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Nova Gorica
Matej Arčon l.r.

3275. Odlok o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12) in 27. člena Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 108/12) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 17. 10. 2013 sprejel

ODLOK

o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica

1. člen

V 10. členu Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica (Uradno glasilo, št. 10/97, 2/99, Uradne objave, št. 19/99, 24/00, 1/02, 4/03, in Uradni list RS, št. 133/03 s spremembami) (v nadaljevanju – odlok) se spremenijo vrednosti točke pri B. nestanovanjski

namembnosti 7. točka, druga alineja za dejavnost prirejanja iger na srečo /O/92.71),

tako, da se po novem glasi:

»I. II. III. cone
– prirejanja iger na srečo /O/92.71) 1.000 875 750«.

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 422-124/2006-8

Nova Gorica, dne 17. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Nova Gorica
Matej Arčon l.r.

3276. Pravilnik o obračun storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Nova Gorica

Na podlagi drugega odstavka 26. člena Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov v Mestni občini Nova Gorica (Uradni list RS, št. 21/08), drugega odstavka 10. člena Odloka o odlaganju ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov v centru za ravnanje z odpadki Nova Gorica (Uradni list RS, št. 120/07) in 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 17. oktobra 2013 sprejel

PRAVILNIK

za obračun storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Nova Gorica

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom je določen način obračunavanja cen storitev obveznih gospodarskih javnih služb zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali

odstranjevanja komunalnih odpadkov ter obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov uporabnikom storitev javne službe na območju Mestne občine Nova Gorica (v nadaljevanju: javna služba) kot delu skupnega oskrbovalnega območja.

Skupno oskrbovalno območje je območje občin, katerim izvaja storitve ravnanja s komunalnimi odpadki isti izvajalec, zaradi česar se pri obračunu storitev uporabljajo enotni količinski pavšali (normativi) in cene storitev za uporabnike iz območja občin: Brda, Kanal ob Soči, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba in Mestne občine Nova Gorica.

2. člen

Cena storitev javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki (v nadaljevanju: cena storitev javnih služb) je sestavljena v skladu s podzakonskim predpisom, ki ureja metodologijo za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

3. člen

Cene storitev javne službe se določajo na kilogram (kg) posamezne storitve za vse uporabnike storitev javne službe in se oblikujejo za posamezno javno službo in naslednje storitve znotraj javne službe:

1. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, ki vključuje zbiranje:

- ločenih frakcij določenih komunalnih odpadkov in kosovnih odpadkov, razen ločeno zbrane odpadne embalaže ter biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada,

- ločeno zbrane odpadne embalaže,

- biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada in

- mešanih komunalnih odpadkov;

2. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov in

3. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Na računu se ločeno prikaže naslednja zaračunana cena storitve posamezne javne službe:

- cena storitev iz prve, druge in četrte alineje 1. točke

prvega odstavka,

- cena storitev iz tretje alineje 1. točke prejšnjega odstavka,

- cena storitev iz 2. točke prejšnjega odstavka in

- cena storitev iz 3. točke prejšnjega odstavka.

Cena posamezne storitve javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki iz prejšnjega odstavka je sestavljena iz cene javne infrastrukture in cene opravljanja storitev posamezne javne službe ter stroškov okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališču.

Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov se uporabnikom storitve javne službe obračuna v skladu s predpisom, ki ureja okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih in je na računu prikazana posebej.

Davek na dodano vrednost se obračuna v skladu z veljavnimi predpisi.

4. člen

Cena storitev javnih služb krije stroške izvajanja naslednjih storitev:

1. Zbiranje in odvoz odpadkov od uporabnikov javne službe, ki obsega:

- zbiranje in odvoz mešanih komunalnih odpadkov

- zbiranje in odvoz ločeno zbranih frakcij z zbirnih centrov in ekoloških otokov

- zbiranje in odvoz kosovnih odpadkov

- zbiranje in odvoz nevarnih gospodinjskih odpadkov

- zbiranje in odvoz biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada

- zbiranje in odvoz kuhinjskih odpadkov, odpadnih jedilnih olj in maščob

- zbiranje in odvoz ostalih komunalnih odpadkov

- delovanje zbirnih centrov

- nabavo in vzdrževanje opreme za zbiranje in odvoz odpadkov.

2. Obdelava mešanih komunalnih odpadkov oziroma ostankov odpadkov ter kosovnih odpadkov: prebiranje, razstavljanje, ločevanje, sortiranje, stiskanje, baliranje in podobno.

3. Odstranjevanje komunalnih odpadkov ali odlaganje ostankov predelave na deponiji v Centru za ravnanje z odpadki Nova Gorica.

4. Oddaja v predelavo biološko razgradljivih in kuhinjskih odpadkov.

5. Cena za uporabo infrastrukture.

6. Vodenje evidenc.

7. Analitične obdelave podatkov.

8. Osveščanje in obveščanje uporabnikov storitve javne službe.

II. OBRAČUNAVANJE STORITEV RAVNANJA S KOMUNALNIMI ODPADKI

5. člen

Način zaračunavanja storitev ravnanja s komunalnimi odpadki se določi ločeno za:

1) Pogodbene uporabnike storitve javne službe, to je tiste uporabnike, ki ustvarijo bistveno večjo količino komunalnih odpadkov kot posamezno gospodinjstvo (v skladu s 27. in 29. členom Odloka o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov MONG) in so zato dolžni imeti lastno posodo (ali več posod) za odpadke.

2) Ostale uporabnike storitve javne službe: gospodinjstva, lastnike oziroma uporabnikom počitniških objektov in drugih objektov, uporabnike poslovnih objektov in manjšim podjetjem oziroma obrtnikom ter drugim izvajalcem pridobitne dejavnosti (vinarji, kmečki turizmi ipd.), ki ustvarjajo manjše količine odpadkov kot pogodbene povzročitelji in oddajajo odpadke v skupne (javne) posode za odpadke.

6. člen

Pogodbene uporabniki z izvajalcem javne službe dogovorijo način zbiranja in odvoza odpadkov, opremo za zbiranje in način zaračunavanja storitev ter z njim sklenejo pogodbo.

Pogodbenim uporabnikom se zaračunavajo storitve javne službe glede na količino odpeljanih mešanih komunalnih odpadkov, merjeno v kilogramih (kg), in sicer ločeno za:

- storitev zbiranja in prevoza odpadkov

- storitev obdelave odpadkov in

- storitev odlaganja ostankov predelave odpadkov.

Kolikor izvajalec javne službe ne izvaja tehtanja odpadkov pogodbenim uporabnikom javne službe pri individualnem praznjenju posod za odpadke, se količina odpeljanih odpadkov v kg ugotavlja kot zmnožek prostornine posamezne posode za odpadke izražene v litrih, števila praznjenj posamezne posode in povprečne specifične teže mešanih komunalnih odpadkov izražene v kg na 1 liter prostornine posode odpeljanih v preteklem koledarskem letu.

Storitev javne službe se obračuna pogodbenim uporabnikom kot zmnožek tako ugotovljene količine in potrjene cene posamezne storitve na mestnem svetu (cene, izražene v EUR/kg), pri čemer se za obračun storitve zbiranja in prevoza odpadkov upošteva potrjena cena za zbiranje komunalnih odpadkov.

7. člen

Upabnikom iz 2. točke 5. člena se zaračunavajo storitve javne službe glede na pavšalno določene količine posameznih storitev javnih služb na osebo na mesec, pomnoženo s številom članov v posameznem gospodinjstvu, in sicer:

- pavšalno količino zbranih komunalnih odpadkov (brez biološko razgradljivih odpadkov) za storitev zbiranja komunalnih odpadkov

– pavšalno količino zbranih bioloških odpadkov za storitev zbiranja biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada

– pavšalno količino obdelanih določenih vrst komunalnih odpadkov za storitev obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in

– pavšalno količino odloženih komunalnih odpadkov za storitev odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Pavšalna količina posamezne storitve javne službe na osebo na mesec (Pki) se ugotavlja na sledeč način:

$$P_{ki} = \frac{\text{Količina opravljene posamezne (i) storitve javne službe v skupnem oskrbovalnem območju v letu dni (v kg) uporabnikom iz 2. točke 5. člena}}{\text{Povprečno letno število obračunanih uporabnikov iz 2. točke 5. člena}} / 12$$

v skupnem oskrbovalnem območju

Za pavšalne količine posameznih storitev iz tega člena se uporabljajo predračunske količine, ki jih hkrati s sprejetjem cen storitev javne službe potrdi mestni svet.

Pavšalne obračunske količine posameznih storitev javne službe, izražene v kg na osebo na mesec, so sestavni del sklepa mestnega sveta o cenah posameznih storitev javne službe, ki so izražene v EUR/kg.

Cena storitev javnih služb na osebo na mesec se izračuna kot vsota zmnožkov pavšalnih količin posameznih storitev na osebo na mesec in cen posameznih storitev javne službe.

Gospodinjstva lahko v skladu s predpisom o ravnanju z biološko razgradljivimi odpadki sama zagotovijo predelavo biološko razgradljivih odpadkov z lastnim kompostiranjem.

V tem primeru se gospodinjstvu, ki ima kompostnik in kompostira v skladu s predpisi, ne obračuna storitev ravnanja z biološkimi odpadki. Breme dokazovanja pravičnega kompostiranja je na uporabniku.

8. člen

Za poslovne dejavnosti oziroma za uporabnike poslovnih prostorov se zaračunavajo storitve javne službe glede na pavšalno določene količine oddanih odpadkov v sorazmerju z uporabljenim poslovno površino objektov. Obračunska lestvica je naslednja:

Poslovna površina v m ²			Obračunana pavšalna količina v št. oseb (PK)
	do	29	1
30	do	44	2
45	do	59	3
60	do	74	4

9. člen

Mesečno storitev javnih služb za objekte, ki se občasno uporabljajo, se obračuna, kot da 1 oseba stalno biva v tem objektu.

V primeru začasnega izostanka uporabe objekta se zaračunava smetarina v višini 1/3 pavšalne količine.

Občasna uporaba objekta oziroma začasni izostanek uporabe objekta mora biti podprt z dokazili. Breme dokazovanja je na lastniku ali najemniku oziroma uporabniku objekta. Praviloma dokazila, iz katerih je razvidna poraba tekočih stroškov (voda, elektrika ...) je potrebno najmanj 2-krat letno ali na poziv dostaviti izvajalcu javne službe. V primeru, da dokazila ne odražajo stanja občasne uporabe ali začasnega izostanka uporabe objekta, ima izvajalec pravico zaračunati storitve ravnanja z odpadki za nazaj.

10. člen

O pravicah, ki jih želijo s pisno vlogo uveljaviti uporabniki storitev skladno z določili tega pravilnika, odloči izvajalec javne službe z odločbo. O pritožbah zoper odločitve izvajalca, odloča župan.

11. člen

Cena storitve javne službe pomeni ceno, ki se uporablja za izvajanje zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov na območju občine v okviru rednega programa odvoza iz skupnih (javnih) posod za odpadke, standardiziranih s strani izvajalca javne službe. Za odvoze komunalnih odpadkov, ki se na zahtevo uporabnikov storitev izvajajo izven okvira rednega programa odvoza (večja pogostost odvoza, drugačni termini odvoza) lahko izvajalec javne službe zaračuna naročniku dejanske stroške zaradi izrednega prevoza le-teh.

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o načinu obračunavanja stroškov, povezanih z izvajanjem javnih služb zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov ter z obdelavo in odlaganjem ostankov predelave ali odstranjevanjem komunalnih odpadkov, ter o tarifi na območju Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 57/09, 24/12).

13. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne s prvim dnem po poteku meseca, v katerem zadnji od občinskih svetov občin skupnega oskrbovalnega območja, sprejme sklep o potrditvi Elaborata o oblikovanju cen gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki z dne 18. 9. 2013.

Ne glede na določbe prejšnjega člena se do pričetka uporabe aktov iz prejšnjega odstavka tega člena, uporablja Pravilnik o načinu obračunavanja stroškov, povezanih z izvajanjem javnih služb zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov ter z obdelavo in odlaganjem ostankov predelave ali odstranjevanjem komunalnih odpadkov, ter o tarifi na območju Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 57/09, 24/12).

Št. 007-11/2013-2

Nova Gorica, dne 17. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Nova Gorica
Matej Arčon l.r.

3277. Sklep o določitvi cen programov in drugih pogojev v javnih vrtcih v Mestni občini Nova Gorica

Na podlagi 31. člena Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 s spremembami), 20. člena Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo (Uradni list RS, št. 97/03 s spremembami) in 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne 17. oktobra 2013 sprejel

S K L E P

o določitvi cen programov in drugih pogojev v javnih vrtcih v Mestni občini Nova Gorica

1. Mestna občina Nova Gorica financira dejavnost javnih vrtcev na podlagi ekonomske cene programov v javnih vrtcih. Za posamezne programe javnih vrtcev se določijo enotne ekonomske cene (najnižja ekonomska cena posameznega programa), ki so osnova za plačilo staršev.

Za otroke, za katere je Mestna občina Nova Gorica po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa, financira razliko med ekonomsko ceno programa in enotno ekonomsko ceno programa Mestna občina Nova Gorica.

2. Ekonomske cene programov v javnih vrtcih v Mestni občini Nova Gorica znašajo mesečno na otroka (v EUR):

VRTCI	ODDELKI 1–3 LET		ODDELKI 3–4 LET IN KOMBINIRANI O.		ODDELKI 3–6 LET IN 4–6 LET	
	DNEVNI	POLDNEVNI	DNEVNI	POLDNEVNI	DNEVNI	POLDNEVNI
BRANIK	474,11	409,26	357,02	309,74	328,58	285,56
ČEPOVAN	–	–	416,83	360,58	–	–
DORNBERK	474,09	409,25	352,85	306,19	322,33	280,25
SOLKAN	474,09	409,25	352,85	306,19	322,91	280,74
ŠEMPAS	474,09	409,25	352,85	306,19	322,33	280,25
NOVA GORICA	482,45	415,73	377,01	326,10	323,97	281,02

3. Enotne ekonomske cene v javnih vrtcih v Mestni občini Nova Gorica znašajo mesečno na otroka (v EUR):

	DNEVNI PROGRAM (9 ur)	POLDNEVNI PROGRAM (6 ur)	POLDNEVNI PROGRAM BREZ KOSILA
I. STAROSTNO OBDOBJE oddelki 1–3 let	474,09	409,25	389,06
II. STAROSTNO OBDOBJE oddelki 3–4 let	352,85	306,19	286,00
II. STAROSTNO OBDOBJE oddelki 3–6 let in 4–6 let	322,33	280,25	260,06
KOMBINIRANI ODDELKI	352,85	306,19	286,00

4. Ekonomske cene programov so pripravljene na osnovi fleksibilnih normativov, kjer se upošteva povečanje števila za dva otroka v vseh oddelkih v vrtcu Branik, vrtcu Dornberk, vrtcu Solkan, vrtcu Šempas, Vrtcu Nova Gorica.

Kolikor se med šolskim letom v vrtcu Čepovan izkaže potreba po dodatnih prostih mestih, lahko vrtec izjemoma vključi še največ dva otroka v oddelku, v skladu z veljavnimi predpisi. Vrtec o dodatnih vključitvah otrok obvesti Mestno občino Nova Gorica v roku 15 dni od nastale spremembe.

5. Starši otrok, za katere je Mestna občina Nova Gorica po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa in imajo poravnane vse finančne obveznosti do vrtca, lahko dodatno uveljavljajo naslednje olajšave:

– upoštevanje vplačanih anuitet najetega stanovanjskega kredita pri uvrstitvi v dohodkovni razred pri uveljavljanju znižanega plačila vrtca.

Olajšava se prizna staršem, ki so uvrščeni od 2. do vključno 6. dohodkovnega razreda in so predložili dokazila o reševanju prvega stanovanjskega problema na območju Mestne občine Nova Gorica. Kolikor so izpolnjeni vsi navedeni pogoji, se plačilo vrtca dodatno zniža za en dohodkovni razred.

Vlagatelj, ki na Vlogi za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki jo določa Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev izpolni zahtevo za upoštevanje drugih okoliščin pri določitvi znižanja plačila vrtca in navede odplačevanje stanovanjskega kredita, s katerim si družina rešuje prvi stanovanjski problem, mora vlogi priložiti naslednja dokazila:

– namensko kreditno pogodbo, iz katere je razvidna višina mesečne anuitete in rok črpanja sredstev, ki mora znašati najmanj 5 let,

– kupoprodajno pogodbo za nakup stanovanja oziroma stanovanjske hiše oziroma pravnomočno gradbeno dovoljenje, izdano na vlagatelja ali vlagateljvega zakonca oziroma zunajzakonskega partnerja v primeru novogradnje ali rekonstrukcije stanovanjske hiše.

Na podlagi dokazil iz prejšnjega odstavka o dodatnem znižanju plačila vrtca odloča pristojni center za socialno delo.

Pravica do znižanega plačila zaradi odplačevanja stanovanjskega kredita pripada staršem od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi Vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

– financiranje daljše otrokove odsotnosti zaradi bolezni.

Če otrok zaradi bolezni ne obiskuje vrtca, so starši oproščeni plačila vrtca za vsak obračunski dan, ki presega 10 zapo-

rednih obračunskih dni odsotnosti otroka. Mestna občina Nova Gorica sofinancira plačilo staršev za največ 30 obračunskih dni v koledarskem letu. Vlogo za oprostitev plačila s priloženim zdravniškim potrdilom starši oddajo pristojni upravi vrtca najkasneje v roku 5 delovnih dni od zaključka odsotnosti;

– financiranje začasnega izpisa v poletnih mesecih, in sicer za:

– čas od 1. julija do 31. avgusta ali

– za izbranih 31 zaporednih koledarskih dni v obdobju od 1. julija do 31. avgusta.

Med začasnim izpisom plačajo starši 50 % dohodkovnega razreda, določenega na podlagi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Starši so začasni izpis dolžni napovedati pristojni upravi vrtca v pisni obliki, najmanj v roku 5 delovnih dni pred prvim dnevom odsotnosti otroka. Olajšave začasnega izpisa ne morejo koristiti starši za šoloobvezne otroke, ki v nepretrganem trajanju v obdobju od 1. julija do 31. avgusta oziroma v mesecu avgustu ne obiskujejo vrtca in se s septembrom všolajo.

Navedene dodatne olajšave plačil staršev veljajo le za prvega otroka, če je istočasno več otrok v družini vključenih v vrtec.

6. Pravica do znižanega plačila staršem za vrtec pripada staršem od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge, razen v primerih, ko je otrok vključen v vrtec pred pridobitvijo pravice do znižanega plačila in so starši vlogo oddali najkasneje na dan vključitve otroka v vrtec, ko jim pripada pravica do znižanega plačila z dnem dejanske vključitve otroka v vrtec.

7. V primerih odsotnosti otroka se cena programa zniža za stroške neporabljenih živil, z upoštevanjem dejanskih delovnih dni, če starši o otrokovi odsotnosti obvestijo vrtec najkasneje do 8.00 ure prvega dne otrokove odsotnosti.

8. V primeru vpisa ali izpisa otroka sredi meseca, se plačilo staršev proporcionalno zmanjša glede na število dni prisotnosti otroka v vrtcu v mesecu vpisa ali izpisa.

9. Cena »cicibanovih uric« znaša 31 EUR/uro za skupino, oblikovano po normativih. Za otroke iz Mestne občine Nova Gorica, ki niso vključeni v program vrtca, krije stroške programa Mestna občina Nova Gorica. Cena za otroke iz drugih občin znaša 3 EUR/uro za otroka.

10. Starši, ki bodo vpisali otroka za mesec september, morajo do 30. aprila pristojni upravi vrtca predložiti dokazilo o plačilu akontacije v višini 50 EUR, na osnovi katerega bo

staršem posredovana pogodba. Akontacijo bo vrtec poračunal v mesecu oktobru, po prvem mesecu obiskovanja programa. Kolikor starši ne pripeljejo otroka v vrtec na dogovorjeni dan, ki je določen v pogodbi, dano akontacijo izgubijo, akontacija pa se nameni za plačilo izpada do najvišjega normativa v oddelkih za mesec september. Za vpise med šolskim letom, se ne plačuje akontacija.

11. Prednost pri vključitvi v program vrtca imajo tisti otroci, ki se bodo prej vključili v program, ne glede na datum vpisa v vrtec.

12. Vrtec oblikuje oddelke glede na veljavno zakonodajo in vrtčevski okoliš, ki ga določi pristojni oddelek Mestne občine Nova Gorica. Vrtčevski okoliši so skladni s šolskimi okoliši, razen v Solkanu in Novi Gorici, kjer se zaradi večjega števila vrtcev posebej določi vrtčevski okoliš glede na oddaljenost vrtca do stalnega prebivališča otroka.

13. Kolikor starši ne pripeljejo otroka v vrtec na datum, ki je določen v pogodbi, ker ga ne nameravajo vključiti v vrtec in tega pisno ne sporočijo vrtcu najkasneje 15 dni pred dogovorjeno vključitvijo skladno s pogodbo, se staršem zaračunajo stroški programa brez živil za prvi mesec planirane vključenosti.

14. V primeru, da bo v vrtcu Branik, vrtcu Čepovan in vrtcu Šempas občasno prisotnih manj kot 5 otrok oziroma manj kot 50 % otrok v enotah v sklopu Vrtca Nova Gorica, OŠ Solkan in OŠ Dornberk (šolske počitnice, pred/po praznikih), se te otroke, v dogovoru s starši, za določen čas prerazporedi v najbližjo enoto na območju Mestne občine Nova Gorica.

15. Za mesec julij in avgust bo Mestna občina Nova Gorica na osnovi mesečnega računa zagotavljala vrtcem sredstva po posameznih namenih, ki predstavljajo posamezne vrste najnujnejših stroškov. Materialni stroški in stroški živil se financirajo največ do višine, ki je planirana v ceni programov vrtca, in sicer glede na število vključenih otrok v javnem zavodu, za katere je Mestna občina Nova Gorica po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa.

16. Sklep o določitvi cen programov javnih vrtcev na območju Mestne občine Nova Gorica št. 602-13/2012-10 z dne 20. 9. 2012 (Uradni list RS, št. 73/12) in Sklep o spremembi Sklepa o določitvi cen programov javnih vrtcev na območju Mestne občine Nova Gorica št. 602-13/2012-37 z dne 24. 1. 2013 (Uradni list RS, št. 9/13) prenehata veljati z dnem pričetka uporabe tega sklepa.

17. Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati naslednji dan po objavi, uporabljati pa se prične 1. 11. 2013.

Št. 602-14/2013-16

Nova Gorica, dne 17. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Nova Gorica
Matej Arčon l.r.

PIVKA

3278. Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka

Na podlagi 8. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 45/94 Odl. US, 8/96, 18/98 Odl. US, 36/00 – ZPD-ZC, 127/06 – ZJZP), 40. in 42. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 Odl. US, 36/08, 22/09 Odl. US, 55/09 Skl. US, 58/09 (64/09 – popr., 65/09 – popr.), 16/10 Odl. US, 47/10 Odl. US, 20/11, 34/11 Odl. US) ter 16. člena Statuta Občine Pivka (Uradni list RS, št. 58/99, 77/00, 24/01, 110/05, 52/07 in 54/10) je Občinski svet Občine Pivka na redni 20. seji dne 17. 10. 2013 sprejel

O D L O K

o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

S tem odlokom Občina Pivka s sedežem Kolodvorska 5, Pivka (v nadaljevanju besedila: ustanovitelj) ustanavlja na področju predšolskega in osnovnega šolstva vzgojno-izobraževalni zavod Osnovna šola Pivka (v nadaljevanju: zavod).

Glede vprašanj, ki s tem odlokom niso posebej urejena se uporabljajo določbe zakona.

II. STATUSNE DOLOČBE

1. Ime, sedež in pravni status zavoda

2. člen

Javni zavod posluje pod imenom: Osnovna šola Pivka.

Sedež zavoda je: Prečna ulica 3, 6257 Pivka.

Skrajšano ime zavoda: OŠ Pivka.

V sestavo javnega zavoda sodijo:

- Osnovna šola Pivka,
- Podružnična šola Šmihel,
- Podružnična šola Zagorje,
- Vrtec Pivka.

Sedež podružnične šole Šmihel je: Šmihel 3. Sedež podružnične šole Zagorje je: Zagorje 9.

Sedež Vrtca Pivka je: Prečna ulica 5, Pivka.

Vrtec ima dve enoti, in sicer: enota Vetrnica, Prečna ulica 5, Pivka in enota Mavrica, Pot na Orlek 1, Pivka.

Zavod lahko po predhodnem soglasju z ustanoviteljem organizira delo v novi podružnični šoli ali ukine obstoječo, če so za to podani zakonski razlogi.

3. člen

Podružnični šoli in Vrtec Pivka v pravnem prometu nimajo pooblastil.

4. člen

Zavod je pravni naslednik OŠ Pivka vpisane v sodni register pri Okrožnem sodišču v Kopru na registrskem vložku št. Srg 1801/92 in prevzame vse pravice in obveznosti te šole.

Zavod se vpiše v razvid zavodov vzgoje in izobraževanja, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za šolstvo.

5. člen

Zavod je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi v poslovanju in v pravnem prometu, kot jih določata zakon in ta odlok.

2. Pečat zavoda

6. člen

Zavod ima in uporablja pečat okrogle oblike, premera 35 mm, ki ima v sredini grb Republike Slovenije. Na zunanem obodu je izpisano besedilo OSNOVNA ŠOLA PIVKA in pod njim sedež zavoda Prečna ulica 3, Pivka.

Zavod ima in uporablja tudi pečat okrogle oblike premera 20 mm z enako vsebino kot pečat iz prvega odstavka tega člena.

Pečat mora vsebovati ime in sedež zavoda.

Pečat iz prvega odstavka tega člena uporablja zavod v pravnem prometu za žigovanje vseh aktov, dokumentov in dopisov, ki jih pošilja in izdaja organom, organizacijam, občanom, učencem in varovancem oziroma njihovim staršem.

Pečat iz drugega odstavka tega člena uporablja zavod za žigovanje predvsem finančne in knjigovodske dokumentacije.

7. člen

Število posameznih pečatov, njihovo uporabo, hrambo, ter delavce, ki so zanje odgovorni, s sklepom določi ravnatelj.

3. Zastopanje, predstavljanje in podpisovanje

8. člen

Zavod zastopa in predstavlja ravnatelj.

Ravnatelj zavoda zastopa in predstavlja zavod brez omejitev.

Med začasno odsotnostjo nadomešča ravnatelja njegov namestnik. Namestnik ravnatelja opravlja v času ravnateljeve odsotnosti naloge, za katere ga pisno pooblasti ravnatelj. Ravnatelj lahko za zastopanje ali predstavljanje zavoda v posameznih zadevah pooblasti druge osebe.

9. člen

Za zavod podpisujejo ravnatelj in delavci, ki so pooblašteni za zastopanje, vsak v mejah pooblastil in poslov, ki jih opravljajo.

4. Območje zadovoljevanja vzgojno-izobraževalnih potreb

10. člen

Zavod s svojo dejavnostjo zadovoljuje potrebe po osnovnošolskem izobraževanju na področju naselij: Drskovče, Gradec, Jurišče, Kal, Klenik, Mala Pristava, Nadanje selo, Narin, Palčje, Parje, Petelinje, Pivka, Selce, Slovenska vas, Šmihel, Šilentabor, Trnje, Velika Pristava in Zagorje.

Matična enota je Osnovna šola Pivka, kjer je sedež zavoda. V matični enoti se vpisuje otroke v osnovno šolo za celoten zavod.

III. DEJAVNOSTI ZAVODA

11. člen

Dejavnosti zavoda so:

Zavod opravlja javno službo na področju:

P/85.200 – osnovnošolsko izobraževanje

P/85.100 – predšolska vzgoja.

Poleg dejavnosti iz prejšnjega odstavka lahko zavod opravlja tudi druge dejavnosti, ki sicer niso javna služba, s katerimi pa dopolnjuje glavno dejavnost ali učinkoviteje izrablja sredstva, s katerimi upravlja:

G/47.8 – trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah

H/49.310 – mestni in primestni kopenski potniški promet

I/56.210 – priložnostna priprava in dostava jedi

I/56.290 – dejavnost menz

J58.110 – izdajanje knjig

J/58.130 – izdajanje časopisov

J/58.140 – izdajanje revij in druge periodike

J/63.990 – drugo informiranje

L/68.200 – dajanje lastnih nepremičnin v najem

L/68.320 – upravljanje nepremičnin za plačilo ali po pogodbi

N/82.300 – organiziranje razstav, sejmov, srečanj

R/90.040 – obratovanje objektov za kulturne prireditve

R/93.110 – obratovanje športnih objektov

R/91.011 – dejavnost knjižnic.

Dejavnost zavoda šteje kot javna služba, katere izvajanje je v javnem interesu.

12. člen

Zavod ne sme začeti opravljati nove dejavnosti ali spremeniti pogojev za opravljanje dejavnosti, dokler ustanovitelj ne da soglasja in dokler pristojni organ ne izda odločbe, da so izpolnjeni pogoji, predpisani za opravljanje dejavnosti glede tehnične opremljenosti in varstva pri delu ter drugi predpisani pogoji.

Za nove dejavnosti ne štejejo druge dejavnosti, ki jih opravlja zavod v manjšem obsegu, s katerimi dopolnjuje in boljše ponudbo vzgojno-izobraževalnega dela ali s katerimi prispeva k popolnejšemu izkoriščanju zmogljivosti, ki se uporabljajo za opravljanje vpisanih registriranih dejavnosti.

Zavod lahko sklepa pogodbe in opravlja druge pravne posle smo v okviru dejavnosti, ki je vpisana v sodni register.

IV. ORGANI ZAVODA

13. člen

Organi zavoda so:

– svet zavoda,

– ravnatelj,

– strokovni organi,

– svet staršev.

Zavod ima lahko tudi druge organe, katerih delovno področje, sestavo in način volitev oziroma imenovanja določi s pravili.

1. Svet zavoda

14. člen

Zavod upravlja svet zavoda, ki ga sestavljajo predstavniki ustanovitelja, predstavniki delavcev zavoda in predstavniki staršev.

Svet zavoda šteje 11 članov:

– tri predstavnike ustanovitelja

– pet predstavnikov delavcev zavoda

– tri predstavnike staršev.

Predstavnike ustanovitelja voli občinski svet.

Predstavnike delavcev zavoda volijo delavci po naslednjem ključu:

– tri predstavnike iz vrst strokovnih delavcev, in sicer iz vsake triade devetletke po eden

– eden predstavnik strokovnih delavcev podružnic

– eden predstavnik strokovnih delavcev enote vrtca.

Predstavnike staršev voli svet staršev.

Predstavnike ustanovitelja imenuje občinski svet izmed delavcev občinske uprave ali občinskih organov ter občanov. Predstavnike zaposlenih izvolijo delavci zavoda neposredno na tajnih volitvah, po postopku in na način, ki ga določa zakon in ta odlok.

Predstavnike staršev volijo starši na svetu staršev.

Člani sveta izmed sebe izvolijo na konstitutivni seji predsednika in namestnika predsednika.

Svet zavoda je sklepčen, če je na seji prisotnih polovica ali več članov sveta. Za sprejem odločitve je potrebna večina opredeljenih glasov prisotnih članov.

15. člen

Mandat članov sveta traja štiri leta. Za člana sveta zavoda je ista oseba lahko izvoljena dvakrat zaporedoma.

Članu sveta zavoda preneha mandat v svetu zavoda pred potekom dobe, za katero je bil imenovan oziroma izvoljen, če:

– izgubi pravico biti voljen oziroma imenovan v svet zavoda,

– je odpoklican ali razrešen,

– zaradi daljše odsotnosti, bolezni ali drugih razlogov ne more več opravljati funkcije člana sveta zavoda,

– odstopi,

– umre.

Predstavniku staršev preneha mandat, ko njegov otrok preneha s šolanjem oziroma obiskovanjem zavoda.

Odstop člana sveta zavoda je veljaven, ko svet sprejme pisno izjavo člana sveta o odstopu.

Če članu sveta zavoda predčasno preneha mandat, se za preostanek mandatne dobe imenuje oziroma izvoli nov član po istem postopku, kot je bil imenovan oziroma izvoljen član, kateremu je prenehal mandat.

16. člen

Svet zavoda:

– imenuje in razrešuje ravnatelja,

– sprejema program razvoja zavoda,

– sprejema letni delovni načrt in poročilo o njegovi ureditvi,

– sprejme letno poročilo o samoevalvaciji zavoda,

– odloča o uvedbi nadstandardnih in drugih programov,

– obravnava poročilo o vzgoji oziroma izobraževalni problematiki,

– odloča o pritožbah v zvezi s statusom učenca kot drugostopenjski organ,

– odloča o pritožbah v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi delavcev iz delovnega razmerja,

– odloča o pritožbah staršev v zvezi z vzgojnim in izobraževalnim delom v šoli,

– sprejema pravila in druge splošne akte zavoda, ki jih določa ta odlok ali drugi splošni akt zavoda,

– določa finančni načrt in sprejema zaključni in periodične račune,

- predlaga ustanovitelju spremembo ali razširitev dejavnosti,
- daje ustanovitelju in ravnatelju zavoda predloge in mnenja o posameznih vprašanjih,
- razpisuje volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda in imenuje volilno komisijo,
- sprejema program razreševanja presežnih delavcev,
- odloča o najemanju kreditov,
- imenuje predstavnike zavoda v drugih združenjih,
- odloča v soglasju z ustanoviteljem o povezovanju v skupnost zavodov za opravljanje skupnih administrativnih in računovodskih nalog in za opravljanje drugih skupnih del,
- opravlja druge z zakonom ter drugimi splošnimi akti zavoda določene naloge.

a) Volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda

17. člen

Svet zavoda razpiše volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda s sklepom največ devetdeset in najmanj šestdeset dni pred iztekom mandatne dobe. Volitve se opravijo najkasneje petnajst dni pred potekom mandata svetu zavoda.

S sklepom o razpisu volitev mora biti določen dan volitev in število članov sveta, ki se volijo.

Sklep o razpisu volitev se mora javno objaviti v zavodu.

S sklepom o razpisu volitev se imenuje volilna komisija, ki jo sestavljajo predsednik, njegov namestnik in dva člana ter njuna namestnika. Član volilne komisije oziroma njegov namestnik ne more biti kandidat za predstavnika delavcev v svetu in mora imeti aktivno volilno pravico.

Volilno komisijo se imenuje za dobo štirih let.

18. člen

Pravico predlagati kandidate za člane sveta zavoda ima najmanj pet delavcev zavoda z aktivno volilno pravico in reprezentativni sindikat.

Kandidati za predstavnike delavcev v svetu zavoda morajo imeti pasivno volilno pravico.

19. člen

Glasovanje na volišču vodi volilna komisija.

Volitve morajo biti organizirane tako, da je zagotovljena tajnost glasovanja. Volilna komisija lahko določi, da se za delavce, ki bodo odsotni na dan volitev, zagotovi možnost predčasnih volitev.

Voli se z glasovnicami osebno. Vsak delavec ima en glas. Na glasovnici se navedejo imena kandidatov po abecednem redu priimkov z navedbo, koliko kandidatov se voli.

Voli se tako, da se obkrožijo zaporedne številke pred imeni tistih kandidatov, za katere se želi glasovati.

Neizpolnjena glasovnica in glasovnica, na kateri ni mogoče ugotoviti volje volilca, sta neveljavni.

Neveljavna je tudi glasovnica, če je volivec glasoval za več kandidatov kot jih je potrebno izvoliti.

Volitve so veljavne, če se jih je udeležila več kot polovica delavcev zavoda z aktivno volilno pravico.

20. člen

Izvoljenih je toliko kandidatov za člane sveta zavoda, kot je predstavnikov delavcev v svetu zavoda. Izvoljeni so tisti kandidati, ki so dobili največje število glasov. Če sta dva kandidata dobila enako število glasov je izvoljen kandidat, ki se ga določi z žrebom.

O poteku volitev na voliščih se piše zapisnik, volilna komisija pa izdela poročilo o rezultatih volitev, ki ga objavi v roku 5 dni od dneva izvedbe glasovanja na enak način kot razpis volitev.

b) Odpoklic predstavnikov delavcev v svetu zavoda

21. člen

Postopek za odpoklic predstavnika delavcev v svetu zavoda se začne na podlagi pisne zahteve najmanj 10 % delavcev zavoda z aktivno volilno pravico oziroma na zahtevo sindikata, če gre za člana sveta, ki ga je kandidiral sindikat.

Zahtevi za odpoklic, ki jo predložijo delavci, morajo biti priloženi podpisi delavcev, ki predlagajo odpoklic.

Zahteva za odpoklic mora vsebovati razloge za odpoklic.

Zahteva se predloži volilni komisiji, ki preveri formalno pravilnost zahteve, ne da bi presojala razloge za odpoklic.

Če volilna komisija ne zavrne zahteve za odpoklic, v tridesetih dneh razpiše glasovanje o odpoklicu predstavnika delavcev v svetu zavoda in določi dan glasovanja.

Predstavniki delavcev v svetu zavoda je odpoklican, če je za odpoklic glasovala večina delavcev zavoda, ki imajo aktivno volilno pravico v času glasovanja o odpoklicu.

Za izvedbo glasovanja o odpoklicu predstavnika delavcev v svetu zavoda se smiselno uporabljajo določbe tega odloka in zakona o volitvah predstavnikov delavcev v svet zavoda.

2. Ravnatelj

22. člen

Pedagoški vodja in poslovodni organ zavoda je ravnatelj. Ravnatelj organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda.

Ravnatelj opravlja naslednje naloge:

- organizira, načrtuje in vodi delo zavoda,
- pripravlja program razvoja zavoda,
- pripravlja predlog letnega delovnega načrta in odgovarja za njegovo izvedbo,
- je odgovoren za uresničevanje pravic in dolžnosti učencev,
- vodi delo vzgojiteljskega/učiteljskega zbora,
- oblikuje predlog nadstandardnih programov,
- spodbuja strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev,
- organizira mentorstvo za pripravnike,
- prisostvuje pri vzgojno-izobraževalnem delu vzgojiteljev/učiteljev, spremlja njihovo delo in jim svetuje,
- predlaga napredovanje strokovnih delavcev v nazive in odloča o napredovanju delavcev v plačilne razrede,
- ugotavlja obstoj trajnega prenehanja potreb po delu delavcev,
- spremlja delo svetovalne službe,
- skrbi za sodelovanje zavoda s starši (roditeljski sestanki, govorilne ure in druge oblike sodelovanja),
- obvešča starše o delu zavoda in o spremembah pravic in obveznosti učencev,
- odloča o vzgojnih ukrepih,
- zagotavlja izvrševanje odločb državnih organov,
- določa sistematizacijo delovnih mest,
- odloča o sklepanju delovnih razmerij in o disciplinski odgovornosti delavcev,
- imenuje in razrešuje svojega pomočnika in vodje podružničnih šol,
- skrbi za sodelovanje zavoda s šolsko zdravstveno službo,
- je odgovoren za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti s samoevalvacijo in pripravo letnega poročila o samoevalvaciji,
- opravlja druge naloge v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

a) Pomočnik ravnatelja

23. člen

Ravnatelj ima dva pomočnika, in sicer enega, ki pomaga ravnatelju pri opravljanju poslovodnih in pedagoških nalog na šoli in enega, ki pomaga ravnatelju pri opravljanju poslovodnih in pedagoških nalog v vrtcu.

Za pomočnika ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje zakonsko predpisane pogoje in po postopkih predpisanih z zakonom.

Pomočnik ravnatelja opravlja naloge, za katere ga pisno pooblasti ravnatelj in ga nadomešča v njegovi odsotnosti.

Ravnatelj lahko za opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti in za nadomeščanje v času odsotnosti pisno pooblasti tudi druge delavce zavoda.

b) Vodja podružnične šole

24. člen

Podružnična šola ima vodjo. Za vodjo podružnične šole je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje za delo učitelja.

Vodjo podružnične šole imenuje in razrešuje ravnatelj izmed delavcev podružnične šole.

Vodja podružnične šole opravlja delo učitelja, organizacijske naloge v podružnični šoli in druge naloge, ki jih določi ravnatelj z opisom delovnega mesta vodje enote v aktu o sistematizaciji delovnih mest in za katere ga pisno pooblasti.

3. Drugi strokovni organi

25. člen

Glede nalog, pristojnosti in oblikovanja strokovnih organov zavoda in sveta staršev se uporabljajo določbe zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

4. Svet staršev

26. člen

Za organizirano uresničevanje interesa staršev se v šoli organizira svet staršev. V svetu staršev ima vsak oddelek po enega predstavnika, ki ga starši izvolijo na roditeljskem sestanku.

Svet staršev se sestaja po potrebi vendar najmanj dvakrat letno, sklicuje in vodi ga predsednik sveta staršev, ki ga izvolijo člani sveta staršev na prvi seji. Prvo sejo skliče ravnatelj šole.

Svet staršev:

- daje mnenje o kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje za ravnatelja,
- sodeluje pri nastajanju predloga programa razvoja zavoda, vzgojnega načrta, pri pravilih šolskega reda ter daje mnenje o letnem delovnem načrtu zavoda,
- predlaga in daje mnenja k standardnim in nadstandardnim programom (zimski in letne šole v naravi, športni, naravoslovni, kulturni in tehnični dnevi),
- daje soglasje k predlogu ravnatelja o nadstandardnih storitvah,
- razpravlja o poročilih ravnatelja o vzgojno-izobraževalni problematiki,
- obravnava pritožbe staršev v zvezi z vzgojno-izobraževalnim delom,
- voli in razrešuje predstavnike staršev v svetu šole in drugih organih šole,
- skladno z zakonom lahko sprejme svoj program dela,
- samostojno ali v sodelovanju z vodstvom šole lahko ustanavlja oziroma oblikuje delovne skupine za posamezna področja vzgojno-izobraževalnega dela in projekte,
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

Tehnično in finančno podporo za delovanje sveta staršev zagotavlja šola. Svet staršev se lahko s sveti staršev drugih osnovnih šol povezuje v lokalne oziroma regionalne aktivne svetov staršev.

V. VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

27. člen

Ravnatelj in drugi delavci šole morajo varovati listine in podatke, do katerih pridejo oziroma se z njimi seznanijo pri opravljanju vzgojno-izobraževalne dejavnosti in so določeni za poslovno tajnost.

Osebe iz prejšnjega odstavka morajo varovati poslovno tajnost tudi po prenehanju delovnega razmerja.

Za poslovno tajnost se štejejo:

- podatki in dokumenti, ki so z zakonom in drugimi predpisi določeni za tajne,
- podatki in dokumenti, ki jih svet zavoda določi za poslovno tajnost,
- podatki in dokumenti, ki jih ravnatelj v okviru svojih pristojnosti določi za poslovno tajnost,
- podatki in dokumenti, ki jih zavodu zaupno sporoči pristojni organ ali druga organizacija.

VI. VIRI IN NAČIN PRIDOBIVANJA SREDSTEV ZA DELO ZAVODA

28. člen

Ustanovitelj in država zagotavljata pogoje za delo zavoda.

Ustanovitelj zagotavlja zavodu sredstva in premoženje, s katerim je zavod upravljal do uveljavitve tega odloka ter sredstva in premoženje podružničnih šol.

Zavod samostojno upravlja s sredstvi, ki so mu dana v posest (upravljanje), ne more pa s pravnimi posli odtujiti nepremično premoženje ali le-to obremeniti s stvarnimi ali drugimi bremenami brez soglasja ustanovitelja.

Osnovna šola pridobiva sredstva za opravljanje javne službe iz državnega proračuna in proračuna občine v skladu z veljavno zakonodajo, sredstev od prodaje storitev in izdelkov, iz donacij, prispevkov sponzorjev ter iz drugih virov.

Presežek prihodkov nad odhodki, ki jih zavod pridobi s prodajo proizvodov oziroma storitev, ustvarjenih z opravljanjem vzgoje in izobraževanja oziroma z opravljanjem drugih dejavnosti v skladu s tem odlokom, se uporablja za materialne stroške, investicijsko vzdrževanje in investicije ter nabavo opreme.

Za razpolaganje s presežkom je potrebno pridobiti soglasje ustanovitelja.

VII. ODGOVORNOST USTANOVITELJA ZA OBVEZNOSTI ZAVODA

29. člen

Ustanovitelj odgovarja za obveznosti zavoda.

VIII. SPLOŠNI AKTI ZAVODA

30. člen

Zavod lahko zadeve, ki jih ne ureja ta odlok ter druge zadeve, ki jih je potrebno urediti z internimi predpisi, uredi s pravili. S pravili uredi tudi svojo notranjo organizacijo in delo.

Zavod ima lahko tudi druge splošne akte, s katerimi ureja druge zadeve, če tako določa zakon.

Pravila sprejme svet zavoda na predlog ravnatelja, druge pa pristojni organ zavoda samostojno.

Pravila in splošni akti iz drugega odstavka tega člena ne smejo biti v neskladju s tem odlokom.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka (Uradni list RS, št. 10/97) ter vse spremembe Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka (Uradni list RS, št. 45/97, 48/02, 53/08, 15/10 in 107/11).

32. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 9000-20/2013

Pivka, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Pivka
Robert Smrdelj l.r.

3279. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Pivka

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 27/08 Odl. US, 76/08, 100/08 Odl. US, 79/09, 14/10 Odl. US, 51/10, 84/10 Odl. US, 40/12 – ZUJF) in 16. člena Statuta Občine Pivka (Uradni list RS, št. 58/99, 77/00, 24/01, 110/05, 52/07 in 54/10) je Občinski svet Občine Pivka na redni 20. seji dne 17. 10. 2013 sprejel

O D L O K
o spremembah in dopolnitvah Odloka
o organizaciji in delovnem področju občinske
uprave Občine Pivka

1. člen

Spremeni in dopolni se Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Pivka (Uradni list RS, št. 91/99).

Črta se besedilo petega odstavka 21. člena.

2. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 9000-20/2013

Pivka, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Pivka
Robert Smrdelj i.r.

3280. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka
o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka

Na podlagi Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10 in 48/12) in 16. člena Statuta Občine Pivka (Uradni list RS, št. 58/99, 77/00, 24/01, 110/05, 52/07 in 54/10) je Občinski svet Občine Pivka na 20. redni seji dne 17. 10. 2013 sprejel

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah Odloka
o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka

1. člen

V 6. členu Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka (Uradni list RS, št. 81/11) se v tabeli javnih poti (JP) v Občini Pivka spremeni naslednje javne poti:

Zap. št.	Cesta	Odsek	Začetek odseka	Opis	Konec odseka	Dolžina [m]	Preostala dolžina v sosednji občini [m]
66.	815920	815922	O 815941	Juršče—cerkev Sv. Jurija	Z cerkev	132	

Skupna dolžina javnih poti (JP) v Občini Pivka znaša 55.229 m (55,229 km).

2. člen

V 7. členu Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka (Uradni list RS, št. 81/11) se v tabeli javnih poti (JP) namenjenim ostalim vrstam udeležencev v prometu; poti za pešce, kolesarje, jezdece in podobne v Občini Pivka spremeni naslednje javne poti:

Zap. št.	Cesta	Odsek	Začetek odseka	Opis	Konec odseka	Dolžina [m]	Preostala dolžina v sosednji občini [m]
125	815140	815143	C R3 622	4420/7, k.o. Košana	3414/5	30	

V 7. členu Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka (Uradni list RS, št. 81/11) se v seznam javnih poti (JP) namenjenim ostalim vrstam udeležencev v prometu; poti za pešce, kolesarje, jezdece in podobne doda naslednje javne poti:

Zap. št.	Cesta	Odsek	Začetek odseka	Opis (potek poti po parceli št.)	Konec odseka	Dolžina [m]	Preostala dolžina v sosednji občini [m]
157	815170	815178	O 816601	370/5, k.o. Košana	415/2, k.o. Košana	270	
158	815170	815179	C R2 405	5953, k.o. Košana	5825/9, k.o. Košana	70	
159	815180	815181	C R3 622	4420/8, k.o. Košana	2494, k.o. Košana	45	
160	815180	815191	Parc. 2047/38, k.o. Narin	2047/27, k.o. Narin	Parc. 2047/12, k.o. Narin	235	
161	815180	815192	Parc. 3656, k.o. Narin	2047/28, k.o. Narin	Parc. 2053, k.o. Narin	455	
162	815180	815193	C G1 6	3648/1, k.o. Narin	C 315061	415	

Skupna dolžina ostalih javnih poti (JP) v Občini Pivka znaša 50.902 m (50,902 km).

3. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 9000-20/2013

Pivka, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Pivka
Robert Smrdelj i.r.

3281. Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka«

Na podlagi 2. in 9. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 121/91, 451/94 Odl. US: U-I-104/92, 8/96, 18/1998 Odl. US: U-I-34/98, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP, v nadaljnjem besedilu: ZZ), Zakona o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06) ter 16. člena Statuta Občine Pivka (Uradni list RS, št. 58/99, 77/00, 24/01, 110/05 in 52/07) je Občinski svet Občine Pivka na 20. redni seji dne 17. 10. 2013 sprejel

ODLOK**o spremembi in dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka«**

1. člen

V Odloku o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka« (Uradni list RS, št. 54/10 in 77/12) se spremeni besedilo drugega stavka prvega odstavka 30. člena, tako da se glasi: »Upravljanje kompleksa Parka vojaške zgodovine, utrdb na Primožu in Habjanovem hribu, Ekomuzej pivških presihajočih jezer ter druga turistična infrastruktura se na Zavod preneajo s primopredajnimi zapisniki na podlagi sklepa župana iz 18. člena tega odloka.«

2. člen

Vsi ostali členi odloka ostanejo nespremenjeni.

3. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 9000-20/2013

Pivka, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Pivka
Robert Smrdelj i.r.

3282. Sklep o spremembi in dopolnitvi Sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Pivka

Na podlagi 70. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB1, 56/08, 4/10 in 20/11) in 16. člena Statuta Občine Pivka (Uradni list RS, št. 58/99, 77/00, 24/01, 110/05, 52/07 in 54/10) je Občinski svet Občine Pivka na redni seji 20. seji dne 17. 10. 2013 sprejel

SKLEP**o spremembi in dopolnitvi Sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Pivka**

1. člen

Besedilo prve alineje 5. točke 2. člena Sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Pivka (Uradni list RS, št. 17/04, 73/09, 52/12 in 15/13) se dopolni s sledečim besedilom:

»

tip eksponata	opis
Kupola – simulator (Gvozdika)	simulator poveljniške kupole samovozne havbice
Kupola – M-84 ('91)	tankovska kupola

tip eksponata	opis
Kupola – simulator M-84	simulator tankovske kupole M-84
LBM III	morska mina
PPSG-M53	črpalka
Smodniške kartoše K5	smodniške kartoše
Italijanski sanitetni zaboj	vojaški sanitetni zaboj
Letalske bombe	zbirka letalskih bomb
ITC 40 M85	telefonska centrala
Quadradar Mark V	radar
SCR-625 C	detektor min
ISP-60	Podmorniška reševalna obleka
Agregat ONAN 1260 W model 123L-5	ameriški agregat za zaganjanje tankov
PM-3	podmorniška nadzorna konzola

«

2. člen

Ostale določbe sklepa ostanejo nespremenjene.

3. člen

Sklep začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 9000-20/2013

Pivka, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Pivka
Robert Smrdelj i.r.

PREBOLD**3283. Odlok o rebalansu proračuna Občine Prebold za leto 2013**

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in dopolnitve), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02 – ZJU, in 110/02 – ZDT-B in 127/06 – ZJZP) in 98. člena Statuta Občine Prebold (Uradni list RS, št. 81/06) je Občinski svet Občine Prebold na 26. redni seji dne 17. 10. 2013 sprejel

ODLOK**o rebalansu proračuna Občine Prebold za leto 2013**

1. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(vsebina odloka)

S tem odlokom se za Občino Prebold za leto 2013 določajo proračun, postopki izvrševanja proračuna ter obseg zadolževanja in poroštev občine in javnega sektorja na ravni občine (v nadaljnjem besedilu: proračun).

2. VIŠINA SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA IN STRUKTURA POSEBNEGA DELA PRORAČUNA

2. člen

(sestava proračuna in višina splošnega dela proračuna)

V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni kontov.

Splošni del proračuna se na ravni podskupin kontov določa v naslednjih zneskih:

A.	BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	v EUR
	Skupina/Podskupina kontov/Konto/Podkonto	Proračun leta 2013
I.	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	4.472.035
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	3.482.011
70	DAVČNI PRIHODKI	3.067.974
	700 Davki na dohodek in dobiček	2.648.504
	703 Davki na premoženje	306.060
	704 Domači davki na blago in storitve	112.410
	706 Drugi davki	1.000
71	NEDAVČNI PRIHODKI	414.037
	710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	281.899
	711 Takse in pristojbine	1.000
	712 Denarne kazni	1.000
	713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	7.137
	714 Drugi nedavčni prihodki	123.000
72	KAPITALSKI PRIHODKI	4.000
	720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	3.000
	721 Prihodki od prodaje zalog	0
	722 Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	1.000
73	PREJETE DONACIJE	0
	730 Prejete donacije iz domačih virov	0
	731 Prejete donacije iz tujine	0
74	TRANSFERNI PRIHODKI	986.024
	740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	868.894
	741 Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU	117.130
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	4.879.302
40	TEKOČI ODHODKI	936.690
	400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	179.606
	401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	28.185
	402 Izdatki za blago in storitve	655.668
	403 Plačila domačih obresti	40.000
	409 Rezerve	33.230
41	TEKOČI TRANSFERI	1.456.843
	410 Subvencije	80.006
	411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	850.392
	412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	107.378
	413 Drugi tekoči domači transferi	419.066
	414 Tekoči transferi v tujino	0
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	1.599.506
	420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	1.599.506
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	886.263
	431 Investicijski transferi pravnim in fiz. osebam, ki niso PU	8.500
	432 Investicijski transferi PU	877.763
III.	PRORAČUNSKI PRESEŽEK (I.-II.) (PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ)	-407.267
B.	RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV.	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	0

75	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	0
	750 Prejeta vračila danih posojil	
	751 Prodaja kapitalskih deležev	
	752 Kupnine iz naslova privatizacije	
V.	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442+443)	0
44	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	0
	440 Dana posojila	
	441 Povečanje kapitalskih deležev in naložb	
	442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	
	443 Povečanje namenskega premoženja v javnih skladih in drugih osebah javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	
VI.	PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	0
C.	RAČUN FINANCIRANJA	
VII.	ZADOLŽEVANJE (500)	
50	ZADOLŽEVANJE	0
	500 Domače zadolževanje	0
VIII.	ODPLAČILA DOLGA (550)	
55	ODPLAČILA DOLGA	206.000
	550 Odplačila domačega dolga	206.000
IX.	SPREMEMBA STANJA SREDSTEV NA RAČUNU	-613.267
X.	NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	-206.000
XI.	NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-IX.)	407.267
	STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH DNE 31. 12. PRETEKLEGA LETA	912.910
	9009 Splošni sklad za drugo	912.910

Posebni del proračuna sestavljajo finančni načrti neposrednih uporabnikov, ki so razdeljeni na naslednje programske dele: področja proračunske porabe, glavne programe in podprograme, predpisane s programsko klasifikacijo izdatkov občinskih proračunov. Podprogram je razdeljen na proračunske postavke, te pa na podskupine kontov in konte, določene s predpisanim kontnim načrtom.

Posebni del proračuna do ravni proračunskih postavk – kontov in načrt razvojnih programov sta prilogi k temu odloku in se objavita na spletni strani Občine Prebold.

Načrt razvojnih programov sestavljajo projekti.

2. POSTOPKI IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

3. člen

(izvrševanje proračuna)

Proračun se izvršuje na ravni proračunske postavke – konta.

4. člen

(namenski prihodki in odhodki proračuna)

Namenski prihodki proračuna so določeni v prvem stavku prvega odstavka 43. člena ZJF in drugi prihodki, ki jih določi občina.

5. člen

(prerazporejanje pravic porabe)

Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun, spremembe proračuna ali rebalans proračuna.

O prerazporeditvah pravic porabe v posebnem delu proračuna (finančnem načrtu neposrednega uporabnika) med

podprogrami v okviru glavnih programov odloča na predlog neposrednega uporabnika župan.

Župan s poročilom o izvrševanju proračuna v mesecu juliju in konec leta z zaključnim računom poroča občinskemu svetu o veljavnem proračunu za leto 2013 in njegovi realizaciji.

6. člen

(največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu razpiše javno naročilo za celotno vrednost projekta, ki je vključen v načrt razvojnih programov, če so zanj načrtovane pravice porabe na proračunskih postavkah v sprejetem proračunu.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za investicijske odhodke in investicijske transfere ne sme presegati 70 % pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika, od tega:

1. v letu 2014 35 % navedenih pravic porabe in

2. v ostalih prihodnjih letih 35 % navedenih pravic porabe.

Skupni obseg prevzetih obveznosti neposrednega uporabnika, ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih za blago in storitve in za tekoče transfere, ne sme presegati 40 % pravic porabe v sprejetem finančnem načrtu neposrednega uporabnika.

Omejitve iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo za prevzemanje obveznosti z najemnimi pogodbami, razen če na podlagi teh pogodb lastninska pravica preide oziroma lahko preide iz najemodajalca na najemnika, in prevzemanje obveznosti za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov.

Prevzete obveznosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se načrtujejo v finančnem načrtu neposrednega uporabnika in načrtu razvojnih programov.

7. člen

(spreminjanje načrta razvojnih programov)

Predstojnik neposrednega uporabnika župan lahko spreminja vrednost projektov v načrtu razvojnih programov. Projekte, katerih vrednost se spremeni za več kot 20 % mora predhodno potrditi občinski svet.

Projekti, za katere se zaradi prenosa plačil v tekoče leto, zaključek financiranja prestavi iz predhodnega v tekoče leto, se uvrstijo v načrt razvojnih programov po uveljavitvi proračuna.

Novi projekti se uvrstijo v načrt razvojnih programov na podlagi odločitve občinskega sveta.

8. člen

(proračunski skladi)

Proračunski skladi so:

1. proračun proračunske rezerve, oblikovane po ZJF,

Proračunska rezerva se v letu 2013 oblikuje v višini 15.000 eurov.

Na predlog za finance pristojnega organa občinske uprave odloča o uporabi sredstev proračunske rezerve za namene iz drugega odstavka 49. člena ZJF do višine 15.000 eurov župan in o tem s pisnimi poročili obvešča občinski svet.

4. POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE STVARNEGA IN FINANČNEGA PREMOŽENJA DRŽAVE

9. člen

Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF, lahko župan dolžniku do višine 400 eurov odpiše oziroma delno odpiše plačilo dolga.

5. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV OBČINE IN JAVNEGA SEKTORJA

10. člen

(obseg zadolževanja občine in izdanih poroštev občine)

Zaradi kritja presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačila dolgov v računu financiranja se občina za proračun leta 2013 ne bo zadolževala.

Obseg poroštev občine za izpolnitev obveznosti javnih zavodov in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je Občina Prebold, v letu 2013 ne sme preseči skupne višine glavnice 100.000 eurov.

11. člen

(obseg zadolževanja javnih zavodov in javnih podjetij ter obseg zadolževanja in izdanih poroštev pravnih oseb, v katerih ima občina odločujoč vpliv na upravljanje)

Pravne osebe javnega sektorja na ravni občine (javni zavodi in javna podjetja, katerih ustanoviteljica je občina) se lahko v letu 2013 zadolžijo do skupne višine 100.000 eurov pod naslednjimi pogoji: soglasje občinskega sveta.

Pravne osebe, v katerih ima občina odločujoč vpliv na upravljanje, se lahko v letu 2013 zadolžijo do skupne višine 100.000 eurov pod naslednjimi pogoji: soglasje občinskega sveta, in izdajo poročstva do skupne višine glavnice 100.000 eurov pod naslednjimi pogoji: soglasje občinskega sveta.

6. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen

(začasno financiranje v letu 2014)

V obdobju začasnega financiranja Občine Prebold v letu 2014, če bo začasno financiranje potrebno, se uporablja ta odlok in sklep o določitvi začasnega financiranja.

13. člen

(uveljavitev odloka)

Ta odlok začne veljati s sprejetjem, objavi se v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 410/15/2013

Prebold, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Prebold
Vinko Debelak l.r.

3284. Odlok o spremembah in dopolnitvah občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje urejanja LA-48

Na podlagi petega odstavka 61. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08, 108/09, 80/10, 43/11, 57/12, 109/12) in 15. člena Statuta Občine Prebold (Uradni list RS, št. 52/13) je Občinski svet Občine Prebold na 26. redni seji dne 17. 10. 2013 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje urejanja LA-48

1. člen

(predmet odloka)

S tem odlokom se sprejemajo spremembe in dopolnitve Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje urejanja LA-48 (Uradni list RS, št. 61/11).

S tem odlokom o spremembah in dopolnitvah se členi obstoječega odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu

za območje urejanja LA-48 nadomestijo oziroma spremenijo kot je navedeno.

2. člen

V celoti se spremenijo grafične priloge iz 2. člena odloka in se nadomestijo z novimi.

1. Načrt namenske rabe prostora
 - 1.1. Izsek iz prostorskega reda občine M 1:5000
 - 1.2. Načrt namenske rabe prostora M 1:2500
2. Kartografske podloge
 - 2.1. Geodetski načrt M 1:1000
3. Načrt ureditvenega območja z načrtom parcelacije
 - 3.1. Ureditveno območje M 1:1000
 - 3.2. Lega v širšem območju
 - 3.3. Načrt parcelacije M 1:500
4. Načrt umestitve načrtovane ureditve

v prostor

- 4.1. Arhitektonsko zazidalna situacija – nivo pritličja in zunanja ureditev z elementi za zakoličenje objektov M 1:500
- 4.2. Prometno tehnična situacija, idejna višinska regulacija in načrt intervencijskih poti M 1:500
- 4.3. Zbirni načrt komunalnih vodov in naprav M 1:500

3. člen

Navedba iz 5. člena odloka: »Z OPPN se znotraj ureditvenega območja predvidi gradnja petih individualnih stanovanjskih hiš s pripadajočo zunanjo, komunalno, energetska in prometno ureditvijo ter se določijo pogoji glede ostalih posegov v prostor.« se nadomesti s stavkom »Z OPPN se znotraj ureditvenega območja predvidi gradnja osmih individualnih stanovanjskih hiš s pripadajočo zunanjo, komunalno, energetska in prometno ureditvijo ter se določijo pogoji glede ostalih posegov v prostor.«

4. člen

Navedba parcelnih števil iz 6. člena odloka (členitev ureditvenega območja): »1136/1, 1136/2, 1134/1, 1116, 1115/1, 1115/7, 1134/5, 1115/6, 1115/5, 1134/3, 1378/1 – del, 1115/1 in 1125/2, vse k.o. Latkova vas v Občini Prebold« se nadomesti z navedbo: »1136/1, 1136/9, 1136/10, 1136/5, 1136/6, 1136/7, 1136/8, 1134/5, 1134/3, 1115/5, 1115/6, 1125/2, 1115/9, 1115/8, 1115/1, 1378/1 – del, 1116, vse k.o. Latkova vas v Občini Prebold.«

5. člen

Navedba parcelnih števil iz 7. člena odloka, odstavka Meja: »Meja območja OPPN poteka po robu zemljišč s parc. št. 1136/1, 1136/3, 1136/4, 1136/5, 1136/6, 1136/7, 1134/5, 1134/3, 1115/5, 1115/1, 1125/2, 1116, 1136/8, 1136/3 do 1136/1, vse k.o. Latkova vas v Občini Prebold« se nadomesti s sledečimi številkami »1136/1, 1136/10, 1136/9, 1136/5, 1136/6, 1136/7, 1134/5, 1134/3, 1378/1 – del, 1125/2, 1115/1, 1116, 1136/8, vse k.o. Latkova vas v Občini Prebold.«

6. člen

15. člen odloka (lokacijski pogoji in usmeritve za projektiranje in gradnjo stanovanjskih objektov) se dopolni tako, da se na koncu odloka doda besedilo: »odmik fiksne ograje od roba ceste naj bo najmanj 1,00 m.«

7. člen

20. člen odloka, ki se nanaša na elektroenergetsko omrežje: »Z električno energijo se bo objekt oskrboval preko obstoječega nizkonapetostnega elektro omrežja. Odjemno in merilno mesto se locira ob uvozu na parcelo.

Strokovne podlage – idejni projekt elektro inštalacij in elektro opreme, ki ga je izdelalo projektivno podjetje LM Projekti v maju 2011 je sestavni del tega odloka.«

se spremeni, tako da se po novem glasi:

»Z električno energijo se bodo objekti oskrbovali preko predvidenega nizkonapetostnega elektro omrežja v skladu z

izdelanimi strokovnimi podlagami – idejnim projektom elektro inštalacij in elektro opreme, št. projekta 2012/46, ki ga je izdelalo projektivno podjetje LM Projekti v juliju 2013 in je sestavni del tega odloka. Odjemno in merilno mesto se locira ob uvozu na parcelo.

8. člen

20. člen odloka se dopolni z naslednjim odstavkom:

Telekomunikacijsko omrežje

Za zazidalno območje je potrebno predvideti TK kanalizacijo PVC DN 110 in PEHD DN 50 ter jašek in stebriček na začetku gradbene cone, ki omogoča vgraditev prenosnega medija. Mesto navezave na obstoječe omrežje in ostale karakteristike TK omrežja se določijo glede na potrebe in možnosti v projektnih pogojih po navodilih Telekom Slovenije.

9. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350/6/2012

Prebold, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Prebold
Vinko Debelak l.r.

3285. Sklep o financiranju političnih strank v Občini Prebold

Na podlagi 26. člena Zakona o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05 in 103/07) ter 15. člena Statuta Občine Prebold (Uradni list RS, št. 52/13) je Občinski svet Občine Prebold na 26. seji dne 17. 10. 2013 sprejel

SKLEP o financiranju političnih strank v Občini Prebold

1. člen

Političnim strankam, ki so kandidirale kandidate oziroma kandidatke na zadnjih volitvah za Občinski svet Občine Prebold in so prejele najmanj 50 % glasov, potrebnih za izvolitev enega člana sveta lokalne skupnosti, se dodelijo sredstva iz občinskega proračuna.

2. člen

Višina sredstev, ki se namenijo za financiranje političnih strank, se določi v proračunu občine za tekoče proračunsko leto in znaša 0,10 EUR mesečno za dobljen glas na zadnjih volitvah za člane Občinskega sveta Občine Prebold.

3. člen

Posamezne politične stranke prejmejo iz proračuna občine:

Politična stranka	Število glasov	Višina v €	Mesečno €	Letno €
Slovenska demokratska stranka SDS	502	0,10	50,20	602,40
Liberalna demokracija Slovenije LDS	412	0,10	41,20	494,40

Politična stranka	Število glasov	Višina v €	Mesečno €	Letno €
Demokratska stranka upokojencev Slovenija DeSUS	342	0,10	34,20	410,40
Socialni demokrati SD	245	0,10	24,50	294,00
Neodvisni za Prebold	197	0,10	19,70	236,40
Slovenska ljudska stranka SLS	124	0,10	12,40	148,80
N.Si Nova Slovenija Krščanska ljudska stranka	63	0,10	6,30	75,60

4. člen

Sredstva prejmejo politične stranke iz občinskega proračuna dvakrat letno. Polovica sredstev se nakaže v mesecu aprilu, druga polovica v mesecu oktobru.

5. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 1. 2013.

Št. 007-7/2012-2

Prebold, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Prebold
Vinko Debelak l.r.

3286. Sklep o imenovanju občinske volilne komisije

Na podlagi 38. člena Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-UPB3) (Uradni list RS, št. 94/07, 45/08 in 83/12) ter 15. člena Statuta Občine Prebold (Uradni list RS, št. 52/13) je Občinski svet Občine Prebold na 26. seji dne 17. 10. 2013 sprejel

S K L E P**o imenovanju občinske volilne komisije**

I.

Občinski svet imenuje občinsko volilno komisijo v naslednji sestavi:

Predsednica:	Namestnica predsednice:
Milena Tratnik Lesjak, Skozi gaj 11, Prebold	Maja Pihler Kunej, Dolenja vas 80
Član:	Namestnik člana:
Marjan Žohar, Latkova vas 25	Dušan Fric, Graščinska cesta 20, Prebold
Član:	Namestnik člana:
Janez Grenko, Matke 84,	Nejc Potočnik, Kaplja vas 45,
Članica:	Namestnica članice:
Klaudija Kač, Šešče 13 b,	Mojca Pirc, Na tovarno 9, Prebold

II.

Mandat komisije je štiri leta.

III.

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 040-1/2013-15

Prebold, dne 17. oktobra 2013

Župan
Občine Prebold
Vinko Debelak l.r.

SLOVENJ GRADEC**3287. Sklep o začetku priprave sprememb in dopolnitev ZN individualna stanovanjska gradnja »Gozdna pot« v Slovenj Gradcu**

Na podlagi prvega odstavka 57. člena v povezavi s tretjim odstavkom 97. člena in 61.a členom Zakona o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP (106/10 – popr.), 43/11 – ZKZ-C, 57/12 in 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 35/13 – Skl. US: U-I-43/13-8) in 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07, 27/08 – uradno prečiščeno besedilo) ter na osnovi 16. člena Statuta Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 43/08 – UPB1) je župan Mestne občine Slovenj Gradec sprejel

S K L E P**o začetku priprave sprememb in dopolnitev ZN individualna stanovanjska gradnja »Gozdna pot« v Slovenj Gradcu (MUV, št. 21/83)****Ocena stanja in razlogi za pripravo in sprejem sprememb in dopolnitev Odloka o ZN individualna stanovanjska gradnja Gozdna pot v Slovenj Gradcu (v nadaljevanju: SD ZN »Gozdna pot«) in njegovih posameznih faz**

V letu 1983 je bil sprejet ZN individualna stanovanjska gradnja »Gozdna pot« v Slovenj Gradcu za gradnjo 31 individualnih hiš ob Gozdni poti ob Kotlovnici na Štibuhu. Zazidalni načrt je predvideval fazno realizacijo gradnje objektov na tem območju. Na prostoru obstoječe kmetije, ki je bila vključena v ureditveno območje, so bili predvideni objekti 18, 19, 20, 24 in 25. Realizacija teh objektov je bila predvidena šele po prestavitvi kmetije, ki pa ni v odloku časovno opredeljena. Tako odlok predvideva, da bo v prvi fazi možna gradnja objektov od 1–17, 21–23, 26–31, kasneje pa je možna postopna realizacija še vseh ostalih objektov 18–20, 24–25.

Občina je na 42. redni seji, 10. oktobra 2006 v skladu z 20. členom Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, popr. 8/03) sprejela Odlok o prenehanju veljavnosti odloka o ZN individualna stanovanjska gradnja »Gozdna pot« v Slovenj Gradcu (Uradni list RS, št. 115/06). Zakon namreč dopušča, da lokacijski načrt preneha veljati, ko je izveden, pod pogojem, da s tem ni onemogočena celovitost izvedbe preostale prostorske ureditve. Šteje se, da je lokacijski načrt izveden, ko so z načrtom predvideni objekti zgrajeni in v uporabi v skladu s predpisi o graditvi objektov. Tako je prvotni odlok ostal v veljavi zgolj na še nerealiziranih parcelah na območju obstoječe kmetije, kjer je predvidena gradnja objektov pod zaporednimi številkami 18, 19, 24 in 25. Veljavni odlok vsebuje merila in pogoje za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš in infrastrukture, ne pa tudi gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov.

Lastnik zemljišč še nepozidanih parcel na območju obstoječe kmetije, je zaradi dotrajanosti in neprimerne videza

za okolico, podrl gospodarski del objekta, ki se je navezoval na star hlev in na njegovem mestu zgradil nov gospodarski objekt. Za gradnjo tega objekta si ni pridobil dovoljenja. Ko je hotel objekt legalizirati, mu odlok tega ni dopuščal, zato je naslovil na občino pobudo za spremembo in dopolnitev Odloka o ZN individualna stanovanjska gradnja »Gozdna pot« v Slovenj Gradcu. Pobudnik ima poleg teh parcel v lasti še kmetijska zemljišča, ki jih ves čas obdeluje, zato nujno potrebuje v sklopu svoje stanovanjske hiše še manjši gospodarski objekt. Gradnjo le-tega pa mu odlok ne dopušča, saj za gradnjo nezahtevnih in enostavnih objektov pogoji v odloku sploh niso navedeni kot tudi ni opredeljene ali je gradnja le-teh dopustna.

Ne določitev pogojev za gradnjo nezahtevnih in enostavnih objektov je bil tudi ključen razlog za ukinitvev odloka v delu, kjer je bilo to možno leta 2006. Nov odlok, ki ureja pogoje na tem območju, to je Odlok o prostorsko ureditvenih pogojih za območja urejanja, ki jih določa meja urbanistične zasnove Mestne občine Slovenj Gradec vsa ta določila vsebuje. S tem je omogočeno lastnikom teh zemljišč, da lahko zakonito postavijo nezahtevne in enostavne objekte ali pa le-te legalizirajo.

Lastnik parcel, katerih gradnja se še vedno ureja z osnovnim odlokom, je v neenakopravnem položaju v primerjavi z ostalimi, zato se je občina odločila, da bo pristopila k izdelavi SD ZN »Gozdna pot«. Da se ohrani osnovno določilo prvotnega odloka, ki na tem območju predvideva individualno gradnjo stanovanjskih hiš, bo nov odlok predvidel fazno gradnjo.

Za čas, ko je kmetija še vedno aktivna, se na delu teh zemljišč poleg obstoječih objektov dopusti gradnja gospodarskega objekta kot dozidava k obstoječemu hlevu. Po ukinitvi delovanja kmetije pa se na tem mestu predvidi gradnja stanovanjskih hiš. Na ta način bomo omogočili kmetu normalno vzdrževanje kmetijskih površin z ustrežno mehanizacijo, ki jo bo lahko tudi primerno hranil v objektu in tako prispeval k urejenem videzu naselja.

Priprava SD ZN »Gozdna pot« bo potekala po predpisanim postopku skladno z določili ZPNačrt (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP (106/10 – popr.), 43/11 – ZKZ-C, 57/12 in 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 35/13 Skl. US: U-I-43/13-8) in Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 99/07). Kadar se spremembe in dopolnitve prostorsko izvedbenega akta nanašajo samo na posamične posege v prostor, ki ne vplivajo na celovitost načrtovanih prostorskih ureditev ter na rabo sosednjih zemljišč in objektov, se v postopku priprave sprememb in dopolnitev tega načrta rok za predložitev smernic in mnenj skrajša na 15 dni, enako pa se skrajša trajanje javne razgrnitve.

II. Območje SD ZN »Gozdna pot«

Ureditveno območje SD ZN »Gozdna pot« obsega zemljišča kjer je predvidena gradnja objektov pod zaporednimi številkami 18, 19, 24 in 25 in se sprememba in dopolnitev nanaša na parcelo s parcelno številko: 960, k.o. Slovenj Gradec.

Sprejeti odlok o SD ZN »Gozdna pot« bo predstavljal pravno podlago za pridobitev gradbenega dovoljenja za predvidene gradnje in ureditve.

III. Način pridobitve strokovnih rešitev

Pri izdelavi SD ZN »Gozdna pot« se upošteva strokovna podlaga Ureditvena zasnova. Poleg te strokovne podlage se v možnem obsegu upoštevajo in uporabijo že izdelane strokovne podlage, kolikor so ustrezno ažurne, skladne z Odlokom o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Slovenj Gradec za obdobje od leta 1986 do leta 2000, dopolnjenega v letih od 1990 do 1998 ter družbenega plana občine Slovenj Gradec za obdobje od leta 1986 do leta 1990, dopolnjenega v letih 1990 do 1998 za območje Mestne občine Slovenj Gradec (Uradni list RS, št. 93/99 popravek) in veljavnimi predpisi za posamezna območja.

V postopku priprave SD ZN »Gozdna pot« se lahko zagotovijo tudi druge strokovne podlage, če to izhaja iz vsebine problematike, ki jo je treba razrešiti v SD ZN »Gozdna pot«.

Izdelava SD ZN »Gozdna pot« se izdela na novih geodetskih podlagah.

IV. Roki za pripravo SD PUP

Aktivnost	Rok oziroma trajanje aktivnosti
Sklep o začetku priprave SD ZN »Gozdna pot«	Sprejme župan
Objava sklepa v uradnem glasilu	Oktober 2013
Priprava osnutka in posredovanje osnutka v pridobitev smernic nosilcem urejanja prostora in pristojnemu ministrstvu za varstvo okolja	30 dni po objavi sklepa
Analiza smernic in izdelava dopolnjenega osnutka SD ZN »Gozdna pot«, kolikor bi bilo potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje, pobudnik za dopolnjen osnutek SD ZN »Gozdna pot« zagotovi okoljsko poročilo in ga skupaj z dopolnjenim osnutkom SD ZN »Gozdna pot« pošlje ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja	30 dni po pridobitvi smernic
Javno naznanilo o javni razgrnitvi in javni obravnavi dopolnjenega osnutka SD ZN »Gozdna pot«	7 dni pred pričetkom javne razgrnitve
Javna razgrnitev in obravnava dopolnjenega osnutka SD ZN »Gozdna pot« z evidentiranjem vseh pisnih pripomb	15 dni
Javna obravnava SD ZN »Gozdna pot«	Izvede se v času javne razgrnitve
Ureditev pripomb in predlogov iz javne razgrnitve in obravnave	Po zaključeni javni razgrnitvi
Priprava strokovnih stališč do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve in obravnave	15 dni po ureditvi pripomb
Opredelitev župana do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve in obravnave	Po pripravi strokovnih stališč
Izdelava usklajenega predloga SD ZN »Gozdna pot« na osnovi potrjenih stališč do pripomb	1 mesec po opredelitvi župana do pripomb iz javne razgrnitve in obravnave
Pridobitev mnenj	15 dni
Sprejem SD ZN »Gozdna pot« na Občinskem svetu Mestne občine Slovenj Gradec	Po uskladitvi predloga SD ZN »Gozdna pot«
Objava SD ZN »Gozdna pot« v Uradnem listu	Po sprejemu SD ZN »Gozdna pot« na občinskem svetu Mestne občine Slovenj Gradec

V. Nosilci urejanja prostora, ki podajo smernice za načrtovane prostorske ureditve iz njihove pristojnosti

(1) Nosilci urejanja prostora:

1. Mestna občina Slovenj Gradec, Šolska 5, 2380 Slovenj Gradec
2. Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec, Pameče 177 a, 2380 Slovenj Gradec
3. Elektro Celje, PE Slovenj Gradec, Francetova cesta 12, 2380 Slovenj Gradec.

V postopek se lahko vključijo tudi drugi nosilci urejanja prostora, če se v postopku priprave SD ZN »Gozdna pot« izkaže, da ureditve posegajo v njihovo delovno področje.

(2) Drugi udeleženci:

1. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje, Krekova 17/II, 2000 Maribor
2. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana.

VI. Obveznosti v zvezi s financiranjem priprave SD ZN »Gozdna pot«

Finančna sredstva za izdelavo strokovnih podlag zagotovi pobudnik. Postopek in izdelavo SD ZN »Gozdna pot« vodijo pristojne službe znotraj Mestne občine Slovenj Gradec, zato dodatnih stroškov v zvezi s tem ne pričakujemo.

VII. Druga določila

Ta sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 350-16/2012

Slovenj Gradec, dne 14. oktobra 2013

Župan
Mestne občine Slovenj Gradec
Andrej Čas l.r.

SODRAŽICA

3288. Odlok o spremembi Odloka o ustanovitvi skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče«

Na podlagi 14. člena Statuta Občine Dobropolje (Uradni list RS, št. 28/08), 15. člena Statuta Občine Loški Potok (Uradni list RS, št. 86/06 in 49/10), 17. člena Statuta Občine Ribnica (Uradni list RS, št. 17/12), 15. člena Statuta Občine Sodražica (Uradni list RS, št. 32/11), 16. člena Statuta Občine Velike Lašče (Uradno glasilo Občine Velike Lašče, št. 2/06 UPB) ter v skladu z 49.a členom, tretjim odstavkom 49.b člena in drugim odstavkom 50.a člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10 in 84/10) in 2. členom Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/06), so Občinski svet Občine Dobropolje na 19. redni seji dne 10. 9. 2013, Občinski svet Občine Loški Potok na 17. redni seji dne 11. 9. 2013, Občinski svet Občine Ribnica na 17. redni seji dne 10. 10. 2013, Občinski svet Občine Sodražica na 16. redni seji dne 19. 9. 2013 in Občinski svet Občine Velike Lašče na 20. redni seji dne 12. 9. 2013 sprejeli

O D L O K

o spremembi Odloka o ustanovitvi skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče«

1. člen

V Odloku o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče« (Uradni list RS, št. 22/13, 27/13, 45/13 in Uradno glasilo Občine Velike Lašče 2/13) se prvi odstavek 3. člena spremeni tako, da se glasi:

»Sedež Medobčinskega inšpektorata je v Občini Ribnica, na naslovu Gorenjska cesta 9, 1310 Ribnica.«

2. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in Uradnem glasilu Občine Velike Lašče in začne veljati naslednji dan po zadnji objavi.

Št. 007-0001/2013-2

Sodražica, dne 7. avgusta 2013

Župan
Občine Dobropolje
Janez Pavlin l.r.

Župan
Občine Loški Potok
Janez Novak l.r.

Župan
Občine Ribnica
Jože Levstek l.r.

Župan
Občine Sodražica
Blaž Milavec l.r.

Župan
Občine Velike Lašče
Anton Zakrajšek l.r.

VIPAVA

3289. Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Zavod za turizem Trg Vipava

Na podlagi drugega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 76/08, 79/09, 51/10), 3. člena Zakona o zavodih /ZZ/ (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPZDC, 127/06 – ZJZP) in 16. člena Statuta Občine Vipava (Uradni list RS, št. 42/11) je Občinski svet Občine Vipava na 23. redni seji dne 16. 10. 2013 sprejel

O D L O K

o ustanovitvi Javnega zavoda Zavod za turizem Trg Vipava

1. Splošne določbe

1. člen

(uporaba izrazov)

V odloku uporabljeni izrazi v slovnični obliki za moški spol se uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol.

2. člen

(vsebina odloka)

(1) S tem odlokom Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava (v nadaljevanju: ustanoviteljica) ustanovi javni zavod: Zavod za turizem Trg Vipava (v nadaljevanju: zavod) za spodbujanje razvoja turizma. Zavod za turizem Trg Vipava je pravni naslednik zavoda Center za razvoj podeželja Trg Vipava, matična številka: 2054442000.

(2) S tem odlokom se ureja:

- ime in sedež ustanoviteljev;
- ime in sedež zavoda;
- dejavnosti zavoda;
- organizacija zavoda;
- določbe o organih zavoda;
- sredstva za delo zavoda;

- način razpolaganja s presežki prihodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda;
- pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu;
- določbe o odgovornosti ustanoviteljice za obveznosti zavoda;
- medsebojne pravice in obveznosti med zavodom in ustanoviteljico;
- druge določbe v skladu z zakonom.

3. člen

(ime, sedež in pravni status zavoda)

- (1) Ime zavoda je: Zavod za turizem Trg Vipava.
- (2) Skrajšano ime zavoda je: ZT Trg Vipava.
- (3) Sedež zavoda je: Vipava, Glavni trg 1.
- (4) Sestavni del imena zavoda je lahko tudi znak ali grafična oblika imena, ki se določi s statutom zavoda.
- (5) Zavod je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki so določene z zakonom in tem odlokom in odgovarja za obveznosti s sredstvi, s katerimi lahko razpolaga.

4. člen

(žig zavoda)

Zavod ima žig, na katerem je zapisano ime zavoda. Oblika in uporaba žiga se določi s statutom zavoda.

2. Dejavnost zavoda

5. člen

(dejavnost zavoda)

- (1) Temeljna dejavnost zavoda je dejavnost spodbujanja razvoja turizma.
- (2) Dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07, 17/08) razvrščena v:
 - G46.190 Nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov
 - G47.190 Druga trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah
 - G47.610 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s knjigami
 - G47.621 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s časopisi in revijami
 - G47.622 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s papirjem in pisalnimi potrebščinami
 - G47.630 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z glasbenimi in video zapisi
 - G47.650 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z igračami in rekviziti za igre in zabavo
 - G47.782 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z umetniškimi izdelki
 - G47.789 Druga trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah
 - G47.810 Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah z živili, pijačami in tobačnimi izdelki
 - G47.820 Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah s tekstilijami in obutvijo
 - G47.890 Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah z drugim blagom
 - G47.910 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu
 - G47.990 Druga trgovina na drobno zunaj prodajaln, stojnic in tržnic
 - H49.391 Medkrajevni in drug cestni potniški promet
 - I55.201 Počitniški domovi in letovišča
 - I55.202 Turistične kmetije s sobami
 - I55.203 Oddajanje zasebnih sob gostom
 - I55.204 Planinski domovi in mladinska prenočišča
 - I55.209 Druge nastanitve za krajši čas
 - I55.300 Dejavnost avtokampov, taborov
 - I55.900 Dejavnost dijaških in študentskih domov ter druge nastanitve

- I56.102 Okrepčevalnice in podobni obrati
- I56.104 Začasni gostinski obrati
- I56.210 Priložnostna priprava in dostava jedi
- I56.290 Druga oskrba z jedmi
- I56.300 Strežba pijač
- J58.110 Izdajanje knjig
- J58.130 Izdajanje časopisov
- J58.140 Izdajanje revij in druge periodike
- J58.190 Drugo založništvo
- J59.110 Produkcija filmov, video filmov, televizijskih oddaj
- J59.120 Post produkcijske dejavnosti pri izdelavi filmov, video filmov, televizijskih oddaj
- J59.130 Distribucija filmov, video filmov, televizijskih oddaj
- J59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij
- J62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov
- J62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti
- J63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
- J63.120 Obratovanje spletnih portalov
- J63.910 Dejavnost tiskovnih agencij
- J63.990 Drugo informiranje
- L68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin
- L68.320 Upravljanje nepremičnin za plačilo ali po pogodbi
- M70.210 Dejavnost stikov z javnostjo
- M70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje
- M72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike
- M73.110 Dejavnost oglaševalskih agencij
- M73.120 Posredovanje oglaševalskega prostora
- M73.200 Raziskovanje trga in javnega mnenja
- M74.100 Oblikovanje, aranžerstvo, dekoraterstvo
- M74.200 Fotografška dejavnost
- M74.300 Prevajanje in tolmačenje
- M74.900 Druge nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti
- N77.210 Dajanje športne opreme v najem in zakup
- N77.290 Dajanje drugih izdelkov za široko rabo v najem in zakup
- N77.330 Dajanje pisarniške opreme in računalniških naprav v najem in zakup
- N77.340 Dajanje vodnih plovil v najem in zakup
- N77.390 Dajanje drugih strojev, naprav in opredmetenih sredstev v najem in zakup
- N77.400 Dajanje pravic uporabe intelektualne lastnine v zakup, razen avtorsko zaščitene del
- N79.110 Dejavnost potovalnih agencij
- N79.120 Dejavnost organizatorjev potovanj
- N79.900 Rezervacije in druge s potovanji povezane dejavnosti
- N82.110 Nudenje celovitih pisarniških storitev
- N82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti
- N82.200 Dejavnost klicnih centrov
- N82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj
- N82.920 Pakiranje
- N82.990 Druge nerazvrščene spremljajoče dejavnosti za poslovanje
- P85.510 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje na področju športa in rekreacije
- P85.520 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje na področju kulture in umetnosti
- P85.590 Druge nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- P85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje
- Q88.910 Dnevno varstvo otrok
- R90.010 Umetniško uprizarjanje
- R90.020 Spremljajoče dejavnosti za umetniško uprizarjanje
- R90.030 Umetniško ustvarjanje

R90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve
 R91.011 Dejavnost knjižnic
 R91.012 Dejavnost arhivov
 R91.020 Dejavnost muzejev
 R91.030 Varstvo kulturne dediščine
 R91.040 Dejavnost botaničnih in živalskih vrtov, varstvo naravnih vrednot
 R92.002 Prirejanje iger na srečo, razen v igralnicah
 R93.190 Druge športne dejavnosti
 R93.210 Dejavnost zabavišnih parkov
 R93.299 Druge nerazvrščene dejavnosti za prosti čas
 S94.110 Dejavnost poslovnih in delodajalskih združenj
 S94.120 Dejavnost strokovnih združenj
 S94.990 Dejavnost drugje nerazvrščenih članskih organizacij.

(3) Zavod lahko spremeni ali razširi dejavnost le s soglasjem ustanoviteljice.

(4) Zavod lahko v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod ali podjetje s soglasjem ustanoviteljice.

3. Organizacija zavoda

6. člen

(organizacijske enote zavoda)

(1) Zavod izvaja dejavnost spodbujanja razvoja turizma v informacijski pisarni.

(2) Zavod lahko organizira informacijske pisarne kot svoje organizacijske enote za opravljanje svoje dejavnosti na določenem območju.

(3) Področje dejavnosti in notranjo organizacijo notranje organizacijske enote in njihova pooblastila v pravnem prometu določa statut zavoda.

(4) Notranja organizacijska enota ima svojega vodjo, ki ga imenuje direktor zavoda v skladu s statutom.

4. Organi zavoda

7. člen

(organi zavoda)

Organi zavoda so:

1. Svet zavoda,
2. Direktor zavoda,
3. Strokovni svet zavoda.

4.1 Svet zavoda

8. člen

(svet zavoda)

(1) Svet zavoda je organ upravljanja zavoda.

(2) Svet zavoda ima pet članov in je sestavljen iz predstavnikov:

- ustanoviteljice: trije člani;
- delavcev zavoda: en član;
- uporabnikov: en član.

(3) Predstavnike ustanoviteljice imenuje ustanoviteljica.

(4) Predstavnike delavcev izvolijo delavci neposredno s tajnim glasovanjem.

(5) Predstavnike uporabnikov imenuje Občinski svet Občine Vipava izmed članov turističnih, vinarskih in drugih društev, ki imajo sedež ali delujejo na območju Občine Vipava.

(6) Mandat članov sveta traja štiri leta in so po preteku te dobe lahko ponovno izvoljeni oziroma imenovani.

(7) Svet zavoda sprejema odločitve na svoji seji z večino opredeljenih glasov navzočih članov. Svet zavoda lahko veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina članov sveta zavoda. Organizacijo in način dela sveta zavoda ter način uresničevanja pravic in dolžnosti članov sveta zavoda določi svet zavoda s poslovnikom.

(8) Predsednik sveta zavoda in njegov namestnik se izvolita izmed članov sveta zavoda.

(9) Svet zavoda ima pristojnosti, določene z zakonom, tem odlokom in statutom zavoda, in sicer:

- sprejema statut zavoda v soglasju z ustanoviteljico,
- sprejema splošne akte zavoda, ki jih je dolžan sprejeti na podlagi zakonov in drugih predpisov,
- sprejema program dela in razvoja zavoda ter spremlja njihovo izvrševanje,
- sprejema finančni načrt in letno poročilo zavoda v soglasju z ustanoviteljico,
- razpisuje in potrjuje popise sredstev,
- ustanoviteljici predlaga spremembo ali razširitev dejavnosti,
- ustanoviteljici in direktorju zavoda daje predloge in mnenja o posameznih vprašanjih glede poslovanja zavoda,
- odloča o nakupu nepremičnin in predlaga prodajo nepremičnin ustanoviteljici,
- odloča o ustanovitvi oziroma ukinitvi organizacijskih enot,
- s soglasjem ustanoviteljice imenuje in razrešuje direktorja zavoda,
- imenuje vršilca dolžnosti direktorja pod pogoji določenimi z zakonom, ki ureja status zavodov,
- obravnava ugotovitve nadzornih organov,
- obvešča predlagatelje o izteku ali predčasnem prenehanju mandata člana sveta zavoda,
- zagotavlja varstvo pravic delavcev,
- odloča o drugih zadevah, za katere je pooblaščen s splošnimi akti zavoda in zakonom.

4.2 Direktor zavoda

9. člen

(direktor zavoda)

(1) Direktor organizira in vodi delo ter poslovanje zavoda, odgovoren je za strokovno poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod v okviru pooblastil z omejitvijo, da je pri svojih odločitvah v zvezi z nepremičnim premoženjem in spremembo dejavnosti zavoda vezan na soglasje ustanoviteljev.

(2) Direktor zavoda je odgovoren za zakonito in strokovno poslovanje in delovanje zavoda.

(3) Direktorja imenuje in razrešuje svet zavoda v skladu s predpisi na podlagi javnega razpisa ter s soglasjem ustanovitelja.

(4) Za direktorja zavoda je lahko imenovana oseba z visoko strokovno izobrazbo družboslovne ali naravoslovne smeri, ki izpolnjuje pogoje, določene z zakonom in statutom zavoda.

(5) Mandat direktorja traja štiri leta in je po preteku te dobe lahko ponovno imenovan.

4.3 Strokovni svet zavoda

10. člen

(strokovni svet zavoda)

(1) Strokovni svet zavoda je kolegijski organ zavoda za obravnavanje in odločanje o strokovnih vprašanjih.

(2) Število članov, način imenovanja in naloge strokovnega sveta zavoda se določijo s statutom zavoda v skladu z zakonom, ki ureja področje zavodov.

5. Sredstva za delo zavoda

11. člen

(premoženje zavoda)

(1) Premoženje, s katerim upravlja zavod, je last ustanoviteljice.

(2) Za upravljanje s premoženjem je zavod odgovoren ustanoviteljici.

(3) Zavod samostojno upravlja s premoženjem, ki mu je dano v upravljanje, uporablja pa ga na način, kot to določa zakon in ta odlok.

(4) Pri odtujevanju nepremičnega premoženja, ki je v lasti zavoda in ga uporablja za opravljanje dejavnosti zavoda, mora zavod pridobiti soglasje ustanoviteljice.

(5) Zavod je dolžan uporabljati in upravljati premoženje s skrbnostjo dobrega gospodarja.

12. člen

(sredstva za delo zavoda)

Sredstva za delo pridobiva zavod skladno z zakoni in drugimi predpisi:

- iz sredstev ustanoviteljice,
- s plačili za storitve,
- s prodajo blaga in storitev na trgu,
- iz drugih virov.

6. Način razpolaganja s presežkom dohodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda

13. člen

(presežek prihodkov)

(1) Presežek prihodkov nad odhodki se ugotavlja skladno s predpisi.

(2) Zavod sme presežek prihodkov nad odhodki nameniti le za opravljanje in razvoj dejavnosti.

14. člen

(primanjkljaj sredstev za delo)

O načinu in višini pokrivanja primanjkljaja sredstev za delo, ki ga ni mogoče pokriti iz drugih razpoložljivih sredstev zavoda, odloča ustanoviteljica na predlog sveta zavoda.

7. Pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu in odgovornosti ustanoviteljice za obveznosti zavoda

15. člen

(nastopanje v pravnem prometu)

(1) Zavod nastopa v pravnem prometu za izvajanje dejavnosti, za katere je ustanovljen in registriran, samostojno in brez omejitev.

(2) Zavod odgovarja za svoje obveznosti s sredstvi, s katerimi razpolaga v skladu s predpisi.

8. Druge medsebojne pravice in obveznosti med zavodom in ustanoviteljico

16. člen

(medsebojne pravice in obveznosti)

(1) Zavod:

1. poroča ustanoviteljici vsaj enkrat letno o svojem poslovanju in izvrševanju letnega programa;
2. pripravlja in oblikuje razvojne načrte;
3. zagotavlja ustanoviteljici potrebne podatke v skladu z zakonom;
4. predloži ustanoviteljici letno poročilo in poročilo o realizaciji letnega načrta.

(2) Ustanoviteljica:

1. vključuje javni zavod v oblikovanje politike razvoja dejavnosti zavoda;
2. usklajuje programe izvajanja dejavnosti zavoda;
3. v primerih, ko ugotovi, da je ogroženo nemoteno izvajanje dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen, ima ustanoviteljica pravico sklicati sejo sveta zavoda in predlagati ukrepe skladno z zakonskimi in drugimi predpisi.

9. Odgovornost ustanoviteljice za obveznosti zavoda

17. člen

(odgovornost za obveznosti zavoda)

Ustanoviteljica ne odgovarja za obveznosti zavoda.

10. Splošni akti zavoda

18. člen

(statut zavoda)

(1) Zavod ima statut, s katerim uredi organizacijo zavoda, določi pristojnosti, pooblastila in odgovornosti zavoda, način dela in odločanja ter druga vprašanja, pomembna za opravljanje dejavnosti in poslovanje zavoda v skladu z zakoni in tem odlokom.

(2) Statut zavoda sprejme svet zavoda s soglasjem ustanoviteljice.

19. člen

(drugi splošni akti)

(1) V skladu s statutom lahko zavod pripravi in sprejme tudi druge splošne akte, s katerimi se uredijo druga vprašanja, pomembna za delo in poslovanje zavoda.

(2) Splošne akte zavoda sprejme svet zavoda ali direktor zavoda. Razmejitev pristojnosti pri sprejemanju splošnih aktov zavoda se določi v statutu zavoda.

11. Statusne spremembe

20. člen

(statusne spremembe)

Zavod se lahko pripoji drugemu zavodu, spoji z drugim zavodom, se razdeli na dvoje ali več zavodov, ali organizira kot podjetje. O tem odloča ustanoviteljica.

12. Prehodna in končna določba

21. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Akt o ustanovitvi zavoda »Center za razvoj podeželja Trg Vipava« št. 30006-0001/2004 z dne 23. 12. 2004 in Sprememba Akta o ustanovitvi zavoda »Center za razvoj podeželja trg Vipava« št. 30006-0002/2004 z dne 15. 3. 2007.

22. člen

(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati s 1. 1. 2014.

Št. 007-0003/2013

Vipava, dne 16. oktobra 2013

Župan

Občine Vipava

mag. Ivan Princes l.r.

BOVEC

3290. Odlok o rebalansu proračuna Občine Bovec za leto 2013

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 100/05 in 60/07), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02 56/02 – ZJU, 127/06 – ZJZP, 14/07 – ZSPDPO, 109/08 in 49/09) in Statuta Občine Bovec (Uradni list RS, št. 72/06, 89/10) je Občinski svet Občine Bovec na 27. redni seji dne 24. 10. 2013 sprejel

O D L O K
o rebalansu proračuna Občine Bovec
za leto 2013

1. člen

V Odloku o proračunu Občine Bovec za leto 2013 (Uradni list RS, št. 29/13, dne 5. 4. 2013) se spremeni 2. člen in se glasi:

»V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni kontov. Določa se v naslednjih zneskih:

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV		v EUR
I.	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74+78)	7.042.014,27
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	4.633.227,54
70	DAVČNI PRIHODKI (700+703+704+706)	3.383.712,00
	700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	2.835.281,00
	703 DAVKI NA PREMOŽENJE	261.431,00
	704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	286.000,00
	706 DRUGI DAVKI	1.000,00
71	NEDAVČNI PRIHODKI (710+711+712+713+714)	1.249.515,54
	710 UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	981.677,54
	711 TAKSE IN PRISTOJBINE	1.000,00
	712 DENARNE KAZNI	7.920,00
	713 PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	181.118,00
	714 DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	77.800,00
72	KAPITALSKI PRIHODKI (720+721+722)	109.728,50
	720 PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	46.000,00
	722 PRIHODKI OD PRODAJE ZEMLJIŠČ IN NEOPR. DOLG. SREDSTEV	63.728,50
73	PREJETE DONACIJE (730+731)	5998,05
	730 PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	5998,05
74	TRANSFERNI PRIHODKI	1.335.949,51
	740 TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	1.094.702,47
741	PREJETA SREDSTVA IZ DRŽ. PRORAČ. IZ SRED. PRORAČ. EU	241.247,04
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE	957.110,67
	782 PREJETA SRED. IZ PROR. EU – ZA STRUKTURNO POLITIKO	957.110,67
	787 PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ	
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	7.379.847,67
40	TEKOČI ODHODKI (400+401+402+403+409)	2.073.465,90
	400 PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLLENIM	457.160,01
	401 PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	74.379,00
	402 IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.480.660,89

	403 PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	18.736,00
	409 SREDSTVA, IZLOČENA V REZERVE	42.530,00
41	TEKOČI TRANSFERI (410+411+412+413)	1.889.327,44
	410 SUBVENCIJE	300.016,39
	411 TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	597.166,00
	412 TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZAC. IN USTANOVAM	147.275,76
	413 DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	844.869,29
42	INVESTICIJSKI ODHODKI (420)	3.309.880,33
	420 NAKUP IN GRADNJA OSNOVNIH SREDSTEV	3.309.880,33
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI (431 + 432)	107.174,00
	431 INVES. TRANSF. PRAV. IN FIZ. OSEBAM, KI NISO PR. POR.	15.777,00
	432 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM	91.397,00
III.	PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ) (I.- I.) (prih.–odhod.)	-337.833,40
B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB		
IV.	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751)	17.910,92
	750 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	10.666,92
	752 KUPNINE IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE	7244,00
V.	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441)	1.345,20
	441 POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	0
	442 PORABA SREDSTEV KUPNIN IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE	1.345,20
VI.	PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREM. KAPITAL. DELEŽEV (IV.-V.)	16.565,72
C. RAČUN FINANCIRANJA		
VII.	ZADOLŽEVANJE (500)	494.088,43
	500 DOMAČE ZADOLŽEVANJE	494.088,43
VIII.	ODPLAČILA DOLGA (550)	515.292,52
	550 ODPLAČILA DOMAČEGA DOLGA	515.292,52
IX.	POVEČANJE (ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH)	-342.471,77
X.	NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	-21.204,09
XI.	NETO FINANCIRANJE	-337.833,40
XII.	STANJE SREDSTEV NA RAČ. OB KONCU PRET. LETA	342.471,77

«

2. člen

Spremeni se prvi odstavek 11. člena, tako da se glasi:

»Zaradi kritja presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačila dolgov v računu financiranja se Občina Bovec za proračun leta 2013 lahko zadolži do višine 494.088,43 EUR za premostitveno financiranje investicij, predvidenih v proračunu.«

3. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. januarja 2013.

Št. 410-3/2012-13

Bovec, dne 25. oktobra 2013

Župan
Občine Bovec
Siniša Germovšek l.r.

CERKNICA

3291. Sklep o začetku priprave sprememb in dopolnitev izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta – spremembe št. 2 (krajše: SD OPN – št. 2)

Na podlagi 46. člena Zakona o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP (106/10 – popr.), 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 35/13 Skl. US: U-I-43/13-8) in 17. člena Statuta Občine Cerknica (Uradni list RS, št. 58/10) župan Občine Cerknica sprejema

S K L E P

o začetku priprave sprememb in dopolnitev izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta – spremembe št. 2 (krajše: SD OPN – št. 2)

1. člen

(ocena stanja in razlogi za pripravo)

(1) V maju 2012 je občina sprejela Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Cerknica (Uradni list RS, št. 48/12) – OPN, ki je temeljni prostorski razvojni dokument občine in je nadomestil prostorske sestavine dolgoročnega in družbenega plana Občine Cerknica. V juliju 2013 je bil sprejet še manjši popravek OPN kot spremembe in dopolnitve št. 1 (Uradni list RS, št. 58/13), ki je odpravil nedoslednost v aktu.

(2) Dne 14. 12. 2011 je bila podpisana Pogodba o opremljanju (št. 3502-58/2011) zemljišča s komunalno infrastrukturo za realizacijo načrtovane prostorske ureditve za izgradnjo komunalne infrastrukture po projektu PGD št.: 021110 za objekt »Cesta z obračališčem« izdelovalca PME d.o.o., Podskrajnik 1a, 1380 Cerknica, z datumom november 2010, na zemljiščih s parcelnimi številkami 673/2, 31/4, 31/6, 31/9, 31/10 in 28/1, vse k.o. Kremenca. Pogodba je bila podpisana v skladu s takrat veljavnim Odlokom o spremembah in dopolnitvah splošnih ureditvenih pogojev za Občino Cerknica (Uradni list RS, št. 23/05).

V 8. členu omenjene pogodbe je Občina Cerknica zagotovila investitorju, da v roku 5 let ne bo spreminjala pogoje prostorskega akta, ki je podlaga za investicije po omenjeni pogodbi. Investitor je izpolnil vse pogoje iz omenjene pogodbe in v proceduri je podpis pogodbe o prenosu komunalne infrastrukture. Področje opremljanja s komunalno infrastrukturo obsega zemljišča s parc. št. 673/2, 31/4, 31/6, 31/9, 31/10 in 28/1, vse k.o. Kremenca. Vložena investitorjeva finančna sredstva v izgradnjo komunalne infrastrukture bodo poračunana pri plačilu komunalnega prispevka za zemljišči s parcelnimi številkami 31/7 in 31/8, obe k.o. Kremenca.

(2) V OPN smo pomotoma določili, da je za območje navedenih zemljišč potrebno izdelati OPPN in s tem kršili 8. člen pogodbe. Glede na to, da je na omenjenem območju z zgoraj navedeno pogodbo že zgrajena infrastruktura je potrebno OPN spremeniti na način, da se del EUP CA 04, kjer se nahajajo zemljišča, ne ureja z OPPN temveč z splošnimi izvedbenimi pogoji OPN.

2. člen

(območje in predmet postopka SD OPN- št. 2)

(1) SD OPN – št. 2 Občine Cerknica se izdelava za območje del območja EUP CA 04, to je območje zemljišč s parcelnimi številkami 31/5, 33/1, 33/2, 31/7, 28/1, 31/8, 31/4, 673/2, 31/10, 31/9, vse k.o. Kremenca.

(2) Predmet postopka je, da se območju iz prvega odstavka spremeni način urejanja iz OPPN v splošne izvedbene pogoje OPN.

3. člen

(skrajšani postopek sprememb in dopolnitev SD OPN- št. 2)

Spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta se nanašajo samo na prostorske izvedbene pogoje, ne posegajo pa v določanje namenske rabe prostora, zato se na podlagi 53. člena ZPNačrt-a v postopku priprave sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta skrajša trajanje javne razgrnitve na 15 dni.

4. člen

(način pridobitve strokovnih rešitev)

Ker gre za minimalne spremembe tekstualnega in grafičnega dela, ki se nanašajo na določeno EUP, zaradi nedoslednosti pri pripravi osnovnega OPN, pridobitev posebnih strokovnih rešitev ni predvidena.

5. člen

(roki za pripravo SD OPN – št. 2 in njegovih posameznih faz)

- Sklep o začetku priprave oktober 2013,
- osnutek oktober 2013,
- dopolnjen osnutek november 2013,
- sodelovanje javnosti november 2013,
- predlog november 2013,
- sprejem december 2013.

6. člen

(nosilci urejanja prostora)

(1) Glede na predvidene SD OPN – št. 2, se ne predvideva pridobivanja splošnih smernic, posebnih smernic, ter mnenj, saj predvidene spremembe ne posegajo v pristojnost nosilcev urejanja prostora ker gre izključno za pristojnost občine, da določa pogoje za umeščanje posegov v prostor, vsebine, ki se spreminjajo, pa so posledica nedoslednosti pri pripravi osnovnega akta.

(2) V postopek se lahko vključijo nosilci urejanja prostora, če se v postopku priprave izkaže, da ureditve posegajo v njihovo delovno področje.

7. člen

(obveznost financiranja)

Finančna sredstva za pripravo SD OPN – št. 2, bo pripravljavec zagotovil v poračunu Občine Cerknica za leto 2013.

8. člen

(veljavnost in objava sklepa)

(1) Sklep pripravljavec pošlje pristojnemu ministrstvu za prostor in vsem sosednjim občinam ter ga objavi na svetovnem spletu.

(2) Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 3500-5/2013

Cerknica, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Cerknica
Marko Rupar l.r.

PODČETRTEK**3292. Odlok o prenehanju veljavnosti tretje alineje prvega odstavka 13. člena, drugega odstavka 14. člena in prvega odstavka 19. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Šmarje pri Jelšah**

Na podlagi 53.a člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 57/12) in 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

O D L O K**o prenehanju veljavnosti tretje alineje prvega odstavka 13. člena, drugega odstavka 14. člena in prvega odstavka 19. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Šmarje pri Jelšah**

1. člen

V Odloku o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Šmarje pri Jelšah (Uradni list RS, št. 69/93), ki se uporablja na območju Občine Podčetrtek, z uveljavitvijo tega odloka prenehajo veljati določbe tretje alineje prvega odstavka 13. člena, drugega odstavka 14. člena in prvega odstavka 19. člena.

2. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati petnajsti dan po objavi.

Št. 032-142/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3293. Pravilnik o sofinanciranju malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Podčetrtek

Na podlagi 21. in 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 76/08, 79/09, 51/10), določil Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 1/08) in 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

P R A V I L N I K**o sofinanciranju malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Podčetrtek**

Namen

1. člen

S tem pravilnikom se določajo namen, upravičenci, pogoji in merila za dodelitev proračunskih sredstev, namenjenih za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav za stanovanjske objekte na območju Občine Podčetrtek (v nadaljevanju: Občina).

Upravičenci

2. člen

Sredstva se dodeljujejo upravičencem v obliki subvencij. Upravičenci dodelitve proračunskih sredstev po tem pravilniku so lastniki (fizične osebe) stanovanjskih objektov, s stalnim prebivališčem v občini. V primeru izgradnje skupne male čistilne naprave za več stanovanjskih objektov, je nosilec investicije (vlagatelj) tisti, na katerem zemljišču bo čistilna naprava zgrajena. Investitorji pa medsebojno razmerja uredijo s posebno pogodbo. Pogodbeno razmerje sklenejo tudi pri gradnji skupnih kanalizacijskih priključkov.

Upravičenec lahko kandidira na proračunska sredstva za en objekt le enkrat.

Javni razpis

3. člen

Sredstva za izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav v Občini se zagotavljajo iz občinskega proračuna, njihovo višino za posamezno leto določi občinski svet z odlokom o proračunu. Na podlagi določene višine sredstev se objavi javni razpis, ki natančno določa pogoje za dodelitev proračunskih sredstev. Za dodelitev sredstev prosilec zaprosi s pisno vlogo, ki jo naslovi na Občino Podčetrtek, Trška cesta 59, 3254 Podčetrtek.

4. člen

Javni razpis se objavi na občinski spletni strani, v lokalnem časopisu in oglasnih tablah. V javnem razpisu se določi najmanj:

1. Naziv in sedež občine
2. Pravno podlago za izvedbo razpisa
3. Predmet javnega razpisa
4. Osnovne pogoje za kandidiranje na razpisu z morebitnimi dodatnimi merili
5. Okvirna višina sredstev
6. Določitev obdobja do katerega morajo biti sredstva porabljena
7. Rok in naslov vložitve vlog
8. Rok v katerem bodo potencialni upravičenci obveščeni o izidu
9. Kraj, čas in osebo pri kateri lahko upravičenci pridobijo informacije in razpisno dokumentacijo.

Postopek

5. člen

Postopek za dodelitev proračunskih sredstev v skladu z razpisnimi pogoji vodi tričlanska komisija, ki jo s sklepom imenuje župan. Enega člana od treh predlaga Odbor za urejanje prostora, komunalno dejavnost in varstvo okolja.

Komisija je imenovana za obdobje mandata župana.

Naloge komisije:

1. odpiranje in pregled vlog,
2. ocena upravičenosti vlog,
3. priprava poročila s predlogom prejemnikov in višine sredstev,
4. druge naloge povezane z uspešno izvedbo razpisa.

Komisija obravnava vse popolne in pravočasno prispеле vloge (z vsemi zahtevanimi dokazili) po vrstnem redu prispetja in pripravi seznam upravičencev najkasneje v roku 15 dni od obravnave vlog in pripravi predlog o dodelitvi proračunskih sredstev. Sredstva se dodeljujejo enkrat letno do porabe finančnih sredstev sprejetega proračuna.

Upravičenci, ki so podali popolno vlogo in zaradi porabe sredstev niso upravičeni do nepovratnih finančnih sredstev v tekočem letu, imajo ob ponovni prijavi na javni razpis naslednjega leta prednost v vrstnem redu.

Na podlagi predloga komisije o dodelitvi proračunskih sredstev se izda sklep. Zoper sklep je mogoča pritožba pri županu občine. Odločitev župana je dokončna.

O izidu javnega razpisa se vse vlagatelje obvesti v roku 15 dni od dne, ko komisija pripravi predlog dodelitve proračunskih sredstev.

Višina sofinanciranja in upravičeni stroški

6. člen

Višina pomoči:

– do 50 % upravičenih stroškov za postavitev male komunalne čistilne naprave s kanalizacijo oziroma največ 250 € na PE, sofinancira se postavitev ene male komunalne čistilne naprave za en stanovanjski objekt kot tudi postavitev ene komunalne čistilne naprave za več stanovanjskih objektov.

– Občina sofinancira število PE, ki je sorazmerna številu prijavljenih na naslovu postavitve MKČN. V primeru, ko je na naslovu postavitev MKČN prijavljena samo ena oseba, se sofinancira MKČN z najmanjšo zmogljivostjo.

– Upravičeni stroški so stroški brez DDV.

Upravičeni stroški

7. člen

Upravičeni stroški:

Upravičeni so stroški nakupa male komunalne čistilne naprave velikosti do 50 PE z vključenimi stroški montaže male komunalne čistilne naprave in njenega prvega zagona z nastavitvijo parametrov. Upravičeni stroški lahko nastanejo od 1. 10. 2013 dalje.

Pogoji in omejitve

8. člen

Vloga mora zadostiti naslednjim pogojem:

– da ima lastnik in njegovi družinski člani prijavljeno stalno prebivališče, na naslovu gradnje čistilne naprave;

– dela mora izvesti gospodarska družba ali samostojni podjetnik, registriran za predmetno dejavnost;

– v primeru, da dela izvaja lastnik objekta sam mora imeti podpisani pogodbo o nadzoru v skladu z ZGO, upravičen pa je do stroškov za katera bo imel račune;

– da ima objekt veljavno gradbeno dovoljenje za stanovanjski objekt zgrajen po letu 1967 ali potrdilo za stanovanjski objekt zgrajen pred letom 1967 ali, da ima objekt na podlagi določil prvega odstavka 197. člena ZGO-1 uporabno dovoljenje;

– mala komunalna čistilna naprava mora imeti certifikat oziroma listino o skladnosti izdelka z zahtevami glede doseganja mejnih vrednostih parametrov odpadnih vod, kot jih predpisuje Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz malih komunalnih čistilnih naprav (Uradni list RS, št. 98/07, 30/10);

– mala komunalna čistilna naprava mora biti izven predvidenih območij aglomeracij na katerih se predvideva izgradnja kanalizacije skladno z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v Občini;

– mala komunalna čistilna naprava je lahko postavljena tudi na območju predvidenih aglomeracij, vendar mora biti na podlagi soglasja Občine razvidno, da objekt na javno kanalizacijo ne bo priklopljen;

– čiščenje komunalne odpadne vode v mali komunalni čistilni napravi mora biti skladno z ostalimi določili 4. člena Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz malih komunalnih čistilnih naprav (Uradni list RS, št. 98/07, 30/10) glede ustreznosti čiščenja v mali komunalni čistilni napravi;

– ocena obratovanja male komunalne čistilne naprave, ki jo upravičenec kot dokazilo posreduje na občino, mora biti pozitivna;

– lokacija postavitve male komunalne čistilne naprave mora omogočati dostop in neovirano praznjenje;

– upravičenci morajo razpolagati z zemljiščem na katerem načrtuje postavitev MKČN oziroma gradijo priključni kanal;

– čistilna naprava mora biti vgrajena in v funkciji obratovanja (v času vložitve zahtevka);

– upravičenci, ki bodo za več objektov postavili skupno čistilno napravo ali gradili priključni kanal, morajo vlogi priložiti

podpisan medsebojni dogovor vseh uporabnikov MKČN oziroma kanala, ki ni časovno omejen in osebo, ki bo zadolžena za upravljanje MKČN, ter sklenjeno služnostno pogodbo med lastniki in investitorjem;

– v primeru biološke čistilne naprave je potrebno zahtevku za izplačilo sredstev priložiti dokazilo o pozitivno opravljeni prvi meritvi (upravičenec je dokazilo dolžan dostaviti v roku 6 mesecev po vgradnji male komunalne čistilne naprave);

– čistilna naprava mora imeti kot gradbeni proizvod izjavo o skladnosti, da ustreza standardom iz prejšnje alineje in je izdelana v skladu s predpisom, ki ureja potrjevanje skladnosti in označevanja gradbenih proizvodov;

– za čistilno napravo mora biti izdelana ocena obratovanja, iz katere mora biti razvidno, da je obratovanje male komunalne čistilne naprave v skladu z določbami Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav;

– ob zagonu MKČN mora biti ukinjena obstoječa greznica v skladu s pogoji Javnega komunalnega podjetja;

– upravičenci lahko pridobijo sredstva za isto naložbo le enkrat. Kolikor je upravičenec že prejel javna sredstva za isti namen, do sredstev po tem razpisu ni upravičen;

– sredstva se ne dodelijo za naložbe izven območja Občine Podčetrtek.

Vloga

9. člen

Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega člena pravilnika se dokazuje z naslednjimi dokumenti:

– izpolnjena in podpisana vloga z zahtevanimi prilogami po priloženih navodilih.

Če vloga ob vložitvi ni popolna, se prosilca pozove, naj vlogo v roku 8 dni dopolni. Če tega ne stori, se vloga s sklepom zavrne.

Nakazilo odobrenih sredstev

10. člen

Pred vložitvijo zahtevka mora biti naložba zaključena in plačani vsi računi.

Po predložitvi vse dokumentacije skladno z priloženimi navodili se z upravičencem sklene pogodba o dodelitvi nepovratnih sredstev in ostalih medsebojnih obveznostih in pravicah. Nakazilo sredstev se izvrši na osebni račun upravičenca v roku 30 dni od podpisa pogodbe.

Proračunska sredstva se lahko porabijo samo za namen, za katerega so dodeljena.

11. člen

Kontrolo nad izvajanjem namenske porabe proračunskih sredstev, skladno z javnim razpisom, izvaja občinska uprava.

12. člen

Pogodba o sofinanciranju mora vsebovati: pogodbene stranke, višino sofinanciranja in opredelitev pravic in obveznosti pogodbenih strank.

Prejemnik po pogodbi se zaveže, da:

– bo hranil dokumentacijo še najmanj 5 let po izplačilu sredstev iz strani Občine;

– bo omogočil Občini vpogled v dokumentacijo in kontrolo koriščenja namenskih sredstev.

13. člen

Upravičenec je dolžan vrniti nenamensko porabljenega sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki se obračunavajo od dneva izplačila upravičencu, do dneva vračila sredstev v primerih, ko se ugotovi:

– da so bila dodeljena sredstva delno ali v celoti nenamensko porabljenega,

– da je upravičenec za katerikoli namen pridobitve sredstev navajal neresnične podatke,

– druge nepravilnosti pri uporabi sredstev.

Končna določba

14. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-144/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3294. Pravilnik o sofinanciranju priključkov na kanalizacijske sisteme komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Podčetrtek

Na podlagi 21. in 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB2, 76/08, 79/09, 51/10), določil Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Podčetrtek (Uradni list RS, št. 1/08) in 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

P R A V I L N I K

o sofinanciranju priključkov na kanalizacijske sisteme komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Podčetrtek

Namen

1. člen

S tem pravilnikom se določajo namen, upravičenci, pogoji in merila za dodelitev proračunskih sredstev, namenjenih za sofinanciranje priključnih kanalov na glavne kanale na območju Občine Podčetrtek (v nadaljevanju Občina).

Namen dodeljevanja sredstev je:

- spodbujanje varstva okolja z zmanjševanjem onesnaževanja s komunalnimi odpadnimi vodami,
- pospeševanje priključevanja obstoječih stanovanjskih objektov na javno kanalizacijo.

Upravičenci

2. člen

Sredstva se dodeljujejo upravičencem v obliki enkratnega izplačila.

Upravičenci dodelitve proračunskih sredstev po tem pravilniku so lastniki (fizične osebe) stanovanjskih objektov, s stalnim prebivališčem v Občini. V primeru, ko je na priključni kanal priključenih več lastnikov, medsebojna razmerja uredijo s posebno pogodbo.

Upravičenec lahko kandidira na proračunska sredstva za en objekt le enkrat.

Javni razpis

3. člen

Sredstva za izgradnjo priključnih kanalov v Občini se zagotavljajo iz občinskega proračuna, njihovo višino za posamezno leto določi občinski svet z odlokom o proračunu. Na podlagi določene višine sredstev se objavi javni razpis, ki natančno določa pogoje za dodelitev proračunskih sredstev. Za dodelitev sredstev prosilec zaprosi s pisno vlogo, ki jo naslovi na Občino Podčetrtek.

4. člen

Javni razpis se objavi na občinski spletni strani, v lokalnem časopisu in oglasnih tablah. V javnem razpisu se določi najmanj:

1. Naziv in sedež občine
2. Pravno podlago za izvedbo razpisa

3. Predmet javnega razpisa
4. Osnovne pogoje za kandidiranje na razpisu z morebitnimi dodatnimi merili
5. Okvirna višina sredstev
6. Cene na enoto iz pravilnika za določitev odstotka financiranja
7. Določitev obdobja do katerega morajo biti sredstva porabljena
8. Rok in naslov vložitve vlog
9. Rok v katerem bodo potencialni upravičenci obveščeni o izidu
10. Kraj, čas in osebo pri kateri lahko upravičenci pridobijo informacije in razpisno dokumentacijo.

Postopek

5. člen

Postopek za dodelitev proračunskih sredstev v skladu z razpisnimi pogoji vodi tričlanska komisija, ki jo s sklepom imenuje župan. Enega člana od treh predlaga Odbor za urejanje prostora, komunalno dejavnost in varstvo okolja.

Komisija je imenovana za obdobje mandata župana.

Komisija obravnava vse popolne in pravočasno prispеле vloge (z vsemi zahtevanimi dokazili) po vrstnem redu prispetja in pripravi seznam upravičencev najkasneje v roku 15 dni od obravnave vlog in pripravi predlog o dodelitvi proračunskih sredstev. Sredstva se dodeljujejo enkrat letno do porabe finančnih sredstev sprejetega proračuna.

Upravičenci, ki so podali popolno vlogo in zaradi porabe sredstev niso upravičeni do nepovratnih finančnih sredstev v tekočem letu, imajo ob ponovni prijavi na javni razpis naslednjega leta prednost v vrstnem redu.

Na podlagi predloga komisije o dodelitvi proračunskih sredstev se izda sklep. Zoper sklep je mogoča pritožba pri županu Občine. Odločitev župana je dokončna. Zoper sklep je mogoča pritožba pri županu Občine. Odločitev župana je dokončna.

O izidu javnega razpisa se vse vlagatelje obvesti v roku 15 dni od dne, ko komisija pripravi predlog dodelitve proračunskih sredstev.

Višina sofinanciranja in upravičeni stroški

6. člen

Višina sofinanciranja:

Sofinanciranje se dodeli na izračunano eno stanovanjsko enoto enega priključnega kanala. V primeru, ko se na en priključni kanal priključi več lastnikov se znesek deli na število lastnikov priključenih na kanal. Pripadajoči delež financiranja po lastniku se obravnava kot samostojni priključni kanal.

Višina sofinanciranja:

- do višine 500 EUR na priključek lastnik ni upravičen do sofinanciranja
- od 500 EUR do vključno 600 EUR je lastnik upravičen do 5 % sofinanciranja od zneska
- od 601 EUR do vključno 700 EUR je lastnik upravičen do 10 % sofinanciranja od zneska
- od 701 EUR do vključno 800 EUR je lastnik upravičen do 15 % sofinanciranja od zneska
- od 801 EUR do vključno 900 EUR je lastnik upravičen do 20 % sofinanciranja od zneska
- od 901 EUR do vključno 1000 EUR je lastnik upravičen do 25 % sofinanciranja od zneska
- od 1001 EUR dalje je lastnik upravičen do 30 % sofinanciranja od predvidenega zneska potrebnega za izgradnjo priključnega kanala.

Upravičeni stroški so stroški brez DDV.

Sofinancirajo se ključna dela pri izvedbi priključnega kanala in sicer postavke, katere se nanašajo izključno na dolžino izvedenega kanala na trasi:

1. Izkop in zasip mešanega materiala do III. Ktg. – EM = m1
(EM = enota mere)
2. Dobava in polaganje cevi fi 160 s tesnili SN 8 – EM = m1

3. Dobava revizijskega jaška fi 60 s priključki – EM = kd
4. Dobava gramoznega materiala pod utrjenimi površinami – EM = m1
5. Podboj za kan. cev fi 125 in fi 160 pod utrjeno površino – EM = m1
6. Asfaltiranje obstoječih rušenih površin – EM = m1

Upravičeni stroški

7. člen

Upravičeni stroški:

Upravičeni so stroški sofinanciranja priključnega kanala so sredstva po ključu iz člena 6. in sicer po izstavljenem končnem obračunu za postavke, opredeljene v členu 6. Za določitev odstotka sofinanciranja se upoštevajo količine iz obračuna izvedenih del pomnožene z cenami na enoto iz javnega razpisa. Postavke katere niso navedene v tem pravilniku se ne upoštevajo v izračun odstotka sofinanciranja in znesek sofinanciranja.

Naložba mora biti zaključena pred vložitvijo zahtevka.

Pogoji in omejitve

8. člen

Upravičenec do sredstev iz tega pravilnika mora zagotoviti izpolnitev naslednjih pogojev:

- individualni hišni priključek mora biti izveden skladno s tehničnimi pogoji za izvedbo priključitve, ki jih v soglasju o priključitvi poda izvajalec javne gospodarske službe;
- pri izvedbi in izračunu stroškov gradnje individualnega hišnega priključka je potrebno upoštevati najkrajšo možno pot izvedbe priključitve na javno kanalizacijsko omrežje;
- sofinanciranje velja za obstoječe stanovanjske objekte in novogradnje, ki so legalno zgrajeni;
- objekt še šteje za legalen kolikor je zanj pridobljeno veljavno gradbeno dovoljenje ali dokazilo upravne enote, da je bil objekt zgrajen pred 31. decembrom 1967;
- dela mora izvesti gospodarska družba ali samostojni podjetnik registriran za predmetno dejavnost;
- upravičenci morajo razpolagati z zemljiščem po katerem poteka priključni kanal oziroma imajo pridobljeno služnost za poseg na tujem zemljišču;
- upravičenci, ki bodo za več objektov gradili skupen priključni kanal, morajo vlogi priložiti podpisan medsebojni dogovor vseh uporabnikov kanala in določiti osebo, ki bo zastopala uporabnike, sklenila pogodbo in dostavila razdelilnik delitve sredstev sofinanciranja;
- upravičenci lahko pridobijo sredstva za isto naložbo le enkrat. Kolikor je upravičenec že prejel javna sredstva za isti namen, do sredstev po tem razpisu ni upravičen;
- sredstva se ne dodelijo za naložbe izven območja Občine Podčetrtek.

Nakazilo odobrenih sredstev

9. člen

Pred nakazilom sredstev mora biti naložba zaključena in plačani vsi računi.

Po predložitvi vse dokumentacije skladno z priloženimi navodili se z upravičencem sklene pogodba o dodelitvi nepovratnih sredstev in ostalih medsebojnih obveznostih in pravicah. Nakazilo sredstev se izvrši na osebni račun upravičenca v roku 30 dni od podpisa pogodbe.

Proračunska sredstva se lahko porabijo samo za namen, za katerega so dodeljena.

10. člen

Kontrolo nad izvajanjem namenske porabe proračunskih sredstev, skladno z javnim razpisom, izvaja občinska uprava.

11. člen

Pogodba o sofinanciranju mora vsebovati: pogodbene stranke, višino sofinanciranja in opredelitev pravic in obveznosti pogodbenih strank.

Prejemnik po pogodbi se zaveže, da:

- bo hranil dokumentacijo še najmanj 5 let po izplačilu sredstev iz strani Občine;
- bo omogočil Občini vpogled v dokumentacijo in kontrolo koriščenja namenskih sredstev.

12. člen

Upravičenec je dolžan vrniti nenamensko porabljen sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki se obračunavajo od dneva izplačila upravičencu, do dneva vračila sredstev v primerih, ko se ugotovi:

- da so bila dodeljena sredstva delno ali v celoti nenamensko porabljen,
- da je upravičenec za katerikoli namen pridobitve sredstev navajal neresnične podatke,
- druge nepravilnosti pri uporabi sredstev.

Končna določba

13. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-143/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3295. Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1231 – Virštanj

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

S K L E P

o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1231 – Virštanj

1.

Ukine se status zemljišča v splošni rabi, parc. št. 1403/8, pot v površini 93 m², parc. št. 1403/10, pot v površini 241 m² in parc. št. 1401/25, pot v površini 249 m², vse k. o. 1231 – Virštanj.

2.

Nepremičnine iz 1. točke tega sklepa prenehajo imeti značaj zemljišča v splošni rabi in postanejo last Občine Podčetrtek.

Po vpisu lastninske pravice v korist in na ime Občina Podčetrtek, bo za navedene nepremičnine sklenjen pravni posel po postopku in na način, ki ga določajo predpisi.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-138/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3296. Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1233 – Verače

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

S K L E P**o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1233 – Verače**

1.

Ukine se status zemljišča v splošni rabi, parc. št. 2037/4, pot v površini 302 m², parc. št. 2035/17, pot v površini 221 m², parc. št. 2035/8, pot v površini 5 m² in parc. št. 2035/9, pot v površini 166 m², vse k. o. 1233 – Verače.

2.

Nepremičnine iz 1. točke tega sklepa prenehajo imeti značaj zemljišča v splošni rabi in postanejo last Občine Podčetrtek.

Po vpisu lastninske pravice v korist in na ime Občine Podčetrtek, bo za navedene nepremičnine sklenjen pravni posel po postopku in na način, ki ga določajo predpisi.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-139/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3298. Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1219 – Sodna vas

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

S K L E P**o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1219 – Sodna vas**

1.

Ukine se status zemljišča v splošni rabi, parc. št. 491/8, neplodno v površini 462 m² in parc. št. 491/10, neplodno v površini 980 m², vse k. o. 1219 – Sodna vas.

2.

Nepremičnini iz 1. točke tega sklepa prenehata imeti značaj zemljišča v splošni rabi in postaneta last Občine Podčetrtek.

Po vpisu lastninske pravice v korist in na ime Občina Podčetrtek, bo za navedeni nepremičnini sklenjen pravni posel po postopku in na način, ki ga določajo predpisi.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-141/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3297. Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1210 – Pristava

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

S K L E P**o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1210 – Pristava**

1.

Ukine se status zemljišča v splošni rabi, parc. št. 1353/16, pot v površini 69 m², k. o. 1210 – Pristava.

2.

Nepremičnina iz 1. točke tega sklepa preneha imeti značaj zemljišča v splošni rabi in postane last Občine Podčetrtek.

Po vpisu lastninske pravice v korist in na ime Občina Podčetrtek, bo za navedeno nepremičnino sklenjen pravni posel po postopku in na način, ki ga določajo predpisi.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-140/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

3299. Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1230 – Imeno

Na podlagi 17. člena Statuta Občine Podčetrtek (Uradni list RS, št. 54/10) je Občinski svet Občine Podčetrtek na 21. redni seji dne 23. 10. 2013 sprejel

S K L E P**o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1230 – Imeno**

1.

Ukine se status zemljišča v splošni rabi, parc. št. 1898/5, cesta v površini 213 m², k. o. 1230 – Imeno.

2.

Nepremičnina iz 1. točke tega sklepa preneha imeti značaj zemljišča v splošni rabi in postane last Občine Podčetrtek.

Po vpisu lastninske pravice v korist in na ime Občina Podčetrtek, bo za navedeno nepremičnino sklenjen pravni posel po postopku in na način, ki ga določajo predpisi.

3.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 032-137/2013

Podčetrtek, dne 24. oktobra 2013

Župan
Občine Podčetrtek
Peter Misja l.r.

VLADA

3300. Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije

Na podlagi 165. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12 in 57/12) in 10.a člena Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo in 56/10) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije

1. člen

V Uredbi o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 98/10, 98/12 in 62/13) se v prvem odstavku 9. člena na koncu enajste alineje pika nadomesti z vejico in doda nova dvanajsta alineja, ki se glasi:

»– v času trajanja koncesijskega razmerja v delu, ki se nanaša na gozdne lesne sortimente, ki so predmet koncesije, trikrat stori prekršek iz 4. ali 5. točke prvega odstavka 80. člena Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 – odl. US, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06, 110/07, 8/10 – ZSKZ-B, 106/10 in 63/13).«.

2. člen

V tretjem odstavku 13. člena se besedilo »v skladu s to uredbo« nadomesti z besedilom »po drevesnih vrstah«.

3. člen

V prilogi 2 se 1. poglavje z naslovom »Sečnja« nadomesti z novim 1. poglavjem, ki je kot priloga sestavni del te uredbe.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

4. člen

Spremenjena priloga 2 uredbe se uporablja tudi za obracun koncesijske dajatve za leto 2013.

5. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00728-54/2013
Ljubljana, dne 30. oktobra 2013
EVA 2013-2330-0169

Vlada Republike Slovenije

mag. Alenka Bratušek l.r.
Predsednica

PRILOGA

»1 Sečnja

1.1 Sestava normativov

Normativi za sečnjo in izdelavo gozdnih lesnih sortimentov (GLS) veljajo za sečnjo in izdelavo mnogokratnikov osnovnih dolžin iz iglavcev ter za izdelavo kombiniranih hlodov ali drugih tehničnih (oblih) sortimentov in izdelavo dolgega industrijskega lesa ali lesa za kurjavo v obli (dolgi) obliki (goli) iz listavcev. Delo opravlja sekač sam brez pomoči (drug sekač, traktor itd.). Normativi za sečnjo v poglavju 1.3 se uporabljajo, kadar letni program izkoriščanja gozdov pri posameznem koncesionarju vsebuje eno samo delovišče (normativ delovnega polja), za vse ostale primere se uporabljajo povprečni normativi iz poglavja 1.2. Predvidena je uporaba pravilno vzdrževane motorne žage namenjene poklicnemu delu ter standardne osebne varovalne opreme in delovnega orodja sekača. Normativi veljajo za sečnjo drevja, debeline nad 10 cm prsnega premera drevesa v razponu do prsnega premera 90 cm.

Osnovni normativ (NT) je določen z enačbo za delovni čas, ki jo sestavlja produktivni čas, in s faktorjem določen delež neproduktivnega časa, ki znaša 1,58. Normativ je sestavljen iz NT ter popravkov zaradi priznanih dodatnih del in popravkov zaradi delovnih razmer (bonifikacij oziroma malifikacij).

Vsi osnovni normativi so izraženi z odvisnostjo časa sečnje in izdelave sortimentov od prsnega premera drevesa (D) v centimetrih [cm]. Rezultat enačb za NT je podan v minutah na drevo [min/drevo] za drevesne vrste oz. skupine drevesnih vrst.

1.2 Določanje povprečnih normativov

Osnovni normativ (NT) poleg navedenega v poglavju 1.1 vključuje tudi faktor težavnosti, ki vsebuje povprečna dodatna dela iz poglavja 1.3.4 in povprečne popravke zaradi delovnih razmer iz poglavja 1.3.5. Faktor težavnosti znaša 1,31 za iglavce in 1,26 za listavce. V faktorju težavnosti niso upoštevani popravki zaradi netipičnih delovnih razmer, navedeni v poglavju 1.2.3 oziroma popravki zaradi koncentracij izrednih sečenj, navedenih v poglavju 1.2.4. Seštevek vseh možnih popravkov normativa je omejen v poglavju 1.2.5. Način izračuna normativa je opisan v poglavju 1.4.

V osnovnem normativu je upoštevan čas za urejanje sečišča v skladu s predpisom, ki ureja izvajanje sečnje in ravnanje s sečnimi ostanki, ki se nanaša na izdelavo drevesa ter dodatnih del zaradi povečanega obsega gozdnega reda. Drugih dodatnih del pri rednih sečnjah se ne določa. Določa se enačba za iglavce in za listavce in se ne ločuje podrobnejših sestojnih oblik oziroma posameznih drevesnih vrst.

1.2.1 Sečnja iglavcev

Osnovni normativ za iglavce iz poglavja 1.3.1.1 je povečan s faktorjem težavnosti za iglavce.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = (5,198 + 0,076 \times D + 0,016 \times D^2) \times 1,31$$

1.2.2 Sečnja listavcev

Osnovni normativ za listavce iz poglavja 1.3.2.1 je povečan s faktorjem težavnosti za listavce.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = (11,934 - 0,689 \times D + 0,027 \times D^2) \times 1,26$$

1.2.3 Popravki zaradi netipičnih delovnih razmer

Izračun normativa sledi opisu:

$$NT \times (1 + (\text{vsota popravkov zaradi netipičnih delovnih razmer v odstotkih}) / 100)$$

1.2.3.1 Nizke koncentracije

Popravek zaradi nizke koncentracije za posek predvidenega drevja na delovnem polju se uporabi v primeru do 100 za posek predvidenih dreves. Zavzame vrednost do 20 % v odvisnosti od števila dreves in za posek predvidene debeljadi. (preglednica 1).

Preglednica 1: Popravki osnovnega normativa (%) zaradi nizke koncentracije sečnje

Št. dreves/del.polje	Do 5 m ³	6-10 m ³	11-20 m ³	21-50 m ³
Do 5	20	15	12,5	10
6-10	17,5	12,5	10	7,5
11-20	15	10	7,5	5
21-50	12,5	7,5	5	2,5
51-100	10	5	2,5	0

1.2.3.2 Težka prehodnost

Popravek za težko prehodnost na delovnem polju je določen na podlagi podatkov o povprečnem nagibu in skalovitosti. Popravek za težko prehodnost znaša do 20 % (preglednica 2) in se določa v deležu prisotnosti na delovnem polju.

Preglednica 2: Popravki osnovnega normativa (%) zaradi težke prehodnosti na terenu

Naklon	Skalovitost			
	Do 30 %	31-50 %	51-70 %	Nad 70 %
Do 30 %	0	2,5	5	10
31-50 %	2,5	5	7,5	12,5
51-70 %	7,5	7,5	10	15
Nad 70 %	10	12,5	15	20

1.2.3.3 Izredne dimenzije drevja

Popravek za izredne dimenzije drevja na delovnem polju znaša do 15 % in se določa v deležu prisotnosti na delovnem polju (preglednica 3). Popravek se upošteva glede na delež za posek predvidene debeljadi III. debelinskega razreda; to je od 10. debelinske stopnje naprej.

Preglednica 3: Popravki osnovnega normativa (%) zaradi izrednih dimenzij

	Odkazana lesna masa v III. debelinskem razredu ali od 10. debelinske stopnje naprej (bruto prostornina)			
Delež v %	Nad 75 %	50 % do 75 %	25 % do 49 %	Pod 25 %
Popravek	15 %	10 %	5 %	0 %

1.2.4 Popravek zaradi nizke koncentracije izrednih (sanitarnih) sečenj

Popravek se uporablja samo za izračun časa potrebnega za izredne (sanitarne) sečnje predvidene v letnem programu izkoriščanja gozdov. Za oceno povprečnega popravka zaradi nizkih koncentracij pričakovanih izrednih (sanitarnih) sečenj se uporabi podatke o številu posekanih dreves po delovnih poljih izrednih (sanitarnih) sečenj v preteklem letu ter zanje upošteva vrednosti popravkov po preglednici 1 v poglavju 1.2.3.1 in vrednosti povprečnih popravkov zaradi težke prehodnosti in izrednih dimenzij drevja v rednih sečnjah tekočega leta (ločeno za iglavce in listavce). Uporaba popravka po preglednici 1 velja za površine delovnih polj izrednih sečenj do vključno 10 ha.

Za večje površine delovnih polj izrednih sečenj oziroma številom nad 100 za posek predvidenih dreves se, na podlagi podatkov omenjenih delovnih polj v preteklem letu, določi popravek zaradi nizkih koncentracij izrednih (sanitarnih) sečenj po preglednici 4.

Preglednica 4: Popravki zaradi nizke koncentracije izrednih (sanitarnih) sečenj

Količina za posek izbranega drevja [m ³ /ha]	Popravki v %
Do 5	16-20
Od 6 do 10	11-15
Od 11 do 15	6-10
Od 16 do 20	Do 5

1.2.5 Omejitve

Časovni normativi veljajo za vse vrste izdelanih GLS iglavcev in listavcev, ki so običajno predmet trženja. Normativi pri iglavcih veljajo za sečnjo in izdelavo sortimentov oblega lesa (tipične dolžine med 4 in 12 m). Normativ pri listavcih vsebuje čas za izdelavo sortimentov ali kombiniranih hlodov in izdelavo drugega industrijskega lesa ali lesa za kurjavo v obli (dolgi) obliki (goli).

Sečnje in izdelave GLS velikih količin na žledolomih, snegolomih, vetrolomih, požariščih in plaziščih z močno povečano nevarnostjo pri opravljanju del se ne normira, ampak obračuna po času.

Seštevek vseh popravkov zaradi netipičnih delovnih razmer oziroma koncentracije izrednih sečenj je izražen s faktorjem, lahko največ 1,22 za iglavce in 1,27 za listavce (t.i. mejne vrednosti). V primeru večje vsote na delovnem polju, se uporabi mejne vrednosti popravkov.

1.3 Določanje normativov na ravni delovnega polja

Osnovni normativi (NT) z vključenimi neproduktivnimi časi veljajo za ugodne delovne razmere (naklon do 30 %, temperature 5-20 stopinj celzija) in ne vsebujejo popravkov zaradi dodatnih del in popravkov zaradi delovnih razmer. Normativ sestavlja čas za osnovni normativ povečan za odstotek popravkov normativa zaradi dodatnih del (poglavje 1.3.4) in zaradi delovnih razmer (poglavje 1.3.5) oziroma zmanjšan za odstotek popravkov (malifikacij) zaradi delovnih razmer (poglavje 1.3.6). Način izračuna je opisan v poglavju 1.4. Normativi za iglavce veljajo za sečnjo in izdelavo GLS po metodi mnogokratnikov (dolžine 8-12 m). Normativ pri listavcih vsebuje čas za izdelavo kombiniranih hlodov ali drugih tehničnih (oblih) sortimentov in izdelavo dolgega industrijskega lesa ali lesa za kurjavo v obli (dolgi) obliki (goli). Normativ velja za delovno mesto sekača, ki ga časovno omejuje čas prihoda oziroma odhoda sekača na/z delovišča oziroma delovnega polja. Upoštevan je čas za urejanje sečišča v skladu s predpisom, ki ureja izvajanje sečnje in ravnanje s sečnimi ostanki, ki se nanaša na izdelavo drevesa.

1.3.1 Sečnja iglavcev

1.3.1.1 Jelka, smreka, macesen

Enačbe veljajo tudi za primere, ko je primešan bor (vse vrste) do 30 % števila za posek predvidenega drevja.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 5,198 + 0,076 \times D + 0,016 \times D^2$$

1.3.1.2 Borovi sestoji razen sestojev pod 1.3.1.3

Sem spadajo pretežno borovi sestoji (vse vrste bora) – najmanj 70 % bora v številu za posek predvidenega drevja.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 3,77 + 0,0213 \times D^2$$

1.3.1.3 Borovi sestoji z zelo vejnatim drevjem oziroma težko prehodno podrastjo

Borovi sestoji z zelo vejnatim drevjem (več kot 2 venca na meter dolžine debla, najmanj tri veje v vencu debeline nad 6 cm, krošnja nad 2/3 dolžine debla) oziroma z mnogo robide in druge težko prehodne podrasti – najmanj 70 % bora v številu za posek predvidenega drevja.

Ta osnovni normativ se uporablja tudi v primerih, ko je v sestojih prisotna duglazija v najmanj 70% števila za posek predvidenega drevja.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 1,99 + 0,411 \times D + 0,0229 \times D^2$$

1.3.2 Sečnja listavcev

1.3.2.1 Bukev in določeni drugi listavci

Enačbe veljajo za naslednje drevesne vrste: bukev, gorski, ostrolistni in topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest in beli gaber. Enako veljajo tudi za primere, ko so drugi listavci (različnih vrst) primešani do 30 % števila za posek predvidenega drevja.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 11,934 - 0,689 \times D + 0,027 \times D^2$$

1.3.2.2 Enomerni (kakovostni) hrastovi sestoji

Sestoji z najmanj 70 % hrasta v številu posekanih dreves

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 4,041 - 0,399 \times D + 0,0277 \times D^2$$

1.3.2.3 Mešani sestoji trdih listavcev

Sestoji z neenakomerno mešanostjo listavcev (bukvev, hrast, gaber, mali jesen, akacija, maklen itd., panjevski gozd).

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 1,936 + 0,0289 \times D^2$$

1.3.2.4 Mešani sestoji listavcev na velikih strminah

Sestoji listavcev na naklonih nad 50 %, kjer se izvaja sortimentna metoda sečnje.

Enačba osnovnega normativa [min/drevo]:

$$NT = 1,108 + 0,0249 \times D^2$$

1.3.3 Redčenja iglavcev in listavcev ter zbiranje v vrhne linije

V redčenjih mlajših sestojev, kjer je predvidena uporaba vrhnih linij, na katere sekač zbira GLS drobnega drevja ročno s pomočjo kavljjev ali cepina. Osnovni normativ se uporabi zaradi dodatnega ročnega (pred-)spravila posekanega drevja do največjega prsnega premera 30 cm na linije zbiranja in tudi v primerih povečanega obsega sproščanja drevja.

Enačba osnovnega normativa za iglavce [min/drevo]:

$$NT = 1,99 + 0,411 \times D + 0,0229 \times D^2$$

Enačba osnovnega normativa za listavce [min/drevo]:

$$NT = 1,936 + 0,0289 \times D^2$$

1.3.4 Popravki zaradi dodatnih del

Dodatna dela se upoštevajo kot popravki osnovnega normativa v odstotkih v sorazmerju s površino ali številom, za katerega veljajo bonifikacije:

$$fh = (Fh/F) \times dd \text{ ali } fh = (nh/n) \times dd$$

kjer je

fh	odstotek dodatnih del na osnovni normativ,
Fh	površina za katero veljajo dodatna dela,
F	površina delovnega polja,
dd	določen odstotek dodatnih del na osnovni normativ,
nh	število drevja, za katero veljajo dodatna dela,
n	število dreves v delovnem polju.

1.3.4.1 Sortimentna metoda

Pri sečnji iglavcev po sortimentni metodi (4 m) ter po sortimentni metodi listavcev se poveča osnovni normativ (NT) za 5 %.

1.3.4.2 Obrobljanje sortimentov

Za obrobljanje sortimentov se poveča osnovni normativ (NT) sečnje za 3 %.

1.3.4.3 Odstranjevanje snega

Popravek v odvisnosti od debeline snega (S) v [m] se določa s preglednico 5.

Preglednica 5: Popravki osnovnega normativa (%) zaradi odstranjevanja snega

Povprečna debelina snega S [m]	Povprečni prsni premer D [cm]			
	10 do 30 cm	31 do 50 cm	51 do 70 cm	nad 70 cm
0,4	45	15	10	5
0,6	65	25	15	10
0,8	90	35	15	10
1	110	45	20	15

1.3.4.4 Povečan obseg dela pri ureditvi sečišča

Ureditev sečišča je določena v predpisu, ki ureja sečnjo, ravnanje s sečnimi ostanki, spravilo in zlaganje gozdnih lesnih sortimentov. Obsega več operacij, od katerih so nekatere povezane z delom sekača na določenem drevesu (npr. beljenje panjev smreke, bora, bresta itd.), zlaganje vej, drugih pa ni mogoče povezati s sečnjo posameznega drevesa, temveč s skupino dreves ali z vsem sečiščem. Osnovni normativ vsebuje naslednja tipična opravila ureditve sečišča, vezana za posamezno obdelovano drevo:

- beljenje panjev pri smreki, boru in brestu;

- umikanje sečnih ostankov z gozdnih prometnic in pravih smeri;
- zlaganje sečnih ostankov pri pomladitvenih sečnjah, tako da ne ovirajo razvoja mladja;
- posek in primerno umikanje ali zlaganje vseh pri sečnji ali pravilu močnejše poškodovanih podmerskih dreves, iz katerih se sortimenti ne izdelajo;
- razžagovanje in zlaganje vej in vrhačev iglavcev v kupe zunaj prometnic in pravih smeri; umikanje sečnih ostankov z mejnikov, iz kaluž in vodnih izvirov, strug potokov in hudournikov ter s kmetijskih zemljišč, zunanjih gozdnih robov in gozdnih jas;
- odstranjevanje vseh drugih nelesnih odpadkov, ki nastanejo pri opravljanju del.

Popravki zaradi dodatnega dela pri zlaganju in razžagovanju vej se upoštevajo za opravila, ki jih opravlja sekač (z motorno žago) in so za ureditev sečišča posebej določena z načrti za gospodarjenje z gozdovi ali z odločbo, in jih ni mogoče pripisati posameznemu drevesu, temveč razmeram v delovišču. Odstotek popravkov se doda sorazmerno odstotku takšne površine ali dreves v delovnem polju v naslednjih primerih dodatnih del pri izvajanju ureditve sečišča:

- 1) **Prva redčenja v drogovnjakih** z veliko gostoto in težko prehodnostjo, kjer je potrebno zlagati veje na več kupov in lupiti panje, izvajati velik obseg sečnje suhih (mrtvih) podmerskih (ne dajejo sortimentov) dreves, ki ovirajo delo in jih je potrebno podreti. Na osnovni normativ se doda 10 %.
- 2) **Polomljeni drogovnjaki** zaradi naravnih dejavnikov (zlomljeni vrhovi, iz katerih ni sortimentov, deli krošenj ipd.). Težavno podiranje zaradi pogosto obviselih dreves. Na osnovni normativ se doda 15 %.
- 3) **Posebej vejnato drevje:**
 - a. Iglavci:
 - krošnje z debelimi vejami (nad 6 cm) do 2/3 dolžine debla; na osnovni normativ se doda 10 %,
 - krošnje nad 2/3 dolžine debla; na osnovni normativ se doda 20 %.
 - b. Listavci:
 - košate in razvejane krošnje listavcev, na osnovni normativ se doda 30 %.
- 4) **Sečnja ob robovih** (rob gozda, trajne javne prometnice ali parcele, izviri, vodotoki in hudourniške struge, sečnja v varovanih območjih, bližina drugih objektov, kjer je potrebno v celoti odstraniti sečne ostanke):
 - a. če je povečan obseg del do 1/3 vseh dreves, se na osnovni normativ doda 15 %,
 - b. če je povečan obseg del do 2/3 vseh dreves, se na osnovni normativ doda 20 %,
 - c. če je povečan obseg del pri 2/3 in več drevesih, se na osnovni normativ doda 25 %.

1.3.4.5 Koncentracija delovišča (prostorsko ločena sečišča v enem delovnem dnevu):

Povečan čas hoje (s hitrostjo 3km/h) do sečišča se upošteva v primerih oddaljenih sečišč ter majhnega števila drevja predvidenega za posek (preglednica 6). Doda se popravke v odstotkih na osnovni normativ. Ta popravek ne izključuje popravka zaradi majhne koncentracije lesa na delovišču.

Preglednica 6: Popravek osnovnega normativa (%) zaradi povečanega časa dostopa do sečišča

Naklon terena (%)	Število dreves / odločbo	Horizontalna razdalja do sečišča [m]				
		200	400	600	800	1000
Raven teren (do 10 %)	Od 1 do 5 dreves	15	35	35	40	45
	Od 6 do 10 dreves	0	5	5	15	20
Blago nagnjen teren (do 30 %)	Od 1 do 5 dreves	15	35	40	40	45
	Od 6 do 10 dreves	0	5	15	15	20
Strm teren (do 50 %)	Od 1 do 5 dreves	15	35	40	45	45
	Od 6 do 10 dreves	0	5	15	20	20
Zelo strm teren (nad 50 %)	Od 1 do 5 dreves	20	35	40	45	50
	Od 6 do 10 dreves	0	5	15	20	30

1.3.4.6 Izdelava prostorninskega lesa

Normativi veljajo za ročno izdelavo pri panju ali na cesti. Obračunava se jih poleg normativov za sečnjo preračunanih na [min/m^3].

Preglednica 7: Normativi izdelave prostorninskega lesa listavcev

Postopek	Sortiment	Normativ [min/m^3]
Razžagovanje, cepanje in zlaganje	dolžina 1 m	93
Razžagovanje in zlaganje	dolžina 2 m	51

1.3.5 Popravki (bonifikacije) zaradi delovnih razmer

Popravke se doda na osnovni normativ v sorazmernem deležu površine ali števila drevja, za katerega veljajo bonifikacije:

$$fb = (Fb/F) \times bb \text{ ali } fb = (nh/n) \times bb$$

kjer je

fb	odstotek bonifikacij na osnovni normativ,
Fb	površina za katero veljajo bonifikacije,
F	površina delovnega polja,
bb	določen odstotek bonifikacij del na osnovni normativ,
nh	število drevja za katero veljajo bonifikacije,
n	število dreves v delovnem polju.

1.3.5.1 Mladovja oziroma težko prehodna podrast

Delo v mladovjih, ki niso označena v načrtih za gospodarjenje z gozdovi, se ne šteje kot delo v posebnih delovnih razmerah (poškodbe takšnega mladja in podrasti ne štejejo v škodo zaradi sečnje).

Določi se naslednje popravke za delo v mladovjih, katera so označena v načrtih za gospodarjenje z gozdovi:

1. V **mladju do višine 1 m** 10% (ovire pri obdelavi drevesa). Sem sodijo tudi vsa zakasnela pomlajevanja, kjer se odvija končni posek.
2. V **gošči do višine 5 m**, 30% (težji prehodi in težja obdelava drevesa). Sem sodijo tudi vsa zakasnela pomlajevanja, kjer se odvija končni posek (ovire pri obdelavi drevesa, večje škode na mladovju – več dodatnih del za sekača, ki niso povezane s sečnjo posameznega drevesa).
3. V **letvenjakih do višine 10 m**, če je to označeno v načrtih za gospodarjenje z gozdovi, 20% (težji prehodi in obdelava drevesa). Sem sodijo tudi vsa zakasnela pomlajevanja, (večje škode na mladovju – več dodatnih del za sekača, ki niso povezane s sečnjo posameznega drevesa).
4. Zamujene **pomladitvene sečnje**, kjer je povečan obseg gozdnega reda na račun razžagovanja in zlaganja vej na kupe izven mladja itd. Težka prehodnost zaradi podrasti (leska in drugo grmovje, malina, robida itd.) ne glede na fazo mladovja, iglavci in listavci 40 %.

1.3.5.2 Majhna jakost sečnje na delovnem polju

Majhna jakost poseka izbranih dreves zahteva popravke normativa zaradi izgube časa pri iskanju dreves in daljših prehodih v primerih, ko je za posek izbrano manj kot 25 dreves/ha ali 30 m³/ha. Ta bonifikacija ne izključuje dodatnega dela zaradi dostopa do delovišča, in je neodvisna od oddaljenosti delovišča od ceste. Izračuna se v % na osnovni normativ po enačbi (n = število izbranih dreves na hektar):

$$f = 26 - n$$

Preglednica 8: Popravki osnovnega normativa (%) glede na jakost poseka.

n	f %
1	25
3	23
5	21
7	19
9	17
11	15
13	13
15	11
17	9
19	7
21	5
23	3
25	1

1.3.5.3 Prehodnost in naklon terena

Prehodnost terena (skalovitost) in naklon terena sta povezana, saj praviloma z večanjem naklona narašča tudi skalovitost. Odstotki popravkov osnovnega normativa so podani v preglednici 2 (poglavje 1.2.3.2). Popravka se ne uporablja v kombinaciji s osnovnim normativom za sečno mešanih sestojev listavcev na velikih strminah (poglavje 1.3.2.4).

1.3.5.4 Delo v snegu

Bonifikacije za delo v snegu veljajo za povečano težavnost dela – predvsem klešččenja, krojenja in prežagovanja ter ureditve sečišča. Te bonifikacije ne vključujejo dodatnega dela pri odstranjevanju snega.

Preglednica 9: Popravki (%) osnovnega normativa pri delu v snegu

Višina snega cm	Popravki % na osnovni normativ
Od 30 do 50	15
Nad 50	25

1.3.5.5 Vpliv temperature

Vpliv povprečne temperature zraka med delovnikom (povprečje temperatur ob začetku ter ob koncu delovnika) se upošteva s popravki po preglednici 10.

Preglednica 10: Popravki osnovnih normativov (%) glede na povprečno temperaturo delovnika

Temperatura v °C	Popravki v %
-15	15
-10	10
-5	5
5	0
10	
20	
25	5
30	10
35	15

1.3.5.6 Vejnatosť in oblika krošnje

Dolžina krošnje pri iglavcih in listavcih nad dve tretjini dolžine debla poveča čase osnovnega normativa za 5 %.

Večsost debla pri listavcih poveča čase osnovnega normativa za 5 %.

Vejnatost pri iglavcih:

Sem štejemo drevje z dolžino krošnje nad 30 % dolžine debla, kjer so najmanj tri veje v vencu debelejšje od 6 cm. Čase osnovnega normativa se poveča za 5 %.

1.3.6 Zmanjšanje normativa (malifikacije) zaradi delovnih razmer

1.3.6.1 Enomerni sestoji vitkega drevja

V sestojih, kjer je zaradi kratke dolžine krošnje pod 1/4 dolžine debla (iglavci in listavci), enoosnih debel (listavci) in tankih vej (iglavci pod 4 cm) zmanjšan obseg klešččenja in gozdnega reda, se zmanjša osnovni normativ za 20 %. Sem spadajo npr. enomerne kulture smreke in enomerni zabukovljeni sestoji v fazah do tanjšega debeljaka.

1.3.6.2 Končni poseki

Pri končnih posekih na preglednem terenu z mladjem višine do 100 cm in pri gostoti drevja za posek nad 30 m³/ha ter v razmerah, ko zaradi mladja niso potrebna dodatna dela zaradi urejanja sečišča, se zmanjša osnovni normativ za 20 %.

1.3.6.3 Sečnja na gozdnih prometnicah

Pri sečnji dreves zaradi sečnje trase gozdnih prometnic (gozdne ceste, traktorske vlake, koridorji žičnic) v ugodnih razmerah se zmanjša osnovni normativ za 20 %.

1.3.7 Omejitve

Sečnje in izdelave gozdnih lesnih sortimentov velikih količin na žledolomih, snegolomih, vetrolomih, požariščih in plaziščih z močno povečano nevarnostjo pri opravljanju del se ne normira, ampak obračuna po času. Prav tako se ne normira del po tej uredbi pri krčenju gozdov zaradi negozdarskih namenov ali vzdrževanju obstoječe negozdarske infrastrukture.

Normativi veljajo tudi za sečnjo lubadark (sem ne spadajo lovna drevesa in druga varstvena dela, ki jih lahko opravlja sekač). Času za sečnjo se mora prišteti še potrebne čase za izvedbo varstvenih del (npr. razprostiranje ponjav, zbiranje lubja v kupe, sežiganje ipd.), ki so sestavni del poglavja o varstvu gozdov.

Popravki na osnovni normativ zaradi dodatnih del iz točke 1.3.4 se dodajajo brez omejitve. Omejitve zaradi delovnih razmer (bonifikacij-malifikacij) veljajo tako na že popravljen osnovni normativ zaradi dodatnih del.

Vsota popravkov zaradi delovnih razmer iz točke 1.3.5 je lahko največ 80 % (faktor 1,8 na z dodatnimi deli popravljen osnovni normativ). Če je upravičeno dodajanje nad 80 % popravkov osnovnega normativa, se priporoča preverjanje in plačilo po dogovoru. Zmanjšanja normativa (malifikacije) pri sečnji lahko znašajo največ 20 % in se jih pred izračunom normativa odšteje od popravkov zaradi delovnih razmer.

1.4 Izračun normativov

Postopek izračuna normativa v [min/drevo] ali [min/delovišče] oz. [min/več delovišč] je enak za raven povprečnega normativa in za raven normativa delovnega polja. V preglednici 11 so opredeljeni znaki in enote, ki se uporabljajo v spodnjih enačbah.

Preglednica 11: Znaki in enote v izračunu normativov

Znak	Opis	Enote
$d_{1,3}$	Prsni premer drevesa oz. sredina debelinske stopnje	cm
i	Debelinska stopnja	od 3 do 18
j	Številka delovnega polja	od 1 do N
NT	Enačba osnovnega normativa (za raven povprečnega normativa se uporabi enačbe iz poglavja 1.2 in za raven normativa delovnega polja enačbe iz poglavja 1.3)	min/drevo
t_{ij}	Čas za sečnjo drevesa debelinske stopnje i v delovnem polju j	min/drevo
f_{hij}	Vsota popravkov zaradi dodatnih del v debelinski stopnji i v delovnem polju j (uporaba samo na ravni normativa delovnega polja)	-odstotki izraženi s faktorjem
f_{bij}	Vsota popravkov zaradi delovnih razmer v debelinski stopnji i v delovnem polju j (za raven povprečnega normativa glej poglavja 1.2.3, 1.2.4 in 1.2.5 in za raven normativa delovnega polja poglavja 1.3.5, 1.3.6 in 1.3.7)	-odstotki izraženi s faktorjem
n_{ij}	Število odkazanega drevja v debelinski stopnji i v delovnem polju j	-
T_{mj}	Čas za sečnjo v delovnem polju j	min, ur, dnin
T	Skupni čas večje skupine delovnih polj	min, ur, dnin
N	Število delovnih polj	-

1.4.1 Izračun časa za delovno polje ali več delovnih polj

Za izračun časa za sečnjo na delovišču so poleg splošnih podatkov (gozdnogospodarska enota, oddelek, odsek,...) potrebni še podatki o drevesni vrsti in številu dreves po 5 cm debelinski stopnji. Ti podatki so sestavni del odkazilnega manuala, ki ga ob izbiri drevja za posek izdelata Zavod za gozdove Slovenije.

Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka je treba oceniti potrebne popravke osnovnega normativa zaradi dodatnih del ter zaradi delovnih razmer (bonifikacije/malifikacije). Spodnje enačbe kažejo načine tipične uporabe normativov sečnje:

Izračun potrebnega časa za sečnjo drevesa, ki upošteva popravke normativa zaradi delovnih razmer in dodatnih del:

$$t_{ij} = NT \cdot f_{hij} \cdot f_{bij}$$

Izračun potrebnega časa za delovno polje j , ki upošteva delovne razmere (bonifikacije/malifikacije) in dodatna dela:

$$T_{mj} = \sum_{i=3}^{18} n_{ij} \cdot t_{ij}$$

Izračun potrebnega časa za več delovnih polj, na ravni povprečnega normativa:

$$T = \sum_{j=1}^N T_{mj}$$

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR		LJUBNO	
3253.	Sklep o imenovanju drugega namestnika predsednika Računskega sodišča	9697	3271. Odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Ljubno za leto 2013
3254.	Sklep o imenovanju člana Statističnega sveta Republike Slovenije	9697	9793
3255.	Sklep o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije Krpan	9698	NOVA GORICA
3256.	Sklep o izvolitvi v sodniško funkcijo	9698	3272. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju kulturnih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica
3257.	Sklep o izvolitvi v sodniško funkcijo	9698	9793
3258.	Sklep o spremembah Sklepa o imenovanju članov Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	9698	3273. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju programov na področju tehnične kulture v Mestni občini Nova Gorica
3259.	Sklep o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika ter članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu	9699	9794
3260.	Priporočilo Varuha človekovih pravic	9699	3274. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o sofinanciranju otroških in mladinskih programov in projektov v Mestni občini Nova Gorica
3261.	Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (ReNPM13–22)	9700	9795
3262.	Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20)	9753	3275. Odlok o spremembi Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Nova Gorica
			9796
VLADA		3276.	Pravilnik za obračun storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Nova Gorica
3300.	Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije	9822	9796
		3277.	Sklep o določitvi cen programov in drugih pogojev v javnih vrtcih v Mestni občini Nova Gorica
			9798
MINISTRSTVA		PIVKA	
3263.	Pravilnik o kakovosti storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112	9781	3278. Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka
3264.	Odredba o izobrazbi in drugih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci v višješolskem študijskem programu Policist	9782	3279. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Pivka
			9803
		3280.	Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka
			9804
		3281.	Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Zavod za turizem Pivka«
			9805
		3282.	Sklep o spremembi in dopolnitvi Sklepa o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Pivka
			9805
USTAVNO SODIŠČE		PODČETRTEK	
3265.	Odločba o ugotovitvi neskladnosti prvega odstavka 30. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za podeželje Občine Izola z Ustavo in zakonom	9783	3292. Odlok o prenehanju veljavnosti tretje alineje prvega odstavka 13. člena, drugega odstavka 14. člena in prvega odstavka 19. člena Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Šmarje pri Jelšah
3266.	Odločba o ugotovitvi, da 30. člen Zakona o potrošniških kreditih ni bil v neskladju z Ustavo in da 44. člen Zakona o potrošniških kreditih ni v neskladju z Ustavo	9785	9817
		3293.	Pravilnik o sofinanciranju malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Podčetrtek
			9817
		3294.	Pravilnik o sofinanciranju priključkov na kanalizacijske sisteme komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Podčetrtek
			9819
		3295.	Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1231 – Virštanj
			9820
		3296.	Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1233 – Verače
			9821
		3297.	Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1210 – Pristava
			9821
		3298.	Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1219 – Sodna vas
			9821
		3299.	Sklep o ukinitvi javnega dobra v k. o. 1230 – Imeno
			9821
DRUGI DRŽAVNI ORGANI IN ORGANIZACIJE		PREBOLD	
3267.	Akt o določitvi tarifnih postavk omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskem območju Mestne občine Celje	9788	3283. Odlok o rebalansu proračuna Občine Prebold za leto 2013
3268.	Koeficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, avgust 2013	9791	9805
			3284. Odlok o spremembah in dopolnitvah občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje urejanja LA-48
			9807
		3285.	Sklep o financiranju političnih strank v Občini Prebold
			9808
		3286.	Sklep o imenovanju občinske volilne komisije
			9809
OBČINE		SLOVENJ GRADEC	
BOVEC		3287.	Sklep o začetku priprave sprememb in dopolnitev ZN individualna stanovanjska gradnja »Gozdna pot« v Slovenj Gradcu
3290.	Odlok o rebalansu proračuna Občine Bovec za leto 2013	9814	9809
CERKNICA			
3291.	Sklep o začetku priprave sprememb in dopolnitev izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta – spremembe št. 2 (krajše: SD OPN – št. 2)	9816	
LJUBLJANA			
3270.	Genik za posamezne tarifne skupine toplote	9792	

SODRAŽICA

3288. Odlok o spremembi Odloka o ustanovitvi skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobrepolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče« 9811
- VIPAVA**
3289. Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Zavod za turizem Trg Vipava 9811

Uradni list RS – Razglasni del

Razglasni del je objavljen v elektronski izdaji št. 90/13 na spletnem naslovu: www.uradni-list.si

VSEBINA

Javni razpisi	3017
Javne dražbe	3024
Razpisi delovnih mest	3029
Druge objave	3030
Evidence sindikatov	3038
Objave po Zakonu o evidentiranju nepremičnin	3039
Objave gospodarskih družb	3040
Zavarovanja terjatev	3041
Objave sodišč	3042
Izvršbe	3042
Oklici o začetku vzpostavitve pravnega naslova	3042
Amortizacije	3042
Oklici o začasnih zastopnikih in skrbnikih	3043
Oklici dedičem	3043
Oklici pogrešanih	3044
Preklici	3045
Zavarovalne police preklicujejo	3045
Spričevala preklicujejo	3045
Drugo preklicujejo	3045

